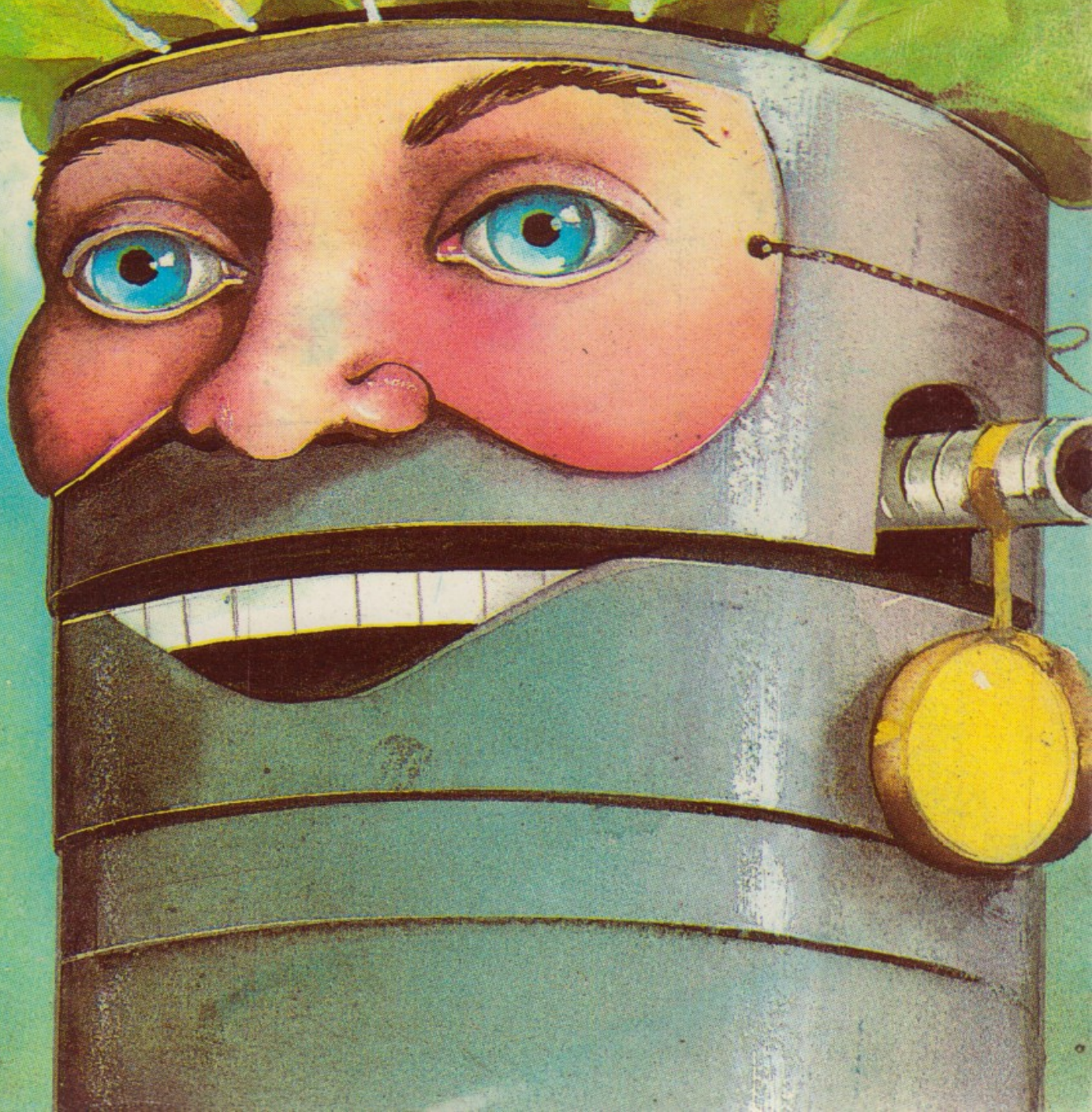

Галактика •
Галактика •
Библиотека •
Библиотека •

ДЖЕЙМС ХОУГАН

ТРИТЕ ЗАПОВЕДИ НА СЪЗДАТЕЛЯ

ДЖЕЙМС ХОУГАН
ТРИТЕ ЗАПОВЕДИ НА
СЪЗДАТЕЛЯ

Превод: Вячеслав Благоев

chitanka.info

Издаден за първи път през 1983 година, романът „Трите заповеди на Създателя“ ще допадне на много читатели, защото в него има всичко: парафеномени и тяхното рационалистично опровержение, мислещи роботи и мислещи хора, величествена космическа експедиция, супермодерна земна техника в досег със средновековния колорит на чужда цивилизация, коварство и героизъм, увличащи приключения и подробно анализирана политика, умело дозирана философия на познанието и най-сетне — хумор.

ПРОЛОГ ТЪРСАЧЪТ

1,1 МИЛИОН ГОДИНИ ПР.ХР. 1000 СВЕТЛИНИ ГОДИНИ ОТ СЛЪНЧЕВАТА СИСТЕМА

Ако по онова време имаше английски говорещи човешки същества, те навярно биха нарекли космическия кораб „търсач“. Непилотиран, почти миля дълъг, с аеродинамична форма за преминаване през планетарните атмосфери, той функционираше, управляван изцяло от компютри. Чуждата цивилизация беше високоразвита, а компютрите — с изключителни възможности.

Планетата, на която търсачът пристигна след дългогодишно странстване, беше четвъртата от системата на една звезда, носеща името на царя на митичен род чужди богове, и би могла съответно да бъде наречена Зевс IV. Не беше кой знае каква гледка — безвъздушно, безжизнено кълбо от ерозирани скални образувания, безброй каменни късове и отломки от стари сблъсъци с метеорити и обширни пространства, покриви с вулканична пепел и прах, — но орбиталните сонди и апаратурата, спусната на повърхността, откриха слой, богат на титан, хром, кобалт, мед, манган, уран и много други ценни елементи, концентрирани в резултат на термично-флуидните процеси, протекли в ранната история на планетата. Такова природно изобилие от метали можеше да осигури ширококоразгърнато производство, което не изисква голям брой процеси на ядрено превръщане, с други думи — много икономично, а предназначението на кораба беше да търси именно това. След като приключиха анализа на предварителните данни, управляващите компютри подбраха място за кацане, съставиха и предадоха у дома съобщение за своите открития и намерения и включиха програмата за спускане.

Малко след кацането цяла менажерия от роботи, снабдени с образни дешифратори, спектрометри, анализатори, химически сензори, скални пробатори, радиационни монитори и уреди за различни манипулации, се изсипаха от кораба и се пръснаха из околността да изследват набелязаните от орбита характеристики

на повърхността. Получените данни бяха предадени на кораба, където бяха обработени, и не след дълго оттам излязоха следващите групи от верижни, крачеци и колесни роботи, които започнаха да копаят, сондират и транспортират руда и различни материали на мястото, където други машини бяха започнали да строят спомагателна термоядрена екстракционна фабрика. След това беше изграден цех за производство на детайли, последван от цех за монтаж: на детайлите, и стъпка по стъпка спомагателната фабрика прерасна в напълно оборудван универсален завод, снабден със собствени управляващи компютри. Главните програми от корабните компютри бяха възпроизведени в компютрите на завода, които по този начин станаха самостоятелни и поеха управлението на операциите в района. Тогава заводът започна да произвежда нови роботи.

Понякога, разбира се, нещата не вървяха точно така, както беше предвидено, но чуждите инженери бяха създали свой двойник на Мърфи и бяха включили в плановете си неговия закон. Роботи по поддръжката отстраняваха повредите и следяха за обичайното износване на съоръженията в завода. Специални програми откриваха неизправностите, причинили производствения брак, и регулираха машините на допустимото отклонение. Аварийни бригади извършваха ремонт на повредените машини. Специализирани роботи-чистачи бродеха из околността и търсеха отпадъци, захвърлени части и всевъзможни материали, подходящи за повторна обработка.

Времето минаваше, заводът не спираше и популацията от роботи растеше по брой и разновидности. Когато достигна критична численост, един смесен контингент се отдели от центъра на дейността и се премести на няколко мили да строи втори завод, точно копие на първия, като в началото използваше материали, доставяни от завод 1. Когато завод 2 стана самостоятелен, завод 1, след като беше изпълнил първоначалната си задача, премина на общопроизводствен режим и започна да произвежда стоки и материали, които в бъдеще щяха да бъдат изпратени на далечната родна планета.

Докато завод 2 повтаряше процеса и полагаше основите на завод 3, смесеният контингент от завод 1 събра инструментите си и се придвижи, за да започне строежа на завод 4. По времето, когато

завод 4 беше готов и заработи, заводи 5, 6, 7 и 8 вече добиваха очертания, завод 2 беше преминал на общопроизводствен режим, а завод 3 строеше първия от флотилията товарни кораби за транспортиране на складираната продукция на родната планета. Тази самовъзпроизвеждаща се структура бързо щеше да се разгърне и да превърне цялата повърхност на Зевс IV в напълно автоматизиран промишлен комплекс, предназначен да снабдява далечната чужда цивилизация със суровини от местни източници.

От управляващите компютри на търсача Контролната програма се взря навън посредством каналите си за въвеждане на данни и отчете, че работата е задоволителна. След щателен преглед и проверка на системите търсачът прибра основния си контингент и се изстреля в пространството да търси други светове, където да повтори цикъла.

ПЕТДЕСЕТ ГОДИНИ ПО-КЪСНО

Недалече — според галактическите разстояния — от Зевс се намираше друга звезда — гореща, синкавобяла звезда с маса над петнадесет пъти по-голяма от тази на Слънцето. Тя се беше образувала бързо, а периодът на съществуването ѝ — временна отсрочка на унищожаването ѝ под въздействието на собствената ѝ гравитация — изискваше такова огромно изразходване на енергия, че щеше да бъде кратък. Само след десет милиона години звездата, която беше превърнала всичкия водород от външния си слой в хелий, отново започна да се свива, докато температурата на ядрото ѝ не стана достатъчно висока, за да започне изгарянето на хелия до въглерод, а когато хелият се изчерпи, повтори процеса и започна да изгаря въглерод. Запалването на въглерода повиши още повече температурата на ядрото, а това предизвика по-бързо изгаряне на въглерода, което пък на свой ред доведе до още по-голямо нагряване на ядрото. Настъпи термоядрено издуване, което от гледна точка на звездните времеви мащаби беше мигновено. Просто за дни звездата изригна и се превърна в свръхнова, която излъчваше милиарди пъти по-силна светлина от тази на Слънцето и избухваше дотогава, докато фотосферата ѝ покри пространство с радиус, по-голям от орбитата на Уран, като погълна в процеса и своето малко семейство от планети.

Тези планети бяха следващите от списъка за проучване на търсача и се получи така, че корабът вече се беше насочил към тях, когато звездата избухна. Радиационният взрив го отблъсна на три милиарда мили.

Корпусът общо взето остана невредим, но вторичните рентгенови лъчи и високоенергийните елементарни частици — неща, определено пагубни за компютрите — проникнаха във вътрешността. Тъй като повечето от основните сензори бяха изгорели, навигационната система — повредена, и много от програмите — унищожени или променени, търсачът се отклони от курса си и потъна в дълбините на междузвездното пространство.

Една от бледите точки, които сега лежах на пътя на кораба, беше жълто-бяла звезда-джудже, отстояща на хиляда светлинни години. Тя също бе обкръжена от семейство планети и на третата от тези планети потомците на един вид полуразумни маймуни бяха овладели огъня и бяха започнали да употребяват сечива, издялани с усилия от тънки каменни отломки.

Свръхновите звезди са сравнително рядко явление, което в една обикновена галактика се проявява с честота два или три пъти годишно. Но както е при повечето обобщения, и това понякога има изключения. Свръхновата, която едва не погълна търсача, се оказа първата от верижната реакция, която премина като вълна през един ограничен куп звезди с голяма маса, образували се приблизително по едно и също време. В средата се намираше една обикновена, по-стара от другите звезда, която беше родната звезда на чужденците. На тях никога не им беше хрумвало да разпрострат цивилизацията си отвъд границите на собствената си планетарна система, за което можеха само да съжеляват, тъй като това беше краят им.

Всеки си има дни, когато не му върви.

1 МИЛИОН ГОДИНИ ПР. ХР.

Сто хиляди години след като беше почти унищожен от свръхновата, търсачът попадна в пространството около някаква планетарна система. Тъй като уредите за височинно наблюдение не работеха нормално, а сондите изобщо не можеха да се използват, корабът превключи направо на програмата за спускане и кацна на първото изпречило се на пътя му по-голямо тяло — замръзнало кълбо от скали, покрити с ледена кора, с диаметър около три хиляди мили, с морета от течен метан и атмосфера от азот, водород и метанови пари. Този свят в никакъв случай не отговаряше на критериите за смислена дейност, но това нямаше значение, тъй като компютърните програми, отговорни за анализа и оценката на повърхността, не работеха.

Обаче програмите, които трябваше да поставят началото на дейността на повърхността, общо взето работеха и завод 1 с всичките си запазени до известна степен основни функции скоро израсна на една издадена скала над ледения бряг на залива на немного дълбоко метаново море. Главните програми на кораба бяха възпроизведени в току-що инсталираните компютри на завода, които определеха започването на работата по завод 2 като своя първа задача. Контролната програма на завод 1 съответно поиска от информационната банка на кораба копие от файла „Как се строи завод“, който включваше серия подфайлове „Как се правят машини, необходими за построяване на завод“, т.е. работи. И точно тук всичко се обърка.

Роботите имаха малки вградени процесори, които можеха да бъдат препрограмирани чрез радиовръзка от компютрите в завода за всяка нова задача, която трябва да се изпълни. Това позволяваше на роботите да вършат разнообразната си дейност с локално самоуправление и да освободят централните компютри за други операции, докато чакат поредния сигнал „Свърших — какво да правя сега?“. Така че съществуваха доста софтуеърни механизми за

пренасяне на данни между компютрите в завода и отдалечените на разстояние процесори, вградени в роботите.

Когато започна прехвърлянето на файла „Как се строи завод“ от корабните компютри към завод 1, задействуваха се нарушените софтуеърни връзки. Вместо да поемат своя път към централната система на завода, подфайловете с производствената информация за различните работи бяха просто препредадени от завода и излъчени в локалната памет на съответните типове работи, за които се отнасяха. В информационната банка на завода не остана нито едно копие. На всичко отгоре в целия този процес оригиналите в кораба стигнаха до самоунищожение и бяха безвъзвратно изличени. Единствените копия от подфайла „Как се прави робот тип Фред“ бяха тези, които попаднаха във Фред-роботите на повърхността. Същото важеше и за всички останали типове.

Така че когато контролната програма на завода нареди на планиращата програма да запланува производство на нови работи и планиращата програма подаде искане до програмата, управляваща информационната банка за съответните подфайлове, тя установи, че не може да ги достави, нито пък може да получи ново копие от кораба. Програмата, управляваща информационната банка, съобщи за възникналия проблем на планиращата програма. Планиращата програма се оплака на контролната програма. Контролната програма обвини програмата, отговаряща за комуникациите. Програмата, отговаряща за комуникациите, поиска обяснение от програмата-организатор на комуникациите, и след множество взаимни електронни обвинения и контраобвинения дневниците и диагностичните програми на системата уточниха, че липсващите подфайлове са забелязани за последен път, когато са се излъчвали през предавателните буфери към роботите навън. В изпълнение на строгата заповед на контролната програма, програмата, отговаряща за комуникациите, подбра един Фред от първия тип работи по списъка на планиращата програма и му изпрати съобщение да върне подфайла си обратно.

Този Фред обаче нямаше пълно копие от подфайла, просто локалната му памет не беше достатъчно голяма, за да го поеме целия. По същата причина нито един от останалите работи не беше в състояние да изпрати цялото копие. Подобно на кофи, наливаха с

пожарникарски маркуч, информационният поток беше ги пълнил един по един и всеки беше получил различна доза от съдържанието на подфайла. Но помежду си изглежда бяха успели да го съхранят целия. Така че контролната програма трябваше да извлече различните части от различни Фред-роботи и да ги подреди отново по смислен начин. Ето как се стигна до варианта, който накрая тя връчи на планиращата програма за производство.

За нещастие указанието да се съхрани информацията за бъдещи справки потъна някъде и съответният подфайл „Как се прави“ за всяка група Фред-роботи биваше незабавно заличаван веднага щом отговорникът за производството приключеше с него. Така че когато завод 1, след като известно време беше произвеждал части за завод 2 и вече следваше да изпрати работния си контингент да подбере площадка за завод 3, контролната програма трябваше отново да премине през цялата тази безкрайна бъркотия. Същият процес продължаваше да се повтаря винаги когато се налагаше да се произведе нова партида работи, за да се подменят повредените или вече негодните.

Всичко това отнемаше прекалено много време на процесорите, натоварваше комуникационните канали и изобщо беше неефективно, както би отбелязал загрижено някой счетоводител. Чуждите счетоводители, които въртяха цялата работа — както винаги — бяха втълпили съответните правила на чуждите програмисти и те бяха създали контролната програма като гъвкава, самаусъвършенстваща се програма, способна да разкрива подобни недостатъци, да се тормози от тях и да търси начин да ги отстрани. След няколко експеримента контролната програма установи, че някои от Фред-роботите съдържат около половината от своя подфайл, което означаваше, че пълно копие може да се получи, като се извличат данни само от два индивида вместо от много. Тя съответно набеляза такива допълващи се двойки и започна да ги търси за постъпващите от планиращата програма заявки, пренебрегвайки останалите.

Заедно с оригиналния подфайл „Как се прави Фред“ бяха загубени и подфайловете „Програми за въвеждане във Фред, за да бъде задействан, след като е направен“. За да компенсират недостатъкът, контролната програма предаде на планиращата

програма копие от целия пакет програми, които беше открила във Фред-роботите, подбрани за източници на репродуктивна информация, а този пакет, разбира се, включваше и програмата „Как се прави Фред“. Така роботите започнаха да слизат от монтажната линия с автоматично вградена половинка от „генетичната“ си информация и се установи един цикъл, чрез който те на свой ред ставаха източник на информация, която впоследствие отново се комбинираше, за да се произведат нови Фред-роботи. Този метод вършеше работа и на контролната програма така ѝ не ѝ дойде на ум, че може да си спести куп неприятности, ако веднъж завинаги съхрани копията в информационната банка на завода.

Комбинирани по такъв начин, отделните части на програмата не винаги се възпроизвеждаха точно и „геномите“, образувани от тях, рядко биваха идентични — в някои липсваха части от кодовете, докато в други имаше дублиращи се части. В резултат на това Фред-роботите започнаха да придобиват странна форма и да се държат по странен начин.

Някои изобщо нямаха никакво държане, просто се строполяваха или се проваляха по време на изпитанията, за да бъдат разглобени на части и преработени. Имаше много такива.

Други, от ранната фаза, бяха генетично незавършени — „стерилни“ — и никога не бяха търсени от контролната програма за репродуктивна информация. Техният живот продължаваше, докато се повредеха или износеха и с времето този вид изчезна.

Трети се възпроизвеждаха пасивно, като предаваха половинките от подфайловете си в завода, когато планиращата програма поискваше това.

Известен брой обаче бяха наследили от корабния софтуер програмните модули, чиято функция беше да подават на планиращата програма заявки за производство на нови модели от същия тип — при това програмни модули, които включваха в себе си самоусъвършенстваща се структура за приоритет, способна да отстоява пред системата неотложността на исканията си дотогава, докато бъдат изпълнени. Роботите от тази категория проявяваха склонност към активно възпроизвеждане — държаха се така, сякаш изпитваха непреодолима потребност да са сигурни, че

техните подфайлови половинки винаги са включени в графика „Какво предстои да се направи“ на планиращата програма.

Така че когато завод 1 премина на общопроизводствен режим, роботите, в стремежа си да намерят пролуки в производствената листа, скоро обсебиха цялата налична памет и принудиха завода да не произвежда нищо друго. Същото се случи и когато завод 2 влезе в експлоатация, управляван от копията на програмите от завод 1. Същият цикъл щеше да бъде въведен и в завод 3, чието изграждане по това време беше започнало.

От скалистия бряг навътре в сушата изникнаха нови заводи. Недостатъците, наследени от най-ранния родителски софтуер, продължаваха да се проявяват в копията от копията на копията, предавани на следващите поколения, а новите заводи и смесените популации от потомството на роботите все повече се разнообразяваха по вид и функции.

Почти навсякъде материалните ресурси бяха оскъдни, а това доведе до съперничество, за каквото чуждите създатели на системата не бяха и помисляли. Заводските общности, които включваха един балансиран състав от работи топографи, доставчици и чистачи с „апетит“, съответстващ на нуждите на завода, и които се радваха на по-благоприятно местоположение, успяваха да преживяват, ако не и да благоденстват. Завод 10 например се намиреше в центъра на стар метеоритен кратер с диаметър дванадесет мили, където топлината и сътресението от сблъсъка бяха оголили изпод леда богати на метални залежи пластове. Завод 13 беше изграден в дълбока клисура, където ледът беше сравнително тънък и момееше да се издълбаят шахти до поплътния сърцевиден материал. Завод 15 премина на процеси на ядрено превръщане за получаване на по-тежки ядра от по-леките, замръзнали в разтворено състояние в ледената кора. Но имаше и много като завод 19, който започна да се строи далече навътре на лошо избрано място сред голо ледено поле и преустанови дейността си, когато роботите за дълбок сондаж и трансмутационните реактори се повредиха и снабдяването му с насъщни материали секна.

Роботите-чистачи и събирачи на производствени отпадъци изиграха решаваща роля за странния метаболизъм, който започна да

се проявява. Независимо от това, какво биха искали да се произвежда планиращите програми на различните заводи, единственото, което можеше да се монтира, беше онова, за което се намираха части, а тук всичко зависеше до голяма степен от способността на чистачите да ги открият или като втора възможност да открият съоръжения, подходящи за разглобяване — „смилане“ — и за превръщане в нещо потребно. Завод 24 беше стигнал до крайност. Неспособен да „метаболизира“ части направо от някакъв източник на суровини поради пълното излизане от строя на бригадата доставчици, той разчиташе изцяло на чистачите си. Завод 32, от друга страна, можеше да добива суровини, но не можеше да ги използва, тъй като беше построен изобщо без преработвателни цехове. Роботите му снабдяваха завод 47, който пък изработваше части за някои от чистачите, произвеждани в завод 32, и двата заводски организма успяваха да съществуват съвместно и щастливо в странна форма на симбиоза.

Купищата най-различен боклук, които не би трябвало да се натрупват в предишните фази на производството, но ги имаше, бяха изядени. Машините, които се бяха повредили, бяха изядени. Останките на заводите-покойници бяха изядени. Когато и тези източници на материали бяха изчерпани, някои машини започнаха да се изяждат една друга.

Чистачите бяха проектирани — такива и трябваше да бъдат — да правят разлика между изрядно работещите машини и желаната продукция, от една страна, и отпадъците за преработка, от друга. Тази функция обаче, както всичко останало в целия объркан проект, в някои случаи действаше добре, в други — не толкова добре, а често и изобщо не действаше. Някои от моделите се оказваха склонни да се опитват да демонтират живите, обикалящи наоколо Фред-роботи така, както и мъртвите, проснати по гръб. Много от жертвите бяха безразлични към подобно отношение и скоро изчезнаха, други обаче успяха в отговор да развият инстинкта „бори се или бягай“, за да оцелеят, поставяйки началото на обособяването на плячка и хищници под формата на „литовори“ и „артефактовори“.

Подобно развитие не винаги означаваше напредък, особено когато загубата на различителната способност беше пълна. Завод 50

беше унищожен от собствените си потомци, които започнаха да го демонтират откъм изхода веднага щом слязоха от монтажната линия, а после гордо пренасяха частите обратно до входа. Роботите по ремонта не успяха достатъчно бързо да се намесят и заводът излезе от строя, за да стане плячка на мародерите от 36 и 53. Най-преуспяващите заводски организми се защитаваха, като създадоха армии от агресивни защитници — „антитела“, — които разпознаваха собствения си завод и неговото „семейство“ и не ги закачаха, но нападаха и се стремяха да унищожат всички „чужди“ модели, осмелили се да дойдат твърде близо. Постепенно това стана преобладаващата форма на организация, обикновено свързана с определена територия, чиито членове се обединяваха, за да се защитават колективно.

По това време само няколко ями на повърхността на срещуположните краища на скалистия бряг показваха местата, където някога са били заводите 1 и 2. Те не бяха устояли и районът беше станал владение на завод 65. Единствената следа, останала от космическия кораб-търсач, беше една продълговата заоблена вдлъбнатина ниско долу върху ледения бряг на течното метаново море.

Чуждите инженери бяха проектирали системата така, че посредством спътници и разположени по повърхността релейни станции да има пълно планетарно комуникационно осигуряване, но идеята им не намери особено приложение, тъй като в орбита не беше изведено нищо, а релейните станции се оказаха немного издръжливи. Това позволи на някои от организмите, които нямаха сигурна защита, за известно време да се опазят от алчните за метал империи единствено благодарение на разстоянието. Но като имаха предвид радиозатъмненията и смущенията, чужденците бяха предвидили също така резервен начин за програмен и информационен обмен между роботите и заводите посредством пряка физическа и електрическа връзка. Този процес естествено беше много по-бавен от радиовръзката, тъй като изискваше роботите да се придвижат физически до заводите за доклад и препрограмиране, но при самостоятелни действия далеч от родната планета така беше много по-добре, отколкото без нищо. А това радваше

счетоводителите, защото гарантираше възвръщаемостта на капиталовложенията.

С всевъзможните дефекти и недостатъци, изникващи тук и там, беше невъзможно някои от организмите да не проявят частично или пълно комуникационно разстройство. Завод 73, изграден без радиосъоръжения, влезе в действие с програми, донесени от 66. Нито един от роботите му не използваше никога друг начин освен резервния, а заводите, които той наплоди, продължиха традицията. Но сам по себе си този факт означаваше, че радиусът им на действие значително се увеличаваше.

И така, в края на краищата се оказа, че недостатъкът съвсем не е недостатък. Претърсващите групи бяха в състояние да бродят надалече, като разшириха невероятно своя периметър, и често плякосваха територии, дотогава защитени поради географската си отдалеченост. При това необходимостта да правят подбор укрепи автономността на роботите, които действаха по този начин. Самоуправляемите типове, които се осланяха на сравнително малките си локални процесори, бяха склонни да прилагат прости решения на проблемите, с които се сблъскваха, но тясното им взаимодействие с околната среда означаваше, че решенията се прилагат бързо — те развиваха действени „рефлекси“. За разлика от тях телеуправляемите, свързани с големите, но отдалечени централни компютри, проявяваха склонност да опитват по-задълбочени и по-сложни решения, но доста често — твърде закъснели, за да има някаква полза. Така самоуправлението доби поведенческо превъзходство и постепенно се наложи като норма, докато телеуправлението западна и се запази само в няколко изолирани района.

Периодичният инстинкт да изпрацат в заводите подфайловете си половинки отдавна беше станал всеобща характерна черта на роботите — потомци можеха да имат само предците, които са оставили потомци — и те отговориха на упадъка на радиото като средство за комуникация, развивайки потребността от време на време да пътуват до местата, откъдето бяха дошли, да се връщат, така да се каже, към своя „роден край“. Този начин на възпроизвеждане обаче създаваше някои проблеми и отпрати нови предизвикателства към процеса на еволюция.

Основният проблем беше, че даден индивид можеше да представи в завода само половината от своя геном, след което контролната програма трябваше да остави информацията настрана, докато се появи друг робот от същия тип със съответстващата половина. Само тогава контролната програма можеше да предаде пълно копие на планиращата програма. Ако, както често се случваше, през този междинен период контролната програма се окажеше претоварена с работа, напълно възможно беше да изтрие половинката от подфайла и да предостави паметта си за други, по-спешни дела — лоша вест за онзи Фред, от който е дошла информацията и който е изпълнил целия репродуктивен ритуал напразно. Успешното решение на този проблем дойде с появата на нов начин за генетично рекомбиниране, който по една случайност се оказва решение и за „информационната криза“, започнала да ограничава запасите от генетични варианти, от които да черпи естественият подбор за по-нататъшно усъвършенстване на вида.

Някои мутантни форми на роботите знаеха, че от тях се очаква да предадат някъде подфайловете си половинки, но не бяха съвсем наясно или може би не знаеха къде точно да се включат, за да ги предадат. Всичко с нормални електрически връзки и със съвместим вътрешен софтуеър беше подходящо, а това обикновено означаваше други роботи от същия основен тип. А тъй като роботите, изпълнили възложената им задача, бяха настроени за препрограмиране отвън, т.е. бяха готови за приемане на нова информация от завода, за един търсец донор не беше кой знае колко трудно да намери реципиент, с когото да се обедини, стига действието да е предприето в подходящия момент. Така че в началото възприетите роли до голяма степен бяха въпрос на обстоятелства и случайни настроения.

Въпреки че локалната памет на роботите беше станала по-голяма от тази на предците им, работните програми също бяха нараснали по обем и сложност, в резултат на което реципиентите все още нямаха достатъчно свободна памет, за да поемат цял подфайл „Как се прави Фред“. Следователно донорската половина можеше да бъде поместена само чрез нанасяне върху някой въведен вече в реципиента код. Осъществяването на тази операция зависеше

от реакциите на програмите, съдържащи се в различните типове работи.

В някои случаи идващият от донора код получаваше възможност да се нанесе върху цели програмни модули на реципиента, което предизвикваше пълна загуба на функциите, управлявани от тези модули. Последниците обикновено бяха фатални и не се създаваше поколение, което да повтори подобна грешка. Успешният вариант беше да се освободи пространство чрез изтриване на несъществени кодове от повече модули, което създаваше опасност за известно понижаване на възможностите на робота, обикновено изразяващо се в намаляване на подвижността, сръчността и отбранителната способност, но поне продължаваше да съществува. Жертвата беше само временна, тъй като роботът реципиент щеше да бъде препрограмиран с нови модули, когато изпратеше генетичния си пакет в завода.

Като отплата обаче за всички тези усложнения и допълнителни неудобства дойде огромната облага — представяните в заводите подфайлове бяха пълни и годни за предаване на планиращите програми без отлагане и без съпътстващата опасност да бъдат изтрити от претоварената контролна програма. Така новият метод реши проблема за надеждността, който затормозяваше предишния общоприет „безполов“ начин на възпроизвеждане.

Информационната криза, която той също реши, беше възникнала от „роднинските бракове“, допуснати от различните контролни програми, боравещи само с гениите запаси на съответните племена, а това затрудняваше рекомбинирането поради ограниченията, наложени от чуждите програмисти. Но на роботите, които си разменяха гени на планетата, не винаги им липсваше желание да прекрачат племенните граници. Те не знаеха нищо, не ги беше грижа за правилата на програмистите, тъй като в това, което ставаше, не беше намесено нищо, подобно на разум или съзнание и те продължаваха да смесват подфайловете си напосоки по начин, който не беше разрешен от чуждите правила и който контролните програми никога не биха могли да измислят. По-голямата част от потомците, появили се от тези експерименти, не функционираха и бяха бракувани, преди още да напуснат завода, но

тези, които бяха в ред, се пръснаха навън във всички посоки, за да сложат началото на нова, качествено различна фаза на еволюционния процес.

Изискванията за двете сексуални роли засилиха някои първоначално незначителни физически различия и доведоха до постепенно поляризиране на поведенческите характеристики. Тъй като една женска в състояние на „бременност“ загубваше донякъде своята самостоятелност през този период, шансовете ѝ за раждане — (в буквалния смисъл!) значително се увеличаваха, ако мъжкият беше склонен за известно време да се навърта около нея и да се грижи общо за двамата, като по този начин помогне да се запази съвместният им генетичен влог. При естествения подбор следователно се проявяваше благосклонност към гените на този тип мъжки, а също така и на женските, които предпочитаха да се свързват с тях. Като следствие женските придобиха характерната черта „да избират“, а в отговор мъжките създадоха разнообразен репертоар от ритуали, изяви и демонстрации, за да увеличат шансовете си да бъдат избрани.

Така населението започна да проявява генетично разнообразяване и рекомбиниране, съперничество, избирателност и приспособяване — всички съществени за продължаване на еволюцията елементи. Формата на живот — защото това беше живот, нали? — определено беше малко странна според земните критерии, след като индивидите, от които беше представена, споделяха общи външни репродуктивни, смилателни и имунни системи вместо обособени вътрешни... а никъде в системата, разбира се, не фигурираха вериги от сложни въглеродни химични процеси... Но в края на краищата какво друго е, ако не шовинизъм, да се каже, че не би трябвало да е така?

1

Карл Замбендорф замислено гледаше към Седмо авеню от прозореца на апартамента си на последния етаж на нийоркския „Хилтън“. Той беше висок мъж, прехвърлил петдесетте, малко пълен, но с изправена внушителна осанка, с дълга до раменете прошарена коса, пъстри, блестящи, пронизващи очи и ястребово лице, на което заострена, изрусена до бяло брада придаваше библейски патриархален вид. Въпреки че беше късно сутринта, Замбендорф току-що беше закусил и оставил подноса на масата встрани от прозореца и още стоеше по риза след съня, последвал късното нощно завръщане на екипа му от приключилото турне в Аржентина.

На корицата на броя от предишната седмица известно аржентинско списание го беше определило като АВСТРИЙСКИЯТ ЧУДОТВОРЕЦ, а водещата на едно от важните предавания-беседи на телевизията в Буенос Айрес го беше представила като „... може би една от най-смайващите личности на двадесет и първия век, свръхмедиум с доказани от науката способности...“ Така Латинска Америка беше приветствала човека, станал вече сензация в северната част на континента и в Западна Европа, чиито способности да чете мисли, да предсказва бъдещето, да влияе върху далечни събития и да долавя непостижими за човешките сетива неща бяха доказани — уверяваха публиката — чрез многократни тестове, които науката беше безсилна да обясни.

— Карл, това не ми харесва — обади се зад него Ото Абакоян.

Замбендорф сви устни и тихичко си засвирука, докато чакаше Абакоян да продължи. За годините, през които бяха работили заедно, подобни спорове се бяха превърнали в ритуал. Абакоян изреждаше всички доводи защо не би трябвало да се забъркват и защо не могат да си позволят риска, а Замбендорф изтъкваше всички доводи защо нямат друг избор. Тогава Абакоян отново претегляше всичко и накрая неохотно се съгласяваше. Уредили теоретичните разногласия, те се

захващаха да разрешат по някакъв начин проблема. Така ставаше почти всяка седмица. Абакоян продължи:

— Трябва да сме луди, за да се забъркаме. В това положение ще бъдем прекалено изложени на показ, и то в неблагоприятна за нас светлина. Нямаме нужда от подобни рискове.

Замбendorф се отвърна от прозореца и вирна брада.

— Първо, от съобщенията излиза, че идеята е наша, а и новината се разпространи навсякъде — каза той. — Не можем сега да си позволим да се измъкваме. На всичко отгоре това би унищожило доверието към нас не само от страна на обществеността, но и от страна на ДЖЕСЕК, а ДЖЕСЕК може да направи много за нас, Ото. Така че нещата не се развиха както очаквахме. Кое е новото? Не можем да се откажем, но можем да се справим.

Ото Абакоян, елегантно слаб и мургав арменец с черна коса, увиснали мустаци и ясни, тъмнокафяви очи, потри нос с кокалчето на пръста си, докато обмисляше казаното, после поклати глава и въздъхна.

— Защо, по дяволите, трябваше да ни забъркваш в това, Карл? Ти каза, че Управителният съвет на ДЖЕСЕК никога не би обърнал внимание на пуяк като Хендридж. Затова се съгласихме да приемем безумната идея — защото щели да възникнат най-различни благоприятни възможности за реклама, когато ДЖЕСЕК я отхвърли, каза ти.

Той простря нагоре ръце и погледна измъчено към тавана.

— А сега какво постигнахме? Марс! Като че си нямаме по-подходящи занимания от това да се шляем шест месеца на Марс. Наистина ли няма никакъв начин да се измъкнем?

Замбendorф равнодушно сви рамене и разпери ръце. — Разбира се, можем да се отречем от всичко и да признаем пред света, че всъщност никога не сме очаквали някой да вземе думите ни сериозно, защото именно така ще се възприеме. А колкото до по-подходящите занимания, е, може и да прекараме времето си по-добре, може и по-зле. Кой знае? Кога се е случвало медиум да провежда сеанси от Марс? Положението би могло да поднесе възможности, за които не сме и помисляли.

— Много философско — отчете Абакоян без ни най-малък ентузиазъм. Лесно му е на Замбendorф да приказва за грандиозни

планове и възможности — Абакоян и останалите от екипа щяха да тичат насам-натам.

— Философско, драги ми Ото, е състоянието на разума, когато човек е безсилен по някакъв начин да промени нещо. А това е положението, в което се намираме. С две думи, друг избор нямаме.

ДЖЕСЕК — Дженерал спейс ентърпрайзис корпорейшън, и европейско-американската военно-гражданска организация НАСО — Норт атлантик спейс организейшън, възникнала от обединяването на интересите на НАСА, ЕСО и НАТО, финансираха разширението на една от помощните бази на Марс, за да изпробват някои идеи за организирането на извънземни общности като подготовка за изграждането на обширни колонии. Един от директорите на ДЖЕСЕК на име Бейнс Хендридж — отдавнашен предан привърженик на екстрасензорното и „паранормалното“, а отскоро увлечен от култа към Замбендорф, беше предложил с мисията да замине и Замбендорф, за да извърши първите в историята експерименти за ясновидство и телепатична връзка през междупланетните пространства и да проведе екстрасензорни експерименти в условия, освободени от земната „интерференция“. Уверен, че Управителният съвет на ДЖЕСЕК никога няма да приеме идеята, Замбендорф беше реагирал с престорен ентузиазъм, отчасти защото всяка друга реакция би излъгала очакванията на вярващите в него, отчасти за да подготви предварително почвата за поредната история от рода на „Учените отклоняват предизвикателството на Замбендорф“, когато предложението бъде отхвърлено. Влиянието на Бейнс Хендридж обаче се оказа по-голямо, отколкото беше предполагал, и одобрението на предложението от Съвета постави Замбендорф в положение, от което можеше да излезе само с цената на такъв позор, че завинаги щеше да бъде дискредитиран пред обществото.

— Допускам, че си прав — отстъпи Абакоян след кратка пауза. — Но идеята да участваме в космическата експедиция на НАСО все още не ми се нрави.

Той отново поклати колебливо глава.

— Това не е като представление пред публика. В експедицията има няколко добри учени. Те са от друга категория, не са като хапльовците, които досега сме премятали. Рисковано е.

— Учените най-лесно се мамят.

Това беше една от любимите реплики на Замбендорф.

— Те мислят по праволинеен, предсказуем, направляем начин — следователно лесно могат да бъдат подведени. Децата и фокусниците — те ме ужасяват. Учените не са проблем, срещу тях се чувствам съвсем уверен.

Абакоян се усмихна мрачно.

— Увереността е това, което изпитваш, когато не осъзнаваш действителното положение.

Той вдигна ръка да погледне ръчния си компютър.

Замбендорф се канеше да отговори, когато се разнесе сигналът на стайния комуникационен терминал. Абакоян отиде да се обади. Екранът светна и се показа гладкото, с правилни черти лице на Дру Уест, секретаря на Замбендорф, който се обаждаше от друг апартамент по-надолу в коридора.

— Хората от Ен Би Си трябва да пристигнат долу всеки момент — каза Уест. — Време е да слезеш във фоайето.

Клариса Ейдстад, която се занимаваше с рекламната дейност на екипа, беше уредила кратко телевизионно интервю. Записът щеше да стане сутринта и да се излъчи късно през деня, за да се отбележи завръщането на Замбендорф в Ню Йорк.

— Тъкмо бях тръгнал — каза Абакоян.

— Карл свърши ли със закуската? — попита Уест. Времето напредва. Програмата ни за следобеда е натоварена.

— Да — каза Абакоян. — Тук до мен е. Искаш ли да говориш с него?

— Добро утро, Дру — каза бодро Замбендорф, като пристъпи в зоната на видимост, след като Абакоян се отдръпна. — Да, почти съм готов. Как спа?

Той кимна с глава на Абакоян, който излизаше.

— Здравей, Карл. Благодаря, добре — отговори Дру Уест.

Уест беше приел историята с Марс като свършен факт. За него в пребиваването на екипа в галактиката Андромеда нямаше нищо лошо, стига това да донесеше пари.

— Екипът на Ен Би Си ще пристигне след петнадесетина минути, а има две-три неща, които трябва да уточним, преди да се появят. Ако си свършил със закуската, ще дойдем при теб.

— Да, защо не — каза Замбendorф. — Можем да разговаряме, докато се обличам.

— Ще се видим след малко, Карл.

На партера, в страничното фоайе на хотела пред рампата, водеща към местата за паркиране, Ото Абакоян се преструваше, че изучава карта с улиците на Ню Йорк, докато запаметяваше особеностите и регистрационния номер на колата, пристигнала с фургона на Ен Би Си, от който двама мъже сваляха телевизионни камери и записваща апаратура. Русокосата, елегантно облечена жена, която беше дошла с колата, стоеше наблизко с папка и снопче листове в ръка и разговаряше с двамата си колеги — жена и мъж, пристигнали с нея. Абакоян предположи, че тя е собственичката на колата и също така журналистката, която щеше да интервюира Замбendorф, но трябваше да е сигурен.

От Ен Би Си бяха пропуснали да им съобщят предварително името на репортера, което беше необичайно и вероятно означаваше, че вече са взети някакви мерки по отношение на Замбendorф. Едно обаждане на Клариса Ейдстад или Дру Уест без съмнение лесно би дало отговор на въпроса, но това би им отнело един от онези удобни случаи, които Замбendorф и екипът му винаги умело използваша. Имаше и известен риск, разбира се — за краткото време, с което разполагаше, Абакоян можеше и да не открие нищо, — но едно от предимствата на медиумите беше това, че неуспехите им винаги скоро се забравяха.

Прислужник от хотела подкара колата към рампата, а жената и придружителите ѝ, следвани отблизо и незабелязано от Абакоян, преминаха през централното фоайе. Един от служителите на рецепцията повдигна въпросително вежди.

— Мога ли да ви помогна, госпожо?

— Да. Казвам се Марион Кирсън, от Ен Би Си. Имам уговорка със заместник-управителя мистър Грейвс да запиша интервю във фоайето с Карл Замбendorф. Мога ли да видя мистър Грейвс?

— Един момент, ще се обадя в кабинета му.

Това отговори на единия въпрос. Сега беше само въпрос на време да се реши дали рискът ще им донесе успех. Абакоян се обърна и бързо отиде до редицата комуникационни терминали в дъното на

фоайето, седна в една от кабините, затвори вратата и набра номера на Отдела за регистрация на превозните средства в щата Ню Джързи. Секунди по-късно на екрана се появи мъж с розово топчесто лице и започнала да оплешивява глава.

— Здравей, Франк. Отдавна не сме се виждали. Как е? Абакоян говореше спокойно, но настоятелно. Лицето за момент сви вежди, после разпозна човека отсреща.

— Виж ти, Хари! Всичко е нормално. Как я карат частните детективи?

Абакоян никога не се появяваше публично и благодарение на това можеше да използва цял списък псевдоними.

— Изкарвам си хляба. Слушай, трябват ми бързо някои данни. Условиата и заплащането — както обикновено. Става ли?

Франк го погледна крадешком.

— Мога ли да попитам за какво са ти?

— За нищо, от което би загубил съня си — семейна история. Нужно ми е да разбере чия е една кола, видяна на две-три места. Обичайните съпружески подозрения. Франк облиза устни и кимна.

— Добре. Дай ми номера.

— Регистрация Ню Джързи КОУ27–86753.

— Почакай една минутка.

Франк се извърна и включи друг терминал извън екрана. Абакоян извади писалка и бележник и забарабани с пръсти по терминала, докато чакаше.

— Е? — попита той, когато Франк най-сетне се върна на екрана.

— Регистрирана е на името на мисис Марион Кирсън, 2578 Мейпъл Драйв, Оринджтън — каза Франк. — Искаш ли подробности за колата?

— Имам описанието. Отдавна ли е регистрирана на този адрес и има ли някакви протоколи за произшествия?

— Подменяна последователно през последните три години. Няма злополуки.

— Други превозни средства, регистрирани на същия адрес? Каква информация имаш за водачите?

— Много добре, след малко слизаме — каза Дру Уест пред екрана на терминала във всекидневната на апартамента на Замбendorф.

Той прекъсна връзката, обърна се и съобщи:

— Беше Грейвс, заместник-управителят. С Клариса са долу. Хората от Ен Би Си са Напълно готови и ни чакат.

Д-р Озмънд Периера, мъж на средна възраст с рядка коса, светлокафяво сако и папийонка, пушещ турска цигара с гравирано сребърно цигаре, поднови разговора от фразата, която сигналът беше прекъснал. В предговорите и биографичните бележки на най-нашумелите му псевдонаучни книги го представяха като откривател и учител на Замбendorф, а той безспорно беше един от най-преданите му ученици.

— Едно от най-интригуващите неща на Марс ще бъде възможността да се потвърди, че екстрасензорната информация наистина се предава по начин, неограничен от каквато и да е проява на затихване обратно пропорционално на квадрата на разстоянието. Въпреки че опитите на Земята навеждат на мисълта, че силата на полето изобщо не отслабва с разстоянието, имам чувството, че досега мащабът просто е бил твърде скромн, за да се отчетат някакви различия. В края на краищата, макар че се впускаме в съвсем нова феноменологична сфера, не трябва да си позволяваме да загубим чувството си за реалност и научна правдоподобност, нали?

Замбendorф примигна и потърка нос с опакото на ръката си. Способността на Периера да изнамира най-невероятни обяснения на изявите му и нещо повече — да им вярва напълно безрезервно и безкритично, постоянно изумяваше даже самия него.

— Интересна мисъл — съгласи се той. — Възможно е също така отдалечеността на отрицателните влияния да има благоприятен ефект върху повторемостта.

Периера вдигна ръка и започна несъзнателно да си играе с папийонката, докато обмисляше предположението. Беше интересно — безспорно нещо, което досега не беше му хрумвало.

— Бих могъл да съставя тестове за изследване на зависимостта от разстоянието, които да се провеждат по време на пътуването — каза той замислено. — Това би могло да ни достави много информация.

— Да, защо не — съгласи се Замбendorф.

Периера се обърна към Бейнс Хендридж, чернокос, гладко обръснат мъж с вид на колежанин, който беше с обичайното си напрегнато изражение. Хендридж беше дошъл в „Хилтън“ рано

сутринта, за да съобщи лично новината за решението на Съвета на ДЖЕСЕК относно проекта за Марс и да покани Замбендорф и колегите му на обяд с някои от другите директори.

— Доказано е, че проявите на паранормалните феномени се различават от видимите на по-земно, материално равнище на съществуване по това, че повторемостта им зависи от наличието на отрицателни и критични влияния — поясни Периера. — Ефектът може да се предскаже от елементарната квантова механика, която доказва взаимната зависимост между наблюдателя и наблюдаваното.

Хендридж кимна, като изслуша обяснението, и сякаш стана още по-напрегнат.

Прозвуча сигналът на стайния терминал. Дру Уест отговори и след секунда лицето на Ото Абакоян се появи на екрана.

— Телма там ли е? — попита той, като показваше с вежда, че има нещо да съобщи. — Трябва да говоря с нея.

Искаше да каже, че не може да говори открито, тъй като Периера и Хендридж са в стаята.

Замбендорф погледна към Телма — русата, добре сложена дългокрака секретарка на екипа, която слушаше от дивана край отсрещната стена.

— О, сигурно е за забележителностите, които му казах, че трябва да види, докато сме в Ню Йорк — каза Телма. — Има намерение да пообиколи града следобед.

— Да, добре, можеш ли да говориш с него — от деривата в съседната стая?

Телма кимна, стана от дивана и се скри в спалнята. Дру Уест прехвърли връзката и изключи екрана във всекидневната. Периера и Хендридж бяха досадни понякога, но заради познанствата им с богати и влиятелни хора си струваше да бъдат понасяни.

— Къде ще обядваме? — попита Замбендорф, като погледна Уест.

— В онзи австрийски ресторант, в който бяхме последния път — ти го хареса, при Хофман на Осемдесет и трета Източна улица — отговори Уест. — Можем да тръгнем веднага след интервюто. Ще поръчам такси.

— Озмънд ще дойде ли с нас? — попита Замбендорф. Периера поклати глава.

— Следобед трябва да присъствам на една среща, благодаря все пак. Друг път, надявам се.

— Жалко — промърмори Замбendorф и заговори за специалитетите на Хофман.

После — решил, че са дали достатъчно време на Абакоян и Телма — той кимна едва забележимо на Уест.

Уест погледна часовника си.

— Да тръгваме.

Джо Фелбърг, огромен, шест фута и три инча висок негър, бивш борец и бивш агент на военното разузнаване, който изпълняваше ролята на телохранител на Замбendorф и охрана на екипа, се отдръпна от стената току до входната врата, отвори дрешника до себе си и извади палтото на Замбendorф.

Замбendorф облече самото си, после поклати глава.

— Не, струва ми се, че не е чак толкова студено, Джо. Може би синята ми пелерина... Той огледа стаята.

— О, да, оставих я в другата стая. Извинявайте за момент. Прекоси всекидневната и влезе в спалнята, където чакаше Телма, като остави вратата да се затвори след него.

— Какво стана? — запита той с нисък глас.

— Имаме късмет — заговори бързо Телма. — Репортерът е жена на име Марион Кирсън. Кара шестместна лимузина „Буик“ 2018-та тип табакера, с водородно гориво, сребристосива с черна ивица и бели колела. Лека вдлъбнатина отпред откъм страната на шофьора, регистрация Ню Джързи, КОУ27–86753. Адресът на Кирсън е „Мейпъл Драйв“ 2578, Оринджтън.

Замбendorф кимаше бързо, като се стараяше да запомни. Телма продължи:

— Още двама души с коли са регистрирани на същия адрес: Уилям Кирсън, роден на 4 август 1978г., пет фута и десет инча висок, кестенява коса, зелени очи, сто и осемдесет фунта — трябва да е съпругът ѝ. Кара „115М Газела“, купена тази година, превишена скорост миналия април, малка злополука предишната есен. Също така някой си Томас Кирсън, роден на 14 януари 2001-а, също пет фута, руса коса, сиви очи, сто и двадесет фунта. Кара „Датсън“ 2013-та — изглежда е синът.

Замбendorф повтори данните и Телма ги потвърди.

— Добре — каза Замбendorф. — Двамата с Ото можете ли да научите нещо за хората от ДЖЕСЕК, с които ще обядваме?

— Може би. Ото уточнява някои подробности.

— Позвъни на Дру или на мен след дванадесет и половина при Хофман на каквото и да попаднете.

— При Хофман, Осемдесет и трета Източна улица, след дванадесет и половина — потвърди Телма. Ясно. Сега тръгвай.

Десет минути по-късно Замбendorф с небесносинята си копринена пелерина, диплеца се импозантно върху черното му кадифено сако, влезе тържествено във фойето заедно с Дру Уест, Джо Фелбърг, Озмънд Периера и Бейнс Хендридж, който завършваше шествието. Клариса Ейдстад, рекламната матрона на екипа, с къса черна коса, отрязана на бретон отпред на челото, с очи, скрити зад пеперудообразни очила с тежки рамки, с устни, подчертани от доста дебел слой твърде ярко червило, ги чакаше. Тя поведе Замбendorф към Марион Кирсън и екипа на Ен Би Си, а зад тях започнаха да се събират любопитни гости на хотела.

— Коя е журналистката? — промърмори Замбendorф. — Блондинката с розовото сако?

— Да.

— Знаеш ли името ѝ?

— Не ми го казаха, а и аз не попитах — измърмори Клариса с крайчеца на устата си.

Замбendorф кимна и се усмихна на себе си.

— Още по-добре.

А после една възторжена Марион Кирсън тикна микрофона в лицето му.

— Ето, тук, в нийоркския „Хилтън“, е завърналият се едва снощи от Южна Америка Карл Замбendorф, който, убедена съм, не се нуждае от по-нататъшно представяне. Добре дошли у дома!

— Благодаря ви.

— Как мина турнето?

— Много приятно и изключително успешно.

— Радвам се да го чуя. Всъщност бих искала да се върна на тази тема след малко, но първо, преди да кажа каквото и да е, което би могло да издаде нещо, се чудя дали мога да ви убедя заради зрителите да приемете едно дребно предизвикателство.

За секунда Кирсън се усмихна дяволито.

— Така, аз със сигурност мога да потвърдя, че никога преди не сме се виждали и за зрителите може да е интересно да научат, че тази сутрин в Ен Би Си дори не знаехме кой репортер ще поеме задачата. Петима души теглихме жребий преди по-малко от час.

Тя направи пауза, за да даде възможност това да се отчете, после каза:

— Чудя се, хер Замбendorф, какво можете да разберете за мен, една напълно непозната, освен това, че съм руса, средна на ръст и имам няколко лунички.

Тя се засмя към камерата на шегата, после се обърна пак към Замбendorф и зачака с любопитство.

Замбendorф задържа няколко секунди погледа си върху нея, после затвори очи и сякаш започна да концентрира силите си. Хората във фоайето, които наблюдаваха, притихнаха. Спокойствие и ведрина се изписаха на лицето му и той леко се усмихна. Когато отново отвори очи, чертите му останаха спокойни, но погледът му пронизваше.

— Вие не сте от този град — каза бавно той, като продължаваше да се взира в лицето ѝ. — Виждам вода. Вашият дом е отвъд водата, но не много далече оттук, на запад. Трябва да е отвъд реката, може би в Ню Джързи. В района на Нюарк изглежда... името му подсказва цвят... жълто, може би, или оранжево...

Очите на Кирсън се разшириха невярващо. Операторите и инженерите си размениха погледи, които говореха, че са впечатлени.

— Това... това е изумително! — заекна Кирсън пред камерата. — Кълна се, двамата с този човек никога досега не сме се срещали.

— Има двама мъже много близо до вас — продължи Замбendorф. — Единият се казва Уилям, Уилям или Бил. Той е по-възрастният от двамата... вашият съпруг, ако не греша. Имате ли наистина съпруг?

Кирсън кимна вцепенено.

— Ммм — проточи Замбendorф многозначително. — Сега започвам да го виждам малко по-ясно — доста висок, с кестенява коса... Не, не казвайте нищо, моля ви. Само продължете да се съсредоточавате, ако обичате, върху образа на съпруга си...

2

— Хм! — Уолтър Конлън, ръководител на Програмата за планетарни изследвания на НАСО, се намръщи над листа на бюрото пред себе си, погледна отново многобройните забележки и задрасквания, нанесени с яркочервено мастило заедно с инициалите на различни хора от висшите кръгове в административната йерархия на НАСО, и лицето му придоби пренебрежителен израз. Беше червендалесто лице с непокорни рунтави вежди, което бялата, ниско подстригана коса и късият месест нос правеха още по-живо и войнствено. По-старите учени от Програмата го наричаха ГНАСО Гнома.

— И все пак не мога да разбера какво не ви харесва — повтори той. — Казано е каквото е нужно и е вярно. Исканте моето съдействие. Добре, ето. Не си падам по политическата козметика и по тая философия „Не дразни лудите“.

Алън Брейди, наскоро назначеният широкоплещест, русокос и елегантно облечен ръководител на отдела за връзки с обществеността на Северноамериканското поделение на НАСО, който седеше отсреща, с усилие успя да сдържи раздражението си. Бяха го предупредили, че ще има проблеми с Конлън, но беше сметнал, че с опита си да поиска мнението му за отзива, който трябваше да излезе на другия ден в пресата по повод изявленията на Корнинг за нашествие на НЛО, прави стъпка в правилната посока. Черновата обаче, върнала се обратно от терминала на Конлън петнадесет минути след молбата на Брейди, беше предизвикала едва ли не сърдечни пристъпи в отдела за връзки с обществеността.

— Но ние не можем да отпечатаме подобно нещо, Уолт — възрази Брейди. — Излиза всъщност, че един американски сенатор е или глупак, или измамник.

— Такъв е — отвърна Конлън. — И двете. В науката той е невежа, а ако истината стане известна, ще се разбере, че се интересува от Новоевангелисткото научно братство толкова, колкото аз от

средновековна турска поезия. Това си е чиста политика — пачки банкноти, фанфари, ала-бала и балони. Можеш да ме цитираш.

Брейди сви за миг устни, после махна примирително с ръка.

— Добре, и така да е. Ние все пак не можем да правим подобни изявления в официален бюлетин на НАСО. Да оставим етиката, нашата дейност е подчинена на правителството и не можем да си позволим да си създаваме врагове от хора като Корнинг. А програми като вашата, които все още се финансират главно от обществени организации.

Той спря да говори, поклати глава и погледна Конлън с недоумение.

— Но няма какво да ти ги обяснявам на теб тези неща, Уолт. Знаеш каква е системата. Просто ни трябва нещо по-тактично и с по-умерен тон. Даже не е необходимо да казва кой знае какво.

Конлън поклати глава.

— Не от мен. Прецедентите станаха твърде много, а не би трябвало изобщо да ги има. Не можем да си позволим да излезе, че сме съгласни с подобни неща. Ако продължава така, ще стигнем дотам, че да се съобразяваме с всеки смахнат, размахващ лозунги из Вашингтон, за да решаваме с какво трябва да се занимава НАСО. Не желая да имам нищо общо с това. Дойде ми до гуша от тази глупост със Замбендорф. Нямам време. Нямам средства. Нямам хора.

Църквата на Новоевангелисткото научно братство в Орегон беше съчетала едно напълно ново тълкуване на Библията с последните псевдонаучни писания за древните астронавти, за да създаде ново, „рационализирано“ учение, в което откритията и загадките на миналото се обясняваха с посещения на доброжелателни пришълци, притежаващи свръхестествени сили и имащи достъп до тайни, които човечеството щеше да получи привилегията да ползва, когато достигне своята зрелост. Второто пришествие всъщност символизираше времето, когато силите ще се разкрият, а съвременните знания за НЛО се вплитаха в темата като очевидни доказателства, че Страшният съд е близо. Църквата претендираше, че има милиони последователи, сигурно месечно си докарваше и подобен доход, и беше подела мощна кампания за законно научно признание, което, отбелязаха веднага Скептиците, би открило за движението достъп до федералните изследователски фондове. Ортодоксалните учени, предизвикани да

опровергават твърденията на сектата, се оказаха в обичайното положение между чука и наковалнята — ако изобщо вземеха отношение, биваха обявявани за „признали важността“ на твърденията, ако мълчаха — „нямат отговор“. Църквата поддържаше група ревностни привърженици, които между другото предявяваха искания за определена сума от ресурсите и фондовете на НАСО за изследване на свързаните с НЛО явления и които, по всичко личеше, бяха успели да привлекат сенатора Корнинг от Орегон за свой представител и защитник. А името на Корнинг се появяваше в пресата прекалено често, за да не предизвика отговор от страна на НАСО.

Брейди търсеше начин да не си тръгне от срещата с празни ръце.

— Добре, мисля, че тази част от написаното, която засяга Корнинг, може да се пооправи, но има една друга част, която безцеремонно осмива всичко, свързано с НЛО — Той се облегна назад и разпери умолително ръце.

— Защо искаш да раздразниш сума хора, които не ги е грижа за Корнинг и не се интересуват от религия, но са склонни да приемат с-ентузиазъм космическата програма? НАСО има силни поддръжници сред привържениците на НЛО. Защо да ги настройваме срещу себе си?

— Аз се занимавам с наука, а не се стремя към известност, като подкрепям популярни митове. Това означава, че търся обяснение на фактите. В тази област няма никакви факти, които да се нуждаят от обяснение. Това е.

Брейди го погледна изненадано. Той не беше учен, но смяташе, че като чете популярна литература, не остава по-назад. В небесата ставаше нещо, което учените явно не можеха да обяснят. А на Брейди, дори да не бяха исканията на сенатора Корнинг, доста му се нравеше идеята НАСО да положи сериозни усилия за проучване на въпроса. Би било вълнуващо да участва в подобна дейност, да разказва на приятелите си нещо интересно.

— Но там горе трябва да има нещо — възрази той. — Имам предвид, че деветдесет и пет процент или колкото и да са от съобщенията са глупост, знам, но останалите пет? Как можеш да обясниш това?

Конълн изсумтя и потърка челото си. Колко пъти го беше чувал досега?

— Аз не мога, нито пък някой друг е в състояние — отвърна той. — Ето защо ги наричаме „неидентифицирани“. Това означава думата. Тук няма нещо, по-мистериозно от автомобилните злополуки. Ако анализираш статистическите данни ще установиш, че няколко процента се дължат на употреба на алкохол, няколко на невнимание, няколко на дефекти в колата и така нататък, докато стигнеш до петте процента, за които никой не може да посочи някаква определена причина и едва ли някога някой би могъл. Причините са „неидентифицирани“, но това не е повод да кажем, че имат нещо общо с някакви пришълци. Същото е с НЛО.

— Все пак това не доказва, че нямат нищо общо с пришълци — изтъкна Брейди.

— Не съм казал, че доказва — отговори Конлън. — Не мога да докажа, че не съществува и Дядо Коледа. Не можеш да докажеш негативното. Философски това е невъзможно.

— Така, и какво ще кажеш? — попита Брейди. Конлън разпери ръце и сви рамене.

— Казах ти, аз съм учен. Науката няма какво да каже. Това не е научен въпрос.

— Как можеш да говориш така, Уолт? — невярващо произнесе Брейди. — Става дума за космоса и изследването на космоса, за извънземен живот... Как можеш да кажеш, че не е научно?

— Това, което прави една теория научна, е начинът, по който тя е изградена логически. Не съдържанието ѝ. Едно от условията, на които трябва да отговаря една теория, за да е научна, е да може да бъде оспорвана — трябва да има някакъв начин да се провери дали не е погрешна. Никога не можеш да докажеш абсолютно, че дадена теория е вярна. Ако разполагаш с теория, която твърди: „Някои НЛО може да са чужди космически кораби“, тогава ще се съглася с теб — някои може да са. Няма начин да докажа, че е погрешна. Това е всичко, което мога да кажа, това е всичко, което науката казва. Това не е теория, която може да бъде оспорвана. Разбираш ли ме?

Брейди клатеше неодобрително глава...

— Не мога да го приема. Трябва да има някакъв начин науката да оцени въпроса, някакъв начин да проучи поне част от него.

— Има. Обърни логиката и се позови на теорията, която аз предлагам: „Нито един НЛО не е чужд космически кораб“. Е, тази

теория може да бъде оспорена много просто и убедително, но не от нещо, предложено до този момент като доказателство.

— А астрономите, които са я подкрепили публично? — упорстваше Брейди.

— Кои астрономи?

— Е, не мога веднага да си спомня имената им, но тези, за които четем.

— Пфу! — изду бузи Конлън. — Имаш предвид хора като Яници?

— Е, да, той е единият.

— Той беше учен — затворен цял ден в една лаборатория, никой никога не беше чувал за него. Сега е знаменитост. Някои правят всичко, за да ги признаят. Колко други като него можеш да посочиш? Броят се на пръсти, а в страна като тази това е най-малкото, което може да очакваш. Това не означава нищо, Ал. По-малко от два процента от професионалните американски астрономи дори считат, че въпросът представлява интерес. Това наистина означава нещо.

След кратко мълчание Конлън добави:

— Във всеки случай да се търси мнението на астрономите по този проблем е нелепо. — Те не са компетентни.

— Какво?! — възкликна Брейди.

— Какво знаят астрономите за НЛО? — попита Конлън. Брейди безпомощно вдигна ръце.

— Ами... какво да ти кажа? Те са в небето, така ли е? Е, предполага се, че астрономите разбират от неща, които са в небето.

— Какви неща в небето?

— Какви неща? Тези, за които хората казват, че виждат.

— Точно така!

Конлън се облегна назад и разпери ръце в израз на задоволство.

— Нещата, за които хората казват, че виждат! Всички доказателства се свеждат до показанията на очевидците. Как може един астроном да прецени тези показания? Колко пъти в цялата му кариера му се е налагало да разбере дали един очевидец вярва на собствения си разказ, или да реши дали очевидецът е видял това, което мисли, че е видял и дали то е това, което смята, че е било. Разбираш ли какво имам предвид? Астрономът не е подходящ. Необходим е един

добър адвокат или полицейски детектив, само дете всички те си имат други занимания, вместо да се мъчат с издирване на НЛО.

— Но съгласи се, че един астроном не е просто някакъв манекен — каза Брейди.

— Ако това е всичко, от което имаш нужда, защо не попиташ някой сърдечен хирург или играч на покер? Конлън поклати глава.

— Да си специалист в дадена област не означава, че мнението ти по въпроси, по които не си компетентен, има по-голяма стойност от това на останалите. Но всички твърде често смятат, че са непогрешими за всичко и хората им вярват. Това можеш да го видиш навсякъде — политикономисти, които мислят, че знаят за термоядрения синтез повече, отколкото ядрените инженери, адвокати, които се опитват да определят кое е живо и кое не, физици — носители на Нобелова награда, завладени от обикновените фокуснически трикове на така наречените медиуми. Какво разбира един физик от мошеничества и измама? Кварките и фотоните не лъжат. Имаме магьосници и фокусници, които са специалисти в измамата и в изкуството да баламосват хората — това им е занаятът. Но кой изобщо смята да ги пита?

Докато Конлън говореше, тонът му поомекна и Брейди започна да схваща посланието, което се опитваше да предаде: дали Брейди е съгласен с него за НЛО или не, Конлън и хората от Програмата за планетарни изследвания си имаха по-важна работа от това да се бъркат във взаимоотношенията им с такива като сенатора Корнинг. Това засягаше отдела на Брейди. А начинът, по който Конлън започна да се върти на стола, говореше, че времето, което се беше подготвил да загуби, за да предаде посланието, изтича.

Брейди разпери за момент ръце, после кимна примирително и като се изправи, вдигна листа от бюрото на Конлън.

— Добре, съжалявам, че ти отнех времето — каза той. — Ние ще се погрижим за това. Просто мислех... може би ще оцениш възможността да допринесеш нещо.

Той се обърна и тръгна към вратата.

— Ал — повика го Конлън дрезгаво, преди Брейди да излезе от стаята.

Брейди спря и се обърна.

— Разбирам, че си имал най-добри намерения. Не мисли, че си сглупил. Вършиш си работата, знам това. Предполагам, че отсега нататък ще се разбираме, а?

Брейди отвърна със слаба усмивка.

— Надявам се — отговори той. — Някой път ще ти поговоря повече за НЛО.

— Добре.

— Бъди разумен.

С това Брейди излезе.

Конлън въздъхна и остана известно време загледан в бюрото, подпрял брада на юмука си. Чудеше се докъде ще доведе всичко това — багетисти, наемани от петролни компании да откриват находища; научни степени в областта на „паранормалното“, присъждани от университети, които би трябвало да са наясно с нещата; глупашки публикации в считани за авторитетни научни издания; политици, призоваващи към постепенно ликвидиране на програмата за термоядрен синтез, защото били убедени в предстоящото използване за вечни времена на неизчерпаема „космическа енергия“ от пирамидални конструкции. И всичко това по време, когато САЩ трябваше да внесат от Япония модерни реактори „Токамак“.

Ставаше почти невъзможно да се намерят добри инженери и техници. Науката, техниката, истинските изкуства и занаятите — фактически течно нещата, които изискваха усилен труд, търпение и усърдие — изглежда се смятаха все повече от младите хора за демодирани, подходящи само за фукльовци. И веднага щом се дипломираха и добиеха някакъв опит, онези, които наистина успяваха да станат нещо, бяха склонни да търсят по-доходни и по-примамливи възможности отвъд океана. Народите на такива държави, като Япония, Китай, Индия и африканските страни, бяха живели твърде близко до реалността и твърде дълго, за да бъдат заблудени от понятия като „да намериш себе си“, каквото и да означаваше това, или от стремеж към мистично блаженство. „Открили“ двадесет и първия век, те бързо изоставиха своята вяра в магиите и суеверията и се заеха с изграждането на здравите основи на една напреднала, индустриализирана, технически развита цивилизация.

Конлън не беше съвсем сигурен кога всъщност е започнал този упадък — през втората половина на двадесетия век, предполагаше той

от това, което беше чел. Изглежда, в по-стари времена американската система е била чудесно средство за стимулиране на производителността и творчеството и за повишаване на жизнения стандарт за пръв път в историята на цяла една нация. Но мисленето не е успяло да се развие толкова бързо, колкото техниката. Когато чрез широкото приложение на автоматизацията е станало възможно фактически всички основни жизнени потребности да бъдат задоволявани с част от наличните мощности, наложило се изкуствено да бъдат създадени нови потребности, за да се поддържа заетостта на машините и работната сила.

Третият свят си гледаше своето, а по-голямата част от изобретателността и усилията на Запада се оказа изразходвана за създаване на нов апетит за дреболии и потребителски боклуци на собствения му вътрешен пазар. За нещастие, доколкото зависеше от тях, разумните, образовани и прозорливи хора не се стремяха да създават добри потребители, следователно не се полагаха особени усилия да се създава разумно, образовано и прозорливо население. Средствата за масова информация, които биха могли да бъдат инструмент за истинско масово възпитание, вместо това се бяха превърнали в инструмент за масово манипулиране, който осигуряваше на рекламаджиите безкритична публика, а училищната система беше принижена до малко повече от предобработка, създаваща тази посредственост, която тикаше обръщението. Въпреки всичко, въпреки безбройните теории за заговори, модни сред интелектуалци, учени и политически дейци, Конлън не вярваше, че магнатите, съзаклятничещи тайно в заседателни кабинети, бяха планирали всичко това. Нещата просто се бяха развили, малко по малко, чрез подбиране и подкрепяне на всичко, което би могло да донесе печалба.

Сигналът от терминала на бюрото прекъсна мислите му и Конлън чукна клавиша за приемане. Лицето, което се появи на екрана, беше на мъж някъде към петдесетте, с високо чело и сресана на път коса, изсечени черти на лицето, завършващо с леко прошарена брада, и светли проницателни очи, в които играеха неуловими весели пламъчета. Това беше Джеролд Маси, професор по познавателна психология в Мерилендския университет и стар приятел на Конлън. Маси беше също така завършен сценичен маг с определен интерес към разобличаване на лъжливите претенции за паранормални способности.

Именно познаването на работата на Маси беше подтикнало Конлън да заговори с Алън Брейди по въпроса.

— Здравей, Уолтър — каза Маси. — Моят компютър е записал, че си ме търсил. Какво има?

— Здравей, Джери. Да, търся те от вчера. Къде беше?

— Флорида, Талахаси.

— О? Какво става там?

— Правим с Върнън едно проучване. Върнън Прайс беше помощникът на Маси, негов дубльор и пръв съучастник в делата.

— Върнън демонстрира екстрасензорни способности пред ученически класове. На някои е казано предварително, че това е само фокусничество, на други — че е истина. Целта е да установим до каква степен предубеждението влияе върху тълкуването на видяното и какви различия предизвиква на равнището на съзнанието това, което им е казано.

Специалността на Маси беше да Изучава защо хората вярват в това, в което вярват.

— Звучи интересно.

— Да, но се съмнявам, че си ме търсил, за да ме разпитваш за работата ми — отвърна Маси.

— Вярно. Слушай, бих искал да се видим тия дни и да поговорим. Става дума за един проект на НАСО, с който се занимаваме, но наистина не искам точно сега да навлизам в подробности. Как си с времето?

— Звучи така, сякаш се опитваш да ми предложиш работа — отбеляза Маси.

Докато говореше, той погледна надолу и заработи с терминала, после вдигна поглед, но малко встрани, очевидно четеше нещо в една от приставките на екрана.

— За известно време съм доста зает, почти всеки ден. Пречи ли нещо да го направим вечер? Какво ще кажеш да наминеш пак тук? Бихме могли да вечеряме заедно, може би в онзи италиански ресторант, който харесваш.

— Добре звучи — каза Конлън.

— Какво ще кажеш за утре?

— Още по-добре. А, ще доведе Пат Уитакър със себе си. И той се занимава с това.

— Защо не. Скоро не съм го виждал.

Патрик Уитакър беше производствен директор на Глобъл кълмюникейшънс нетуъркинг — главен доставчик на телевизионна и информационна техника.

Маси смръщи лице в недоумение.

— Слушай, за какво, по дяволите, става въпрос? Сигурен ли си, че не искаш да ми кажеш и думичка? Конлън се усмихна накриво.

— Накарай Върнън да ти разкаже с помощта на екстрасензорните си способности. Не, наистина, по-добре да оставим за утре. Кога ще се видим, около шест и половина?

— Става. Добре, до утре.

Конлън отново сведе очи и погледът му зашари по бюрото, докато премисляше какво още трябва да направи. Вниманието му привлече папката от Комитета за изпълнение на проекта за Марс, в която бяха окончателните оценки и подробното изложение на целите и задачите на всеки отдел. До нея лежеше новият брой на „Вашингтон пост“, който някой от отдела беше прегънал така, че отгоре стоеше отбелязано съобщение за завръщането на Карл Замбендорф в САЩ. Лицето на Конлън потъмня, здраво стиснатите му устни се изкривиха в гримаса.

— Медиуми! — измърмори той кисело.

3

— Слушай, трябва да участваме в едно телевизионно предаване на живо, което започва в седем и половина — извика през преградката Дру Уест на шофьора на таксито. — Имаш двайсетачка отгоре, ако стигнем навреме.

Като мърмореше под носа си, шофьорът обърна на косъм от колата зад тях, пресече сред рева на клаксони и писък на спирачки насрещния поток коли и навлезе от „Варик“ в една алея, за да избегне вечната бъркотия в края на тунела „Холънд“ откъм Манхатън. От едната страна по протежение на седем пресечки улиците бяха прихлупени под огромния, грозен балдахин от алуминиеви панели и стоманена мрежа от подпори, които образуваха злополучния Лоуър уест сайд солар пауър демонстрейшън проджект, смятан като доказателство за изпълнимостта на идеята градът да получава електрическа енергия от слънцето. Преди да бъде изоставена тази налудничава идея градът беше похарчил двеста милиона долара, за да научат политиците онова, което инженерите енергетици знаеха открай време. Но в дъждовни дни той запазваше улиците сухи, а под образуваните отдолу аркади беше изникнал и процъфтяваше пазар за антики, произведения на изкуството и всякакви вехтории.

— Сигурен съм, че има още нещо, Дру — продължи Замбендорф, когато Уест зае мястото си. — Ланг и Снел само от учтивост се въздържаха да не притеснят Хендридж. Те са класически служители в корпорация — с добър нюх, прагматични, делови — и без капчица въображение и двамата. Не бяха на обяда, защото се интересуват от паранормални сили. Бяха там, за да вършат работа на ДЖЕСЕК.

Уест кимна.

— Съгласен съм. Нещо повече, вътрешното ми чувство подсказва, че са представители на официалното становище в Съвета на ДЖЕСЕК, според което ДЖЕСЕК не се интересува от екстрасензорни

опити на Марс. Това е за публиката. Но ако е така, коя е истинската причина да искат да ни изпратят и нас, Карл?

Таксито намали скоростта и спря на пресечката с Бродуей. От мястото си до Замбендорф Джо Фелбърг внимателно наблюдаваше група размъкнати младежи, които се бяха скупчили пред магазина на ъгъла и пушеха нещо, което се предаваше от ръка на ръка.

— Може би някой в корпорацията е решил, че е време космосът да стигне до масите — предположи той.

Замбендорф сви вежди и погледна Уест. Уест повдигна рамене.

— Какво искаш да кажеш? — попита Замбендорф, като се обърна към Фелбърг.

Фелбърг се отпусна, когато таксито отново потегли, отвърна глава от прозореца и разтвори едрите си черни юмруци.

— Ами неща като космоса и космическите бази винаги са били за астронавти, учени, хора от ЛАСО. Те никога не са били за всички. Ако ДЖЕСЕК има намерение някой ден да създаде космически колонии, някой някъде ще трябва да се потруди, за да промени тая представа. Навярно смятат, че участието на Карл в тая история с Марс би могло да им свърши добра работа.

— Ммм... имаш предвид, че като се изпрати някоя известна личност, която всеки може да свърже с...

Дру Уест кимна и изглежда беше заинтригуван.

— Да, стига да можеш да създадеш подобна връзка в съзнанието на хората... А това би могло също да обясни защо и Ланг, и Снел, и вероятно повечето от останалите директори в ДЖЕСЕК се съгласяват с Хендридж, дори и да мислят, че той приятел е луд.

— Точно това имам предвид — каза Фелбърг. — Какво им пука дали Карл ще прави нещо или не.

Замбендорф замислено гладеше брадата си, докато обмисляше казаното. После закима, първо бавно, след това по-бързо. Накрая се засмя.

— В такъв случай няма за какво да се безпокоим. Ако ДЖЕСЕК не се интересува сериозно от опитите, никой няма да се старае да ни изобличи. Всъщност, като си помисли човек, добрата реклама за нас е и в техен интерес. В края на краищата може да се окаже, че цялата история е в наша полза. Казах ви, че Ото излишно се безпокои. Цялата работа ще бъде съвсем проста, като две и две четири, ще видите.

Когато таксито зави по Фултън стрийт, оказа се, че евангелисти, които пееха химни и носеха плакати срещу съюза на Замбендорф с ТЪМНИТЕ СИЛИ и го разобличаваха като СЪДРУЖНИК НА САТАНАТА, са окупирали част от тротоара срещу студиото на Ен Би Си до Търговския център. Дру Уест съзря Клариса Ейдстад да чака на тротоара до тълпата пред входа и накара таксито да спре.

Тя се намести до шофьора и му даде знак да продължи.

— Всички смахнати са на линия тая вечер — каза тя, като обърна глава към преградката. — Служебният вход е обсаден, но уредих да ни отворят от другата страна. Тук вдясно — обърна се тя към шофьора. — Спрете при тия, дето говорят с двамата полицаи.

Таксито спря и те слязоха. Докато Уест плащаше на шофьора, Клариса скришом подаде на Замбендорф сгънат лист хартия и той го мушна във вътрешния си джоб. На листа беше записано всичко, което Ото Абакоян и Телма бяха забелязали и дочули наоколо през последния час — дреболии, зърнати в някоя дамска чанта, отворена при купуването на билети на касата на театъра или откъслечни разговори, доловени в дамската тоалетна или в бюфета. От такива дребни наглед неща излизаха удивителни чудеса.

Групата се шмугна вътре, Замбендорф се извини и се запъти към умивалнята, за да прегледа листа, който му беше дала Клариса. Той се присъедини към останалите след пет минути в едно от служебните барчета и беше представен на Ед Джаксън, приветливия домакин на известното предаване „Ед Джаксън шоу“, в което Замбендорф щеше да се появи като най-важния гост. Джаксън се възторгва известно време по типичния за една формирана от средствата за информация персона, след което ги остави, за да започне шоуто с първия от тазвечерните гости. Замбендорф и компанията му пиха кафе, разговаряха с екипа на предаването и наблюдаваха шоуто на монитора в стаята. Появи се една гримьорка и махна няколко лъскави петънца по носа и челото на Замбендорф. После заедно с асистент-режисьора Замбендорф провери дали на подиума са приготвени реквизитите, за които беше помолил предварително.

Накрая дойде време да започнат и Замбендорф се озова в очакване зад кулисите с един от асистентите, докато Ед Джаксън правеше словесна реклама пред аудиторията, за да запълни паузата. После Джаксън се извърна и протегна подканващо ръка, а тромпетите

на оркестъра стигнаха до кресчендо. От контролната кабина режисьорът даде знак с пръст и Замбendorф тръгна напред сред блясъка на прожекторите, приветстван от оглушителни аплодисменти и вълна от възбуда.

Джаксън сияеше, докато Замбendorф се кланяше наляво и надясно и приемаше поздравленията, преди да седне пред ниската, със стъклен плот маса, после зае мястото си и се отпусна в непринудена поза.

— Добре дошъл в нашето предаване, Карл. Предполагам, че всички се питат какви ли изненади си ни приготвил тази вечер.

Джаксън замълча, за да даде възможност на аудиторията и на телевизионните зрители да се настроят за това, което предстоеше.

— Беше ли... ммм... беше ли изненадан от малката демонстрация на улицата, когато пристигна?

— О, аз никога от нищо не се изненадвам.

Замбendorф се ухили и погледна очаквателно аудиторията. След секунда-две беше възнаграден с гръмогласен смях.

Джаксън се усмихна по начин, който говореше, че той самият не по-зле знае това.

— Все пак, Карл, сериозно, от време на време чуваме някои страховити предупреждения от определени слоеве на религиозната общност относно твоите способности и начина, по който ги използваш — че се намесваш в области, откъдето нищо добро не може да излезе, че обладаваш сили, които не ни е дадено да владеем, и други подобни... Какъв е твоят отговор на тези страхове? Безпочвени ли са? Има ли нещо в тях, за което хората трябва да научат?

Замбendorф сви за секунда вежди. Това винаги беше деликатен въпрос. Всичко, което би прозвучало като отстъпка или признание, не беше в негов интерес, но и нямаше да спечели, ако се държеше нахално.

— Мисля, че става дума за невъзможността да видим едно и също нещо, когато разглеждаме въпроса — отговори той. — Тяхното разбиране очевидно е резултат от тълкуването на действителността от религиозна гледна точка и неизбежно е повлияно от традиционните религиозни представи и предубеждения... не всички, от които, трябва да отбележа това, са съвместими с днешните възгледи за вселената и нашата роля в нея.

Той сви рамене и леко разтвори ръце, сякаш се извиняваше.

— Моето тълкуване е от научна гледна точка. С други думи, онова, което виждам аз, е просто една нова област от явления, скрити отвъд сегашните хоризонти на научното изследване. Но това не ги прави повече „забранени“ или „непознаваеми“, отколкото са били електричеството или радиото през средновековието. Те просто са „мистериозни“ — загадки, които не могат да бъдат обяснени задоволително в рамките на съвременното познание, но които все пак по принцип са обясними и в подходящо време ще бъдат обяснени.

— Значи нещо, към което може би трябва да се отнасяме с респект, а не да се страхуваме — заключи Джаксън с подходящо сериозен тон.

— Нещата, които плашат хората, са най-вече продукт на собственото им съзнание — отговори Замбendorф. — Това, с което се занимаваме тук, разкрива за съзнанието едно изцяло ново прозрение. Обогатени в своето самопознание, хората ще бъдат в състояние да разбират и да управляват процесите, с които създават своите собствени страхове. Основният страх на повечето хора е страхът, че се страхуват.

— Може би изобщо не съществува истински конфликт — отбеляза Джаксън. — Не е ли възможно религиозните мистици през вековете да са достигнали интуитивно до същите процеси, които хора като теб се опитват да използват на равнището на съзнанието, на научна основа... по същия начин например, както е бил използван магнетизмът за изработване на компаси много преди някой да е знаел какво представлява? По същество всички вие може да говорите за едно и също нещо.

— Точно така смятам и аз — съгласи се Замбendorф. — Средновековната църква преследваше Галилей, но религията днес е постигнала споразумение с по-ортодоксалните науки. От този пример можем да научим много.

Замбendorф беше съвсем искрен — изводът беше неопределен, а това, което имаше предвид, беше точно обратното на това, което повечето от хората решават да приемат.

Джаксън усети, че аудиторията е получила необходимата за вечерта доза мъдри мисли и сериозна философия и реши да продължи нататък.

— Разбрах, че току-що си се върнал от едно дълго пътуване, Карл... от Аржентина. Как мина? В Латинска Америка има ли такава активност и ентузиазъм както тук?

— О, турнето беше успешно. Всички прекарахме добре, срещнахме някои много интересни хора. Да, там вече започват да работят сериозно, особено в един от университетите, които посетихме. Но ако говорим за дълги пътувания, чухте ли за следващото, което току-що беше потвърдено?

— Не, разкажи ни!

Замбendorф огледа аудиторията, после се обърна към камерата.

— Ще пътуваме до Марс като участници в официална мисия на НАСО. Малко хора знаят какви изследвания извършва НАСО в областта на паранормалното и по-специално във връзка с приемането и предаването на информация от разстояние.

Това беше вярно. Наистина малко хора знаеха, а дори и осведомените знаеха, че НАСО не прави нищо.

— От известно време водим разговори с НАСО чрез една от големите инженерно-космически корпорации и беше взето решение да се проведат обширни експерименти, за да се определи влиянието на извънземната среда върху парапсихологическите явления.

Замбendorф продължи да разяснява проекта за Марс, като в същото време се стараяше малко да преувеличи ролята на екипа, без фактически да споменава нещо по-конкретно. Джаксън слушаше съсредоточено, кимаше, когато трябва, и подхвърляше подходящи реплики, но следеше аудиторията за първите признаци на нетърпение.

— Звучи вълнуващо, Карл — каза той, когато прецени, че напрежението е стигнало върхната си точка. — Желаям ти успех по целия свят, или може би трябва да кажа извън този свят, и се надявам отново да те видим в предаването, когато всичко приключи.

— Благодаря. Да се надяваме — отговори Замбendorф.

Джаксън се завъртя с лице към Замбendorф, облегна се назад, кръстоса крак върху крак и отпусна ръце върху страничните облегалки на стола, като със смяната на позата оповестяваше промяна на настроението и темата. Той се ухили дяволито, сякаш казваше, че започва онази част, която всички очакват. Замбendorф седеше със спокойно изражение.

— В джоба ми има един предмет — започна Джаксън. — Нещо, което е загубено и е предадено на касата на театъра тази вечер, може би принадлежи на някого от залата. Някой тук смяташе, че Замбendorф би могъл да ни каже нещо за това.

Той се извърна за миг и вдигна длани към камерите и публиката в знак на искреност.

— Честна дума, приятели, това е абсолютно вярно. Кълна се, че не е уговорено или нещо от този род. После се обърна към Замбendorф и продължи:

— Е, решихме, че това е добра идея и както вече казах, предметът е у мен, тук, в джоба ми. Можеш ли да кажеш нещо за него... или може би за притежателя му? Трябва да кажа, че не разбирам много от тези неща, не знам дали няма да сметнеш, че задачата е прекалено трудна, или пък... но...

Той спря, като забеляза вгълбеното изражение, което придобиваше лицето на Замбendorф. Публиката притихна.

— Неясно е — промърмори Замбendorф след кратка пауза. — Но мисля, че бих могъл да направя връзката... Гласът му за миг прозвуча остро.

— Ако някой тук е загубил нещо, моля да не казва нищо. Ще видим какво можем да направим.

Той замълча отново, после се обърна към Джаксън:

— Ти можеш да ми помогнеш, Ед. Сложи ръката си в джоба, ако обичаш, и докосни предмета с пръсти. Джаксън го направи. Замбendorф продължи:

— Прокарай пръсти по очертанията и си го представи във въображението си... Съсредоточи се по-силно... Да, така е по-добре... А! Сега го долавям по-ясно... Това е нещо, направено от кожа, кафява кожа... Мъжки портфейл, мисля. Да, сигурен съм. Прав ли съм?

Джаксън кимна с изумление, измъкна от джоба си светлокафяв портфейл и го вдигна, за да го видят всички.

— Ако притежателят е тук, не забравяйте, не казвайте нищо — напомни той на публиката, като повиши глас да надвика смаяните ахкания и тътена от ръкопляскания, приветстващ изявата. — Може да излезе още нещо.

Той отново погледна Замбendorф, този път с истински респект. Когато пак заговори, гласът му беше тих и тържествен вероятно за да

не наруши психологичната връзка.

— Какво ще кажеш за притежателя, Карл? Долавяш ли нещо?

Замбендорф попи челото си и прибра кърпата в джоба си. После взе портфейла, хвана го между дланите си и вторачи поглед в него.

— Да, притежателят е тук — обяви той и вдигна очи, сякаш се обръщаше към анонимния собственик в студиото. — Съсредоточете се силно, моля, и се опитайте да проектирате някакъв образ в моето съзнание. Когато контактът се осъществи, ще почувствувате лек сърбеж по черепа, но това е нормално.

Отново настъпи тишина. Някои затвориха очи и се опитаха със съзнанието си да доловят неуловимите потоци от непознати сили, протичащи край тях.

После Замбендорф каза:

— Виждам ви... мургав, слаб, носите светлосиньо. Тук не сте сам. Двама души, много близки, са с вас... членове на семейството. Далече сте от дома... просто минавате през този град. Вие сте от някъде далече на юг.

Той погледна Джаксън.

— Това е достатъчно.

Джаксън се завъртя към публиката.

— Сега можете да се откриете, ако сте тук, мистър Мургав, Слаб и Син — подвикна той. — Тук ли е притежателят на този портфейл? Ако е тук, ще бъде ли добър да стане и да разкрие самоличността си, моля?

Всички започнаха да въртят глави насам-натам и се обърнаха да огледат дъното на залата. Тогава бавно и смутено някъде по средата на залата, близо до пътеката се изправи един мъж. Беше слаб, приличаше на латиноамериканец със смолисточерна коса и подстригани мустаци, облечен в светлосив костюм. Изглеждаше объркан, стоеше, почесваше се по главата и се чудеше какво да прави. Едно момче на мястото до него го дърпаше за ръкава, а от другата седалка мургава жена говореше нещо и жестикулираше по посока на подиума.

— Моля, бихте ли дошли тук, за да разпознаете своята вещ, господине — каза Джаксън.

Мъжът кимна сковано и започна внимателно да се придвижва към пътеката, а наоколо гръмнаха ръкопляскания, които продължиха, докато застана пред публиката. Шумът стихна, когато Джаксън се

приблужи до края на подиума и заразглежда съдържанието на портфейла.

— Ваш ли е? — попита той, като погледна надолу. Мъжът кимна.

— Кое е името от вътрешната страна? — продължи Джаксън.

— Името е Мигел — обади се Замбendorф от мястото си.

— Той е прав!

Джаксън направи умоляващ жест, сякаш приканваше публиката да сподели неговото благоговение, погледна Замбendorф, после се наведе да подаде портфейла на Мигел.

— Откъде сте, Мигел? — попита той. Мигел най-после събра гласа си.

— От Мексико... караме отпуската със съпругата и сина... Да, портфейлът е мой, мистър Джаксън. Благодаря ви.

Той хвърли още веднъж неспокоен поглед, на Замбendorф и бързо тръгна обратно по пътеката.

— Честит рожден ден, Мигел — подвикна Замбendorф след него.

Мигел спря и се обърна с озадачен вид.

— Нямах ли рожден ден? — попита Джаксън. Мигел поклати глава.

— Следващата седмица — поясни Замбendorф. Мигел видимо преглътна с усилие и почти пробяга разстоянието до мястото си.

— Е, какво ще кажете за това?! — възкликна Джаксън и простря призивно ръце, а залата отвърна с нестихващи ръкопляскания и одобрителни викове.

Зад гърба на Джаксън Замбendorф отпи от чашата с вода и остави събитията да набират скорост. Той би могъл също така да отгатне, че неизвестният благодетел, който беше предал портфейла, след като беше пребъркал джобовете на Мигел, и който беше предложил да се направи сензация от това, също е с мургаво лице — арменец всъщност, — но това малко би развалило впечатлението.

Сега настроението на публиката беше добро. Апетитът ѝ беше изострен и тя искаше още. Замбendorф стана и пристъпи напред като че искаше да бъде по-близо до нея, а Джаксън се отдръпна инстинктивно и застана като зрител — предаването водеше Замбendorф.

Замбендорф вдигна ръце. Публиката отново притихна, но този път напрегната и в очакване.

— Много пъти съм казвал, че това, което правя, не е някакъв вид магия — каза той с плътен и отекващ в залата глас. — Това е нещо, което всеки може да притежава. Ще ви науча... В този момент изпращам към вашето съзнание, към всички вас, представата за един цвят, обикновен цвят. Отворете съзнанието си... Виждате ли го?

Той погледна към камерата, която в този момент предаваше.

— Разстоянието не е преграда. Вие, които наблюдавате от домовете си, може да се присъедините към нас. Съсредоточете се върху представата за цвета. Изключете от мисълта си всичко останало. Какво виждате?

Той обърна глава наляво и надясно, изчака и тогава възкликна:

— Жълто! Жълто е! Колко от вас го познаха? Веднага една четвърт или повече от зрителите вдигнаха ръце.

— Сега число! — каза Замбендорф. Лицето му излъчваше възбуда.

— Число от едно до петдесет и двете му цифри да са нечетни, но различни, както е петнадесет... но единадесет не става, защото двете цифри са еднакви. Да? Хайде... мислете! Опитайте се да го почувствате!

Той затвори очи, притисна с юмруци слепоочията си, остана в тази поза може би пет секунди, след това се огледа още веднъж и обяви:

— Тридесет и седем!

Този път се вдигнаха около една трета от ръцете, което на фона на ахканията и охканията беше достатъчно, за да впечатли силно повече хора, отколкото преди.

— Възможно е да съм объркал някои от вас — каза Замбендорф. — Бях решил да опитам с тридесет и пет, но в последния момент промених решението си и избрах...

Той спря, тъй като повече от половината от останалите ръце се вдигнаха, за да се присъединят към другите, но изглеждаше така, сякаш всички ръце в залата махат енергично.

— О, явно някои от вас са го познали. Би трябвало да се опитам да бъда по-точен.

Но, изглежда, никой не се впечатляваше от небрежността му, тъй като у присъстващите все повече и повече се засилваше убеждението, че участват в изключително необикновено и извънредно важно събитие. Изведнъж се оказа, че всички житейски проблеми и неудачи могат да бъдат решени без усилие с простата формула да пожелаеш да ги няма. Всеки можеше да разбере тайната, всеки можеше да овладее силата. Неизбежното ставаше по-приемливо, недостижимото ставаше незначително. Нямаше да се чувствуват самотни или беззащитни. Учителят щеше да ги води. Те му принадлежаха.

— Коя е Алис? — попита Замбendorф.

Отзоваха се няколко Алиси.

— От град далече на запад... на крайбрежието — уточни той.

Една от Алисите беше от Лос Анджелис. Замбendorф видя предстояща сватба на някого в собственото ѝ семейство — на дъщеря ѝ. Алис потвърди, че дъщеря ѝ ще се омъжва следващия месец.

— Вие мислите много за нея — каза Замбendorф, — затова се свързах толкова лесно. Името ѝ е Нанси, нали?

— Да... Да... Удивени възклицания.

— Виждам океана. Годеникът ѝ моряк ли е?

— Във флота... на подводница.

— Занимава се с техника?

— Не, с навигация... но да, предполагам, че това в наши дни включва много техническа работа.

— Точно така. Благодаря ви.

Бурни ръкопляскания.

Замбendorф продължи и разкри подробности за сключената тази сутрин успешна сделка от един търговец на дрехи от Бруклин, позна след леко колебание телефонния номер и професията на червенокоса млада жена от Бостън и резултата от футболния мач, в който две момчета от втория ред бяха участвали предишния вторник.

— Вие също можете да го направите! — настоя той с глас, който без помощта на микрофона гърмеше до последния ред. — Ще ви покажа.

Той се придвижи към ръба на подиума и втренчи поглед право пред себе си, докато зад гърба му Джаксън пишеше числа върху едно въртящо се табло.

— Съсредоточете се върху първото — обърна се Замбendorф към залата. — Всички заедно. Сега се опитайте да ми го предадете... Мислете го... Така е по-добре... Три! Виждам тройка. Сега следващото...

От осем числа той позна седем.

— Виждате ли?! — извика той ликуващо. — Бива ви, много сте добри. Нека да опитаме нещо по-трудно.

Той взе черната кадифена качулка, осигурена предварително, и даде на Джаксън и на няколко души от предните редове да се уверят, че е непрозрачна и без дупки. После се обърна с гръб и Джаксън я нахлузи на главата му. След това, като следваше указанията му, Джаксън мълчаливо посочи една жена от публиката, която избра някакъв предмет от вещите си и го вдигна високо, за да го виждат всички. Беше зелена писалка. После тя посочи друг от аудиторията — мъж, който седеше няколко реда назад — да повтори процедурата. Мъжът вдигна часовник със сребърна верижка и продължиха нататък по същия начин. Джаксън отбелязваше предметите върху таблото. Когато записа пет, той покри таблото, за още по-сигурно завъртя стойката към стената и каза на Замбendorф, че може да свали качулката.

— Помнете, че разчитам на всеки един от вас — каза Замбendorф — Всички вие трябва да ми помогнете, ако искаме да успеем. Сега, първият предмет — спомнете си го и го задръжте в съзнанието си. Сега ми го предайте...

Той сви вежди, съсредоточи се и постави ръка на челото си. Публиката повтаряше движенията му. Присъединиха се и телевизионните зрители по домовете си.

— Писане... нещо, свързано с писане — произнесе накрая Замбendorф. — Писалка! Сега цветът. Цветът е... зелен! Приемам зелено. Зелено ли предавахте?

Когато позна точно и петия предмет, публиката обезумя.

За финал Замбendorф извади друго от реквизита си — една здрава на вид метална пръчка, дълга около два фута и дебела повече от инч. Джаксън не успя да я огъне, когато му беше предложено, не успяха и трима мъже от първите редове.

— Но силата на съзнанието побеждава материята — обяви Замбendorф.

Той даде на Джаксън да държи пръчката и я докосна леко с пръсти в средата.

— Това ще изисква усилията на всички ни — извика Замбendorф. — Всички, които сме тук, и всеки, който си е у дома. Искam всички да ми помогнете да се съсредоточа и да я огъна. Мислете — да се огъне. Кажете го — да се огъне! *Да се огъне!*

Той се обърна към Джаксън и започна да кима в такт с произнасянето на думите.

Джаксън схвана бързо и замаха с ръка като диригент, подканящ оркестъра.

— Да се огъне! Да се огъне! Да се огъне! — започна да декламира той с глас, който ставаше все по-силен и по-настоятелен.

Публиката постепенно поe скандирането.

— Да се огъне! *Да се огъне! Да се огъне!*

Замбendorф се обърна изцяло към хората и простря призивно ръце. Очите му блестяха от прожекторите, зъбите му сияеха с белотата си.

— *Да се огъне! Да се огъне! Да се огъне!*

Той постави ръка върху пръчката. Джаксън ахна и ококори очи, когато металът започна да се огъва. Някои от публиката се блещеха с побелели лица. Замбendorф взе пръчката и я издигна в едната си ръка високо над главата си, като победоносно я гледаше, а тя продължаваше да се огъва пред очите на всички, докато хиляда гласа в унисон се издигнаха неистово. Жените пищяха. Много хора побягнаха по пътеките към изходите. Брадат мъж с ястребово лице се покатери на подиума с отворена библия в едната ръка, насочи обвинително пръст към Замбendorф и започна да чете нещо неразбираемо сред хаоса, преди охраната да го сграбчи и да го прогони.

В Делауер една френетична зрителка се опитваше да набере претоварения номератор на Ен Би Си, за да съобщи, че алуминиевият ѝ стол се изкривил точно в момента, в който Замбendorф е заповядал на пръчката да се огъне. На други места по същото време бяха изгорели електрическите инсталации. В Уайоминг един кокошарник бил поразен от мълния. В Алабама се запалила пералня. Осем души получили сърдечни пристъпи. В Калифорния един часовник започнал да върви обратно. Две бременни жени абортирали спонтанно. В Тенеси един атомен реактор излязъл от строя.

В контролната кабина високо зад подиума един от дежурните видеоинженери наблюдаваше смаяно гледката върху мониторите на главното табло.

— Боже мой! — промърмори той към техника, който дъвчеше на съседния стол сандвич с риба тон. — Ако им беше казал да му дадат всичките си пари, да разкъсат дрехите си и да тръгнат с него за Китай, знаеш ли, Чет, те щяха да го направят.

Чет продължи да дъвче, като премисляше думите.

— Или пък за Марс — отвърна той след дълъг размисъл.

4

На другия ден привечер Конлън и Уитакър пристигнаха в къщата на Джеролд Маси, която се намиреше в края на потънала в зеленина глуха улица в северната част на Джорджтаун. Макар и висока, просторна и масивна, къщата беше неугледна — една грозна грамада, смесица от допълнителни хрумвания, със стени и фронтони, щръкнали на всички страни, покривни части, сключващи странни ъгли и една невъзможна кула като в средновековен замък, украсяваща горната част на един от ъглите. Вътре представляваше лабиринт от вързани помежду си стаи и коридори, потайни кътчета и стълбища на най-неочаквани места, старомодни прозорци, затварящи се вертикално и изобилие от дърворезба и ламперии. В тази част от мазето, която не беше затрупана от вехториите, събирани от Маси цял живот, се намиреше работилница-лаборатория, използвана от него главно за разработване на оборудване за психологически тестове и за усъвършенстване на новия магически реквизит, докато етажите нагоре включваха, освен обичайната жилищна площ, претъпкана библиотека, компютърна зала и стаи за непрестанния поток краткотрайни гости — от студенти, останали временно на улицата, до колеги-илюзионисти и професори от чужбина.

Противно на широко разпространеното мнение, преобладаващо и сред много учени, научната подготовка нямаше нищо общо със способността за вярна преценка на изявите на предполагаеми чудотворци, телепати, медиуми и други подобни. Учените могат да бъдат излъгани с някой изпипан трик или несъзнателна самоизмама толкова лесно, колкото и обикновените хора, а понякога още по-лесно, ако благодарение на компетентността и престижа, придобити в други области, си създадат илюзията за непогрешимост. Светът на естествените явления, който по правило е предмет на научно познание, можеше понякога да е загадъчен, но никога не прибягваше до груба измама и накрая винаги даваше разумен отговор. Теоремите бяха доказуеми, изчисленията — проверими, наблюденията — повторими,

предположенията — потвърдими. Нещата в природата бяха това, което са. Но това не беше валидно за човешките дела, където нелогичното действаше свободно и измамата беше норма. За да заловиш крадеца, трябва ти самият да си крадец, казва поговорката. За да хванеш фокусника, сам трябва да си фокусник. Ако с уменията на физиците и неврохимиците не можеше да се открият измамността на човешката ирационална природа и хитрините на професионалния измамник, то с уменията на психолога и мага можеше. Джеролд Маси беше и двете и от правителствени и частни организации редовно го канеха за консултации и разследвания при предполагаеми изяви на свръхестественото и паранормалното.

Така се бяха и запознали Маси и Уолтър Конлън. През 2015-а един „медиум“ беше обявил, че ще преодолее огромното пространство между звездите и беше описал с подробности повърхността на Уран и Нептун. Когато накрая френските космически сонди пристигнаха и се получи картина, противоречаща на неговите описания, оправданието му беше, че може би е подценил силите си и се е пренесъл в някоя съвсем друга звездна система! Годината 2017-а стана свидетел на друга история — за тела на извънземни от разбит космически кораб, този път скрити в секретна база в Невада. Година по-късно някои чиновници във Вашингтон сериозно умуваха по предложението на една калифорнийска фирма за набиране на ръководни кадри да проучва екипажите на НАСО на базата на чудновата номерологична система, включваща компютъризирани лични „психометрични конфигурационни карти на способностите“. Естествено винаги се намираще някой, който да настоява НАСО да се намеси в нестихващата дискуссия за НЛО. Маси всъщност подозираше, че Конлън иска да разговарят за сенатора Корнинг и за онази там църква в Орегон. Но той грешеше. През годините Конлън го беше въвличал в необикновени ситуации и понякога го беше изпращал на доста необичайни места. Но такова нещо — никога. Конлън никога не беше искал от него да напусне Земята и да участва в полет на НАСО в междузвездното пространство.

— Идеята е да се превърне помощната база на Меридиани синус в смесена експериментална общност от около петстотин души, от която да се съберат данни за живота в извънземни условия, необходими за създаването на бъдещите космически колонии —

поясни Конлън от коженото кресло пред останалия от някой прадядо часовник с форма на египетски саркофаг. — Въпросът, който има нужда от по-задълбочено проучване, е влиянието на тези условия върху поведението и емоциите на големи групи от хора, какви стресови състояния биха могли да възникнат и така нататък, което означава, че ще заминат и много психолози. Официално ти ще попълниш едно от тези места, Върнън ще ти бъде помощник. Неофициално няколко души от НАСО, искаме там да има специалист, който да установи истината за тази история със Замбendorф... и може би даже да му подлее вода, ако се удаде случай. Нещата отидоха твърде далече, Джери. Имаме друга работа. Ако сега не сложим точка на тези глупости, ще започнат да наемат астролози да определят датите на полетите.

Маси го погледна с недоумение от другия край на стаята, където се беше изтегнал небрежно върху една кушетка, подпрял крак на почти разглобен реквизитен сандък, който от седмици се канеше да изхвърли.

— Трябва да се направи нещо — съгласи се той. — Но не мога да разбера защо изобщо се е стигнало дотук. Какво, по дяволите, накара НАСО да се захване с тоя Замбendorф?

Конлън въздъхна и вдигна ръце.

— Това е решено някъде горе... за много неща от висшата политика между ДЖЕСЕК и НАСО не съм осведомен. Във всеки случай голяма част от средствата идват от ДЖЕСЕК. За държавните пари на първо място е отбраната. Социалните експерименти на Марс даже не влизат в сметката. След като адвокати и счетоводители са поели държавното управление, трябва да се осланяме повече на частния сектор, за да можем изобщо да провеждаме планетарните изследвания. Естествено това дава възможност на кредитори като ДЖЕСЕК да се бъркат в проектите ни и в политиката.

— Може би най-доброто за теб е да стоиш настрана — обади се Върнън Прайс, седнал на богато орнаментирана табуретка и подпрял гръб на църковния орган, купен от Маси на една разпродажба преди шест години, когато пътуваше по Мисисипи.

Беше към тридесетте, подвижен, с тъмна къдрава коса и живи светлокафяви очи.

— Имам предвид, че ако мисията започне да се превръща в някакъв цирк, по-умно ще бъде да държиш Програмата настрана.

Конлън поклати глава.

— Разбирам те, Върнън, но не можем да го направим. Благоприятните възможности за науката са прекалено ценни, за да бъдат пропуснати. Освен това в мисията за пръв път практически ще се използва „Орион“, към него не трябва да губим интерес заради планетарните проекти, които все още са на чертожните маси. Ако се оттеглим, Пентагонът ще остане единственото министерство, заинтересовано от по-нататъшното усъвършенстване на „Орион“. Не можем да допуснем това.

Европейско-американската научна база на Меридиани синус, близо до екватора на Марс, беше замислена като един чисто американски опит за съперничество със съветския план за създаване на постоянно обитавана станция на Солис лакус. Програмата на САЩ обаче затъна в проблема за инерционната сила, считан за съществен за осигуряването на човешкия живот в междупланетните пространства. С провалената програма, довършена заедно с европейските страни — членки на НАТО, и Япония, в края на краищата беше създадена прототипна система, която наистина действаше, и Меридиани синус се появи като съвместна авантюра на САЩ и Европа с две години закъснение от първоначалните американски планове и тези на Съветите. Скоро след това космическите агенции от двете страни на Атлантика се обединиха, за да създадат НАСО. С напрегната работа впоследствие беше компенсирана част от загубеното време и беше създадена серия пробни модели на космически транспортни средства с термоядрени двигатели, върхово постижение, сред които беше „Орион“ — първият кораб, построен специално за пренасяне на тежки товари и голям брой пътници между планетите. Пуснат в орбита в 2019-та, „Орион“ снова между Земята и Луната повече от шест месеца — година преди японците да създадат самостоятелно подобен кораб. Съветите, които се занимаваха с изграждането на големи платформи в околоземна орбита, не разполагаха с нещо, което да се сравни с двата огромни междупланетни кораба, така че САЩ имаха поне компенсация за неудобството от предишното си фиаско.

Маси се обърна да погледне Уитакър — висок и загорял, тъмна къдрава коса, започнала да се прошарва на слепоочията, — който седеше в креслото срещу Конлън. Тъй като разполагаше с приличен доход освен заплатата в Глобъл къуноникейшънс нетуъркинг, той

изглежда се отнасяше към работата си по-скоро като към упражнение за ума и предизвикателство за умението му да решава проблеми и за Маси винаги беше представлявал загадка.

— Е, как ти се струва това, Пат? — попита Маси. — Смяташ ли, че можеш да измъкнеш някоя истинска новина? Уитакър премигна и кимна.

— Ами, може и да излезе нещо.

Предполага се, че необикновените неща правят новините, често казваше Уитакър. Но чудотворците, страховете от някаква неясна заплаха, несъществуващите съветски свръхоръжия, постоянната опасност от икономическа разруха и всички останали митове, създадени от средствата за информация, които държаха милиони хора залепени за екрана, за да върви консумацията, вече не бяха нещо необикновено. Следователно не бяха новини. Но да се пусне в обръщение една скромна сензация и по-късно да се разгласи подготвяната измама — това би могло да бъде изключително необикновено. — Е, ако Пат успее да измъкне от това нещо ефектно, то би могло да убеди другите от ДЖЕСЕК занапред да стоят настрана от работите на НАСО — отбеляза Върнън.

— Точно това искам — кимна Конлън потвърдително. Уитакър разпери ръце с недоумение и се намръщи.

— Вижте какво... да се използва мисията на НАСО, за да се признаят официално подобни глупости? Смятате ли, че директорите на ДЖЕСЕК вярват в това?

— Откъде да знам? Вече нищо не може да ме изненада, Пат. Надявам се, че вие от Джи Си Ен не разчитате прекалено на тях за обявяване на постъпленията.

— Що за глупости? — каза Уитакър. — Някой трябва да се намеси и да сложи край на тая дивотия, преди да е отишла твърде далече.

Нямаше какво повече да се каже. Конлън погледна Върнън, после Маси и простичко попита:

— Е?

Те се спогледаха, но никой от тях нямаше кой знае какви въпроси.

— Какво ще кажеш? — попита накрая Маси.

Върнън вдигна вежди, наклони се напред и разпери ръце по начин, който казваше, че би могло да има само един отговор. Маси кимна бавно, подръпна брадичката си, замисли се малко, после се обърна към Конлън.

— Мисля, че се предаваме, Уолт. Успя да ни навиеш. Конлън изглеждаше удовлетворен.

— Добре. По програма „Орион“ ще излети в извънземна орбита след три месеца. Ще имам потвърждение от НАСО на предложението, включително и за възнаграждението, в рамките на четиридесет и осем часа. Останалите подробности и указания за вас двамата ще изготвим за около седмица. В Центъра за подготовка на НАСО в Северна Каролина ще се проведе курс за обучение и запознаване на външните участници в мисията, така че когато си уреждате отсъствието от университета, погрижете се последните три седмици да сте свободни.

Уитакър се размърда на стола си, потри ръце и взе празната си чаша за вино от страничната масичка.

— Мисля, че си струва да си налеем — каза той. — Пак същото за всички?

Остави на мен — каза Маси.

Уитакър наблюдаваше Маси, който събра чашите и ги занесе до отворения шкаф с напитки.

— Гледа ли Замбендорф в предаването на Ед Джаксън снощи?

— Ъ-хъ — изсумтя Маси през рамо.

— Истинско представление — продължи Уитакър.

— О, Замбендорф е цар на зрелищата, нека не се съмняваме в това — отговори Маси. — И ако се беше задоволил само с подобни представления, щеше да стане първокласен сценичен маг. Но той прекалява с твърденията си, че всичко е истина. Сума народ се хваща и си пилее времето и парите в търсене на царството на чудесата, вместо да изкопчи от живота нещо по-свастно. Това е трагично прехосване на човешкия потенциал и талант.

— Номерът с цвета и числото беше доста прост, мисля — каза Уитакър.

— Обикновени съвпадения, нали? — каза Конлън и погледна Върнън.

Върнън кимна. Уитакър го погледна въпросително.

— При такава голяма публика доста хора си намислят жълтото, за да направят демонстрацията да изглежда внушителна, или всеки друг цвят, който бъде назван — поясни Върнън. — Замбendorф не трябваше да внушава нищо. Публиката прие, че внушава просто защото така ѝ каза.

— Ами числото? — попита Уитакър. — Това сигурно не би могло да се направи по същия начин. Тридесет и колко... тридесет и седем, нали? Мислех, че там шансът е по-малък.

— Така биха помислили повечето хора — каза Върнън.

— Спомнете си какво каза Замбendorф — число до петдесет и двете цифри да са нечетни и различни. Ако помислите, всъщност няма много възможности. А помнете ли, че даде пример петнадесет и единадесет? Това още повече ограничава възможните варианти, защото по някаква причина едва ли някой ще ги избере, след като са споменати. От останалите числа около тридесет и пет процента от дадена група винаги ще се спрат на тридесет и седем. Никой не знае защо. Това е просто предсказуем образец на поведение. Психолозите го наричат „групов стереотип“. А също така е факт, че около двадесет и три процента ще изберат тридесет и пет. Така че цялата тая работа с промяната на числата в последния момент е блъф, за да увеличи общата бройка на повече от половината от хората. И това свърши работа — изглеждаше така като че ли всички ръце в залата бяха вдигнати.

— Ммм... интересно — каза Уитакър.

— Помнете ли как Замбendorф каза на жената, че дъщеря ѝ ще се омъжва за щурман на подводница? — попита Маси, който се отдръпна от шкафа и се върна с две пълни чаши.

— Да — каза Уитакър. — Това беше впечатляващо. Е, как би могъл да познае всичко това?

— Не го позна — отговори протичко Маси.

Уитакър изглеждаше объркан. Маси подаде чашите на Уитакър и на Конлън и се върна при шкафа да напълни своята и тази на Върнън.

— Паметта ти изневерява, Пат. Ние направихме запис на цялото предаване, мога да ти го пусна, ако искаш. Замбendorф само каза, че дъщерята на Алис ще се омъжва за моряк. Той не е споменавал за никакъв флот, нито за подводници, нито пък за щурман. Алис го каза, но хората не го помнят така. Замбendorф всъщност предположи, че

момчето се занимава с техника, което беше логично, но грешно, както се оказа, а Алис го поправи. И не само това — тя превърна неуспеха в полууспех, като му измисли извинение. Забеляза ли? Обзалагам се, че на практика всеки, който е гледал, е забравил тази несполука. Но ако беше познал, всички щяха да си го спомнят. Хората виждат и помнят това, което искат да виждат и помнят. Замбендорфовците на този свят печелят много от този факт.

Върнън кимна.

— Значи единствената информация, която фактически излезе от самия него, беше, че дъщерята ще се омъжва за моряк.

— А как можа да познае даже и толкова? — попита Уитакър. Маси сви рамене.

— Има най-различни начини, по които би могъл да го направи. Например, ако някой се позавърти около касата преди предаването, би могъл да дочуе много такива разговори. Уитакър беше изумен.

— Какво? Сериозно? Ти ме будалкаш! Искам да кажа, това е твърде... твърде просто. Би могло да го измисли и едно дете.

— Безспорно — съгласи се Маси. — Но повечето възрастни — не. Повярвай ми, Пат, това е отработвано с години. Колкото по-прост е отговорът, толкова по-трудно го виждат повечето хора. Те винаги търсят възможно най-сложните обяснения.

Маси подаде чашата на Върнън и мина край Уитакър, за да се върне на кушетката.

— Това с портфейла уговорено ли беше? — попита Конлън. — Марта каза, че трябва да е било, но аз не съм толкова сигурен. Някак си не мога да допусна, че Ед Джаксън ще изневери на себе си и ще лъже така безсрамно.

Маси понечи да отговори, но блъсна ръката си в масичката встрани от Уитакър и разля малко вино от чашата, която носеше.

— О, съжалявам, Пат! Чакай, сега ще го изчистя — възкликна той, остави чашата и попи набързо яката на сакото на Уитакър. — Петънце е само, няма да се вижда.

След това взе отново чашата си, седна на кушетката и се обърна към Конлън:

— Извинявай, Уолт. За какво говореше?

— Казах, че не съм убеден, че номерът с портфейла е бил уговорен.

— О, да, мисля, че съм съгласен с теб — каза Маси. — Оня мексиканец ми изглеждаше доста искрен. Това изобщо не беше номер.

Уитакър премести поглед от Маси към Върнън, който се хилеше странно, после отново погледна Маси.

— Добре... но как позна, че предметът е портфейл и как разбра кой е притежателят му? — попита той.

— Наистина ли искаш да знаеш? — попита Маси весело.

— Да, разбира се. Уитакър гледаше озадачено.

— Какво толкова смешно има? Да не съм пропуснал нещо съвсем очевидно? Ако е така, то адски много хора също са го пропуснали.

За няколко секунди настъпи тишина. После Върнън каза:

— Не забравяй, ние сме почти сигурни, че Замбendorф е имал един или двама съучастници, които са се навъртали там. Информацията, която той даде, беше такава, каквато може да се открие в един портфейл, освен това знаеше как изглежда притежателят. Сега помисли за това.

Уитакър се замисли, после погледна Конлън. Конлън сви рамене. Уитакър погледна отново Маси, поклати глава и разпери ръце.

— Добре, предавам се. Как е разбрал? Маси се засмя, извади изпод мишницата си портфейла на Уитакър и му го подхвърли.

— Това говори ли ти достатъчно? А на самото си, между другото, нямаш никакво петно, така че не се тревожи.

— Вие ме будалкате! — запротестира Уитакър. — Искате да кажете, че някой го е откраднал и после го е предал?

— Виж какво, Пат, твърде близко е до ума, нали?

— Ами нещата, които хората показваха, докато беше с качулка на главата?

Маси махна въображаема пращинка от веждата си, потри с палец върха на носа си, прокара леко пръст по горната си устна, после пощипна крайчеца на дясното си ухо.

— Съучастник; който дава знаци някъде от първите редове... може би арменец на име Абакоян, който винаги е някъде наблизо до Замбendorф, но ти никога не го виждаш.

— А металната пръчка?

— Обикновен фокуснически реквизит. Ако си на някоя училищна забава без цялата тая дандания, ще изръкопляскаш учтиво и

ще кажеш, че е хитър номер. Това е всъщност един от аспектите на изследването, което правим сега с Върнън. Изумително е: ако хората са си наумили, че това, което виждат, е истинска паранормална способност в действие, те ще се придържат към това свое убеждение даже и след като се съгласят, че всеки добър фокусник може да постигне абсолютно същия ефект. Никакви призови към здрав разум не могат да ги променят. На практика...

В този момент органът зад Върнън изригна серия от виещи звуци и глух синтезиран компютърен глас съобщи:

— Посетител на входа.

Маси погледна саркофага-часовник.

— Трябва да е таксито. Допийте си чашите. Преди да вечеряме, можем да пийнем още малко в бара.

След пет минути те напуснаха къщата и на входа спряха за малко, за да открият във вечерното небе светещата точица на Марс.

— Кара те да се замислиш — каза Конлън разсеяно. — Някога, в деветнадесетия век, са смятали, че е станало чудо, когато първият клипер е изминал разстоянието от Бостън край нос Хорн до Сан Франциско за по-малко от сто дни. А виж ни нас, век и половина по-късно, за същото време отиваме до Марс и се връщаме.

— „Пределът на развитието“ — измърмори Върнън.

— А? — не разбра Уитакър.

— О, заглавие на една тъпа книга от седемдесетте години, която четох — отговори Върнън.

— Не виждам никакъв предел — каза Конлън, като изучаваше звездите. — Къде да гледам?

— В съзнанието на хората — отговори Маси. Лицето на Върнън доби замислен вид, когато проследи погледа на Конлън.

— Мисля, че там някъде трябва да има други разумни същества — промълви унесено той. — Смятате ли, че и те имат смахнати или това е чисто човешко явление?

Маси изсумтя, когато се насочиха към таксито.

— Нищо там горе не би могло да бъде по-тъпо от някои хора тук — каза той.

Френелеч, първото величие на Върховния съвет на духовниците в Пергасос, главния град в страната на кроаксианците, гледаше надолу от издигнатото си централно място зад скамейката на съветниците и чакаше обвиняемият да започне обясненията си. Високата шапка от изящно извити, лъскави органични листа и импозантната мантия, изтъкана от жици и богато украсена с бродерия от въглеродни нишки и синтетични влакна, подчертаваха ръста му и правеха още по-страшен суровия израз, който перките на охладителните отвори над брадата и излизащите радиално от металната лицева повърхност термични устройства му придаваха. Един послушник, застанал зад трона, държеше органичния жезъл на спираловидни жълти и червени ивици с украсена топка на върха — символ на сана на Френелеч, а вляво и вдясно с тържествено достойнство седяха по-низшите духовници и държаха със стоманените си пръсти своите собствени по-скромни символи.

Изкънтяха тежки вериги, когато обвиняемият — Лофбейел, Картографът, се изправи плахо в центъра на залата. Стражите от двете му страни останаха невъзмутими, докато в продължение на няколко секунди той се пулеше, изплашен и объркан. Тогава Хоразорго, капитанът от Кралската гвардия със садистичен вид, който беше ръководил ареста на Лофбейел, го смушка грубо в гърба с копието с карбиден връх.

— Говори, когато ти нарежда Негово високопреосвещенство — изкомандва той.

Лофбейел залитна и се хвана за преградата пред себе си, за да не падне.

— Казаното от мен не е имало за цел да противоречи на Светото писание — запелтечи припряно той. — Наистина, изобщо не съм мислил за писанието. Защото...

— Аха!

Рекашоба, прокурорът на Върховния съвет, се обърна рязко и насочи обвиняващо пръст.

— Той вече признава. Не е ли написано: „Във всичките си думи и дела мислете за Светото писание“? Той се издаде със собствените си думи.

— Неблагодестието е отбелязано — произнесе хладно Френелеч от мястото си. — Продължавай — обърна се към Лофбейел.

Зрителните матрици на картографа заблещукаха унило.

— Отдавна имам навика да събирам бележки и скици на пътешественици, навигатори, изследователи, военни и учени от нашата и от други страни — обясни той и добави: — с цел по-нататъшно подобряване на работата, с която се отплащам на Негово върховно величество Краля.

— Създателят да пази Краля! — извика зад него Хоразорго.

— Така да бъде! — отговориха в хор духовниците, с изключение на Френелеч, чийто ранг го освобождаваше от това задължение.

— Лофбейел продължи:

— Като събрах много такива документи, създавани в продължение на много дванадесет по дванадесет сияния, бях впечатлен от един странен, но повтарящ се факт — зад най-далечното място на изток, което някой може да посочи, винаги се споменават други места още по на изток... докато се превърнат в места, за които други пътешественици отбелязват, че са на запад: Така е и за север и юг, всяка посока се превръща в противоположната. Имам данни, които навеждат на мисълта, че това се отнася за всички посоки и за всяко едно пътешествие, започнато от произволно място.

Лофбейел погледна редицата каменни лица на духовниците.

— След като дълго разсъждавах върху тези факти, ако те са факти, разбира се, стигнах до предположението, че всяко пътешествие, ако е достатъчно продължително и без отклонения поради някакви препятствия, в края на краищата трябва да завърши там, откъдето е започнало.

— И затова ти направи извода, че целият свят е с кръгла форма? — извика Френелеч невярващ и същевременно ужасен. — Ти смяташ, че с празни фантазии можеш да достигнеш до някакво познание... отхвърляйки Писанието, което е единственият извор на всички истински познания? Каква дързост!

— Аз... Това беше замислено просто като гатанка, съчинена за развлечение на учениците, които обучавам в методите за изчисляване и разчертаване — отвърна Лофбейел. — Ние се питахме: „Кое тяло няма център, но въпреки това има центрове навсякъде и е ограничено по големина, но е безкрайно по протежение?“ По-нататъшните размишления и експерименти разкриха, че единствено сферата притежава свойства, отговарящи на условията на гатанката и това даде повод за следващия въпрос: „Щом светът има общи със сферата свойства, не трябва ли от това да следва, че той има и формата на сферата?“

Рекашоба, прокурорът, изсумтя и се извърна презрително, като даде да се разбере, че е чул толкова, колкото търпението му може да понесе. Изправи се и се обърна към духовниците.

— Първо, за да оборя вероятността за съществуване на някаква реална основа за това твърдение, ще представя три независими едно от друго Доказателства, че светът не може да е кръгъл. И второ, ще докажа, че това не е просто невинно упражнение с гатанки, както се твърди, а зловреден опит да се наруши авторитетът на светските представители на Създателя, като се отрови съзнанието на младите и се хвърли съмнение върху учението на божествено вдъхновеното Писание. Следователно най-строгото наказание е не само правилно, но и задължително.

Рекашоба замълча, обърна се победоносно към залата, после взе една целулозна топка и чаша метан.

— Първото ми доказателство не изисква нищо повече от здравия разум, присъщ на всички робосъщества, и няма да ни отнеме много време.

Той изсипа малко течност върху топката и проследи с поглед как тя се стече към долния край и на тънка струйка се изля на пода.

— Течността не може да се задържи върху повърхността на сферата — отбеляза той. — От това следва, че повърхността на един свят, ако той е кръгъл, не може да задържи океани от метан. Но океаните съществуват, нали? Или съм зле осведомен? Или хилядите навигатори и пътешественици се заблуждават?

Той погледна пронизително Лофбейел.

— Какъв отговор ще дадеш, Отрицателю на океаните?

— Нямам отговор — измънка нещастно Лофбейел. Рекашоба остави чашата и метна топката встрани като нещо, недостойно да отнема повече времето на Съвета.

— Но ако сферата е достатъчно голяма, океаните биха могли да се задържат в най-горната ѝ част, може да предположи някой — каза той самодоволно. — Така стигаме до второто ми доказателство — в това твърдение има логическо противоречие.

Рекашоба се обърна малко и посочи една от картите на Лофбейел, изложена в единия край на залата като улика.

— Беше ни казано, че тази карта обхваща целия свят, въпреки че голяма част от нея е празна и без никакви означения — каза той. — Погледнете я не съставляват ли океаните основната част от нея? Но ако това наистина е целият свят и ако този свят наистина е сфера, то океаните, ограничени, както се видя от първото ми доказателство, само в най-горната част, биха представлявали по-малкият дял. Следователно или светът не е сфера, или картата не изобразява целия свят. Ако светът не е сфера, значи доказателството остава. Ако картата не е на целия свят, значи собствените думи на обвиняемия противоречат на факта, а след като изводът му е направен въз основа на твърдение, за което се видя, че е грешно, изводът е опроверган. Следователно, като се използва и второто доказателство, светът не е сфера. При положение че няма трета алтернатива, твърдението ми се доказва от строгата логика.

Рекашоба изгледа тържествуващо лицата на членовете на Съвета.

— Третото ми доказателство е свързано със Светото учение.

Гласът му придоби заплашителен тон и той направи пауза, за да може сериозността на момента да окаже своето въздействие.

— Ако този въпрос нямаше и друга страна, бих могъл да го подмина просто като проява на глупост и невежество. Но той далеч надхвърля подобни граници, като отрича една от фундаменталните доктрини, дадени ни от Светото писание — доктрината за светското представителство и приемственост.

Той отново замълча, обърна се към цялата зала и вдигна ръка пред себе си.

— Светът е сътворен във вид, определен от Създателя, който постоянно да напомня, че Църквата и Държавата функционират като божествено предопределени оръдия на Неговото всевластие и че

тяхната организационна йерархия представлява видимото въплъщение на Неговата воля. Така целият небесен свод, отвъд който на смъртния свят не е позволено никога да надникне, символизира Върховния архипрелат.

Прокурорът се обърна и сведе глава по посока на Френелеч.

— ... който седи на най-високото място, полагащо се на едно робосъщество. Небесата се крепят на непристъпните планини на Периферната бариера, която обгражда света, точно както Върховният архипрелат е подкрепян от духовните и светските водачи на цивилизования свят, които са избрани да се издигнат във висини, недостижими за обикновените робосъщества, и един от които, разбира се, е Негово върховно величество.

— Създателят да пази Краля! — извика Хоразорго. — Така да бъде — отвърна скамейката. Рекашоба продължи:

— По-ниските планини крепят по-високите, а предпланините крепят по-ниските планини, точно както по-низшите духовни лица и служители на държавата крепят зданието над тях. А долу равнините и пустините трябва да се примирят с полагаемите им се в системата места, така както и масите.

Той вдигна предупредително пръст.

— Но масите не трябва да допускат грешката да си въобразят в резултат на тези разсъждения, че тяхната участ е зла и несправедлива. Всъщност е точно обратното! Защото точно както низините са защитени от бурите, които бушуват в планините, и се напояват от потоците, стичащи се отгоре, така обикновените хора са защитени и получават духовна храна от Създателя чрез по-висшите представителства, които Той е определил.

В гласа на Рекашоба прозвуча още по-сурова нотка, когато отново се обърна към Лофбейел.

— Но един кръгъл свят би бил несъвместим със светото тълкуване на Писанието. Тъй като Писанието не подлежи на съмнение, кръгъл свят не може да съществува.

Той изчака малко, за да се запише доводът му и продължи още по-гръмко:

— Нещо повече, всяко твърдение на противното трябва следователно да се приема като отричане на Писанието. А подобно отричане означава, с една дума... ерес!

Из залата се разнесе ропот. Лофбейел посегна към преградата и за момент изглеждаше като че ще припадне. Наказанието, в случай че се предяви обвинение в ерес, беше изгаряне на очите; последвано от бавно разтваряне в казан с киселина. Очите на Хоразорго светнаха злорадо — офицерът, извършил ареста, имаше правото в случай на смъртна присъда да ръководи екзекуцията. Членовете на Съвета наклониха глави един към друг и започнаха да се съвещават шепнешком.

В единия край на залата, зад длъжностните лица и писарите, седеше една невзрачна фигура, облечена просто в грубо изтъкана кафява медна туника, пристегната от широк плетен черен колан и поизбеляла червена пелерина, направена от скачени керамични плочки. Тирг, Задаващият забранени въпроси, вдъхна дълбоко азот, за да охлади претоварените си емоционални вериги, и се приготви да говори. Като стар приятел на Лофбейел и негов съратник, радвал се много пъти на гостоприемство в дома на Лофбейел, когато напускаше самотния си горски дом в полите на планината, Тирг беше обещал на жената на Лофбейел да защити мъжа ѝ, ако процесът тръгне зле. Тирг изобщо не се надяваше, че ще успее да помогне, а разпалеността на Рекашоба предизвика у него опасение, че ако защити приятеля си, самото това деяние би било достатъчно в бъдеще да го считат за белязан и да бъде подложен на непрекъснато наблюдение, разпити и тормоз. Но обещанието си беше обещание. Освен това самата мисъл да не се намеси беше невъзможна. Тирг се изпъна и стисна седалката си.

Френелеч огледа залата.

— Имали обвиняемият да каже нещо, преди Съветът да произнесе присъдата си?

Лофбейел се опита да говори, но страхът го скова. Френелеч премести погледа си към съдебния пристав.

— Има един, който желае да говори от името на обвиняемия — каза приставът.

Тирг свали шапката си от алуминиева броня и като я стисна пред гърдите си, бавно се изправи.

— Кой ще говори от името на обвиняемия? — попита Френелеч.

— Тирг, отшелник от гората, който се представя за приятел на обвиняемия — отговори приставът.

— Говори, Тирг — нареди Френелеч. Съдът и духовниците от Съвета чакаха. След леко колебание, като подбираше думите си, Тирг започна предпазливо:

— Прославени членове на Върховния съвет и служители на съда, не може да се отрече, че прибързано бяха казани думи, които с малко благоразумие и мъдрост щяха да останат произнесени. Тъй като с истината и справедливостта се занимава съдът, каквито и да са законните последици, не е моя работа да ги оспорвам. Но обвинението в ерес, най-учтиво заявявам, предполага по-нататъшно проучване, за да се избегне опасността от прибързано решение, неподобаващо за най-зрелите и най-мъдрите в Кроаксия.

Той замълча, прекара поглед по редицата лица и остана с убеждението, че все пак го слушат.

— Защото според определението ерес означава, както е посочено, отричане на истините, отразени в Светото писание. Но едно отричане не изисква ли да се каже това, което се отрича? Подобно твърдение досега не чухме, нито пък някой е приписал подобно изказване на обвиняемия. Вместо това просто ни убеждават — и обвиняемият, и обвинителят, — че е зададен някакъв въпрос. Тъй като един въпрос не предполага своя собствен отговор, не може да е казано нещо, което справедливо да бъде определено като ерес.

Някои от духовниците на Съвета се спогледаха въпросително, други засушукаха помежду си. Поне част от тях сякаш започнаха да виждат случая по друг начин. Окуражен и за пръв път почувствал искрица реална надежда, Тирг остави шапката си на стола, направи умолителен жест и продължи:

— Бих предложил, с позволение на съда, не трета алтернатива в допълнение към двете, представени в компетентното логическо доказателство на прокурора — защото той ни увери, че трета възможност не съществува; — а по-скоро становището, че във втората алтернатива може, при по-внимателно вглеждане, да се разграничат два варианта, а именно: или светът е кръгъл, или на анекдотите на пътешествениците не може да се вярва. По този начин, предлагайки очевиден абсурд като един от възможните отговори, който учениците му могат да изберат, учителят поднася въпроса си като скрит урок за надеждността на вярата като пътеводител към истината в противовес на свидетелствата на сетивата, когато двете се окажат в противоречие.

Някои от духовниците изглеждаха впечатлени и даже изразът на Френелеч като че омекна малко. Тирг заключи:

— Моето мнение е, че в качеството си на помощник на Кралския топограф обвиняемият служи вярно и полезно на Негово вър...

Тирг долови обидения поглед на Френелеч и се поправи:

— ...на народа на Кроаксия, което е от особено значение във време като нашето, когато сме заплашени от външни врагове. Ако Създателят в мъдростта си е сметнал за необходимо да ни изпрати такъв вещ майстор на карти, би трябвало добре да помислим, по моето скромно мнение, преди да Му върнем дара неизползван.

С това Тирг завърши, седна и установи, че целият трепери. Съветът продължи да умува и след дълго шепнене и клатене на глави Френелеч призова към тишина и обяви:

— Съветът смята, че обвиняемият е виновен поради своята безотговорност, неуважение и неблагочестие, непрости за един обикновен гражданин и наказуеми за един учител. — Той замълча. — Обвинението в ерес обаче е неоснователно.

Лофбейел се олюля и извика от облекчение. Из залата се понесе развълнуван шепот, Рекашоба се извърна сърдито, а Хоразорго погледна злобно Тирг. Френелеч продължи:

— Съветът реши да прояви снизхождение и присъдата на съда е обвиняемият да бъде глобен с една четвърт от неговото имущество, две сияния да се разкайва публично и завинаги да му бъде забранено да упражнява учителската професия, да пише материали за обществено ползване, както и всички други форми за разпространяване публично на идеи, мисли и мнения, и всякаква дейност, свързана с това. Закривам заседанието.

— Съдът се оттегля — обяви приставът.

Всички станаха на крака, Френелеч се изправи и тържествено напусна залата, последван от двама слуги и послушника. Като изчакаха малко в знак на почит, другите членове на Съвета се изнизаха един след друг с мълчаливо достойнство. Лофбейел сведе смирена глава, но докато го извеждаха, върху лицето му за миг пробягна признателна усмивка, отправена към Тирг. Из залата се разнесоха гласове и шум и останалите присъстващи поединично и на малки групички започнаха да се придвижват към вратата.

В единия край на залата Хоразорго се приближи до Рекашоба, който събираше документите си и следеше с поглед Тирг, докато потъна сред тълпата пред вратата.

— Кой е този? — попита Рекашоба с тих, заплашителен глас. — Какво знаеш за него?

— Не много, за съжаление — отговори Хоразорго. — Живее доста далече от града, в горния край на гората в полите На планината. Но съм чувал за неговата склонност към занимания с черна магия и магьосничество. Ще го проуча.

— Непременно — изръмжа Рекашоба. — И го дръж под око! Събери и най-дребните улики, които могат да се открият против него. Трябва да сме сигурни, че красноречието на целия свят няма да го спаси от казана, когато го изправим като обвиняем пред Съвета.

6

Карл Замбендорф беше роден във Верфен, град в Северна Австрия, през 1967-а под името Карл Замершниг, трето дете от тримата сина и двете дъщери, чиито баща беше трудолюбив счетоводител, а майката — учителка. На сравнително ранна възраст той направи обезпокоителното откритие, че родителите му, макар и да са честни, интелигентни, трудолюбиви и за пример с останалите си добродетели, за което трябваше да получат справедлива отплата, никога няма да бъдат толкова състоятелни, колкото смяташе, че заслужават, нито пък техният труд ще спечели обществено признание или аплодисменти. Постепенно той започна да възприема тази аномалия просто като част от по-големия заговор за системно самозаблуждаване, организиран от обществото като цяло, което, възхвалявайки неотклонно учението и познанието, обсипваше с богатство и слава не своите мислители, творци и създатели, а тези, които му помагаша да защитава предразсъдъците и да поддържа илюзиите.

Знанието, ако трябва да се признае истината, което рядко се случва, беше всъщност враг — то заплашваше да взриви митовете, върху които се градят предразсъдъците и илюзиите.

Той напусна дома си на деветнадесет години и започна да работи с един руски емигрант, който вдигаше шум из Европа, като се представяше за обект на свръхсекретни съветски военни опити в областта на психическото възприятие. През следващите няколко години, които се оказаха толкова ползотворни, колкото и доходни, младият Замершниг откри собствените си вродени заложби и по същото време успя по категоричен начин да отхвърли цялата система от стилизирани правила и изкуствени стандарти, с които безличните, скучните, наивните и примирените биха го накарали да стане като тях. Руснакът обаче нямаше нагласата да използва възможностите, които предлагаше комерсиализираната западна масова култура, така че Замершниг промени името си и с помощта на един влиятелен

германски издател се впусна в самостоятелна кариера. За пет години Карл Замбendorф стана знаменитост.

Пътят му към сполуката и световната известност започна от Хамбург, когато беше представен на д-р — на какво не беше ясно — Озмънд Периера от Аризона, учен, който се занимаваше с паранормалните явления и беше убеден привърженик на НЛО, автор на няколко бестселъра, в които между другото се твърдеше, че почти кръглият Северен ледовит океан е всъщност гигантски кратер, образуван от падането на чужд космически кораб, задвижван от антиматерийна енергия, че районът някога е бил континент, приютил развита човешка култура („Полантида“, не Атлантида — легендата била изопачена) и че преместването на полюса и климатичните катаклизми, причинени от сблъсъка, са в основата на всички митове и легенди. Присмехът на научното общество само беше засилил житейската амбиция на Периера да влезе в историята като Зигмунд Фройд на парапсихологията и след като „откри“ Замбendorф, той прояви страстта и въодушевлението на лутащ се аскет, който най-последно беше намерил своя гуру. Каквито и да бяха чудатостите му, от книгите си Периера беше спечелил пари, което означаваше, че има връзките, необходими да изведат Замбendorф в по-висока орбита. Затова Замбendorф прие поканата да замине с Периера за САЩ.

Научното общество в Щатите прояви сдържаност и незаинтересованост, а „експертите“, които Периера покани да докажат твърденията му, се оказаха прекалено наивни. Замбendorф отгатваше съдържанието на фиктивно запечатани пликосе, влияеше със силата на съзнанието си върху чувствителни електроизмервателни уреди, променяше скоростта на разпадане на радиоизотопи, четеше мисли, предсказваше събития и извършваше други удивителни подвизи, които американските търговци на илюзии превърнаха в световна сензация. Увереността на Замбendorф растеше с всеки нов изблик на смях, който се разнасяше, когато двуколката на „експертите“ се прекатурваше.

В не малка степен той дължеше успеха си на групата чудаци, които с течение на годините се бяха присламчили към него. Той разчиташе изключително на тях за събирането на информация, а обща черта, характерна за всички от екипа, независимо от различията между тях, беше интуицията за онази информация, която можеше да послужи на Замбendorф, и способността да я добиват — по законен, етичен,

честен път... или другояче. Да предугаждат каква информация ще е необходима в бъдеще беше една от постоянните дейности на екипа.

Атмосферата край басейна пред вилата на Замбендорф, кацнала на хълмовете над Малибу с изглед към Тихия океан, беше делова независимо от обстановката. Той, Абакоян и Телма обсъждаха последните документи с най-нови данни, изпратени от ДЖЕСЕК, които между другото съдържаха и списъка на хората, определени до този момент да участват в марсианската мисия.

— Ще трябва да съберем биографични данни за колкото е възможно повече от тези хора — каза Замбендорф, излегнат на един шезлонг до масичка с изстудени питиета и плодове.

Телма, наметнала халат върху бикините си, седеше и записваше под един сенник до друга масичка, отрупана с книги за Марс, за историята на изучаването на планетите и на НАСО, в които се беше заровила от няколко дни.

— Направи отделен списък на учените! Клариса има добри познати в повечето от научните институти, тя ще се погрижи за тях.

— Добре... Добре... Така... Клариса ще се заеме с учените. Като се върне утре, ще говоря с нея — мърмореше Телма, като отмяташе една по една задачите. — А европейците?

— Хм...

Замбендорф се замисли за няколко секунди.

— По-добре ги остави на нас с Ото. Той извърна глава и погледна въпросително Абакоян, който седеше настрана в друг шезлонг и отпиваше от кутия бира, докато слушаше. В отговор Абакоян кимна леко, явно замислен за нещо друго.

— Да, ще позвъним на някои хора в Европа — потвърди, Замбендорф. — Кажете на Дру да поговори с приятелите си от пресата за политиците, които евентуално ще пътуват. Не трябва да пренебрегваме подобни източници. Той отново погледна Абакоян.

— Мисля, че обхванахме най-важното, нали, Ото?

— С изключение на Маси — отговори Абакоян.

— А, да — съгласи се Замбендорф. — В хубава каша ни забърка, Ото.

Абакоян извъртя очи нагоре с мълчалива молба за търпение и подмина забележката. Той пръв беше изразил безпокойство, когато името на Джеролд Дж. Маси, посочен от НАСО като „наблюдаващ

психолог“, се появи в списъка. Това означаваше, че някой от НАСО е решил, че нещата са отишли твърде далеч и вкарваше в боя гаубица.

Замбендорф продължи:

— Както и да е, ти си ни въвличал в подобни ситуации и по-рано, но винаги сме се измъквали. Първото, което трябва да направим, е да се уверим, че той наистина е включен по причините, които ти имаш предвид.

Абакоян вдигна ръце.

— Да се уверим?... Карл, та ние много добре знаем защо е включен Маси! Първо, той е илюзионист. Второ, участва в сеанси за разобличаване на екстрасенсите. Трето, работил е за НАСО и преди — помниш ли ония диваци от Лонг Бийч, които си въобразяваха, че могат да продадат на НАСО оня боклук за психометрични изследвания? Четвърто, Върнън Прайс също е в списъка, а той работи заедно с Маси — какво, по дяволите, искаш още, Карл? Той е включен, за да взриви бомба, на която с големи букви е изписано твоето име.

— Звучи доста вероятно. Но нека да не правим грешка, като превръщаме едно предположение във факт. В допълнение можеш да приемеш — пето, една от целите на мисията е да се проведат психологически изследвания. Шесто, той е психолог. И седмо, по-рано НАСО му е възлагала да извършва чисто научни проучвания. Така че включването му може да е напълно естествено.

Абакоян стана, отиде до басейна и се загледа във водата.

— И каква е разликата? — обърна се и попита той след кратка пауза. — Ако ти си там и той е там, той в никакъв случай няма да изпусне възможността. Дали НАСО го изпраща официално като наблюдател или неофициално като нещо друго — няма значение. Ако има възможност да създаде неприятности, ще ги създаде.

— Вярно е, но дали ще има такава възможност? — отговори Замбендорф, като размахваше пурата си. — Сам ли ще действа или ще бъде подпомаган активно от хора вътре в НАСО и със средствата, които са на тяхно разположение? Ако са само двамата с Прайс, навярно бихме могли да рискуваме, но ако с тях е и НАСО, добре ще е да си осигурим от ДЖЕСЕК толкова помощ, колкото можем да получим. Разбираш какво имам предвид, нали — ние трябва да знаем за какво да се приготвим.

Абакоян смачка кутията, която държеше и я хвърли в кошчето за отпадъци. Телма се облегна назад на стола си и се обърна към Замбendorф:

— Така е — съгласи се тя. — Но как можем да разберем? НАСО едва ли ще направи публични изявления по този въпрос.

Замбendorф не отговори веднага, а дръпна от пурата си и се загледа някъде далече зад басейна. След малко Абакоян почти на себе си промълви:

— Дали хората от НАСО просто са решили да изпратят психолог или определено са избрали Маси? Ако знаехме отговора на този въпрос, той щеше да ни подсказва нещо... Всъщност щеше да ни каже дяволски много.

Отново настъпи мълчание. После Телма каза:

— Ами ако се появи някой с достатъчно основателни причини Маси да отпадне от мисията и да бъде заменен с друг...

— Какви причини? — попита Абакоян. Телма сви рамене.

— Не мога да кажа веднага, но това са технически подробности. Тъй като не можем да си позволим подобно искане да излезе от нас, ще трябва да дойде от ДЖЕСЕК — те имат достатъчно адвокати и съветници, за да измислят нещо.

— Даже и да стане, как си представяш, че НАСО ще замени Маси, ако е включен заради нас? — обади се Абакоян колебливо.

— Именно, там е цялата работа — отвърна Телма. — Начинът, по който ще реагират, би могъл да ни каже това, което искаме да знаем.

Абакоян погледна Телма с любопитство, за момент като че искаше да възрази, после отново извърна глава и се замисли над идеята. В очите на Замбendorф, както си лежеше и обмисляше предложенията, се появиха игриви пламъчета.

— Да, защо не, наистина? — промърмори той! — Вместо да пасуваме, може би сме в състояние да им хвърлим една наша бомбичка право в средата. Както казва Телма, това може да не изхвърли Маси зад борда, но може да му по-опърли брадата. Така че по някакъв начин трябва да убедим ДЖЕСЕК.

Замбendorф свали слънчевите си очила и започна да ги бърше, докато обмисляше как може да стане това.

Телма протегна крака си и започна да разглежда пръстите си.

— Можем да опитаме с Озмънд — подсказа тя след няколко секунди. — Можем да му кажем, че в такова нещо, което се прави за пръв път, е желателно разстройващите влияния други неизвестни фактори да бъдат сведени до минимум, докато Карл придобие повече опит в извънземни условия... нещо от този род.

— А той ще убеди Хендридж, който ще го предаде в Съвета на ДЖЕСЕК — довърши Абакоян колебливо.

Замбendorф го погледна, после погледна Телма. Всички поклатиха глави. Никой не одобряваше този вариант. Ако екипът искаше взаимоотношенията му с ДЖЕСЕК да бъдат на равни начала, а не да бъде зависим, трябваше да се разграничи от Хендридж, не да се крие зад него.

— О, за бога, ясно е като бял ден!

Замбendorф се надигна и се наведе да изгаси остатъка от пурата в пепелника на масичката.

— Ще говорим с Каспър Ланг и ще му кажем, че и той, и ние имаме проблем с Маси, ще му кажем и защо. Вече се съгласихме, че Ланг в никакъв случай не си прави илюзии по отношение на истинското положение. А ако той пътува за Марс като главен представител на ДЖЕСЕК в мисията, тогава колкото по-скоро започнем да разговаряме открито и се опознаем, толкова по-добре.

Минаха две седмици преди Уолтър Кошгън да получи служебно известие, че ДЖЕСЕК е изразила безпокойство от включването на Маси в мисията за Меридиани синус. По-специално ДЖЕСЕК обръщаше внимание върху факта, че Маси е известен като скептик и човек, който разобличава прояви, свързани с паранормалните явления, и върху обстоятелството, че Карл Замбendorф участва в мисията, за да изпробва способности точно от такова естество. Въпреки че Маси фигурира в списъка в качеството си на психолог, включването на човек, известен с пристрастията си, смяташе ДЖЕСЕК, би създадо опасност личните интереси да надделеят над служебните задължения, което би довело до пагубни последици за работата, за която е изпратен. Предвид горните съображения не би ли преразгледала НАСО своето решение?

Конлън нахвърли кратък отговор, като посочваше, че задълженията на Маси са да оценява и да докладва обективно за

поведението, отношенията, емоционалните стресове и други психологични ефекти, наблюдавани сред експерименталната общност. Щом и Замбендорф отива, тогава Замбендорф ще представлява важна част от изследваната среда, като гарантира по този начин обективността на сведенията, както и всичко останало. За обективни наблюдения е необходим компетентен психолог, а опитът на Маси съответства идеално на цялостната обстановка. Не, НАСО не би искала да преразгледа своето решение.

Няколко дни по-късно Уорън Тейлър — директорът на Северноамериканския отдел на НАСО, каза на Конлън, че решението трябва да се промени, без да полага особени усилия да скрие, че на най-високо равнище между ръководствата на НАСО и ДЖЕСЕК са разменени някакви реплики. Конлън едва ли можеше да се противи на прякото нареждане на шефа си и го прие, без да спори повече, което смая колегите му от НАСО.

Същия следобед Конлън даде на Алън Брейди черновата на бюлетин за незабавно публикуване в пресата, в който се съобщаваше, че Маси се отстранява от марсианската мисия и се посочваха причините за това — включването на вещ илюзионист се смята за заплаха за един свръхмедиум, подкрепян от корпорация, разполагаща с много милиарди долари. Брейди се стресна. Конлън искаше сам да парафира съобщението, но Брейди хукна да съгласува по-нагоре. В края на краищата по линията дойде решението, че материалът се отхвърля.

Тогава Конлън се върна при Тейлър, за да протестира срещу противоконституционната и незаконната забрана за информация, незасягаща националната сигурност, и заплаши, че ще подаде оставка и публично ще разкрие всичко.

И внезапно бурята утихна. Заповедта да бъде отстранен Маси беше отменена, Конлън скъса бюлетина за пресата и никой вече не говореше за закон и конституция и не заплашваше с оставка.

Не след дълго Маси получи покана да изнесе самостоятелна програма „... за забавление на гостите...“ на един банкет, който трябваше да се състои в дома на мистър и мисис Бъртън Рамелсън в Деллауер. Всички разходи щяха да бъдат платени естествено, а възнаграждението трябваше да определи самият Маси — бяха изпратили непопълнен чек. По случайно стечение на обстоятелствата

семејство Рамелсън притежаваха контролниот пакет акции во нај-различни преуспяващи промишлени предприятия, сред които меѓу другото беше Дженеръл спейс ентърпрајзис корпорейшън и поголямата част од нейните банки.

— Изумително! — възкликна една дама сред възторжената тълпа, събрала се около Маси в единия край на трапезарията в дома на Рамелсън. — Наистина изумително! Сигурен ли сте, че не ни заблуждавате малко, когато ни уверявате, че не притежавате способности на медиум, мистър Маси?

Сияещ, с разстилаща се над смокинга и черната папионка брада, Маси кимна уверено.

— Заблуждавал съм по-рано. Тук съм просто да забавлявам. Не се представям за това, което не съм.

— Може ли един автограф? — попита пълничка жена, окичена с бижута и облечена в светлолилава вечерна рокля. — Ето тук, на листа с менюто.

— Разбира се.

Маси взе листа и тъкмо да го отвори, един друг глас го накара да се обърне.

— Не ви вярвам — произнесе висок мъж с изискан вид, оредяла коса и подстригани мустаци. — Вие наистина сте медиум, Маси, но още не сте го осъзнали. Случвало се е и преди, знаете — има много такива доказани случаи.

Маси разсеяно подаде на пръв поглед същия лист на жената в светлолилавата рокля. Винаги се намираше някой, който да поиска автограф върху листа с менюто и Маси започваше такива вечери с няколко предварително подготвени листа, скрити някъде из дрехите.

— Бих се изненадал доста — отговори той съвсем искрено на изискания мъж.

— Искам само да знам как направихте това с плика — обади се привлекателно момиче, минало двадесетте. — Можете ли поне да ни подскажете? Искам да кажа... беше направо невероятно.

— О, не би трябвало да задавате такива въпроси — отвърна Маси укорително.

— Но вие изобщо не го докоснахте.

— Така ли?

— Да. Всички знаем какво сме видели.

— Не, знаете онова, което смятате, че сте видели.

— Карл Замбендорф наистина ли има такива способности? — попита дундест мъж с червендалесто лице.

Той се олюляваше леко, изглежда си беше пийнал добре.

— Откъде да знам? — отговори Маси. — Но със сигурност знам, че мога да направя всичко, което прави той.

— Но това не доказва нищо, нали? — продължи дундестият. — Вие всички сте еднакви, вие и вашите колеги... Ако Замбендорф прекоси залива Чесапийк отгук до Вашингтон, вие просто ще кажете: „О, да — старият трик ходене по вода“. Това, че можете да имитирате нещо, не означава, че е станало по същия начин и първия път, нали?

— Когато прекоси залива, ще ви кажа мнението си — обеща Маси.

— Ъ-ъ, мистър Маси, обещахте ми автограф — напомни му нерешително жената с лилавата рокля.

— Точно така. Имате го.

— Ето, листът е още у мен и...

— Не, не ме разбрахте. Вече имате автографа ми.

— Струва ми се, че...

— Погледнете вътрешната страница.

— Какво?! О, но... О, боже, погледнете! Как се появи това тук?

В този момент зад Маси, усмихнат, с чаша в ръка, се появи Бъртън Рамелсън. Беше нисък на ръст, почти плешив и даже деликатно скъсеният смокинг не можеше да прикрие напълно недостатъка на телосложението му, но острият поглед и решително стиснатите устни внушаваха достатъчен респект, за да се образува веднага празно пространство пред него.

— Чудесно изпълнение! — заяви той. — Моите поздравления, мистър Маси, сигурен съм, че ще изразя мнението на всички тук, ако добавя — моите благодарности за това, че превърнахте вечерта в блестящо събитие.

Одобрителни ръкопляскания подкрепиха думите му. Той се обърна към гостите:

— Зная, че всички бихте искали да говорите с мистър Маси до безкрайност, но мисля, че след положените усилия му дължим

любезността да го оставим няколко минути на спокойствие и тишина. Обещавам ви, че ще направя всичко, за да го убедя по-късно да се присъедини към вас.

Като се обърна отново към Маси, той каза:

— Надявам се, че ще дойдете да пийнем по едно бренди с няколко приятели в, библиотеката.

Докато минаваха през трапезарията и през един салон с облицовани с ламперия стени, с портрети в позлатени рамки и тежки драпирани завеси, Рамелсън разказваше за къщата и парка около нея, които били построени около 1920 година за някакъв железопътен магнат и станали собственост на бащата на Рамелсън в края на века. Фамилията Рамелсън — Маси знаеше това от Конлън — разполагаше със стотици милиони, пръснати между многобройните членове на фамилията, наследници, фондации и тръстове по такъв начин, че да се избегне прекалено очебийното съсредоточаване на богатствата. По-голямата част от състоянието ѝ беше дошла в резултат на фалшивата енергийна криза и бума във въгледобива, последвали антиядрената пропаганда и политическия саботаж на високоефективните технологични новости през седемдесетте и осемдесетте години, които, макар и да постигнаха непосредствената си цел за максимално увеличаване на печалбите от наличните капиталовложения, допринесоха за формирането на такава политика на Щатите, която беше подходяща за деветнадесети век, докато развиващите се страни устремно се движеха напред към двадесет и първия. Последвалият спад в конкурентоспособността на американската промишленост и увеличаващата се зависимост от продажбата на собствения вътрешен пазар за поддържане на платежоспособността бяха донякъде резултат от това.

Групата в библиотеката се състоеше от шест-седем души и Рамелсън представи тези, които Маси още не познаваше. Това бяха Робърт Феърли, племенник на Рамелсън, който беше член на управителния съвет на една търговска банка, филиал на ДЖЕСЕК, Силвия Фентън, отговаряща за връзките със средствата за масова информация, Грегъри Бул, главен директор на ДЖЕСЕК, и Каспър Ланг, заместник на Бул.

Рамелсън сипа в една чаша от бутилката в отворения шкаф до камината, доля малко сода и подаде чашата на Маси. Предложи му и

пура, но Маси отказа.

— Толкова се радвам, че успяхте да дойдете — каза Рамелсън! — Вие притежавате необикновени способности. Особено се възхищавам на уменията да се прониква в мислите на хората, което вашата професия развива. Това е рядка и много ценна дарба.

След миг колебание допълни:

— Надявам се, че в този наш свят сте оценен достойно.

— Беше добре — каза Бул, като потупа Маси по рамото. — Винаги съм бил крайно скептичен, но ще ви кажа направо — вие почти променихте мнението ми.

Маси се усмихна леко и отпи от чашата.

— Не ви вярвам, но все едно, приятно ми е да чуя това, което казвате.

Някой се засмя. Всички се поусмихнаха.

— Но това ви е само хоби, не е ли така? — попита Робърт Феърли. — Иначе вие сте професор по човешко поведение или нещо...

— Познавателна психология — уточни Маси. — Изучавам в какво вярват хората и защо вярват. Измамата и заблудата в случая играят голяма роля. Така че, както виждате, хобито всъщност е разширяване на професията ми, само че замаскирано.

— Сигурно е безкрайно интересно човек да се занимава с това — отбеляза Силвия Фентън.

— Бъртън е прав — това е ценна дарба — каза Бул. — Не са много хората, които могат да различат смисленото от безсмислицата. Повечето от нашите ръководители не знаят как да започнат... няма и кой да им покаже. Финансовите машинации са всичко, което може да се научи в наше време в икономическите училища.

— Интересно мнение — каза Рамелсън. Той се замисли за няколко секунди.

— Питали ли сте се, ъ-ъ... питали ли сте се някога какво биха ви донесли вашите знания извън академичното общество, мистър Маси?

Маси не отговори веднага и след пауза Рамелсън продължи:

— Сигурен съм, че няма да ми се наложи дълго да обяснявам какво би означавало да имате на разположение средствата на организация като ДЖЕСЕК. А както всички знаем, една такава организация е в състояние, ако реши, да възнагради услугите, които смята за особено ценни, с... е, да кажем, с изключителна щедрост.

Останалите се бяха умълчали. Маси бавно пристъпи няколко крачки към средата на помещението, спря и отпи от чашата си, после се обърна с лице към другите.

— Да преминем направо към въпроса — предложи той. — Искате да ме подкупите да се откажа от марсианската мисия.

Рамелсън изглежда беше очаквал подобна прямота и запази приветливия си вид.

— Може и така да се каже — съгласи се той. — Всеки от нас си има цена — стара и изтъркана фраза, но независимо от това аз ѝ вярвам. И така, каква е вашата, Маси? Кажете я — лаборатория и съоръжения за изследователска работа?

Екип? Неограничени средства? Реклама?... Човек като вас не трябва да се занимава с подробностите. Можем да се споразумеем за всичко.

Маси се намръщи над чашата си, въздъхна озадачено, после отговори уклончиво:

— Не го разбирам всичко това. Знам, че ви е известно, че Замбendorф е измамник. Хубаво, този номер с Марс може да е добър за бизнеса, но не разбирам кое го прави толкова важен. Логично е да отпадне Замбendorф, след като изглежда създава повече проблеми, отколкото си струва. Но се получава друго. Какво ги е грижа хора като вас дали той ще запази репутацията си неопетнена? Така че каква е истината?

— Вие току-що я казахте — отговори Бул, като сви рамене и прие откровения тон на Рамелсън. — Добре е за бизнеса. Колкото повече се популяризира идеята за колониите, толкова по-скоро те ще станат финансово жизнеспособни и потенциално доходни. Да, ние обичаме да правим пари. Кой не обича?

Отговорът прозвуча повече като размисъл, отколкото като основание ѝ не задоволи Маси. Но интуицията му подсказа, че всеки опит за задълбочаване ще бъде безполезен.

— Нямам нищо против усилията да се популяризират колониите — каза той. — Но ако ще го правите, защо не го направите с разумни обяснения и доводи? Защо прибягвате до разпространяване на безсмислени заблуди?

— Защото върши работа — обясни протичко Силвия Фентън. — Това е единственото нещо, което винаги е вършило работа. Трябва да

сме реалисти, а не идеалисти. Не ние сме направили хората такива, каквито са. Каква полза е имало някога от разумните обяснения, като изключим дадено малцинство от населението, през всички периоди от историята? Никой не иска и да чуе.

— Някои искат — отвърна Маси. — На тази планета милиони хора са гладували до смърт и докато децата им са линеели и умирали като мухи, те са отправяли молитви към кравите, скитащи по улиците. Сега те строят свои собствени атомни електроцентрали и изстрелват ракети към Луната. Бих казал, че постигнаха много.

— Но минават столетия, докато от тези неща започне да капе — отбеляза Феърли. — Ние не разполагаме със столетия. Нито едно масово обществено движение не е започнало в лаборатория или в лекционна зала. Силвия е права — вземете който и да е от Исус Христос до Карл Маркс, постигнал бързи резултати, и вижте как го е направил.

— И каква полза от такива резултати? — попита Маси. — Цели поколения, пропилили живота си, за да си осигурят патерици, защото са им промили мозъците и са ги накарали да мислят, че са сакати.

Бул се загледа за момент в чашата си, после вдигна очи.

— Това е благородно чувство, мистър Маси, но кого трябва да виним, че хората се поддават на манипулиране?

— Обществото, което не е успяло да ги научи да мислят сами, да се доверяват на собствената си преценка и да разчитат на собствените си способности — отговори Маси.

— Но повечето хора искат това — настоя Силвия Фентън. — Те искат да вярват, че нещо по-умно и по-силно от тях знае всички отговори и ще се грижи за тях — бог, правителство, лидер или някаква магическа сила... каквото и да е. Ако ще се променят, те ще се променят, като му дойде времето. Всичко, което човек може да направи дотогава, е да приеме света такъв, какъвто е, и максимално да използва благоприятните възможности.

— Възможности за какво? — попита Маси. — Да убеждава обикновените хора, че желанието да живеят по-добре всъщност е дребнаво отвличане на вниманието от по-висшите неща, които наистина са от значение, и да ги залъгва със суеверия, според които ще си получат своето по-късно, в някакво далечно бъдеще, в някакви

други измерения или не знам какво — стига само да вярват и здраво да работят. Това ли очаквате да правя?

— Защо смятате, че им дължите нещо друго? — попита Бул, като сви рамене. — Онези, които могат да го направят, така или иначе ще го направят. Останалите заслужават ли си усилията?

— Ако съдим по начина, по който много от тях завършват — не — съгласи се Маси искрено. — Но потенциалът, с който те започват, е нещо друго. Най-прахосваният ресурс на тази планета е потенциалът на човешкия ум — особено на младите, хора. Да, вярвам, че реализирането на част от този потенциал си струва усилията.

Разговорът продължи още малко, но по същество позициите останаха непроменени. Всяка от страните знаеше гледната точка на другата отпреди и нямаше намерения да променя своята. Накрая се появи мисис Рамелсън с молбата на гостите за още няколко импровизирани номера и след неизменните заключителни любезности Маси се върна с нея в трапезарията.

След излизането им за кратко време настъпи тишина. После Рамелсън отбеляза шеговито:

— Е, сега поне знаем кое как е. Ако развеем флаг на кораба, наречен Замбендорф, Маси ще се хвърли да го торпилира. Не мога да кажа, че съм изненадан, но всички бяхме съгласни, че трябва да се опита...

Той погледна към мрачната физиономия на Каспър Ланг, заместник-директора на ДЖЕСЕК, който не бе казал почти нищо, докато Маси беше при тях, и седеше замислен в едно от кожените кресла срещу вратата. Ланг вдигна някак ъгловатата си глава с високо подстригана коса и отвърна с нетрепващ въпросителен поглед.

— Така че ако ще изпращаме нашия кораб в неприятелски води, по-добре да сме сигурни, че се охранява от силна ескадра — продължи Рамелсън.

Той затвори очи и прекара ръка по челото си.

— Моите сили ми казват, че ще имаш доста работа в края на пътуването си, Каспър... Трябва да сме сигурни, че тръгваш с достатъчно муниции.

— Не ми пробутвай тия лъжи, уличнице!

— За какъв, по дяволите, се смяташ, че да ми викаш уличница?
Ти... точно ти!

— Само се чуй как пициш, за бога! Кои жени пицят така?
Какво...

— Аз? Аз? Аз не пиция!

— По дяволите!

Размяната на реплики завърши с вик и трясък на счупен порцелан, когато Джо Фелбърг натисна бутона и изключи звука.

— Какво ще кажеш? — попита той.

Замбендорф кимна доволен, докато погледът му пробяга още веднъж по кутията, натъпкана с електронни и оптически джунджурии, която Фелбърг беше поставил на малка масичка в една от горните стаи на вилата му. Апаратурата беше „изпаднала“ от един камион на ЦРУ и беше стигнала до Фелбърг по заобиколен път с помощта на един от бившите му колеги от военното разузнаване и един съобщителен техник с комарджийски проблеми. В нея имаше миниатюрен инфрачервен лазер, чийто лъч, тънък като игла, в този момент беше насочен към прозореца на една къща почти на миля от вилата. Звуковите вълни в стаята предизвикваха вибриране на стъклото на прозореца на отдалечената къща, вибрациите се запечатваха върху отразената лазерна светлина, а система за демодулиране извличаше звуковите честоти от обратния сигнал и ги подаваше на високоговорител, който възпроизвеждаше оригиналния звук. Апаратурата имаше най-разнообразно приложение.

— Изумително — каза Замбендорф. — Знаеш ли, Джо, този свят никога няма да престане да ме удивлява. Навсякъде има глупаци, които тичат в кръг и търсят чудеса, а през цялото време са слепи за чудесата, които са под носа им.

Той махна с ръка.

— Такова чудо не бих могъл да покажа и за сто години. — Фелбърг сви рамене и наклони стола си назад, за да опъне краката си на перваза на прозореца.

— Говорих с Дру за това онзи ден. Той изказва предположение, че промените във влажността, които предизвикват изменения в съпротивлението на кожата, биха могли да окажат влияние върху начина, по който лъчът се отразява от даден индивид. Ако е така, можеш да го откриеш с това нещо.

Замбендорф го погледна за няколко секунди.

— Какво имаш предвид? Искаш да кажеш, че би могло да отчита промените в съпротивлението на кожата от разстояние?

— Не знам, може би... нещо като действащ от разстояние полиграф. Възможно е да уловя стресови реакции, да речем, на даден човек от група хора, намираща се от друга страна на улицата или където и да е. Може да има какви ли не възможности.

Замбендорф изглеждаше заинтригуван.

— Нищо чудно и да може... кога смяташ, че ще разбереш нещо по-определено?

— Е, дай ми, да речем, две-три седмици да си поиграя още малко. Трябва да...

Сигналят на комуникационния терминал прекъсна думите му. Замбендорф прекоси стаята да отговори.

Беше Телма, обаждаше се от фойето.

— Обади се Каспър Ланг от ДЖЕСЕК. Искан да говори с теб — каза тя.

— Дай го, Телма!

Замбендорф се обърна към Фелбърг и се ухили доволно.

— Смяташ ли, че е това, което аз смятам? Фелбърг повдигна вежди.

— Предполагам, че е това. Както и да е, скоро ще разберем.

Преди няколко седмици „слушалката“ им в НАСО беше казал на Замбендорф и екипа му всичко, което искаха да знаят за причината Маси да бъде изпратен на Марс и за категоричността на НАСО. Беше странно следователно, след като нещата бяха утихнали, Бъртън Рамелсън да кани Маси на банкет в дома си в Делауер. Единственото обяснение, което Замбендорф или който и да е от останалите можеха да дадат, беше, че ДЖЕСЕК е решила да хвърли последния коз и да подкупи Маси, въпреки че беше пределно ясно, че подобен опит е губене на време и усилия. Замбендорф беше допуснал — беше близо до ума, — че шефовете на ДЖЕСЕК независимо от всичко ще следват неотклонно определената линия на поведение и се беше обзаложил с Ото Абакоян че най-късно два дни след банкет Ланг ще се обади да го информира за срещата с Маси, за която се предполагаше, че Замбендорф още не знае.

— Каспър, добър вечер — поздрави Замбендорф, когато екранът светна. — Кое време е на изток, за бога, вие там не спите ли? С какво мога да ти бъда полезен?

— Здравей, Карл — отговори Ланг.

Както винаги той остана сериозен и премина направо към въпроса.

— Слушай, има нещо ново за Маси, което трябва да знаеш.

Замбендорф се направи на обиден.

— О, драги Каспър, понякога наистина си мисля, че не вярваш в мен. Допускаш ли, че не съм научил вече? По лицето на Ланг премина леко раздражение.

— Карл, моля те, работата си е работа. Нека да бъдем сериозни.

— Но аз съм напълно сериозен. Ти и колегите ти сте се опитали да подкупите Маси да се откаже от мисията, като сте му предложили огромни средства за изследванията му и какво ли не още от този род, а той не е проявил никакъв интерес. За това ли става дума или имаш още нещо да добавиш?

Замбендорф обичаше догадките. За момент Ланг като че беше искрено изненадан.

— Но интуицията ми може да ме лъже понякога — продължи Замбендорф, като се усмихваше. — Така че, моля те, Каспър, продължавай и ми разкажи какво се е случило.

Докато Ланг предаваше накратко, разговора с Маси, Замбендорф слушаше внимателно, присвил очи. След като Ланг свърши, няколко минути той не каза нищо, погълнат от собствените си мисли. Фелбърг седеше мълчаливо и си записваше нещо за апаратурата, после вдигна очи и изви едната си вежда, като разбра, че Замбендорф се готви да каже нещо.

— Джо, толкова ли сме важни за тази мисия... имам предвид за ДЖЕСЕК? — попита Замбендорф.

Фелбърг навъси чело и прекара пръст през устната си.

— Е, предполагам, че все още става дума за това, за което сме говорили по-рано — колкото повече народ пощурее по космоса, толкова по-добре за бизнеса.

— Да, но основната задача на мисията не е ли да събере данни, свързани с по-нататъшното изграждане на колониите? — попита Замбендорф.

— Да... предполагам.

— И никой не може да твърди, че нашето присъствие там е от съществено значение за изпълнението на тази задача, нали... или поне, че е толкова важно?

— Не... не мисля.

Замбendorф кимна, намръщи се, направи няколко крачки и застана с лице към отсрещната стена. Отново настъпи тишина. После Замбendorф се обърна.

— Нещо не е наред, Джо. Защо хора като Бъртън Рамелсън и Грегъри Бул трябва да се намесват лично в тази история? С това би трябвало да се занимават постоянните членове на ръководството на ДЖЕСЕК. А ако НАСО не се оттегли и ръководството не се справи, тогава трябва изобщо да се откажем от идеята. Всъщност в НАСО навярно това са очаквали. Но не стана така. Какъв е изводът?

Фелбърг седеше втренчил поглед в масата, но накрая отметна глава и въздъхна дълбоко.

— Предавам се — призна той.

— Тази мисия... — каза Замбendorф, като отстъпваше бавно към прозореца. — Има нещо много странно в цялата ситуация. Знаеш ли, започвам да подозирам, че тук се крие нещо много по-голямо от това, за което се говори. Всъщност не е просто подозрение, Джо, аз съм съвсем сигурен.

Фелбърг сви устни, докато обмисляше казаното.

— Имаш ли някаква идея? — попита накрая той.

Замбendorф се намръщи.

— На този етап — не. Но ако нещо се потулва и е свързано с целите на мисията, то трябва да е много важно. Само си представи каква златна мина може да бъде за нас, ако открием какво е, преди още обществеността или който и да е да узнае нещо.

Очите на Замбendorф заблестяха, докато говореше.

— Моят нюх ми подсказва, че има нещо скрито, от което по някакъв начин можем да извлечем изгода. Искам целият екип веднага да се заеме с този въпрос.

8

Когато сравняват ефективността на различните начини за придаване на ускорение на ракетата, физиците използват понятието „импулс“, което се получава, като се умножи въздействието на силата върху ракетата по времето, през което е оказвано това въздействие. При космическите кораби основен показател за ефективност е импулсът на единица от масата на кораба или „специфичният импулс“, измерван във времеви единици и обикновено изразяван в секунди. Високите специфични импулси се получават от двигателни системи, които генерират високоскоростни отпадни продукти. Отпадните молекули при една водородно-кислородна ракета се изхвърлят със скорост от порядъка на три километра в секунда, което в най-добрия случай отговаря на специфичен импулс, равен на 450 секунди, като практическият резултат е, че междупланетните полети, извършвани на основата на химическо задвижване, продължават с години. При термоядрения синтез обаче се изхвърлят плазмени продукти над триста пъти по-бързо и се достигат специфични импулси до 100 000 секунди. Ето защо двигателят с термоядрен синтез се считаше съществен за поддържането на база на Марс и продължителността на полета на „Орион“ се предвиждаше да бъде само петдесет дни.

„Орион“ беше построен с две основни секции — предна и задна — свързани с проход, дълъг четвърт миля. Задният му край беше отворен към космическото пространство и представляваше система от антени, укрепителни рамки и метални връзки, които образуваха четири открити цилиндрични двигателни камери, свързани помежду си подобно на клетки за катерички. Всяка секунда в две от камерите се възпламеняваха по две гранули замразена смес от деутерий и тритий и поддържаха полета чрез насочени лъчи от ускорени йони, които произвеждаха поредица от ядрени микроексплозии — миниатюрни водородни бомби. Електрически натоварените високоскоростни частици, освободени в този процес, предизвикваха тласък напред чрез въздействие върху конфигурацията от вдлъбнати магнитни полета,

докато неутроните без заряд и рентгеновите лъчи, които преминаваха през магнитните огледала, се изхвърляха в пространството. Магнитно-хидродинамични бобини в задната част превръщаха част от отделената енергия в електроенергия, захранваща йонните ускорители и генераторите на свръхпроводимото поле. В останалата част от задната секция, пред радиационния щит, екраниращ двигателните камери, се намираха другите блокове на двигателната система, гнездата на разузнавателните ракети и ландърите^[1] на „Орион“ и складовите отделения за транспортните средства, строителните материали и тежките съоръжения.

Предната част на прохода завършваше с просторно, почти сферично помещение, определено от типичната за НАСО безцветна терминология като сервизен модул, в което се намираха главният генератор за въздух и други системи от първостепенно значение за поддържане на живота, също така и отделен химичен двигател и свързани помежду си резервоари с гориво. При необходимост цялата задна част на кораба можеше да се отдели и задната двигателна система да върне екипажа на Земята.

Жилищните помещения за обитателите на кораба представляваха четири по-малки сфери — от глобус I до глобус IV, — намиращи се пред сервизния модул и разположени симетрично от центъра така, че образуваха каре, лежащо в перпендикулярна на главната ос равнина. Въртенето на целия кораб около тази ос, заедно със самостоятелното въртене на сферите, даваше възможност центробежните и линейните компоненти на силата да се съчетаят и да създадат нормално притегляне независимо от ускорението на кораба. Петата сфера — командният глобус, в който се намираше контролният и комуникационният център — оформяше носа на „Орион“ и се свързваше с останалите и с основната част с помощта на мрежа от укрепителни конструкции и комуникационни тунели.

— Най-ужасното и най-грозното нещо, което съм виждала през живота си! — каза Клариса Ейдстад, когато совалката на Европейския отдел на НАСО доближи „Орион“ на Десет хиляди мили над Земята. — Та те са прекопирали разбивачка за яйца!

Екипът трябваше да излети от Ел Пасо в Тексас, но в последния момент беше прехвърлен в Куру, Гвиана, тъй като служителите от НАСО бяха решили да не предизвикват демонстрантите, обсадили

площадката в Ел Пасо. Беше открито, че една от съставките на изхвърляните от ракетата вещества предизвиква рак в мишките, когато са обработвани с нея в продължение на шест месеца при концентрация, десет хиляди пъти по-голяма от тази, измерена в облака веднага след излитане.

— О, не съм съгласна, Клариса — каза Телма, като се отпусна назад на седалката и изви глава на една страна, за да наблюдава картината на екрана в кабината. — Дори смятам, че в известен смисъл е доста красив.

— Така ли? Тогаваше знам никога да не ти купувам за подарък разбивачка за яйца. Току-виж си я сложила в рамка и си я окачила на стената.

— Аз не говоря за външния му вид — отвърна Телма. — Имам предвид онова, което представлява. Някой ден хората сигурно ще летят към звездите с нещо, произлязло от него.

— Колко забележително!

Клариса отново се опули през очилата си с форма на пеперуда към екрана.

— Знаеш ли какво? Кухнята ми никога вече няма да изглежда по същия начин след това, което ми каза.

Озмънд Периера, който седеше един ред пред тях, извърна глава.

— Чудя се дали когато това стане, ще сме достигнали равнището на извънземните междузвездни пътешественици, посетили Земята около средата на холоцена. Изглежда напълно вероятно да са пътували с помощта на реактивни психосимпатически излъчвания, настроени на вълната на енергийния спектър на мозъка им. Геометричното подреждане на многобройните древни монолити може да се тълкува като създаване на математическа прогресия, която отразява съответните психически резонанси.

— Сега мога да поспя — промърмори сухо Клариса в ухото на Телма. — Винаги съм се чудела какво означава геометричното подреждане на монолитите.

— Наистина е вълнуващо — подхвърли Телма на Периера с повисок глас. — Затова ли пирамидите навсякъде са с една и съща форма?

Преди Периера да може да отговори, Джо Фелбърг, който седеше зад тях със Замбендорф и Ото Абакоян, се наведе напред и се намръщи

при вида на „Орион“, който все повече изпълваше екрана.

— Какво има, Джо? — попита Дру Уест от мястото си до Телма.

Фелбърг остана няколко секунди втренчен в огромния кораб, заобиколен от совалки, сервизни и снабдителни кораби, и в хаоса от контейнери, тунели, резервоари и разнообразни съоръжения, които през следващите три дни до излитането от земната орбита щяха постепенно да бъдат наместени в кораба.

— Вижте онези три совалки в задната товарна секция... и другата, дето чака, встрани — каза накрая той.

— И какво? — попита Телма.

— Това не са стандартните модели на НАСО. Две от тях са военнотранспортни, от Вандънбърг или от Травис, а едната от другите две прилича на войсков транспортър на Британските военновъздушни сили. Какво, по дяволите, правят тук?

От мястото си до него Замбендорф извърна глава и погледна въпросително Абакоян. Абакоян вдигна озадачено вежди. Странният факт, че Рамелсън и неговите колеги се месеха в мисията повече от обяснимото, беше последван от друг — курса за обучение в центъра на НАСО в Шарлот, Северна Каролина, който имаше за цел да даде основните знания и умения, необходими за всеки участник в космически полет — как да облече и да си служи със скафандъра, правилата за безопасност, действащи на борда на кораба и в извънземна среда, начина на действие при критични обстоятелства и т.н. Но съставът на мисията, с който се срещнаха там, беше сравнително с по-ниско положение — инженери, учени, техници по поддръжката, лекари и администратори. Висшето ръководство на мисията, офицерският корпус или който и да е от горните клони на организационното дърво будеха подозрение не само с отсъствието си, но и с факта, че за тях изобщо не се споменаваха. А както Дру Уест беше забелязал, хората, които участваха в курса и бяха в списъците на състава, не приличаха на представители на обществените групи, предвидени за космическите колонии. Имаше твърде много учени и университетски специалисти — бактериолози, вирусолози, биолози, физици, химици, социолози, психолози... даже няколко лингвисти и един криминолог. Явно мисията предлагаше големи възможности за разнообразни изследвания, които академичното общество не можеше да пропусне — не всеки ден заминаваха автобуси за Марс — но чак

пък толкова големи? Къде бяха селскостопанските специалисти, работниците от промишлеността, чиновниците и хората от услугите, които би следвало да представляват голям процент от една предполагаема колония? Такива хора почти нямаше. Това също изглеждаше странно.

А сега, явно без да е съобщено предварително, щяха да пътуват и военни части, и то както по всичко личеше, доста значителни. Това потвърждава всичко останало, което бяха успели да установят, мислеше си Замбendorф, докато зяпаше екрана. Въпреки че още не беше в състояние да сглоби парчетата в една ясна картина, в съзнанието му отдавна нямаше никакво съмнение — тук се криеше нещо наистина необикновено.

Като последен от серията прототипи „Орион“ имаше за цел преди всичко да докаже възможностите на своя усъвършенстван термоядрен двигател и да изпробва различни технически концепции, свързани с продължителни и мащабни космически програми. Подобно на експерименталните викториански параходи, предшественици на елегантните океански лайнери от по-късните години, неговата конструкция малко държеше сметка за удобствата и простора за обитателите. Разположените като в развъдник клетки, тесните дневни помещения, машинните отделения, стълбищните шахти и за плетените проходи напомняха повече на подводница, отколкото на нещо друго, помисли си Маси, докато се излежаваше в леглото си и съзерцаваше земния диск на екрана, инсталиран на една от стените на кабината. Той и Върнън щяха да делят помещението с още двама души, и двамата познати от курса за обучение — Греъм Спиърман, еволюционен биолог от Калифорнийския университет в Лос Анджелис, и Малкълм Уейд — психолог от Канада. Спиърман и Върнън бяха излезли да разгледат кораба, а Уейд още не беше пристигнал и Маси използваше максимално възможността да се отпусне за няколко минути след качването на борда, настаняването и разопаковането на багажа.

От мястото му в глобус II цялата планетарна повърхност на Земята — континентите, океаните и атмосферата — приличаше на отделен самоподдържащ се биологичен организъм, в който условните граници и различните цветове, които разделяха държавите на картите

на човека, бяха толкова значими, колкото и видими. Това, което астронавтите и други авантюристи в космоса повтаряха непрекъснато повече от половин век, беше вярно, но то трябваше да се изпита, за да се разбере, осъзна Маси. Само преди два дни беше посетил за последен път Уолтър Конлън във Вашингтон, където във всички посоки светът на човешките дела препускаше и се суетеше за своите неотложни работи и консумираше енергията на хиляди живота. Но всичко това вече се беше смалило до една точица без особено значение, едва забележима на фона, който не беше се променил кой знае колко отпреди съществуването на Вашингтон и който би могъл да остане дълго време след като Вашингтон вече е забравен.

Звукът на отварящата се врата прекъсна мислите на Маси и секунда по-късно нахълта Малкълм Уейд с два сака и куфарче в ръце, като буташе с крак по пода друг куфар.

— Е, предполагам, че съм попаднал, където трябва — каза той, като затвори вратата с гърба си. — Здравей, Джери. Разбрах, че другите двама вече са тук.

— Здравей, Малкълм. Да, отидоха да поразгледат. Горното легло ей там е твоето. Как мина полетът?

Уейд свали връхната си дреха и я закачи в шкафа до вратата.

— О, добре, като изключим това, че продължи половин ден повече, отколкото се предполагаше. Трябваше да се отклоним към европейската база в Гвиана.

Той се свлече с въздишка на облекчение на леглото срещу Маси. Беше висок, слаб мъж с права коса и светли очи, в които сякаш винаги грееше някакъв вътрешен плам.

— Чух за това — каза Маси. Хей, мисля че Греъм имаше бутилка там някъде. Не искаш ли да пийнеш, докато си поемеш дъх?

— Ммм... може би по-късно, благодаря ти все пак.

— Добре. Е, кой още беше на совалката?

— Чакай да видя... Сюзан Култър, геоложката, и оня специалист по електроника от Денвър, с който закусвахме веднъж в Шарлот... Дейв Крукс.

— Ъ-хъ.

— Карл Замбендорф и хората му също бяха там. Уейд вдигна вежди и погледна Маси по начин, който изразяваше и очакване, и любопитство.

— О!

Маси се постара да запази тона си неутрален. Точно сега не му се щеше да се впуска в дълги дебати. Въпреки че не беше споделил с никого каква е главната му цел в мисията, въпросът за включването на Замбендорф често беше предмет на обсъждане в центъра за обучение и Маси беше принуден веднъж да изрази мнението си. Уейд се беше представил като учен и очевидно беше съветник на няколко правителствени комисии, но той приемаше Замбендорф съвсем сериозно. Маси се чудеше по какви въпроси точно съветва правителството.

— Мисля, че знам защо е тук — каза Уейд след кратка пауза.

Той замълча, изчакайки Маси да го попита защо Замбендорф е тук. Маси не го стори. Уейд обаче продължи:

— Добре е известно, че Съветите провеждат обширни изследвания в областта на паранормалните явления от години, постигнали са и успехи.

Маси преглътна с усилие, но не каза нищо. Винаги е имало анекдоти за анекдотите за нещата, които се предполага, че хората са извършили, но никога нищо не е можело да бъде доказано. Уейд извади от джоба на сакото си лула и заръкомаха с нея.

— От известно време се предполага, че са направили някакъв значителен пробив и много от експертите твърдят, че главният съветски център на тази дейност е марсианската им база на Солис лакус — доста далече от земното влияние, както виждаш.

Уейд замълча и започна да пълни лулата си от една кесия с тютюн.

— Е, предполагам, че знаеш как приемам всичко това — произнесе Маси неопределено, докато се чудеше притеснен дали разговорът е показателен за това, какво го чака през следващите петдесет дни.

— Но всичко съвпада — каза Уейд. — Знам, че си малко скептик, Маси, но аз вярвам в научния подход, който означава, че трябва да сме непредубедени, с други думи — да приемем, че съществуват неща, които не можем да обясним. Дали можем да го обясним или не, трябва да приемем, че Замбендорф е надарен с някои необикновени способности.

Той погледна Маси, сякаш останалото бе прекалено ясно, за да бъде изречено.

— Е, аз мисля, че Замбендорф е част от западна изследователска програма, създадена да съперничи на съветската в овладяването на паранормалните явления... или даже да ѝ противодейства. Може би затова изпращат Замбендорф на Марс.

Маси зяпна, но преди да може да каже каквото и да е, Уейд допълни тържествуващо:

— А това обяснява защо тук има военни — да осигурят проекта срещу евентуално вмешателство от страна на Съветите на Солис лакус. Сигурно вече си разбрал за тях?

Маси кимна.

— Казаха ни, че идват с нас да проведат учения в извънземни условия... Пентагонът в последния момент бил откупил известна част от местата на кораба или нещо подобно.

Уейд поклати глава.

— Това е за параван. Знаеш ли колко са? Когато пристигнах, имаше три транспортни совалки — специални части на САЩ, подразделение британски десантчици, френски парашутисти. Това не са няколко места, купени в последния момент. Всичко е планирано доста отдавна... Совалките са в задната част, значи ще стоварват тежко оборудване.

Той извади запалка и загледа Маси над лулата си, докато я палеше.

— Всъщност не бих се изненадал, ако целта е да се предизвика конфликт със Съветите на Солис лакус, за да се премахне базата им. Може би нашите хора са замислили нещо, което ние двамата не сме и сънували.

Маси се отпусна тежко назад и смаяно извърна глава. Сигурно никой в Пентагона или където и да е не приема глупостите за Съветите толкова сериозно... Важни сектори в държавната администрация и в частните компании обаче се ръководеха от политически и икономически идеолози, неспособни да различат смисленото научно съждение от псевдонаучното бръщолеване и въпреки това разполагаха с власт, далеч превишаваща тяхната компетентност. Ако слушаха глупаци като Уейд, биха могли да повярват на всичко. Безумното съперничество, парализирало за поколения нормалното развитие на

много страни на Земята, положително няма да бъде пренесено в друг свят чрез нещо така нелепо както „паранормалното“.

Маси отново се загледа в синьо-зеления образ на Земята с нейната накъсана пелена от облаци. По някакъв начин човешката раса трябваше да проумее с колективното си съзнание, че не може да разчита на магически сили или на всемогъщи покровители, които да я спасят от собствената ѝ глупост. Човекът трябваше да се довери на собствената си интелигентност, разум и способност да се грижи за себе си. Решението беше в собствените му ръце. Ако избере самоунищожението, останалата част от земната биосфера — далече по-издръжлива, отколкото популярната митология може да допусне — едва ли би забелязала разликата, а ако я забележи, няма да е за дълго. Колкото до останалия Космос, разпростиращ се на милиарди светлинни години отвъд границите на Земята, изчезването на човека не би било по-съществено от гибелта на колония микроби, причинена от пресъхването на някоя локва някъде в Монголия.

[1] Машини, които могат да кацат на повърхността на планетата.
Б.пр. ↑

9

— Мммм... чакай да видя... когато бях на около шестнайсет, трябва да е било. Пат, приказва си сам баща ми, при тия американци, дето се разхождат по самата луна и дигат хотели до небето, там трябва да отраснат синовете ти. И се дигаме ние и се преселваме цялото семейство в Бруклин, където чичо ми Шеймъс и другите вече бяха отишли, там живеят и досега.

Сержант Майкъл О'Флин от отделението на НАСО за поддръжка на транспортните средства за движение по повърхността свали краката си от разхвърляното метално бюро в кабината, разположена в дъното на насечения от ниши товарен отсек, и подаде картонената си чаша за нова глътка от брандито, което Замбендорф беше донесъл в една плоска бутилка. Сержантът имаше едро, яко тяло, което под униформата на НАСО изглеждаше толкова широко, колкото и високо; лицето му беше огненочервено и месесто, с ясни сини очи, полускрити под щръкнали рунтави вежди, а в рошавата му буйна коса русите и червените кичури се бореха за надмощие и на различни места едните или другите надделяваха. О'Флин говореше през бисерно белите си зъби, стиснали клечка за зъби, с дрезгав шепот, който в продължение на тридесетина години беше запазил нещо повече от загатване за ирландския му акцент.

— От кой край на Ирландия сте? — осведоми се Замбендорф, свил се на металната седалка, която се разгъваше от стената между една поставка за инструменти и сандък за екипировка — по-удобна, отколкото изглеждаше, тъй като близо до оста на кораба теглото му едва стигаше, за да го задържа на мястото му.

— От Каунти Корк, на юг, недалече от едно малко имение, Гланмир му викат.

Замбендорф потърка брада и се замисли за няколко секунди.

— Това е някъде по посока на Уотърграсхил, ако си спомням добре, нали?

О'Флин погледна изненадан.

— Вие го знаете?

— Бях там преди няколко години. За няколко дни обиколихме целия район... нагоре до Лимерик и обратно към Киларни и езерата.

Замбendorф се усмихна на нахлулите спомени.

— Прекарахме чудесно.

— Дяволите да ме вземат — възкликна О'Флин. — Хареса ли ви там, а?

— Селцата са толкова спретнати, толкова приветливи, такива можеш да видиш в Австрия, а когато свикнах с вкуса, открих, че бирата „Гинес“ е изключително хубава. Тези планини... как ги наричахте? Макгили... нещо такова...

— Макгиликъдис Рийкс.

— Да, как може човек да запомни нещо подобно? Е, те изобщо не са истински — планини, нали? Наистина ви липсва някое и друго алпийско възвишение. Но извън това... — Замбendorф сви рамене и отпи от питието си.

— С какво толкова са повече вашите Алпи? — отвърна О'Флин.

— При нас има всичко, което е необходимо за една планина, за да се нарече планина, с тая разлика, че на човек не трябва да му излезе душата, дето може да му послужи за нещо по-добро, за да се качи на върха.

— Колкото по-нависоко се качи човек, толкова по-надалече вижда — подхвърли Замбendorф реплика, която О'Флин можеше да тълкува както си иска. — Това се отнася както за планините, така и за живота, не сте ли съгласен?

О'Флин присви за миг очи и задъвка клечката.

— Да, и колкото по-надалече гледа, толкова по-малко вижда, докато накрая вече не различава нищо — отговори той. — Светът е пълен с фукари, дето мислят, че всичко виждат, а пък нищо не знаят.

Звучеше като общо наблюдение, не като прикрита забележка към Замбendorф.

— Според мен знатните и достопочтените съвсем не предизвикват каквото и да е дълбоко чувство на почит и уважение.

— Е, какво друго може да се очаква от тях освен да превърнат в свое занимание грижата за делата на останалия свят, когато останалият свят е напълно способен да се грижи за себе си? Тия, дето се занимават с делата на другите, са хора, чиито собствени дела не заслужават

никакво внимание, мисля аз. Човек има достатъчно работа за един живот себе си да направи по-добър, а не да мисли, че е негова работа да оправя света.

Странно е в такова облекло да откриеш философ, помисли си Замбendorф.

— Е, това са стари нрави — каза той, като се протегна и се огледа като че търсеше начин да смени темата. — Кой знае? Може би Марс ще бъде началото на нещо различно.

О'Флин замълча за няколко секунди, като потриваше нос с розовия си месест пръст сякаш премисляше нещо.

— Значи е сигурно, че отиваме на Марс, а? — продума накрая той.

Въпреки че нищо не се промени по лицето му, Замбendorф моментално застана нащрек.

— Разбира се — каза той, като се стараеше тона му да остане равнодушен. — Какво говорите, Майк? Къде другаде може да отиваме?

— Добре, не сте ли вие великият ясновидец, който предсказва бъдещето? — В усмивката на О'Флин за миг пробягна лека ирония. — Надявах се, че може би вие ще ми кажете.

През живота си Замбendorф беше излизал и от по-трудни положения.

— Какво говорите? — попита отново той. — Кое ви кара да мислите, че може да отиваме някъде другаде?

О'Флин задъвка клечката и за секунда-две се загледа с любопитство в Замбendorф, после смачка чашата и я пусна в отвора за изхвърляне на отпадъци. Изправи се и кимна с глава към вратата.

— Елате. Ще ви покажа нещо.

С дълги плавни скокове — най-икономичният начин за придвижване в условията на почти нулева гравитация — той се понесе към пространството навън. Замбendorф се измъкна от мястото си и го последва.

О'Флин премина между наредените в отсека сандъци и спря пред голяма площадка, където в шаситата си един върху друг почти до тавана стояха три транспортъора. Няколкото механици от НАСО, които се въртяха около отворения люк на един всъдеход в дъното на следващия хангар, и друг, който проверяваше нещо от издигната във

въздуха подвижна работна платформа, продължиха работата си, без да им обърнат особено внимание. О'Флин махна с ръка към най-долния транспортър — едноместен, с височина около петнадесет фута, боядисан в жълто, с шест огромни колела. Затворена кабина с множество антени и издатини образуваше предните две трети, а плетеница от метални връзки, тръби и резервоари — задната му част.

— Вижте тия колелета — каза О'Флин, като сочеше. — Те са с вериги с голяма теглителна сила и намалено триене — не това ти трябва, ако решиш да се поразходиш на място като Марс.

Той се наведе и посочи двойка къси тумбести дюзи, стърчащи под челната част на транспортъра.

— Знаете ли какво е това? Плазмени горелки и вентилатори — не най-нужното, ако човек заседне в пясъците.

— За какво могат да служат подобни неща? — попита Замбendorф, като се взря по-отблизо.

— Лед — отговори му О'Флин. — Много лед. Той посочи с палец към задния край.

— А там отзад е пълно с маркучи за пара, нагревателни вакуумни тръби, все неща, дето човек би искал да са му подръка, ако очаква да има работа с лед. Е, къде толкова лед на място като Марс?

Той се измъкна изпод транспортъра и почука с кокалчето на пръста си по външната стена на кабината.

— Тия стени издържат четири атмосфери — отвън, не отвътре. Марс има ниско атмосферно налягане.

Замбendorф погледна изпитателно за секунда лицето на О'Флин, после отново се обърна към едноместния транспортър. О'Флин отстъпи крачка назад и посочи към корпуса на нисковисочинния петнадесетместен аеробус, поставен на най-горното шаси на хангара.

— А този флайър там виждате ли го? Крилата му сега са свалени и не можете да ги видите, но те са прекалено къси и малки, за да свършат някаква работа в разрежена атмосфера. Да, Марс сигурно доста се е променил, откакто за последен път четох за него, освен ако не съм се объркал.

— Но... това е невероятно!

Замбendorф вмъкна в тона си съответна нотка на изумление, докато мисълта му препускаше през възможните обяснения.

— Питали ли сте някого от шефовете си за това? О'Флин сви рамене.

— Какъв смисъл има да питам някого за нещо, дето вече да ми го е казал, ако искаше да го знам.

Той пъхна палци в колана си и се отдръпна назад.

— Във всеки случай почти всички вече са на борда. Скоро всеки ще започне да говори и тогава ще започнат и въпросите. Аз самият не съм ясновидец, разбирате ли, но имам смътното чувство, че няма да чакаме дълго и за отговорите.

— Ау! Две водородни бомби всяка секунда? Наистина ли не се шегувате?

Телма беше зяпнала през масата с широко отворени очи младия спретнат капитан от НАСО, облечен в униформа на офицер от авиацията. Около тях, само два дни преди излитането на „Орион“, атмосферата на препълнения бар в салона за отдих в глобус IV беше съвсем задушевна.

Лари Камбъл, горд със зачисляването си в състава на екипажа на генерал Ванц — командира на „Орион“, отпи от джина с тоник и се ухили успокоително.

— Е, те са съвсем малки и са под пълен контрол. Няма нищо тревожно. Ще се грижим добре за вас.

— Но това звучи толкова страшно! Искам да кажа как може някой да се научи да контролира такова нещо. Трябва да сте много способен. Коя зодия сте?

Под масата Телма беше примъкнала край стената куфарчето на Камбъл така, че да го достига с върха на пръстите на ръката си, отпусната уж случайно върху съседната седалка. Тя се, премести малко и вдигна чаша, за да отпие от мартинито си, докато скришом буташе куфарчето под масата зад нея.

Камбъл се загледа за миг в чашата си, после въздъхна и се усмихна снизходително.

— Нека да приемем, че усвояването на физиката на термоядрените процеси няма нищо общо с това, кога съм роден. Тези неща — той посочи капитанските знаци на пагоните си — не се дават за познания за зодиите.

— Така ли? — учуди се Телма. — Но вие трябва да знаете как да направявате кораба. Как може да правите това, без да знаете всичко за звездите и планетите?

На съседната маса Дру Уест допи питието си, стана и напусна бара, праметнал небрежно сако през ръката си, за да скрие куфарчето, което носеше.

Камбъл прехапа стеснително устна.

— Вижте, аз... ммм, аз не искам да изглеждам като прогимназиален учител иди нещо такова, но астрологията и астрономията наистина се различни неща.

— Да, разбира се, всеки го знае — оживено се съгласи Телма. — Астрономията се ограничава с това, което може да се види през телескопа, астрологията обаче обхваща много повече, защото се разкрива директно на съзнанието, така ли е? Изчетох всичко за това В „Тинкинг умън’с мънтли дайджест“.

— Е, не съвсем... Ако искате, ще ви обясня каква е всъщност разликата. Но трябва да ви предупредя, че е възможно да се наложи да промените някои от представите си, на които може и много да държите.

— О, наистина ли, Лари? Само си представете — един истински капитан на звездолет да си направи такъв труд единствено за мен! Сестра ми ще се побърка, като ѝ кажа.

В мъжката тоалетна до входа на бара Дру Уест вече беше отворил ключалките на куфарчето и започна да отделя по-интересните документи и да ги подава през преградката в съседната кабинка, където Джо Фелбърг ги снимаше. Пет минути по-късно, когато Фелбърг влезе в бара с куфарчето на Камбъл, поставено в друго кожено куфарче с подвижно дъно, масата, на която беше седял Уест, беше заета. Фелбърг си проби път през навалищата, спря недалече от бара, извади от джоба си дребни пари и започна да търси монети за автомата за цигари, като междувременно постави куфарчето до съседната на Телма седалка. Куфарчето на Камбъл остана до стола, когато Фелбърг се запъти към автомата, но движението на крака му, с което го плъзна към чакащата ръка на Телма, беше толкова плавно, че капитанът, седнал на другия край на масата, даже и не усети, че някой е бил до него, докато възхваляваше чудесата на вселената и разнищваше нейните загадки.

В административната секция на глобус I Клариса Ейдстад тропна сърдито с писалката си по бюрото на Хърман Торинг, сякаш да подчертае същността на думите си.

— Вижте какво, господине, аз също трябва да си гледам работата. Аз отговарям за рекламата на екипа, ясно ли е? Това означава, че трябва да изпратя информация за обществеността. Как мога да изпратя тази информация, след като няма нормални връзки? Така че направете нещо.

Торинг вдигна отбранително ръце.

— Добре, Клариса, изслушах ви, ще направя каквото мога. Но трябва да разберете, че имам и куп други отговорности и задължения. Тази мисия е важна и за всички останали.

Торинг имаше вид на човек, роден да носи отговорност и да поема задължения. Загорялото му теме лъщеше сред полукръг от черна къдрава коса, а очите му зад очилата с дебели рамки, закрепени на месестия му нос, приличаха на пържени яйца. Беше по риза със запретнати ръкави, жилетката му беше разкопчана, а възелът на вратовръзката му беше разхлабен на два-три инча под разтворената яка.

Клариса махна рязко с ръка, считайки разговора за приключен.

— Добре, ако нямате власт да промените нещо, значи си губя времето. Мислех, че вие сте шефът тук. С кого трябва да разговарям всъщност?

Както се очакваше, думите попаднаха в целта. Кокалчетата на пръстите на Торинг побеляха, а на слепоочието му изпъкна една вена.

— Вие вече разговаряте с когото трябва — произнесе той възмутено. — Аз съм старшият програмен директор от Глобъл къмюникейшънс нетуъркинг и нося пълна отговорност за информационните връзки. Това е много важна длъжност и вече ви казах, че ще направя всичко, което е по силите ми.

— Да? Пфу! Важна? Кой ви каза? Какво е това „информационни връзки“? Искам да говоря с капитана.

— Какъв капитан?

— Вент... Вант... който и да е. Как се казва този, дето кара кораба?

— Имате предвид генерал Ванц? — попита Торинг с ужас.

— Точно така. Къде да го намеря?

Торинг тръсна глава и изстена отчаяно.

— Вижте, Клариса, повярвайте ми, не може да занимавате генерал Ванц с подобно нещо. Той така или иначе не знае нищо. С това се занимава директорът по комуникациите и аз ще докладвам направо на него. Съгласна ли сте?

— Тогава искам да говоря с директора по комуникациите.

Торинг вдигна ръка към челото си, затвори очи и остана така няколко секунди, попипвайки рамката на очилата си, после отново поклати глава и погледна Клариса. Преди да успее да каже нещо, една от секретарките в преддверието извика:

— Имам връзка с Ню Йорк, мистър Торинг. Съжаляват, но Хепърстайн в момента е на съвещание. Може ли да ви потърси утре?

Торинг въздъхна, изправи се, заобиколи бюрото и тръгна към вратата.

— Не, не може да се чака до утре — каза той обезпокоено. — Трябва да ми отговори днес. Проверете дали са му изпратили съобщението и дали той знае, че е лично от мен.

— Добре.

— Кого се опитвате да будалкате? — попита Клариса, когато Торинг се върна на бюрото си и седна.

В гласа ѝ прозвуча нотка на съмнение, но изражението ѝ стана малко по-почтително.

— Обзалагам се, че даже не знаете кой е директорът по комуникациите. Каква връзка има вашата работа с подобен човек?

Торинг вирна брадичката си и за миг на лицето му се изписа самодоволна усмивка.

— Е, може и да се изненадате, госпожо, но за ваше сведение моите задължения в тази мисия изискват да съм запознат с най-различни поверителни материали, за които вие не знаете. Затова трябва да ми имате доверие, като ви казвам, че ще направя каквото мога, за да ви съдействам. Но това е всичко, което мога да ви кажа. Просто засега приемоте, че имам повече грижи, отколкото предполагате.

Войнствеността на Клариса се изпари. Тя се наведе напред, погледна крадешком към отворената врата и прошепна, заговорнически:

— Какви?

Торинг инстинктивно сниши глас.

— Хайде, Клариса, знаете, че не мога да ви кажа — промърмори той, като потри носа си.

— Но аз искам да знам — настоя Клариса с разширени от възбуда очи. — Да не се прави експеримент с групов секс в космоса? Или може би отиваме в друго измерение? Можете да ми кажете. Имам ли вид на човек, който ще тръгне да разправя наляво и надясно какво е чул, особено нещо, което ми е доверено от един директор по информационните връзки. Торинг се намръщи, сви объркано устни за миг, после прошепна:

— Не мога да направя това... но ако ви кажа, че е нещо много важно, ще ме оставите ли на мира да си гледам работата?

— Но разбира си. Не бих искала да се забърквам в нещо, което може да застраши националните интереси или нещо подобно.

— Е, близо сте до истината — каза Торинг, като кимна мрачно. — Точно за това става дума. Вие бихте могли да ни помогнете много, ако стоите настрана.

— Колко е важно? — попита Клариса, като прикриваше устата си с ръка и говореше с крайчеца на устните си. — Да не са намерили на Марс пирамиди за космическа енергия? Ще водим ли битка с КГБ за тях?

— Нищо подобно. Но ще ви кажа следното — ръководител на мисията е Даниъл Лихърни, заместник шеф на Националния съвет за сигурност на САЩ. Негов помощник-командир ще бъде Чарлс Жиро, който е свързан с френското правителство. Те и щабът им-вече са на борда, пристигнаха вчера, без да се известява за тях. Това трябва да ви говори достатъчно.

— Никога не съм чувала за тях, но изглежда са важни птици — каза Клариса... — Това е вълнуващо. Друго? Торинг рязко се облегна назад и поклати глава.

— Казах ви повече, отколкото трябваше. Повече не мога да ви кажа, Клариса... Но отсега нататък не ме безпокойте, моля ви.

— Никога не съм си представяла... Сигурно доста неща се ви на главата.

— Точно това се опитвам да ви обясня.

— Добре, разбрах. Не се тревожете, ще пазя тайната. Можете да разчитате на мен. Знаете ли, винаги съм искала да бъда агент на ЦРУ

или нещо подобно. Мисля, че щях да се справям добре. Имате ли... ммм... имате ли такива хора, които да работят за вас?

Клариса погледна Торинг с надежда.

— А? О, не, боя се, че не.

— Жалко. Е, добре, ако имате някакво секретно съобщение за директора по комуникациите или нещо такова, можете да се обърнете към мен.

— Какво? О, да, разбира се. Ако се появи нещо такова, ще ви потърся.

— Добре. Е, мисля, че сега трябва да ви оставя да си вършите работата.

Клариса стана и се приближи дебнешком до вратата. Открехна я, надникна навън, после погледна през рамо Торинг.

— Съжалявам, че ви обезпокоих за такава дреболия.

— О, не мислете за това. Така е винаги... но трябва да бъдем дискретни, нали разбирате.

— Точно така мисля и аз.

В знак на уверение Клариса кимна за последен път със сериозен вид, вдигна ръка със сключени като „О“ палец и показалец и изчезна. Дълго след като си беше отишла, Торинг продължи да гледа невярващо към вратата. После се върна към действителността, разтърси глава и отново насочи вниманието си върху документите на бюрото.

— Стойностите за капацитета на производството на горивни гранули на борда, резервите от химическо гориво за извънредни случаи и корекциите на обхвата, заложи в програмата за калибриране на радарите, са за разстояние, много по-голямо от това до Марс — каза Телма на останалите от екипа, събрани за кратко следобедно съвещание в тясната кабина, обитавана от Замбendorф, Абакоян, Уест и Фелбърг.

Тя посочи фотокопията, които лежаха сред другите документи на леглото до нея.

— А профилът на полета, отразен в дневника по време на дежурството на Камбъл, е за пътуване по-скоро от три месеца, отколкото от петдесет дни.

— Продължавам да смятам, че Астероидите са една от възможностите — каза Дру Уест, излегнат на едно от горните легла. —

В последните години много се говори за нашата уязвимост по отношение на стратегическите минерали, от края на миналия век всъщност. Там всичко е практически неизчерпаемо.

За няколко секунди настъпи тишина. Джо Фелбърг направи гримаса.

— Твърде много неща не се връзват — каза той. — Защо е цялата тази секретност? И военните?

— Да защитават нашите неизменни интереси — отговори Абакоян, седнал на пода с опрян на вратата гръб.

— От кого?

— Е, естествено от Съветите — отговори Уест.

— Чак на Астероидите?

Клариса погледна въпросително Телма и Фелбърг.

— Те имат ли нещо в тази област, което да е равностойно на „Орион“?

Фелбърг поклати глава.

— Още не. Усилията им са насочени към по-близки до Земята задачи. Японците се интересуват повече от Венера и Меркурий.

— Съветите действително разработиха серия термоядрени двигатели като част от програмата за Марс — каза Телма. — Но ако ги бяха усъвършенствали до нещо подобно на „Орион“, щяхме да знаем.

Клариса кимна, сякаш това потвърждаваше собствените ѝ мисли.

— Освен това е необяснимо присъствието и на Лихърни, и на Жиро — каза тя. — Лихърни е бил председател на парламентарната комисия за външноикономически връзки и е бивш посланик на САЩ в Брюксел. Жиро беше член на френското правителство. Никой не би избрал такива хора да оглавят една изследователска експедиция.

В кабината отново настъпи тишина. Всеки поглеждаше към другите. Нямаше нови предположения. Най-после Замбендорф се изправи, прекрачи краката на Абакоян, взе каничката с кафе, поставена до умивалника, и си наля. Разбърка в чашата лъжичка захар и отново се обърна към останалите.

— Тогава трябва да е така, както ви казвах. Нито една от останалите хипотези не обяснява фактите толкова добре. Слаба гравитация, ниска температура, ледена среда... Това трябва да е луна от планетите в периферията на Слънчевата система.

— И не само с атмосфера, а и с високо атмосферно налягане при това — съгласи се Телма, като кимаше.

Няколко секунди Фелбърг разтвива носа си с палеца и показалеца си и накрая поклати бавно глава.

— Не може да има грешка... И знаете ли какво — европейският сондажен кораб, който преди две години пристигна там и спусна ландърите, за които съобщиха, че са излезли от строя скоро след като са достигнали повърхността — тая история също винаги ми е изглеждала странна.

Абакоян вдигна поглед и огледа всички.

— Значи приемаме, че става дума за Титан. Съгласни ли сте?

— Най-малкото звучи съвсем вероятно — каза Замбендорф. — Но по-интересният въпрос безспорно е — защо?

Защо биха подготвили западните сили такава сложна мисия с толкова учени от всички специалности, експерти от различни области и с такова местоназначение, осигурена с военна закрила, и биха положили върховни усилия да скрият истинската ѝ цел — както по всичко личеше — от Съветите? Защо биха поверили тази мисия на опитни политически дейци, вещи в международните отношения и дипломацията? И защо — най-важният въпрос може би — сред включените професионалисти имаше лингвисти и толкова много психолози-специалисти в разбирането и контактуването с разумни същества? С две думи — какво точно бяха открили ландърите на европейския кораб под мрачната, непроницаема облачна покривка на Титан — загадъчната луна на Сатурн, голяма колкото планетата Меркурий?

И което особено интересуваеше хората, събрани в кабината на Замбендорф, защо бяха решили, че е изключително важно там да има и човек като него?

В средата на Командния глобус на „Орион“, издигнат над Централния пулт — контролната и оперативната нервна система на кораба, Дон Конъл, старши репортерът на екипа на Джи Си Ен, определен да придружава участниците в мисията, наблюдаваше на монитора си картината, предавана на живо от камера 1 на земната комуникационна мрежа. Камерата проследи бавно действията на екипажа на работните места, променящите се цветове на информационните дисплеи, които предаваха данни за промените в обстановката и състоянието на системите, компютрите, през чиито регистри преминаваха мълчаливо цели полкове битове, и спря върху образа на Земята, предаван на главния екран. Конъл кимна в знак на готовност на режисьора, който стоеше на другия край на издигнатата редица от конзоли, откъдето генерал Ванц и трима висши офицери наблюдаваха последните операции преди отлитането, и се обърна с лице към камера 2. Миг по-късно сигналната ѝ лампичка показа, че той отново е в ефира.

— Току-що наблюдавахте картината на Земята, която получаваме тук, на „Орион“ и видяхте как изглеждате в този момент самите вие от десет хиляди мили височина — продължи той. — Знаете ли, дори аз трябва да призная, че е истински проблем да се намерят точните думи, с които да се опише какво значи човек да е тук в такъв момент. Лично аз още не мога да убедя сам себе си, че това, което току-що видяхте, този път е действителност, наистина е пред очите ми. Не гледам предаване за някакво събитие далече в космическото пространство, в което на хиляди мили от мен участват други хора, нито пък запис, вмъкнат във фантастичен филм за космоса. Ако стените и конструкциите около мен бяха от стъкло и можех да погледна през тях, щях да видя непосредствено със собствените си очи точно това, което е на екрана тук. Знаете ли, всичко това прави тези стени и конструкции изведнъж да започнат да изглеждат съвсем крехки, а „Орион“ — съвсем мъничък в сравнение с всичко друго наоколо, което, поне от

мястото, откъдето наблюдавам, изглежда достатъчно да погълне дори самата Земя. Е, можете да ми вярвате — инженерите и всички други хора, проектирали и построили този кораб, наистина са толкова добри, колкото се говори.

От мястото си точно под генерал Ванц един от бордните инженери помахна, за да привлече вниманието на Конъл и показа с петте пръста на едната си ръка и палеца на другата, че започват да текат последните шестдесет секунди. Лицето на Конъл доби сериозно изражение, в гласа му прозвуча нотка на нарастващо напрежение.

— Започва да тече последната минута. В задната част на този огромен кораб полевите генератори, за които говореше капитан Матюс, са приведени в готовност и след секунди тези великолепни ускорители ще бъдат възпламенени. Ето от пулта за управление на „Орион“ последните секунди на това историческо пътуване до Марс.

Конъл изчака сигналната лампичка на камера 2 да изгасне и предаването да се прехвърли на камера 1, после се отпусна на седалката си, за да проследи по-нататъшните операции.

— Главната програма — включена, резервната програма — включена — докладваше главният инженер от мястото си до Ванц. — Контролна точка — нула минус две, положителна реакция. Проверката на центъра за управление от Земята — положителна, разрешение от Центъра — получено.

— Статус на реактивно хранване? — попита Ванц.

— Режим на синтез — положителна реакция — отговори друг глас. — Потвърден бавен ход.

— На изходния екран — две секунди — извика друг.

— Основни полета: шест-осем, зелено, седем-седем, зелено, девет-пет, на синхрон.

— Настройка — нормална.

— Насочени полета — нормални.

— Инжектори — задействани. Десет-десет, пълно отделяне.

— Контролна точка нула минус едно — фиксирана.

За миг настъпи тишина, когато генерал Ванц хвърли за последен път поглед върху информационните дисплеи пред себе си. Той кимна и произнесе в микрофона на конзолата:

— Начало на преход към фаза едно.

— Начало на фаза едно. Основно състояние — нула-нула плюс седем точка три секунди.

Конъл почувства как седалката леко притисна тялото му. „Орион“ излизаше от състоянието на покой. Пътешествието, което щеше да смали на екрана земното кълбо до точица и да го замени с друг свят, беше започнало. От жестовите и усмивките, разменяни между членовете на екипажа, личеше, че всичко върви добре, Конъл се отпусна на седалката и допи кафето си, докато на екрана се нижеха изгледи от Земята, кадри от работата около пулта за управление и картини, предавани от спомагателните станции, отстоящи на десет мили от кораба. Той погледна в графика, за да провери кога е следващият репортаж, който трябваше да разсее напрежението след старта, като покаже друга тема и друго настроение, после стана и се отправи към мястото, където Замбendorф, докато чакаше, разговаряше с асистент-режисьора. С тях бяха д-р Периера, когото лично Конъл смяташе за луд, и не по-малко смахнатата дама, която отговаряше за рекламата на Замбendorф и която, беше убедила Хърман Торинг да отдели за шефа й малко от ценното време в ефира в момент, когато целият свят щеше да гледа. Пред тях двама-трима техници преместваха камера 2.

— Готово ли е всичко? — попита Конъл, като стигна до тях. — Сега точно започват някакви реклами. Ние сме веднага след тях.

— Чудесно — каза Замбendorф. Конъл посочи листа в ръката му.

— Въпросите добре ли са? Има ли някои, които искате да пропусна?

— Не, добре са. Ако не бяха, щях да ви кажа предварително и да ви спестя усилието да ги пишете на машина.

От изражението му Конъл не можа да разбере Замбendorф шегува ли се или не. Той се отнасяше скептично към претенциите за паранормални способности, въпреки че обикновено трудно успяваше да отстоява възгледите си пред своите приятели. Той се ухили, после направи гримаса, като остави Замбendorф да тълкува реакцията му както намери за добре.

— Вие не вярвате? — каза Замбendorф изненадан, като го наблюдаваше с пронизателен поглед. Конъл сви добродушно рамене.

— Е... Да не забравяме, че „Орион“ се движи с термоядрена енергия, не с екстрасензорна сила. Мисля, че това е доста показателно.

— Вярно — съгласи се Замбendorф. — А първите мореплавателни съдове са били движени от силата на вятъра.

— Двадесет секунди — предупреди един от техниците.

Конъл и Замбendorф заеха местата си, останалите се отдръпнаха. Сигналната лампичка на камерата светна и те се появиха в кадър.

— Пред вас отново е Дон Конъл, вече на път към Марс. След цялото вълнение около старта успяхме да разговаряме с генерал Ванц и двама-трима от неговите офицери, както и с някои от учените, които са с нас. Сега бих искал да поздравя още един участник в мисията, който в момента е тук, вдясно от мен. Здравей, Карл Замбendorф!

— Здравей, Дон!

— Карл, мисля, че ти също участваш за пръв път в подобно пътуване. Така ли е?

— Е, в материалното си тяло, във всеки случай... да.

— Смята се, че си в състояние да правиш свръхестествени предсказания за бъдещи събития. Какво ще кажеш за Марс? Има ли нещо свързано с мисията, което би искал предварително да съобщиш, някакви по-силни изживявания, които ни чакат на Червената планета, големи изненади, нещо такова?

— Марс?

Конъл изглеждаше изненадан.

— Е, да, разбира се. Има ли нещо, което би искал да предскажеш, някакви събития след пристигането ни там?

— Ммм... Ако нямаш нищо против, Дон, предпочитам да не отговарям на този въпрос... по причини, които ще станат ясни, когато му дойде времето.

— Хей, това звучи като прокоба. Какво искаш да ни кажеш, Карл?

— О, нищо тревожно. Нека само да кажа, че не бих искал да изпадам в положение да бъда обвиняван от съответните власти в недискретност. Както казах, причините скоро ще станат ясни. Наистина няма място за тревога, за предпазливост — може би, но не за тревога.

— Чудя се какво може да означава това. Предполагам, че просто трябва да изчакаме и да видим, а? Вярвам, че всички там, на Земята, ще запомнят това. Карл, искам да те попитам още нещо, което засяга

всички тези учени и други специалисти тук, на кораба. Те притесняват ли те?

— Определено не. Защо трябва да ме притесняват? Не сме ли всички ние по един или друг начин учени?

— Е, може би, но е факт, че голяма част от представителите на... да кажем, по-ортодоксалните клонове на науката са склонни да изразят скептицизъм по отношение на твоята специфична сфера на... на дейност. Да бъдеш затворен на космически кораб с толкова много невярващи — това не те ли безпокои?

— Фактите не се променят от силата на човешките убеждения или от броя на хората, които ги имат — отговори Замбendorф.

Той се канеше да каже още нещо, когато асистент-режисьорът кимна зад камера на някого зад вратата встрани и му даде знак. Миг по-късно се появи Джеролд Маси. Замбendorф извъртя рязко глава и погледна озадачено Конъл. Досега Замбendorф и Маси се стремяха да избегнат пряка среща, ограничавайки признаването на присъствието на другия до съдържани кимвания, разменяни при разминаване или от разстояние.

Конъл беше приготвил изненадата по прякото нареждане на Патрик Уитакър от управлението на Джи Си Ен.

— Карл, хората винаги са склонни да се нахвърлят върху теб, нали? — попита той дружелюбно. — Позволих си да помоля един от тези скептици да се включи в разговора ни, тъй като ми казаха, че е приготвил едно предизвикателство, което би искал лично да ти поднесе. Сигурен съм, че всички зрители също биха искали да го чуят.

Преди Замбendorф да може да отговори, асистент-режисьорът направи знак на Маси да приближи, а Конъл с жест го покани пред камерата.

— Драги зрители, искам да ви представя Джери Маси. Джери е един от психолозите, които пътуват с „Орион“, а освен това ми казаха, че е и доста добър илюзионист. Така ли е Джери?

— Интересувам се от тези неща — отговори Маси, като застана до тях.

— И не вярваш в съществуването на сили и способности извън познатите на ортодоксалните науки — продължи Конъл. — Във всеки случай ти твърдиш, че с помощта на обикновени фокуснически

похвати можеш да повториш всичко, което Карл отдава на паранормални способности. Така ли е Джери?

Маси въздъхна дълбоко. Да каже всичко, което му се щеше да каже, би отнело часове.

— Това е така. От дълго време се опитвам да убедя хер Замбendorф да се съгласи да демонстрира способностите, които твърди, че притежава, в условия, определени и контролирани от мен. Това в края на краищата се прави във всички клонове на науката. Но той упорито отбягва да даде ясен отговор. Смятам, че пътуването, което ни предстои, и престоят ни на Марс предлагат отлична възможност и достатъчно време този въпрос да бъде изяснен веднъж завинаги. Изготвил съм програма от няколко първоначални теста, но бих приел и други предложения.

Конъл се обърна и погледна въпросително Замбendorф. Въпреки че външно запази спокойствие, Замбendorф започна трескаво да мисли. Трябваше да се досети, че Маси ще направи нещо подобно и да се позанимае повече с него. Екипът му беше твърде зает, времето не стигаше.

— О, това сме го чували и преди — отговори той без колебание. — Това, че един илюзионист може да постигне същия ефект, не доказва, че аз го постигам по същия начин. В края на краищата аз съм сигурен, че мистър Маси много убедително може да извади заек от шапката, но едва ли би могъл на тази основа да докаже, че всички зайци произлизат от шапки, нали?

— Никога не съм твърдял, че това доказва нещо — отговори Маси. — Но ако едно просто обяснение хвърля светлина върху даден факт, тогава не е нужно да се търси по-сложно или дори някакво логическо оправдание за приемането му.

— Най-простото обяснение за планетите и звездите би било, че те се въртят над Земята — изтъкна Замбendorф. — Но независимо от това всички ние приемаме по-сложното обяснение.

С малко късмет Маси можеше да бъде подведен да се отклони в сферата на философската логика, което би объркало напълно деветдесет процента от зрителите и те биха го сметнали за педантичен университетски глупак.

— Да, защото обяснява повече факти — отвърна Маси. — Но всичко това за момента е неуместно. Вие казахте, че присъствието на

компетентни учени не ви засяга. Много добре, тогава това, което предлагам, ще докаже убедително този факт. Вие казахте, че фактите не се променят от убежденията. Съгласен съм: вас. Така че нека да видим какви са фактите.

Явно Маси не смяташе да се предава. Половината свят гледаше Замбендорф и очакваше неговия отговор. Ако се хванеше, Маси никога нямаше да му позволи да се измъкне.

— Е, Карл — каза Конъл след няколко секунди мълчителна тишина. — Какво ще кажеш? Ще приемеш ли предизвикателството на Джери Маси?

Замбендорф се огледа отчаяно. Зад пулта за управление на „Орион“ тълпа от офицери и членове на екипажа го наблюдаваха с любопитство. Ако тези проклетници от ДЖЕСЕК си бяха свършили работата, Маси нямаше да може да се добере до него. Беше вбесяващо. Маси беше скръстил ръце и чакаше невъзмутимо. Замбендорф се колебаеше. Тогава погледите им се срещнаха и той видя триумфа, вече озаряващ лицето на Маси. Това беше достатъчно.

Замбендорф се извърна за момент, стегна рамене и пое няколко пъти дълбоко въздух, после впи поглед в тавана, сякаш събираше сила отгоре. Когато отново се обърна, лицето му беше потъмняло от гняв, а в очите му гореше патриархално негодувание. Конъл изведнъж стана неспокоен. Даже Маси изглеждаше изненадан.

— В такъв ден?... В такъв момент, който е началото на исторически събития?... Искате от мен да разигравам сценки? Що за детинщини са това? — прогърмя Замбендорф.

Театрално наистина, но трябваше да избира — или всичко, или нищо.

— Ние, човешкият род, сме поели напред, за да срещнем съдбата, за която предопределението ни е готвило милиони години и вместо да се отдадат на постигането на целта, вашите мозъци са заети с глупости.

Конъл и Маси се спогледаха объркано. Замбендорф се завъртя към Маси и вдигна обвинително пръст.

— Аз ви предизвиквам! Имате ли представа къде ще ни отведе това пътешествие или какво ще ни разкрие? Наистина, имате ли изобщо някаква представа? Или и вие сте като останалите слепци,

които вярват само в тази част на вселената, която могат да докоснат с ръка?

Блъф, който да ме принуди да премина в отбрана, реши Маси. Трябваше да вземе инициативата.

— Театър — отвърна той. — Просто театър. Вие не казвате нищо. Това за предсказание ли да го смятаме? Ако е така — за какво? Нека да чуем веднъж нещо конкретно, сега, не след събитието и след като сме пристигнали на Марс.

— Марс ли? — гласът на Замбendorф прозвуча съжалително. — Вие вярвате, че отиваме на Марс? Вие живеете в тъмнина. Не е чудно, че не можете да повярвате.

— Разбира се, че отиваме на Марс — каза Маси нетърпеливо.

— Ха! Шегобиец! — избухна Замбendorф.

Изведнъж Маси се почувства несигурен. Усети как положението започва да му се изплъзва. Не, заблуждаваше се. Замбendorф не можеше да преобърне нещата. Маси положително държеше всички козове. Конъл се кокореше недоверчиво.

— Какво говориш, Карл — попита той. — Казваш, че не отиваме на Марс? И къде смяташ, че отиваме?... Защо? Какво ни говориш?

Повечето от зрителите вече бяха забравили, че Маси някога е отправял предизвикателство. Те искаха да знаят дали Замбendorф вижда нещо в бъдещето.

Замбendorф отново беше в стихията ей — артист, който владее публиката. Той разтвори широко ръце и отправи взор нагоре. До него Маси и Конъл сякаш се изпариха от стотици милиони екрани. Той притисна с юмруци слепоочията си, остана няколко секунди в тази поза, после погледна невиждащо Конъл с някаква странна светлина в очите.

— Не знам имената, използвани от астрономите, но виждам как преминаваме огромно разстояние до място, което не е Марс... много по-далече от Земята, отколкото е Марс.

— Къде? — ахна Конъл. — Какво представлява?

— Дете на обкръжения с ореол гигант, който се грижи за стадо от седемнадесет... — произнесе Замбendorф с отекващ глас. — Не знам къде съм... студено и тъмно е под плътните облаци от червено и кафяво, носещи се във въздуха, който не е въздух. Има планини от лед и безкрайна пустош. И...

Гласът му секна. Челюстта му увисна, очите му се отвориха още по-широко.

— Какво? — прошепна Конъл стреснат.

— Живи същества!... Не са хора, не са от никоя част на Земята. Те имат разум! Долавям го даже оттук и...

— Махнете го! — отсече генерал Ванц от далечния край на пулта за управление.

— Стига! Махнете го! — нареди директорът по комуникациите.

Един от инженерите натисна някакъв бутон на конзолата пред себе си. Отвсякъде се носеха развълнувани гласове.

— Не ме интересува! Кажете им каквото искате! — изкрещя по спомагателния канал Хърман Торинг на режисьора в студиото на Джи Си Ен в Ню Йорк. — Кажете им, че имаме техническа неизправност. Не, и аз не знам какво става, но тук е истински ад.

В глобус II Върнън Прайс гледаше онемял екрана на стената в кабината, на който току-що отново се беше появила Земята.

— Е? — подхвърли му самодоволно Малкълм Уейд, като пуфкаше с лулата си на отсрещното легло. — Значи е мошеник, така ли? Тогава как ще обясниш това, а?

В дома си в едно от вашингтонските предградия Уолтър Конълн удари яростно с юмрук по масата.

— Той не може да се измъкне така! Не може! Маси го пипна, по дяволите, в ръцете му е!

— Уорън Тейлър те търси — каза Марта, съпругата му.

Конълн стана и отиде до комуникационния терминал. Лицето на директора на Северноамериканския отдел на НАСО беше почервеняло от гняв.

— Какво става? — попита той. — Мисля, че трябваше да изпратиш горе специалист, който да се справи с тоя пуяк.

В работния кабинет в имението си в Делауер Бъртън Рамелсън беше зяпнал в екрана, на който се виждаше слисаното лице на Грегъри Бул, обадил се току-що от управлението на ДЖЕСЕК.

— Господи! — възкликна Рамелсън невярващо, — смяташ ли, че може да сме сбъркали с цялата тая история? Може ли в края на краищата на Замбendorф наистина да му се явява нещо?

На „Орион“, в помещенията на ръководителя на мисията в глобус I, Каспър Ланг клатеше глава срещу намръщеното лице на Даниъл

Лихърни.

— Разбира се, че не е истина — настояваше Ланг. — Ние подценихме Замбendorф и хората му. Взехме ги за обикновени мошеници, но те явно са далеч по-опасни. Това е ловко шпиониране — ни повече, ни по-малко.

— Ще трябва да кажем на участниците в мисията — обади се Лихърни. — Няма значение как е научил Замбendorф, резултатът е един и същ. Сега ще трябва да кажем истината на всички на кораба.

— И без друго скоро трябва да им кажем — напомни Ланг. — В края на краищата вече пътуваме, което е най-важното. Жалко е, че Съветите ще разберат сега, а не по-късно, когато се разбере, че „Орион“ не е на Марс, знам. Но трябва да се съгласиш, Дан, че при толкова много посветени сигурността се оказва далеч по-добра, отколкото бихме посмели да очакваме.

Лихърни се намръщи, но след малко въздъхна тежко и кимна.

— Сигурно си прав. Добре, забрани веднага всички неофициални връзки със Земята и съобщи, че след няколко часа ще направя съобщение за целия състав. И веднага ми доведи този медиум, мисля, че е крайно време двамата да си поговорим малко.

В Москва служител на съветското външно министерство, осведомен, че американците провеждат от години строго секретни изследвания в областта на паранормалните явления, изрази протест пред американския и европейските посланици, като заяви, че ако „Орион“ е изпратен да установи първия контакт с чужд разум, никоя от главните световни сили не може да бъде изключена. Той настоя корабът да бъде върнат обратно. Искането беше отхвърлено, като в отговора си представителите на западните държави изказаха мнение, че по всяка вероятност съветското правителство прекалено се е повлияло от слуховете и твърде много се поддава на сензации и ненаучни спекулации.

Същия ден на борда на „Орион“ Даниъл Лихърни съобщи на обитателите, на кораба, че както вече всички са разбрали, крайната цел на пътуването наистина е луната на Сатурн — Титан. Бяха показани последните изображения от европейските сонди, пуснати преди две години на Титан, на които се виждаше как се приближават някакви странни машини, после — нищо, ландърите вероятно са били унищожени. Не ставаше ясно кой или какво е създало машините.

Спътникът, спуснал ландърите, беше още над Титан, но поради плътните кафяво-червени облаци от азотни съединения и въглеродороди допълнителната информация за повърхността беше малко.

Министерствата в Щатите и в Европа, по чиято инициатива беше организирана мисията, не възнамеряваха да карат никого да тръгне срещу такава неизвестност против волята си. Тъй като първата и естествена реакция на повечето хора, изправени пред подобна перспектива, е страх и безпокойство, според първоначалния план истината трябваше да се съобщи, когато „Орион“ е на няколко седмици път от Земята, което щеше да позволи на всеки да прецени положението и да размисли върху последиците. Беше предвидено от Марс да излети транспортър на НАСО, който да пресрещне „Орион“ и да прибере всички, които решат да се върнат. Очакваше се след съответното обсъждане по-голямата част от състава да реши да продължи пътуването и да се постави на разположение на мисията. Лихърни изрази надежда, че точно така ще се получи. За съжаление секретността беше необходима „... за запазване на интересите и сигурността на северноамериканските демократични държави и техните европейски съюзници“, каза той.

Седем седмици по-късно, когато транспортърът на НАСО се срещна с кораба, от пътуването се бяха отказали само няколко души с по-слаби нерви. „Орион“ отново пое курса си, този път към периферията на Слънчевата система.

Тирг, Задаващият забранени въпроси, живееше високо в горите на юг от кроаксианския град Пергасос, на склоновете на планините, които граничеха с Великата Мераказинска пустиня.

Той живееше в нещо, което не беше колиба, но не беше и къща, и водеше не съвсем отшелнически, но определено не и пълноценен живот. Домът му беше разположен на малка полянка сред приятна горичка от машини за изтегляне на медни и алуминиеви проводници, матрици за отливане, копирни преси и величествени пилони, които поддържаха балдахин от силови и съобщителни кабели, а сред всичко това припкаха нитовачки, грациозно се движеха точкови заварячки, от време на време тежко преминаваха огъвачки на тръби и с тракането, свистенето, бръмченето и дрънкането си създаваха една успокоителна атмосфера, която го откъсваше от света на смъртните и техните светски дела и той оставаше сам с мислите си. Отзад на полянката имаше ниска ледена канара, която сякаш подпираше склона, издигащ се нагоре към планината, от едната му страна минаваше коритото на потока от течен метан, който се лееше игриво през катаракти и ледени блокове между бистри вирове, където във върховия период на сиянието нагазваха, валяха се и потапяха своите нежни вентилационни крайници електролизатори за отделяне на цинк и изпарители за утаяване на калий.

Сегашния си дом Тирг беше отгледал сам, научавайки занаята от един стар свой приятел, строител в Пергасос. След като хвърли доста труд да разчисти мястото от излезли от употреба стоманени решетки и рамки, от скелета на един трансформатор, който упорито се държеше за бетонната си основа, и от храсталака от железарии, той покри участъка от въглеродородна почва под канарата с азотна глина, събрана от коритото на потока, и на десет крачки от основата на канарата засади материала за външната стена, като изви краищата ѝ навътре така, че да опрат от двете страни на входа на една суха пещера. После постави основите на вътрешните стени, като очерта местата за

всекидневна, трапезария, работна стая и библиотека и докато ги поливаше старателно с метанови разтвори, взети от гората, кастреше и оформяше прозорците и вратите, докато стените израснаха и отгоре се сплетоха в полусвод. Разшири пещерата отзад и я превърна във втора работна стая и килер. Самите прозорци и врати израснаха от вторичните култури, присадени на отворите, когато рамките бяха добили вече нужните форми и размери, а по-едрите мебели, получени от предварително оформени миниатюрни модели, бяха закупени от града. Метанопровод от горски тръби осигури течащ метан от потока, а силов кабел от близкия разпределителен стълб осигури всички удобства за домашно зареждане. За да придаде на помещенията рустикалния вид, който отговаряше на вкуса му, Тирг облицова стените с излъскани листове от проста сплав, взети от една валцовъчна машина на миля надолу по потока, и покри подовете с керамични блокчета и парчета метал от една частично разрушена леярна, на която се натъкна, докато се разхождаше край скосените ливади под малката монтажна линия на склоновете от северната страна на реката.

Една сутрин Тирг седеше пред къщата си на стоманен пън и мислеше за загадките на живота, докато наблюдаваше един колектор на фосфорно-бронзови лагери, който бръмчеше и си мърмореше, ровейки и тършувайки сред храсталака в другия край на полянката. Беше представител на един вид от семейство колекторни животни, на които негов приятел естественик беше посветил живота си, за да ги каталогизира и класифицира — тайно, тъй като подобна любознателност можеше да доведе до неприятности, ако станеше достояние на духовниците. Както всички колектори от родствените си видове този избираше определено метално съединение, като подушваше детайлите през малките отвори, които пробиваше с лазерна игла, а после ги сравняваше с образци с дадени размери и форми и трупаше плячката си върху най-близкия конвейер, за да бъде пренесена в другите части на гората. Приятелят на Тирг беше изгубил много часове, за да проследи дългия мили път на компонентите от формовъчните през обработващите до монтажните цехове, където на животните се вдъхваше живот, и да наблюдава пещите, крило поглъщаха отпадъчните компоненти и отделяха чисти материали, от които си произвеждаха нови компоненти. Той беше изработил подробни схеми, където бяха описани начините на смесване и

разклоняване, по които компонентите и блоковете преминаваха през гората. Беше разглобил стотици мъртви животни и разни други машини, за да се опита да разбере откъде идват техните органи и съставни части, по какви пътища и откъде произлизат суровините! Но даже и с помощта на откритията, направени от няколко поколения естественици, работата едва започваше. Сложните, преплетени, взаимнозависими пътища по които Природата рециклираше материалите си в процеса на непрекъснатото подновяване на живия свят, бяха толкова зашеметяващи, че Тирг понякога подозираше, че въпреки големите усилия досега е зърната една частица от цялото, без дори да е разбрана. Беше изумително, като си помислеше, че някое от тези парчета метал, подбрани от наблюдавания от него колектор, след дванадесет сияния можеше да бъде открито на мили оттук в ротора на центрофуга или в колесните лагери на мъртъв гризач на пластмаса на другия край на Кроаксия.

Въпреки че Тирг не беше мислил да създаде собствено семейство, природната му любознателност понякога го довеждаше на местата, където възлите на робосъществата — уникалния, разумен вид, към който принадлежеше — се събираха за крайния монтаж. С благоговение и удивление наблюдаваше как ембрионите придобиваха окончателните си форми и очертания, докато развълнуваните родители се суетяха насам-натам, за да се уверят, че всички части са налице и всички изисквания на монтажните машини са удовлетворени и споделяше възторга им, когато накрая новото робосъщество биваше активирано и се отправяше доверчиво с гордата двойка към новия си дом, за да започне процеса на изучаване на езика, маниерите, обичаите и всички други неща, характерни за един пълноценен член на обществото.

По същество монтажният процес беше еднакъв с този, по който се възпроизвеждаха животните и другите форми на живот. Приятелят на Тирг — естественикът, го беше уверил, че всички форми, включително и робосъществата, произлизат от един и същ източник на компоненти и беше забележително, че един вид може да притежава способност за мислене, чрез която така рязко се разграничава от всички останали. На пръв поглед разликата като че ли подкрепяше ортодоксалното учение, че робосъществата са единствените, които притежават душа, която или се връща при Създателя, след като

премине през светските изпитания за праведност, или потъва в дълбините на Великата редукиционна пещ, от която изригваха вулканите от течен лед. Но лекарите, които внимателно бяха разглобявали и изучавали тела на мъртви робосъщества, не бяха открили нищо повече от това, което се намираше във всеки друг механизъм — същите сложни системи от тръби, влакна, конзоли, лагери и смайващо количество сложни схеми, ецвани в безбройни късчета кристал, които се различаваха в такива малки подробности, че и най-силните протеинови лещи не можеха да ги забележат. Така че къде беше душата? Ако съществуваше, защо нямаше и помен от нещо по-различно, което да потвърди, че съществува? Вярно, никой не можеше да обясни как мислят робосъществата, но, от друга страна, никой не можеше да обясни как животните се държат по начина, по който се държат, или как знаят това, което се смяташе, че знаят. И така, нуждаеше ли се съществуването на робосъществата от нещо принципно „различно“, с което да бъде обяснено? Тирг изобщо не смяташе, че се нуждае. За него фактът „душа“ звучеше подозрително, сякаш беше измислен, за да прилегне на отговора — отговорът не беше изведен от фактите по начина, по който изискваше системата от правила за надеждно отговаряне на въпроси, която беше създал.

Внезапен стържещ звук в края на поляната прекъсна мислите му. Миг по-късно стърженето се превърна в шумно тракане, когато Рекс заскърца с резците си и затича възбудено напред-назад пред пътеката откъм гората. Тирг се изправи точно когато там се появи една висока фигура, облечена в изтъкана от жица туника и черна пелерина от въглеродни влакна. Носеше шапка, направена от колелата на булдозер за лед.

— Долу, Рекс! — каза Тирг. — Това е Грурк, който ни прави неочаквано посещение. Би трябвало да го познаващ вече. После добави по-високо:

— Е, здравей, братко Чуващи гласове. Твоите гласове ли те доведоха по тия места или ни носиш вести от външния свят?

Грурк навлезе в поляната, премина между ваните за отлагане на метални соли от едната страна на градината на Тирг и декоративната леха от свръхминиатюрни лазерни пробивни и фрезови глави, които старателно дълбаеха изящни естетични шарки върху подредените използвани цилиндри за газ и стари корпуси от помпи. Радиаторните

му перки явно бяха загрели от усилията и той изпускате охладителни пари.

— Напоследък из небето се носят странни гласове, такива не съм чувал никога досега — отговори той.

Грурк не се усмихна на поздрава на Тирг, но той беше мистик, така че никога на нищо не се усмихваше.

— Сигурно е поличба за велики събития, които скоро ще се случат. Призован съм да отида в Мераказинската пустиня и там да намеря Откровението, което мнозина са търсили. Защото е писано, че...

— Да, да, знам всичко това — каза Тирг, като вдигна ръката си от сребърна сплав, сглобена от сложни застъпващи се и плъзгащи се модули. — Влез и отдъхни. Изглеждаш жаден. Имаш нужда от глътка освежаващ планински метан. Не знам как можеш да пиеш тая мръсотия, дето тече по метанопроводите в града.

Тирг го въведе вътре и Грурк с благодарност се отпусна на кушетката до стената в трапезарията. Докато Тирг наливаше чаша охладителна течност, Грурк избра един от силовите щепсели на трансформаторния блок, всеки от които доставяше специфична сила и настроение, издърпа го докрай и го свързва с щепсела в гнездото под брадата си.

— А, така наистина е къде-къде по-добре — съгласи се той след няколко секунди.

Тирг му подаде чашата, после погледна ръцете му и надолу към краката му, обути в гумени сандали. Той махна към галваничното приспособление.

— Ако някъде си изхабен, заповядай.

— Ти зареди ли се вече?

— Да, взех една порция. Мога да ти препоръчам една нова смес от хром и ванадий, трябва да я опиташ. Много е вкусна — домашна, направо от градината. Или може би порция смазочна смес?

Грурк поклати глава и зрителните му матрици отново заблестяха.

— Целта на посещениято ми не е да си губя времето в сладки приказки, Тирг. Трябва да се отзова на по-висш повик и наистина нося три новини — лоши новини, о, братко, който отдаваш душата си на черната магия. Твоята ерес те подведе! Кралският канцлер е издал заповед по време на следващото западно Сияние да бъдеш изправен

пред Върховния съвет на духовниците, за да се отречеш от публичните си изявления, с които отхвърляш Светото писание. Войници от Кралската гвардия вече тръгнаха от града и ще пристигнат тук през това сияние. Бягай сега и спасявай грешното си тяло, докато е живо, защото грешната му душа сигурно вече е погубена от Черния господар, от когото ти никога няма да се откажеш!

— О! Сега пък какво съм казал? — попита Тирг. Независимо от тона на Грук термичните промени по повърхността на лицето му изразяваха искрено безпокойство.

— Паметта ли ти изневерява? — попита Грук. — Не е ли това първият симптом на лудостта, която обзема всички богохулници и ги пропъжда в пустинята, където срещат гибелта си, докато търсят съюз с прокълнатите в земите на неверниците?

— Аз бих казал, че те по-скоро бягат от духовниците и от казаните с киселина — отговори Тирг и отново попита: — И какво съм казал тоя път?

— Не отрече ли ти на пазара на всеослушание Свещената доктрина за божествената и непознаваема същност на Създателя на живота?

Грук шепнеше, сякаш се страхуваше да произнесе думите по-високо.

— Едва ли. Това, което казах, беше, че някои от свещените постулати ме поразяват със своята необоснованост. Нима съществуването на живота не се сочи като доказателство, че е творение на Създателя... поне когато някой се помъчи да вникне в объркващата плетеница от думи?

Тирг вдигна рамене и пое малко от друг кабел, за да продължи разговора.

— Но ние никога не бихме допуснали в светските си дела подобна аргументация. Например, ако реша да измисля един непознаваем майстор на прозорци, едва ли бих могъл да твърдя, че щом има прозорци, значи майсторът ги е направил, нали? Знае се, че прозорците израстват от култури, създадени от строители. Подобно на първия, спорът е като затворен кръг — започва с приемане на това, което трябва да докаже.

Грук, който беше вдигнал ръце, опитвайки да запуши ушите си, отново ги отпусна с измъчен стон.

— Богохулство! — възкликна той. — Що за погрешно верую е това?

— Това изобщо не е верую, а процес, чрез който истината може да бъде постигната, като се тръгне логически от простите наблюдения — отвърна Тирг. — Моята цел беше да сведа този процес до поредица от правила, които могат да бъдат записани в достъпна форма и да бъдат използвани от всички. Резултатите наистина ме изумиха. Искаш ли да ти демонстрирам няколко примера?

Грурк изглеждаше ужасен.

— Ти се осмеляваш да прилагаш правила и спрямо самия Създател? Ти би дръзнал да покажеш опростено как Той решава да изяви себе си? Ти би свел Неговите творения до нещо, разбираемо за обикновените смъртни? Що за високомерие те е облядало? Що за държане...

— О, млъкни — каза Тирг отегчен. — Не налагам никакви свои правила на когото и да е. Просто наблюдавам света такъв, какъвто е, и се опитвам да проумея правилата, които вече са изписани в него. Струва ми се, че ако Създателят изобщо е сметнал за необходимо да ни дари с разум, Той го е сторил, за да го използваме. Е, какво по-подходящо от това да го използваме за откриването на надеждни методи за придобиване на знания.

— Нима не знаеш, че има неща, които мъдрите не бива да търсят, и загадки, за които благочестивите не бива да питат? — издекламира пискливо Грурк. — Има неща, които не ни е дадено да знаем, Тирг.

— О, и откъде знаеш?

— Така е записано в писанието.

— Кой го е писал и откъде е знаел?

— Писали са го тези, които са били призвани да знаят. Истината не може да бъде достигната, като се върви по грешни пътеки. Цялото истинско знание, което е трябвало да бъде разкрито, е разкрито в Писанието.

— И кой казва това? — предизвика го Тирг. — Писанието. Отново стигаме до спор, който е като затворен кръг.

Грурк погледна отчаяно встрани и очите му се спряха на едно кълбо, покрито с непознати знаци и фигури, което стоеше в края на работната маса на Тирг.

— Твоите занимания се въртят в кръг — каза той. — Същата лудост, която порази Лофбейел, те е обзела и теб. Чух за умопомрачението, което разстройва разума му с убеждението, че светът е кръгъл.

— Проучих внимателно неговите доказателства, убедителни са — отвърна Тирг. — След процеса пред Съвета той ми повери за съхранение картите и записките си.

Той посочи към една голяма карта, която висеше на стената над работната маса — карта, каквато Грурк досега не беше виждал.

— Ето светът, по който вървиш. Много още трябва да се попълни, както виждаш, но Лофбейел ме увери, че в основни линии е доста точна. Виж колко е мъничка Кроаксия върху картата.

— Тя е правоъгълна — възрази Грурк, след като се взира известно време с безмълвен протест. — Знае се, че светът е като поднос, обграден от непристъпната Периферна бариера от планини, която крепи небето. Ти говориш за правила на разума, но даже и един глупак в най-безумното си състояние не би възприел подобен разум.

— Формата на листа, върху който е изрисувана картата, влияе на същността ѝ толкова, колкото формата на един портрет може да причини обезглавяването на обекта — изтъкна Тирг.

— И така, светът е обезглавен от всичките си четири страни — отвърна Грурк. — Бариерата не се вижда никъде. Така че тази карта не може да представлява целия свят. Твоите думи са неверни.

— Във всичките си проучвания Лофбейел не е успял да открие нито един автентичен разказ, че някой някога е достигнал до Бариерата — каза Тирг. — Високи планини — да, огромни планински вериги, чиито проходи са по-високи от най-високите върхове в цяла Кроаксия — да, планини, чиито върхове понякога се губят от погледа, обгърнати от мъгли, не по-различни от изпаренията, които се издигат от потока навън в ранно сияние — да. Но планини, върху които се опира твърд небесен покров — никога. Винаги съществува друга страна отвъд планините и друг бряг отвъд океана.

— Сега ти отново се осмеляваш да налагаш ограничения на Създателя — обвини го Грурк. — Този път ти му определяш колко голям да бъде неговият свят. Разстоянието до Бариерата не е отбелязано. То е неизвестно и следователно непознаваемо.

— Друга причина, поради която не е отбелязано и е неизвестно, би могло да бъде това, че тя не съществува — отбеляза Тирг.

— Записано е, че съществува!

— Как може да е записано, след като никой никога не я е виждал?

— Как може да не съществува? Светът трябва да има граници.

— Защото твоето въображение има граници и не е в състояние да си представи никаква алтернатива? — попита Тирг. — Сега кой налага собствените си ограничения на Създателя? Тази карта обхваща целия свят и там няма никаква Бариера. Къде е тогава тази Бариера, ако съществува?

— Картата не може да обхваща целия свят — отговори Грурк.

— Но в нито една посока тя не оставя място за съществуване на повече свят. Тирг вдигна кълбото.

— Ето го света, Грурк! Забрави само за минута прашните ръкописи, писани отдавна-отдавна в тъмни килии от духовници, които не само че не са прекосявали, но и никога не са виждали океан и които никога не са поглеждали отвъд която и да е планина. Тази форма и само тази форма съответства на всички отбелязани факти. За плоската форма не може да се каже същото. Коя форма следователно трябва да се приеме като най-точно представяща съществуващата действителност?

Грурк се изключи от трансформаторния блок и тръсна глава в знак на протест.

— Твоите факти са неверни, не каза ли ти самият, че са събрани от пътешественици, видели най-далечните точки на север, юг, изток и запад? Но явно никой пътешественик не е посмял да прекоси точката на върха на това...

Той посочи кълбото.

— Иначе щеше да падне, както би се излял метанът от океаните. Но океаните се задържат. Ето един факт, братко Тирг, който изглежда за по-удобно си решил да пренебрегнеш.

— Известно време това не ми даваше мира и на мен — призна Тирг. — Но възможният отговор ми се яви през едно сияние, докато се разхождах в горичката. Спрях да почина малко на една ледена полянка, където се сглобяват спектрометри, и взех от един контейнер с материали парче магнит, за да вдъхна аромата му. Железните частици,

които то привлече отпадъците около мястото, където седях, ме подтикнаха да си задам въпроса, дали кълбото на света не би могло да притегля всичко към себе си, както парче магнит притегля към себе си частици желязо — от всички посоки. Точно както всяка линия към магнита е еднакво „надолу“ за желязото, така „надолу“ във всяко място върху кълбото на света би било приближаването към повърхността. Метанът от океаните тогава би се стремил към равнище, което е най-близо до центъра и би останал в най-ниските места, което, както знаем, е вярно. Така че, както виждаш, фактът е обяснен. Тирг замълча, но Грурк не каза нищо. Тирг вдигна кълбото, гледа го миг-два, после продължи с по-сдържан тон:

— Фактът, че никой никога не е виждал Бариерата, на която се крепи твърдо небе, ме кара да се запитам дали наистина небето изобщо е твърдо. Би могло да не е нищо повече от изпарения? А ако е така, докъде се простират те? До безкрайност? Ако не, какво има зад тях? Възможно ли е да има други светове? Тези въпроси ме вълнуват. Откакто си ги зададох, след като се запознах с работата на Лофбейел, аз започнах да изучавам цикъла на пълните, сияния и на полусиянията, както следват едно след друго над света. При положение че светът наистина е кълбо и небето — нищо повече от изпарения, сияйните и полусияйните периоди могат да се обяснят със съществуването на два светещи обекта, които се движат отвъд небето в сложно, но повтарящо се движение. Къде в твоето Писание би могъл да намериш знанието, което да ти отговори на подобни въпроси, Грурк?

Грурк внезапно стана и с жест сложи точка на въпроса. — Не дойдох тук, за да те слушам как задълбочаваш своето безразсъдство, като прибавяш още ереси към тези, с които вече си се провинил — каза той. — Върховният съвет втори път няма да прояви снизхождение към теб. Търпението му е изчерпано. Създателят да ми прости за слабостта ми, но аз не мога да изоставя брат си, въпреки че лудостта бушува в него. Събери нещата, които ще вземеш със себе си, Тирг, и през това сияние можем да пътуваме заедно. Но в края на планината трябва да поема по друга пътека към съдбата, която ми е отредена, но която тепърва ще узная. Побързай, може би нямаме много време. Тирг го погледна тъжно.

— Съмнявам се дали някога би могъл да разбереш, Грурк, даже и до края на живота си да се опитвам да ти обяснявам. Твоите убеждения

са изградени, без да търпят въпроси, докато до моите съм стигнал само след поставяне на въпроси за всичко. Каква е стойността на убежденията, ако не могат да устоят на един критичен поглед и не смеят да позволят, да бъде произнесена и думичка на несъгласие? Истината или неистината се разтреперва първа в присъствието на другата? Изглежда...

В този момент навън отново се чу тревожното ръмжене на Рекс.

Грурк се втурна към вратата.

— Твърде късно — изстена той и извърна уплашено лице, докато Тирг прекосяваше след него всекидневната.

— Те са тук. Кралските войници пристигнаха.

Тирг отиде до вратата и надзърна през рамото на Грурк.

Фигури на Конници, наредени един зад друг, приближаваха по пътеката, която водеше към поляната.

Тирг остана загледан няколко секунди, после жалузите над вентилационните му отвори настръхнаха озадачено.

— Това не са войници — каза той на Грурк, когато новопристигналите се появиха на поляната и ги видяха.

Той излезе и застана пред вратата. Грурк предпазливо го последва.

Въпреки че носеха оръжия, ездачите бяха облечени в грубо планинско облекло, с тежки плащове от подвижни ламаринени плочки, ризници от устойчива на киселина и топлопоглъщаща органична материя и високи до коленете ботуши от здрав полимер. Един от тях, който изглежда беше водачът им — едро, широкоплещесто робосъщество със загрубяло, обрулено лице и гъста черна брада от импрегнирани с въглерод отлагания върху долната част на лицето — прекоси поляната и спря пръхтящия от изтощение стоманен жребец пред Тирг и Грурк. Останалите се наредиха ветрилообразно в полукръг зад него.

— Разбойници, ако не греша — прошепна Тирг на Грурк. Той вдигна поглед към водача и попита с по-висок глас:

— С гости ли съм почетен или просто имам рядкото удоволствие да приветствам случайно минаващи странници?

— О, наистина си почетен — отговори водачът. Гласът му беше дълбок и твърд, но тонът му — по-скоро добродушен, отколкото груб.

— Мисля, че ти се Тирг, който задава забранени въпроси. А намираш ли често отговори?

— Колкото до първото — аз съм. А това е моят брат Грурк, Чуващ гласове. Колкото до второто, всеки нов отговор се появява неотделимо свързан с нов въпрос дали този отговор е верен. Така броят на въпросите, които чакат отговор, никога не намалява, колкото и отговори да се намерят.

Тирг обходи с поглед групата.

— Но кой е този, който ни почита с посещението си, и какво би довело такива като вас в дома на един мислител и търсач на истината? Ако сте дошли да търсите плячка или някой, който ще ви донесе голям откуп, боя се, че ще останете разочаровани. От друга страна, ако желанието ви е да починете малко и да поразсъждавате върху загадките на природата, увлечени във философска беседа, тогава има какво да ви предложи. Но не бих ви посъветвал да оставате — предадох ми, че кралските войници са тръгнали от Пергасос насам и яздят от ранно сияние.

— Знаем всичко за тях — каза водачът. — Кралските генерали щяха да направят по-добре, ако харчеха кралските средства да купуват ум от нас, вместо да плащат на собствените си офицери. Но войниците ще намерят моста над Кабелната клисура блокиран и това ще ги забави известно време.

Той замълча и огледа двете фигури пред себе си.

— Аз съм Дорнвалд, мнозина ме наричат Освободителя на роби, други — Подстрекателя на бунтовници, зависи от това, дали издържат краля или кралят ги издържа. Дошли сме тук, за да ти бъдем верни придружители по време на пътуването ти през планините и пустинята към града Менасим в страната на картогианците.

— Какво ви кара да мислите, че искам да пътувам до Картогия? — попита Тирг.

— Не съм казал, че искаш — отвърна му Дорнвалд. — Казах само, че ще пътуваш.

— И ще спасите такъв като мен от духовниците?

— Ако не искаш да се спасиш сам.

— Защо това трябва да бъде грижа на разбойниците?

— Не е. Но ни е дадена възможността свободно да преминаваме границите на Картогия и някои други привилегии, в замяна на което вършим определени услуги на Клейпур, владетеля на Картогия. Изглежда Клейпур цени корпуса ти повече, отколкото ти самият. Не е моя работа да се интересувам какво основание има, но се говори, че други магьосници, които са избягали в царството му, са казали добри неща за твоите магии, Тирг. Ето защо преди много пъти по шест сияния на нас ни беше заръчано да те пазим от опасности като тази, която сега те заплашва.

Тирг потри замислено силовото си гнездо, докато обмисляше ситуацията. Картогия някога е била част от съседната Серетгин — страна, по-голяма от Кроаксия. Сега се управляваше от един бивш генерал на име Клейпур, който беше вдигнал успешно въстание срещу законния серетгински принц, беше изгонил наследствените дворяни и духовниците и беше установил деспотична военна тирания. Различни съюзи между останалата част от Серетгин, Кроаксия и няколко други кралства бяха довели до поредица от войни за освобождаването на нещастния народ на Картогия от игото, но досега никой не беше успял да победи картогианската армия, която, въпреки че беше малобройна, се биеше фанатично благодарение на безмилостната дисциплина, наложена на войниците, и на новите оръжия, създадени от пленени майстори, които живееха, приковани с вериги към работните си места.

Такава поне беше официалната история, разпространявана от духовниците и учителите на Кроаксия. Но Тирг беше чувал други слухове — слухове за едно картогианско общество, което се отнасяше добре с такива като него и им позволяваше открито да задават въпросите си, за едно общество без роби, в което даже крепостниците имаха право да притежават имоти и да задържат по-голямата част от богатата, които са спечелили с труда си, и за една армия от свободни робосъщества, борещи се срещу това, което за тях беше връщане към тази форма на робство, за която на кроаксанците беше втълпено да вярват, че е нормална и естествена — за всичко това духовниците и учителите твърдяха, че са лъжи, разпространявани от картогиански агенти, за да подкопаят вярата и доверието на народа.

Тирг не знаеше в какво да вярва. Но той със сигурност знаеше, че много от приятелите му бяха заминали за Картогия и въпреки че от време на време дочуваше по нещо за тях, никой не беше се върнал. От друга страна, до него никога не достигна вест за картогианец, поел по обратния път. Значеше ли това, че там са намерили свобода и възможности, както Тирг понякога предполагаше? Или бяха отвлечени и насила държани в плен, както твърдяха кроаксианските учители?

Поради някаква причина той чувствуваше, че да избяга от духовниците по своя собствена воля би било предателство спрямо всичко, на което държеше. Но заставен да тръгне от банда въоръжени разбойници... е, това изобщо не беше същото, нали? Той вдигна

отново глава към Дорнвалд и попита, така че да може по-късно пред себе си да има оправдание за всичко:

— Имам ли право на избор, Похитителю на мислители?

— Разбира се, не се ли представих като пратеник на Страната, която дарява свобода? — отговори охотно Дорнвалд. — Можеш да яхнеш коня и свободно да яздиш с нас или да бъдеш сложен на коня и да яздиш с нас вързан — напълно свободен избор да решиш как ще стигнеш там.

— При това положение идвам с вас — каза Тирг.

— Мъдро решение, без съмнение — съгласи се Дорнвалд със сериозен тон.

Тирг погледна за момент към Грурк, после отново към Дорнвалд.

— Моят брат е поел пътя си към Пустинята, където отива да търси своите гласове — каза той. — Донякъде пътят ни е един. Освен това не можем без угризения да го изоставим в ръцете на кралските слуги, за които изчезването на жертвата им едва ли ще се окаже някакво голямо забавление.

— Имаме свободни коне — каза Дорнвалд, като погледна Грурк. — Можеш да пътуваш с нас до селото, наречено Ксерксеон, Чуващи гласове, въпреки че трябва да те предупредя, че не обичам набожни слова.

— Ааа! — дръпна се Грурк към вратата и закри с ръка зрителните си матрици, сякаш искаше да ги предпази. — Мигар ще ме оскверниш с петното на своите последователи, Помагачо на неверници? Аз ще извървя пътя си в самота, защото твоят не води нагоре към Създателя, а надолу към бездната на Страшния съд.

Дорнвалд сви раменните си брони.

— Както желаяш. Но се съмнявам, че твоите гласове ще ти осигурят по време на пътуването същата безопасност. Той погледна Тирг.

— Има един товарен кон за вещите, които ще вземеш със себе си. Клейпур ни даде специални указания картите и записките на картографа Лофбейел да бъдат запазени. Ако имаш някое сигурно скришно място, съветвам те да го използваш за всичко останало, което е ценно. Кой може да предскаже кога странните обрати на съдбата ще те доведат отново тук?

— Клейпур знае за картите? — попита смаяно Тирг.

— Клейпур счита за свое задължение да знае много неща — отговори Дорнвалд.

Тирг не се бави много, докато събере личните си вещи и някои от най-ценните си книги и дневници. Докато неколцина от хората на Дорнвалд събраха във вързопи всичко това заедно с картите на Лофбейел и ги завързаха здраво, Тирг опакова останалите си книги, образците за изследване и по-ценните измервателни уреди в намаслена опаковка и ги заключи в сандъчета, които двама от бунтовниците пренесоха до една прикрита от скала дупка в основата на канарата недалече от къщата.

После Тирг спря да огледа за последен път градината, а разбойниците, които му помагаша, се качиха отново на конете си. Един от тях доведе загладен, силен на вид кон с тъмен меден цвят и бляскава титановобяла окраска около главата и шията. Тирг го погледна с опасение, когато конят пристъпи по-близо — ездата не беше сред уменията, които най-добре владееше — после вдигна любопитно сенниците на зрителните си матрици, като забеляза кралския знак, гравирани върху хълбока му. Дорнвалд проследи погледа му и се засмя:

— Доскоро беше бързоногият преносвач на един от куриерите на Негово величество, който беше тръгнал за място, до което този кон не можа да го пренесе. Сега трябва да побързаме, Събирачо на книги и предмети, които объркват, иначе слугите на Негово величество ще дойдат да приберат собствеността му обратно.

Тирг внимателно възседна коня, докато един от разбойниците държеше животното за сбруята, за да стои мирно. После ездачите се строиха с Дорнвалд начело, след него Тирг с Рекс, който чакаше подозрително, но предано встрани, а останалите, около дузина, образуваха зад тях колона.

Грурк се измъкна от сянката зад къщата и ги загледа. Бяха оставили един кон, който Дорнвалд нареди да завържат за стълба в края на поляната.

— Кой е офицерът, предвождащ войниците? — попита между другото Дорнвалд своя помощник Гейнор, когато колоната потегли. — Познаваме ли го от минали схватки или поне по име?

— О, как не — отговори Гейнор в същия тон. — Самият капитан Хоразорго, чийто гняв кара дори собствените му войници да треперят, поне така съм чувал да разправят.

— Не е ли тоя Хоразорго, за чиято изобретателност при изтезанията даже пазачите на кралските тъмници не са в състояние на говорят?

— Същият. Говори се, че топи еретиците бавно, като започва от върха на пръстите.

— Наистина ли? Какъв ужас!

Колоната се изниза от поляната, навлезе в дерето на потока и пое по тясната пътека, която водеше нагоре към хребета. Не бяха изминали много път, когато викът на Фениг, последния в колоната, привлече вниманието на Дорнвалд. Долу, в началото, на пътеката като спазваше дистанцията, се появи самотна фигура на ездач! Конникът се закова на място, като видя, че колоната спря да го изчака. Отдолу долетя гласът на Грук:

— Твоите демони те погубват, Тирг. Даже и сега ти вървиш по своя воля със слугите на Тъмнината, за да предадеш душата си на вечната робия. Чуй думите ми, защото наистина ще се топиш във Великата пещ.

Тирг се обърна отново напред и се поусмихна, а Дорнвалд нареди колоната да продължи. Оттук нататък погледът на Тирг остана прикован в покритите с метанов лед върхове, извисяващи се в далечината. Сега неговото бъдеще лежеше отвъд планините и именно натам трябваше да гледа.

Титан, втората по големина луна в Слънчевата система след Юпитеровия спътник Ганимед, при това със съвсем незначителна разлика, беше постоянен източник на загадки за астрономи и физици фактически още от откриването му от Кристиан Хюйгенс през 1655 година. Един от първите въпроси, които възникнаха, беше дали има атмосфера, с което би бил уникален сред останалите спътници. Когато в началото на четиридесетте години на ХХ век на този въпрос беше даден положителен отговор, възникнаха други: от какво се състои тази атмосфера и какви бяха физичните условия на различна височина? Правените повече от тридесет години опити за изследване на оптичния, инфрачервения и радиочестотния спектър на небесното тяло даваха променливи, понякога и противоречиви резултати. По-късно, през 1980 година, полетът на американската сонда „Войджър I“ даде отговор на някои от основните въпроси. Атмосферата на Титан се състоеше предимно от азот със значителни количества аргон, метан и водород и по-незначителни количества от многобройни въглеводородни и азотни съединения. Налягането на повърхността беше около 1,5 пъти по-голямо от това на земната атмосфера, което при измерената температура -179°C и при гравитация на повърхността на Титан 0,14 предполагаше около десет пъти повече газ на единица площ, отколкото на Земята. Както допускаха някои теоретици, плътните червеникави облаци, обгърнали планетата, се оказаха аерозолни суспензии на височина двеста километра, състоящи се от молекулярни частици, образувани чрез ултравиолетово разпадане на газовете в горния слой на атмосферата. Според повечето модели аерозолните частици постепенно щяха отново да се съединят в по-тежки полимери, да се утаят извън атмосферата и да образуват повърхностни отлагания със значителна дебелина, но това остана непотвърдено, тъй като облаци навсякъде бяха непроницаеми. Беше преценено, че поради облачната покривка и отдалечеността на Титан

от Слънцето дневната светлина на повърхността би трябвало на бъде така ярка, както през лунните нощи на Земята.

Получените данни говореха за условия на повърхността, свързани с твърдото, течното и газообразното състояние на Метана, което поради интригуващата вероятност, че метанът би могъл да съществува като газ в долния слой на атмосферата и като течност на повърхността, играейки по този начин роля, подобна на тази на водата на Земята. Възможно беше следователно повърхността на Титан да се състои от метанови океани и водно-ледени континенти, покрити с азотовъглеродна почва, над която от метановите облаци, образувани под аерозолната покривка, валеше метанов дъжд. Възможно беше даже отделянето на радиоактивна топлина във вътрешността да поддържа водни резервоари, които биха могли да избиват на повърхността като „ледена лава“ и да осигуряват течен субстрат за изграждането на планините и за други тектонични процеси. Но тъй като от програмите за планетарни изследвания се отклоняваха средства, за да се поддържа продължаващото безумие на надпреварата във въоръжаването, общо взето нищо ново не беше научено, преди европейската сонда да пристигне на Сатурн — почти три години преди мисията на „Орион“.

Действително, радарното картиране от изкуствения спътник „Дофин“ разкри под непроницаемите облаци на Титан съществуването на обширни океани, острови, континенти и планини и подробностите за физическата география бяха разгласени нашироко. Както разбраха обаче обитателите на „Орион“ едва след като напуснаха Земята, спътникът беше изпратил и радарни изображения на силно отразяващи обекти, което говореше за изкуствени метални конструкции, покриващи на много места огромни площи, при това твърде нагъсто, за да бъдат различени поотделно. В публикуваните информации изобщо не се споменаваха за това, както и за машините, зърнати по време на краткия живот на сондите на „Дофин“, и за високоразвитата култура, която ги беше създала. Най-малко предполагаемите размери на конструкциите и площите, които покриваха на някои места по повърхността, сочеха наличието на високо развита култура. Но почти три години уредите на спътника не бяха успели да открият някаква дейност в пространството около Титан, нито пък да засекат каквато и да е следа от летателен апарат в долния слой на атмосферата. А като се

изключат периодичните сигнали, излъчвани от няколко източника, засечени на повърхността, радиочестотният спектър беше необикновено тих.

Нищо повече не се разбра, докато „Орион“ не влезе в орбита над Титан и не започна да изпраща надолу през аерозолния слой и ниските метанови облаци разузнавателна апаратура за изследване на повърхността. Изпращаните изображения първоначално бяха озадачаващи, после объркващи и накрая, когато учените от мисията постепенно разгадаха какво означават — зашеметяващи. Оказа се, че наблюдават чужди градове, състоящи се от необикновени сгради, които наподобяваха огромни, кухи, със сложни форми растения, различни от всичко, построено според познатите методи, което беше трудно обяснимо, след като имаше също така множество примери за великолепни инженерни конструкции. Ако чужденците имаха технология за строене на заводи, защо не строяха градове, в които да живеят? Може би естетическите им схващания са такива, предположи някой.

После се появи първият признак, че в края на краищата чужденците може би не са толкова вещи в използването на своята технология. Редица изображения показваха хаотични картини, в които цели промишлени комплекси сякаш бяха прелели от границите си и покриваха околността със съоръжения и машини с продукция от различни центрове, които навлизаха в териториите на други и се смесваха в една отчайваща бъркотия. На някои места безпорядъкът от изправни и счупени машини, зарити сред купища отпадъци и всевъзможни части, се простираше на мили и въпреки това много от тях успяваха по някакъв начин да продължат да функционират. Ако чуждите инженери изобщо бяха способни да проектират добре и целенасочено — а някои от строежите изглеждаха изумително напредничави — как са могли да допуснат да се стигне до такова състояние? Това беше неразбираемо.

Когато разузнавателните апарати се спуснаха по-ниско, за да се получат телескопични едропланови изображения както от инфрачервените, така и от нормалните вълнови дължини с помощта на сигнални ракети и прожектори, учените със затаен дъх зачакаха пред мониторите в „Орион“ да зърнат първия чужденец. Но така и не видяха нито един. Имаше хиляди умело конструирани, свободно

движещи се машини, някои от тях, естествено, проявяваха удивителна степен на многофункционалност и поведенческа приспособимост, имаше и всевъзможни видове, явно специализирани за всяка задача, която въображението можеше да си представи. Но нито веднъж не се откри и следа от чужденците, чиито нужди трябваше да задоволява цялата тази дейност. Някои от учените предположиха, че чужденците са твърде малки, за да се видят на изображенията. Но ако беше така, защо щяха да създават такива огромни машини? Нямаше логика. Може би чужденците живееха под повърхността и никога не се показваха навън, оставяха машините да вършат всичко. Може би през цялото време те просто си стояха в своите растителни къщи. Може би... но никой не прие подобни предположения като особено задоволителни.

По-късно обаче, като изучаваха отново и отново всички получени от Титан записи, учените забелязаха нещо удивително, свързано с един особен „вид“ изправени, двуноги, хуманоидни роботи, които изглежда в по-голяма или по-малка степен се срещаха навсякъде — всичко, което правеха те, беше някак си познато. Начинът им на влизане и излизане от къщите, движението им из градовете, понякога сами, понякога на групи, навикът им да се спират при среща с други — всичко това можеше да се види в която и са е общност. Те се грижеха за плантации от странни на вид насаждения, които по някакъв начин наподобяваха собствените им органични къщи. Бяха облечени в нещо, което приличаше на дрехи. Отглеждаха стада от механични „животни“ и още по-смайващо — често се виждаше как ги яздат. Събираха се на групи и веднъж две тълпи се сбиха помежду си. А един-два пъти, когато апаратите се спускаха прекалено ниско, в реакциите им се проявяваха всички характерни особености на страха, а понякога — на паниката. С две думи, доколкото можеше да се установи от записите, те се държаха точно както се държат хората.

Което, разбира се, обясняваше защо никой не бе имал щастието са открие чужденците — поне не такива от плът и кръв или от еди-какво си и еди-какво си „конвенционални“ образи на чужденци, за каквито планетарните биолози бяха бълнували с години.

Титан беше населен с машини. Той имаше електромеханична биосфера, която очевидно включваше един господстващ вид културно развити, разумни и вероятно притежаващи самосъзнание роботи. Учените ги нарекоха талоиди, по името на Талос, бронзовия човек,

създаден от ковача Хефест, син на Хера и Зевс. Но Титан явно никога не би могъл да развие такава система от нищото. Така че как бяха попаднали там машините? Те сигурно бяха продукт на чужда цивилизация, която или ги беше докарала на Титан, или ги беше изпратила там. Кога? За какво? Защо на Титан? Къде бяха чужденците? Никой не можеше да отговори. Както винаги Титан беше подхвърлил нов куп загадки веднага щом предишните бяха разгадани. Очевидно щеше да мине и доста време, преди да бъдат изчерпани.

— Не само чужденци, не само разумни чужденци, а разумни чужди машини и невиджана техника, почти в неограничено количество, и цял един нов, геологически активен свят.

Джеролд Маси се извърна от кабелите и комутаторните кутии в генераторната клетка на сервизния модул на „Орион“ и разпери изразително ръце.

— Това вероятно е най-зашеметяващото откритие от сто години насам, а може би и в цялата история на науката. Е, струва си времето и усилията... Но с Марс се разминахме. Сега няма място за никакви медиумни параглупости наистина.

Замбендорф, облегнат със скръстени ръце на един статорен корпус, му отвърна с презрителен поглед.

— Нахален сте, Маси. Освен това говорите за начина, по който си изкарвам прехраната, а аз го намирам вълнуващ, интересен и доста доходен. Бих казал, че това заслужава доста време и усилия.

— А какво ще кажете за всички онези, които си пилеят ума и живота, смятайки, че ще станат свръхчовеци? Питали ли сте ги дали и те мислят така?

— Не ми се налага — отвърна Замбендорф. — Те вече са показали какво мислят с това, как решават да изразходват собственото си време и собствените си пари. Те са свободни индивиди в свободно общество. Защо държите тяхното благополучие да бъде ваше задължение?

— Щом ми се налага да живея заобиколен от серийно произведени малоумници, мое задължение е — отвърна троснато Маси. — Учените ни емигрират масово. Японските енергийни системи движат половината от това, което е останало от промишлеността ни.

Този кораб нямаше да е тук, ако не бяха европейците... Искам да кажа, за бога — не ви ли интересува какво вършите?

— Защо се хващате с мен? — разгневи се изведнъж Замбendorф и се изправи. — Да не мислите, че аз съм направил хората такива, каквито са? Аз просто ги приемам така, както ги намирам, и ако те не са успели да развият разум, който би им служил по-добре, или ако обществото не е успяло да ги научи как да го използват, защо трябва мен да обвинявате? Защо не се оплаквате от нашите така наречени учители или от манипулаторите на масовото съзнание, или пък от политиците-манекени, които тълкуват общественото мнение като хороскоп, вместо да направят нещо и да му повлияят? Предпазването на глупците от собствената им глупост няма да ги направи по-умни, Маси. Това просто им спестява даже и необходимостта да узнаят факта, че са глупаци, което едва ли е най-добрият начин да се започне лечението. Когато установя, че не съм в състояние да изкарвам храната си, тогава хората ще са научили нещо. А дотогава не очаквайте извинения от мен.

— А, вие накрая си признавате, че сте мошеник, така ли? — попита Маси леко развеселен.

Замбendorф веднага притихна и изсумтя презрително:

— Не ставайте смешен. Нищо подобно не съм признавал.

— Питам се защо ДЖЕСЕК ви изпрати тук — каза Маси, като не обърна внимание на опровержението. — Защото аз зная и зная, че и вие знаете, че Рамелсън и останалите от ДЖЕСЕК, които вземат решенията, не се интересуват от никакви паранормални измишльотини. Така че истинската им цел няма нищо общо с вашите предполагаеми способности, нали?

Той изчака няколко секунди, но Замбendorф не отговори. Или не беше сигурен в точния отговор, или не искаше да го каже.

— Искате ли да знаете какво мисля? — попита Маси.

— Да, след като така или иначе сте решили да ми кажете.

Маси направи крачка напред и разтвори ръце.

— При нашата само на думи система на демокрация този, който оформя общественото мнение, не е необходимо да бъде крал. Обществото може да се управлява косвено чрез манипулиране с правото на гласуване. Така че повечето от хората на практика от рождение са поставени при условия да имат свое мнение за всичко,

което им се поднася, по същия начин, по който избират дезодоранта или лекарството си — косвено от телевизионните филмови модели и знаменитости, които така грижливо са нагласени, че да е лесно в тях човек да намери себе си.

— Хм...

Замбендорф изсумтя, направи няколко крачки по стоманените плочки на пода и спря пред стълбата, водеща нагоре към тесен проход. Това, което казваше Маси, беше обезпокоително близко до онова, което той самият четеше между редовете на някои неща, казани от Каспър Ланг след отпътуването на „Орион“ от Земята.

Маси продължи:

— Това мисля, че сте вие — универсално оръдие, което да моделира една голяма част от общественото мислене и следователно да помогне да се насочи официалната политика на САЩ в посока, която е пресметнато, че най-добре ще служи на интересите на ДЖЕСЕК.

— Разбирам. Много интересно — отбеляза Замбендорф.

— Помислете за това — настоя Маси. — Те са знаели от изображенията на „Дофин“, че тук има чужда цивилизация, но никой не е знаел що за цивилизация е това. ДЖЕСЕК има добро конкурентно положение в световен мащаб. Западът още е в задънена улица, след като десетилетия водеше „студена война“... Само помислете какво е означавал шансът те единствени да имат достъп до една развита чужда технология — и твърде вероятно все още означава! С други думи, откликът на САЩ и по-големите европейски страни на това, което става тук, на Титан, би могъл да се окаже основа за най-важните закони, приети някога в историята... и ние сме на път да станем очевидци как този въпрос се решава от глупокрацията.

— Вие нервничите — каза Замбендорф нетърпеливо. — Всяко поколение е било убеждавано, че е очевидец на началото на края. В плочи с надписи от около 3000 години пр.Хр., намерени в Ирак, се говори същото.

— Аз не съм единствен — отвърна Маси. — Много хора в НАСО мислят същото. За какво смятате, че ме изпратиха? Те знаеха достатъчно, за да стигнат до същите изводи.

Замбендорф се обърна и махна с ръка.

— Всички вие сте големи идеолози. Всички световни беди са причинени от благородни и справедливи идеи за това, как трябва да

живеят другите хора. Аз се грижа за собствените си интереси и оставям светът да се грижи за своите по какъвто начин си избере. Това е единствената ми идеология и тя ми служи добре.

Маси за момент го погледна подозрително.

— Така ли? Учудвам се. — Какво означава това? — попита Замбендорф.

— На чии интереси служите тук — на собствените си или на тези на ДЖЕСЕК?

— Не би ли могло да съвпадат? В едни добри делови отношения и двете страни са облагодетелствани.

— Когато имат възможност да ги установят по свой избор — да, но на вас даже не бяха ви казали за какво става дума.

— Откъде знаете дали са ви казали или не? — попита Замбендорф.

Маси изсумтя.

— От реакциите към сензационния номер, който направихте веднага след излитането, става съвършено ясно какво сте знаели и какво — не. Обзалагам се, че оттогава ви държат изкъсо. Какво ли е да бъдеш просто отделно перо в общия баланс, използвано само когато е изгодно? Така че чии интереси смятате, че ще бъдат на първо място?

— Не разбирам какво говорите — упорито не отстъпваше Замбендорф.

Но въпреки всичко Маси има право, призна той в себе си. Като съзнаваше, че безпричинното отдръпване от ДЖЕСЕК няма да му донесе нищо и дълбоко убеден в необходимостта да се оставят „отворени вратички“ винаги, когато е възможно, през по-голямата част от пътуването Замбендорф се беше държал нормално и не допусна повече спектакли. Може би сега, когато пътуването е завършило, е дошло време да, напомни за себе си, реши той.

— Това не е възможно, поне в близките дни — заяви Каспър Ланг от бюрото си в административните помещения на глобус I. — Списъците вече са изготвени. Освен това на този етап ти нямаш никакви определени задачи.

— Искам да сляза на повърхността — повтори решително Замбендорф. — Отделни групи са започнали да слизат долу и аз искам

да тръгна с някоя от совалките. Не съм пропътувал осемстотин милиона мили, за да правя снимки през люка на кораба.

— Изпращаме малки научни екипи до някои отдалечени райони да изследват условията на повърхността и да съберат образци — отговори Ланг. — Това е всичко. Ти не си подходящ за такова нещо.

— Организира се по-голяма експедиция, която в един от следващите дни ще слезе долу, за да се опита да установи първия контакт с талоидите веднага щом се намери подходящо място — отвърна спокойно Замбendorф.

Ланг остана слисан.

— Откъде знаеш това?

Замбendorф разпери ръце и направи гримаса, с която намекуваше, че Ланг би трябвало да знае, а не да го пита.

— Няма значение... Но възможността е идеална. Това би било добра реклама за мен, а следователно и за ДЖЕСЕК. Ланг въздъхна дълбоко и поклати глава.

— Нямам право да решавам — каза той.

Вътрешно той още кипеше, че Замбendorф е успял да разкрие истинската цел на мисията, преди още да са напуснали Земята, за което се смяташе виновен лично.

— Хайде, Каспър, не ми минавай с тия — каза Замбendorф. — Даже и да беше така, ти би могъл да говориш с Лихърни. Така че направи нещо. Все едно как... само направи нещо. Ланг отново поклати глава.

— Съжалявам, но засега няма никаква възможност. Може би по-късно... Ще имам предвид.

Замбendorф задържа за няколко секунди погледа си върху него, после се изправи с въздишка.

— Добре, няма да говорим повече — каза той. — Тъй като това е въпрос на реклама, ще оставя моята сътрудничка по рекламата да се занимава с него. Тя вероятно ще ви се обади по-късно.

След тези думи той тръгна към вратата.

Ланг изпъшка леко.

— Невъзможно е — подвикна той след Замбendorф. — Вече ти дадох отговор и той е окончателен — няма никаква възможност да слезеш долу и нищо, което Клариса Ейдстад би казала, няма да го промени.

Отдавна съм свикнал да не се доверявам на казаното от другите за нечии чужди думи и това ми върши добра работа — каза Дорнвалд на Тирг, който яздеше до него. — Дали някакъв Създател говори на духовници и на такива, дето чуват гласове — не знам, това си е тяхна работа. Но ми се струва, че ако Той реши да поиска нещо от мен, ще намери начин сам да ми извести.

Групата се движеше по самото било на планинската верига, която щеше да ги отведе до един проход високо в планината. На пустия, открит терен колоната се беше разкъсала и малко напред и встрани яздеха съгледвачи. Горите на Южна Кроаксия сега се простираха далече назад в ниското.

Тирг беше изненадан и учуден. Въпреки че през цялото време Дорнвалд се държеше просто и непринудено, в думите му се долавяха острота на мисълта и проникателност, каквито Тирг рядко беше срещал. Разбойникът изглежда проявяваше интуитивно същата склонност да не приема нищо за дадено, склонност, която Тирг беше развил след продължителни усилия. Животът извън закона ли създаваше навика да си гледа със съмнение на привидното и на думите, чудеше се Тирг, или хората извън закона стават такива, защото вече са изпитвали съмнение? Във всеки случай беседата разсейваше монотонността на пътуването.

— Предположение, което не бих желал да оспорвам — съгласи се Тирг. — Така че не възниква ли възможността Природата да е толкова длъжна да измисли обяснение за Живота, което да бъде лесно проумяно от съзнанието на робосъществата, колкото и да създаде света във вид, който лесно се възприема. Следователно наистина, ли Създателят е сътворил робосъществото или е по-вероятно, както започвам да подозирам, робосъществото да е измислило Създателя като по-удобна алтернатива за увеличаване на собствените си способности за проумяване?

— Нямам отговор за това — каза Дорнвалд. — Но ми се струва, че ти заменяш нещо, което е достатъчно загадъчно, с още по-голяма загадка. Кръглите светове и световите под небесен свод са странни за размишление теми, въпреки че все пак не са отвъд границите, до които въображението може да се разпростре. Но загадката на Живота не е ли от по-друго естество? Не е ли целият Живот машини, монтирани от машини, които пък на свой ред са монтирани от машини и т.н. — толкова далече в миналото, колкото позволим на въображението си. Но колкото и назад да се върнем, няма ли неизбежно да стигнем до началото, което изисква първата машина да е монтирана от нещо, което не е машина? Даже ако твоят кръгъл свят може да мине без някаква Бариера, то подобна бариера със сигурност ограничава света на въображението. Или ще направиш кръг и от самото време?

— Отново не съм в състояние да оспоря твоите доводи — отвърна Тирг. — Нито пък тези на духовниците по този въпрос, защото и тяхната, логика е такава. Това, че нещо, което не е машина, е монтирало първата машина, няма да го оспорвам, тъй като, ако беше машина това, което е монтирано, не би могло да бъде първата машина според предварителното ни условие. Нито пък ще възразя на оня, който би нарекъл този немашинен монтьор на машини „Създател“, тъй като подобно име го характеризира така, както и всяко друго. Но това, че едно заключение трябва да ни принуждава също така да изградим царство, недостижимо за разума и неподлежащо на опознаване — това не мога да приема. Това е бариерата, която отхвърлям.

Ездачите отново се наредиха в колона, за да преминат един след друг по тясната пътека през един ледопад със стръмен склон от едната страна и отвесна, извисяваща се нагоре към хребета скала от другата. След ледопада местността отново стана открита и стръмна както преди. Ездачите отново се разпръснаха и Тирг се доближи до Дорнвалд.

— Но въпросът все още е без отговор, Оспорващи бариерите — отбеляза Дорнвалд, явно премислил нещата. — Защото сега трябва да попитаме какво е сътворило Създателя и Създателя на Създателите. Струва ми се, че ти просто премести своята бариера на друго място. Тя остава толкова високо, колкото е била винаги, но сега ще трябва да пътуваш по-надалече, за да я преминеш. Ползата ще се окаже дребна

компенсация за усилието, защото на какво ще се равнява тя освен на едни уморени нозе.

— Ако бариерата е преместена назад, тогава светът на познанието, който тя обгражда, е още по-голям — отвърна Тирг. — А ако този свят не се затвори отново в себе си, а се разпрости безгранично, тогава ползата може да бъде безкрайна, дори бариерата да не бъде премината. Следователно тази бариера в съзнанието не е ли много по-важна от Бариерата, за която се предполага, че обгражда физическия свят.

Известно време Дорнвалд обмисляше казаното.

— Но какво различно от машините съществува в познаваемата вселена, което би могло да монтира машини? — попита накрая той.

— Нищо от това, което знам... в нашия свят — отговори Тирг. — Но ако отвъд небето наистина съществуват други светове и ако те са познаваеми, не сме ли длъжни тогава да ги включим в общата познаваема вселена, за която говориш? А преместването на бариерата на такива големи разстояния не оставя ли достатъчно място да вместим един непознат, но познаваем Живот, който, въпреки че не е машинен, би могъл да създава машини?

— Сега думите ти се превърнаха в загадка — каза Дорнвалд. — Как би могъл Животът да съществува без машини, когато двете са едно и също?

— Животът ограничен ли е да не приема никаква друга форма, по-различна от тази, която познаваме? — попита Тирг. — Ако е така, с какъв закон? Сигурно няма такъв, който да ми се представи с акредитиви, достатъчни да поставят властта му над всички въпроси.

— Е, сега трябва да разгадаеш собствената си загадка — каза Дорнвалд. — Защото сега наистина стигнахме до моята бариера, а склоновете ѝ са непристъпни. Каква форма е същевременно и Живот, и не-Живот, защото тя не е машина, а все пак машината е Живот?

— Не мога да схвана подобно нещо, Отвърщащи със загадки — отговори Тирг. — Но ще ти кажа, че никога не съм казвал, че границите, които обхващат малката площ на моето познание, и бариерата, която ограничава вселената на познаваемото, трябва да съвпадат. По-голямата територия освен по-малки включва и по-обширни райони с достатъчно място да се настанят цели нации от

отговори и на тази загадка, и на останалите, за които дори не знам как да попитам.

Те замълчаха и за известно време Дорнвалд потъна в размисъл. Най-после той погледна към Тирг и каза:

— В края на краищата твоите мисли може би не са толкова странни. Интересуващи се от създатели. Има приказки за летящи зверове, които се спускат от небето.

— Чувал съм ги — отвърна Тирг.

Както се твърдеше, в един затънт край на Северна Кроаксия преди около дванадесет пъти по дванадесет сияния от небето се появили загадъчни същества, които били унищожени от обитаващите една блатиста местност саблени резачки. Носеха се слухове за подобни случаи по същото време на различни места, но винаги ставаше дума за някой, който познавал някого, който наистина ги бил видял.

— Във всички времена е имало митове за удивителни неща. Един мит сред многото други няма да стане по-малко мит само заради някакво мое предположение, че трябва да бъде нещо друго. — Стигала е мит — каза Дорнвалд.

— Аз не мога да докажа, че е — отвърна Тирг. — Нито пък мога да докажа убедително, че приказните същества, с които децата населяват горите, са мит, защото и двете предположения почиват на отрицания. Но невъзможността да се докаже неверността не е по-голямо основание да се отстоява истинността на едното за сметка на другото. Точно както Създателят не ти се обажда, така и никакъв летящ звяр не ми се е показвал. Нито пък съм виждал очевиден, чието потвърждение да ме накара са отхвърля възможността за други обяснения на това, което твърди.

Отново настъпи тишина. После Дорнвалд каза:

— Аз съм виждал.

С тон, който не беше нито прекалено доверчив, нито открито невярващ, Тирг попита:

— Виждал си летящо същество? И то наистина се спусна от небето?

— Така ме увери един, който беше там преди мен — отговори Дорнвалд. — Но аз наистина видях останките му и то не приличаше на нито един от зверовете, които съм виждал досега, кръстосвайки надлъж и нашир света. Това мога да потвърдя.

Тирг, въздъхна. Винаги беше едно и също. Толкова беше виждал и той самият — частично разглобен възел, който неговият приятел естественик му беше показал преди много пъти по дванадесет сияния, взет, както се говореше, от такива останки, за каквито спомена Дорнвалд. Не приличаше на нищо от вътрешностите на всички познати животни, които Тирг беше виждал дотогава, имаше тъкани с груба структура и недодялани съставни части. Странен пример за уменията на Създателя, който го е изпратил от небето като доказателство за своето съществуване, беше отбелязал Тирг. А естественикът, разбира се, не беше видял спускането от небето със собствените си очи... но пътешественикът, от когото беше получил трофея, го бил купил от един ловец, присъствал на събитието. Тогава Тирг не знаеше какво да мисли за всичко това. И все още не знаеше.

По късно сияние, уморени и гладни, ездачите преминаха прохода и се спуснаха в отвъдната долина, която след продължителен преход през пуста хълмиста местност ги доведе до Ксерксеон — последното населено място, преди да се навлезе в Пустинята. Това беше малко земеделско селище от неугледни къщи, направени от титаниеви и стоманени насаждения и събрани около няколко основни сервизни машини и генератори, които поддържаха десетина дузини семейства и добитъка им. Храсталаците около селото бяха разчистени, за да се направи място за няколко нивици от култивирани части и произвеждащи телесна течност устройства, над които селяните се трепеха дълги часове, за да ги поддържат с материали и съставни части.

Дорнвалд, когото населението очевидно познаваше от предишни посещения, взе провизии за сметка на стари дългове и когато мракът покри небето, бунтовниците започнаха на смени да почиват и да се презареждат, докато останалите стояха будни да пазят. След като се погрижи за коня си и за Рекс в близкия хранителен център, Тирг почти припадеше, когато дойде неговият ред да се излегне в сервизната клетка и да се включи в контакта, който щеше да дезактивира веригите му и за известно време да го потопи в блажено забвение. Той се събуди освежен и презареден, с нови лагерни втулки, филтри, електрически контакти и течности. Върху изтърканите места по тялото му светеше ново галванопокрытие. Тирг беше готов да посрещне настъпващото

сияние с чувство за благополучие. При следващия мрак нямаше да има почивка, защото освен малкото количество диворастящи хидридни елементи, които щяха да носят със себе си, ездачите нямаше да намерят повече храна, докато не стигнат до другия край на Пустинята.

Преди още Тирг да се беше събудил напълно, от улицата се втурна Гейнор.

— Добре, че си станал. Трябва бързо да се измъкваме. Хайде!

— Какво има? Да не са дошли войниците?

— Няма време да ти обяснявам.

Тирг последва Гейнор навън и откри, че цялото село е в паника. Повечето от вратите и прозорците бяха здраво залостени. Тук-там надничаха ужасени лица. На централния площад старейшината на селото и група по-възрастни робосъщества развълнувано говореха на Дорнвалд и хората му, които стягаха конете си и явно се готвеха бързо да напуснат селището. В другия край на площада тълпа робосъщества бяха паднали на колене и пееха химни. Пред тях стоеше Грук, разперил умолително ръце с взор, отправен към небето. Всичко беше окъпано в призрачна виолетова светлина, която сякаш идваше отгоре.

Тирг беше направил три крачки по площада, когато замръзна на място, главата му се килна назад и тялото му се скова. Не можеше да повярва. На изток в небето, сякаш наблюдаваше селото, висеше неподвижно лъскаво, тънко и продълговато същество с твърди, изострени крайници и снопове светлина, струящи от долната му част. Нямаше начин да се определи точно размерът му и разстоянието, на което се намираще, но непосредственото впечатление на Тирг беше, че не е много високо. Той стоеше и се кокореше.

— Създателят е изпратил Своя ангел на гнева срещу нас! — стенеше старейшината, като кършеше ръце. — Върви си оттук, Дорнвалд, Носещи беди и занимаващ се с прокълнатите, виж какво възмездие ни чака сега нас, които приехме твоите коварни подкупи.

— Махни хората си от това място — извика друг. — Ти наистина си мъртвец, възкръснал от рушация се гроб.

— Не се боя от Неговия гняв, нито ще треперя, когато Той се появи, не ме обзема ужас от зверовете на мрака, защото пътеката на праведността нозете ми са следвали.

— Не съм изпадал в грях... — носеше се над площада гласът на Грук. — На конете!

Един от бунтовниците държеше за поводите коня на Тирг, който ровеше с копито и пръхтеше. Тирг се отърси от вцепенението и бързо го яхна.

— А Грурк? — извика той на Дорнвалд, който обръщаше коня си, за да се присъедини към останалите, събрали се вече на площада.

— Той чува само своите гласове и разговаря само с небесния дракон — извика в отговор Дорнвалд. — Ние трябва да тръгваме.

В този момент група местни жители, размахващи тояги и сечива, се появи зад ъгъла, като следваше огромно, с мрачно лице робосъщество, което носеше напълнена с олово тръба.

— Няма да избягате, прокълнати! — извика водачът. — Ангелът иска жертва за изкупление... Нека да ви вземе вас, дете го доведохте тук, не нас!

— Напред!

Дорнвалд извади сабята си и пришпори коня си в галоп, а останалите се скупчиха плътно след него с извадени вече оръжия. Пред Тирг неясно се мяркаха отскачащи в безпорядък насам-натам тела, почвата под него препускаше, навсякъде наоколо се носеха викове, които се чуваха за миг и потъваха някъде назад... а после пътят пред тях се очисти и последните къщи на селото изчезнаха от погледа. Ездачите продължиха да препускат в галоп, докато преминаха пустите ниви, и забавиха ход чак когато навлязоха в дивия хрусталак.

Когато се обърнаха назад, видяха, че летящият звяр е напуснал мястото си и ги следва — по-ниско отпреди и встрани от тях. После той се стрелна и започна да кръжи пред тях, като остана на същата височина и продължи да залива ездачите с конусовиден сноп бледа виолетова светлина, сякаш ги изучаваше от всички страни. Колоната забави предпазливо ход, а драконът постоя още малко пред тях. Накрая ги заобиколи и застана отново зад ездачите, после се издигна още веднъж нагоре и изчезна от погледа по посока на селото. Мина време, но той не се появи повече. Постепенно страхът, който беше обзел Тирг и спътниците му, започна да изчезва.

— Какво ще кажеш сега за митовете за небесни същества, Търсачо на въпроси? — попита го Дорнвалд, когато Тирг се беше съвзел достатъчно, за да може да говори. — Имаш ли отговор за това?

— Нямам — отговори смирено Тирг.

Мисълта му се върна на неотдавнашното твърдение на Грурк, че гласове от небето предупреждават за предстоящи велики събития. Дали не беше бъркал досега по отношение на гласовете на Грурк? Тирг почти не продума, докато настъпи сиянието. Хълмовете от двете страни на изхода на последната долина постепенно се смаляваха и чезнеха и пред тях се разкри безкрайна пустош от дюни, разпръснати канари и вълнообразна повърхност, които се простираха докдето стигаше погледът.

Зад нисък хълм до няколко оголени скали близо до една от пустините на Титан стоеше ландърът, потънал в оазис от светлина, която струеше от габаритните му дъгови прожектори. По-малки светлини, проблясващи и пробягващи надолу по склона от двете страни на хълма, показваха движението на спусналите се от кораба групи на специалните части на САЩ и на британската морска пехота, които се разгръщаха и заемаха позиции, за да прикрият подстъпите.

Вътре в ландъра с шлемове в ръце Замбendorф и Абакоян, като пристъпваха тромаво в скафандрите си за открито пространство, си проправиха път през тълпата облечени като тях фигури, които седяха или стояха в ограниченото пространство на кабината за хранене в задната част на кораба, и спряха на вратата на кабината за управление. Сред бъркотията от апаратура и комуникационни конзоли Чарлс Жиро, заместникът на Лихърни, разговаряше с видеообраза на шефа си, който следеше действията от „Орион“, а другите екрани показваха картини от околността. На един от мониторите се получаваше изображение от летящ високо над повърхността апарат и на компютърно генерирания, условно оцветен пейзаж. Като бавно движещи се точки се виждаше група приближаващи се ездаци талоиди, вече на по-малко от две мили, които бяха избрани за първия контакт — отчасти поради малкия им брой, отчасти заради пустинната местност, което, както беше преценено, щеше да сведе до минимум евентуалните усложнения.

— А, психолозите са в пълен състав, виждам — отбеляза Замбendorф, като изгледа Маси, Върнън Прайс и Малкълм Уейд, които седяха наблизко.

— Поне имаме причини — каза Върнън. — Какво, по дяволите, правите тук вие двамата?

Замбendorф поклати укорително глава.

— Само затова, че сте успели да разкриете няколко доста аматьорски номера, не бива да правите грешния извод, че нищо истинско не може да съществува — предупреди той. — Не бива да се

опирате много на обобщения, направени на основата на собствения опит. Това, знаете ли, не е научно.

— Добре казано — отбеляза Уейд. — Точно това говоря през цялото време.

— Допуска ли се възможността талоидите да се с телепатични способности? — попита някой с любопитство.

Замбendorф си позволи снизходителната усмивка на човек, който не може да каже толкова, колкото би искал.

— Нека само отбележим, че аз съм тук по лична молба на научния ръководител на мисията.

Ако искаха, можеха да кажат — това не беше вярно. Маси вбесено извърна глава.

Междувременно Абакоян следеше през вратата до тях всички действия в кабината за управление и разговаряше полугласно с един от офицерите, който стоеше до вратата. Замбendorф направи крачка напред и надзърна през рамото на Абакоян точно навреме, за да чуе как Даниъл Лихърни пита от монитора:

— По твоя преценка това променя ли положението, Чарлс? Ако искаш да качиш хората си обратно на совалката и да чакаш по-благоприятна възможност, имаш съгласието ми.

Жиро тръсна глава.

— Въоръжените апарати ще осигурят достатъчен резерв от огнева мощ, ако се стигне до въоръжени действия.

По-добре да си свършим работата, след като вече сме тук. Полковник Уолис е съгласен. Решихме да не изключваме дъговите прожектори, за да предупредим все пак за присъствието си.

Наблюдаваните преди това реакции бяха потвърдили, че талоидите притежават някаква чувствителност към обикновените видими вълнови дължини.

— Какво става? — прошепна Замбendorф. Абакоян посочи към екрана, който показваше приближаващите са талоиди.

— Втора група талоиди се движи след първата и бързо я настига — каза той. — Около тридесет са... и имат няколко от тия щури ходещи каруци.

Знаеше се, че талоидите разполагат, колкото и странно да изглеждаше, с крачещи превозни средства, теглени от машини на колела.

— Втората група преследва ли първата или се опитва да се присъедини към нея? Абакоян поклати глава.

— Никой не знае, Карл. Но тези отпред не бързат — или не се тревожат, или не знаят, че другите са след тях.

— Челната група от талоиди спря — съобщи един от операторите.

Редицата точки на екрана беше стигнала до края на широка, плоскодънна падина пред хълма.

— Трябва да виждат светлините ни от мястото, където са сега.

Жиро погледна за момент екрана, после се обърна към капитана на кораба, който стоеше до него.

— По-добре и останалите от групата да излязат — промърмори той.

— Внимание! Всички за повърхността да сложат шлемовете и да се съберат пред люка. Всички за повърхността пред люка!

Пет минути по-късно Замбendorф и Абакоян се появиха на външната платформа и застанаха загледани в стената непрогледен мрак отвъд светлините на прожекторите. Като пренебрегна стълбата в единия край, Абакоян пристъпи наред и даде възможност на своите двадесет и два фунта да се понесат на шест фута надолу към повърхността. Замбendorф го последва, докато зад тях от люка наизлязоха нови фигури, и миг по-късно краката му докоснаха повърхността на един чужд свят. Двамата с Абакоян се спогледаха през визьорите на шлемовете, но никой не продума. После се обърнаха и тръгнаха към групата да посрещане на талоидите, която се събираше на петдесет ярда навътре в кръга от светлина.

— През всичките си пътешествия из тези пустини не съм виждал нищо подобно — каза Дорнвалд. — Непознато е като драконите, които се появиха в небето. Какъв съвет ще дадеш, Търсачо на загадки, защото моят опит сега не може да ни помогне?

— Нито пък моят — отговори Тирг. — Но е възможно драконите и тази нова загадка да са свързани помежду си, след като се показват едно след друго. А не виждаме ли отново светлината, която носи топлина, по-силна от топлината, която топи леда? Видяхме драконите, а сега, струва ми се, сме попаднали на бърлогата на драконите.

Колоната беше спряла сред голи скали и ледени блокове в подножието на нисък стръмен склон, под който земята хлътваше и образуваше широка падина, после отново се издигаше към нисък седловиден хълм, обграден и от двете страни с по-стръмни, насечени склонове и зъбери. Очевидно пътят преминаваше през хълма, но странна виолетова светлина, подобна на бледите снопове, хвърляни от видените преди това летящи същества, но не така ясно очертана, беше осветила билото и изглежда идваше от нещо, което не се виждаше. Заварячките и лазерните резачки в горите излъчваха в работните си точки същата светлина, както и някои от формите, изваждани от пещите, и други същества, които живееха при висока температура.

— Какъв ли поздрав са приготвили драконите за странници, дръзнали да навлязат във владенията, им? — попита Дорнвалд. — Дали показват светлината си в знак на гостоприемство за изморени пътници, или като предупреждение за нарушаване на границите? Следователно дали да отхвърлим тяхното гостоприемство с пренебрежение, или да отхвърлим предупреждението им с презрение, защото не знаем с кое от двете рискуваме да ги обидим по-малко.

Тирг остана известно време загледан в странната светлина.

— Спомените ми от Ксерксеон са, че опасност за живота ни са по-скоро събратята ни, отколкото някакви си дракони — каза той. — А ми се струва, че всеки дракон, способен да господства над светлина,

която топи стомана, отдавна би могъл да ни унищожи, ако намеренията му са такива. Но думите не са достатъчни, за да разберем това. Бих предложил следователно, с твоето съгласие, Нежелаещи да обиждаш дракони, аз да продължа напред и да направя проверката, която единствена ще изясни въпроса.

— Аха! — възкликна Дорнвалд. — Значи твоят стремеж да търсиш отговори те тласка неудържимо дори и сега, когато гибелта ти ръцете на разярените дракони би могла да се окаже доста висока цена, ако преценката ти е неправилна?

— Просто ще знам по коя пътека трябва да вървим — отговори Тирг. — Мигар, всички ние така или иначе не срещаме гибелта като последица от сляпо взети решения? Рискът не е по-голям, даже може да е по-малък, защото кой уважаващ себе си дракон ще се унижи да нападне един самотен ездач, след като с презрение подминава цяла компания като нещо недостойно за неговото внимание.

— Хм — започна да обмисля предложението Дорнвалд.

— Това не е твое задължение, Възхвалителю на дракони, защото не съм ли аз тоя, дето те доведе на това място? Един водач на разбойници също има достойнство. Аз ще отида.

— Ти ще си нужен повече тук, ако моята преценка наистина се окаже грешна — изтъкна Тирг. — Кое има по-голяма стойност за робосъществата зад нас — водачът, когото са следвали предано, или един любител на загадки, който не знае даже как да ги изведе от Мераказин? Аз ще отида.

— Окислителна чума да ви тръшне, и двамата! — намеси се Гейнор, като застана до тях. — Единият е нужен, за да отговаря на загадки, а другият — за да води. Аз ще отида.

Преди да продължат спора си, зад тях се разнесе тропот на копита. Секунда по-късно се появи Фениг, който яздеше доста назад от основната група като съгледвач, премина в галоп край чакащите ездачи и спря в челото на колоната.

— Кралските войници — извести той. — Носят вимпела на Хоразорго — две дузини или повече, с колесници.

— Колко далече са? — попита отсечено Дорнвалд.

— На миля или по-малко, но бързо се приближават. Може би са пътували през целия мрак.

— Как са въоръжени?

— Тежко — най-малко три огнехвъргачки.

— Явно жителите на Ксерксеон твърдо са решили да направят жертвоприношението си — каза Дорнвалд. — Сигурно са им показали накъде сме тръгнали.

Той още веднъж огледа бързо местността пред тях. В това равно, открито пространство, ширнало се вляво и вдясно, колесните влекачи и огнехвъргачките бяха по-бързи от конниците, а имаше предостатъчно място кралската войска свободно да разгърне своите превъзхождащи ги сили. Единствената възможност беше да се отправят към скалистата, пресечена местност зад хълма, където движението на колесниците щеше да бъде трудно и където ездачите, устремени напред, можеха да бъдат повалени един по един.

— Трябва да избираме — Хоразорго, от една страна, или драконите, от друга — обяви Дорнвалд. — Единия демон съм го срещал и го познавам добре, другия не го познавам. От това, което знам, ви съветвам да заложим на второто.

— Мисля, че съветът е добър — съгласи се Гейнор.

— Тогава нашият спор е разрешен — каза Дорнвалд, като погледна Гейнор и Тирг. — Ще отидем всички. И високо към останалите:

— Напред към оня хълм и бързо! Който се страхува от светлината, няма място при мен, а при пълзящите земеделци от Ксерксеон. Ако драконите препречат пътя ни — да бъде както искат, но нека да не сме ние тия, които първи ще извадят оръжия. Напред!

— Всички подразделения — готови за стрелба — докладва по радиото британски офицер на полковник Уолис. — Ракетите — насочени и фиксирани.

— Състояние на бойните кораби с дистанционно управление? — осведоми се Уолис.

— Готови за излитане — потвърди друг глас.

— Отбраната е поставена в готовност — съобщи Уолис на Жиро, който вече беше навън и стоеше в средата на групата за посрещане.

За момент настъпи тишина. После от кораба долетя гласът на капитана:

— Кораб 1 до Повърхност 1. Не прилича на атака. Всъщност даже не съм сигурен дали изобщо знаят, че сме тук. Втурнаха се

напред, като се появи „опашката“ им. Сякаш по-скоро се опитват да се измъкнат от тая тайфа зад тях.

— Повърхност 2 до предния наблюдателен пост. Забелязвате ли оръжия или някакви доказателства за враждебни намерения?

— Не, сър.

— Ще изчакаме — чу се гласът на Жиро. — Засега останете така.

— До всички подразделения — никой да не стреля! — нареди Уолис.

На екрана на ръчния си компютър Замбендорф проследи движението на талоидите, които изкачваха склона от другата страна на хълма. Това беше невероятно — облечени роботи, възседнали четирикраки, галопиращи машини, само на няколко стотин ярда от тях.

— Виждат ли се? — извика Тирг, когато Дорнвалд се обърна назад.

Тирг с мъка успяваше да се задържи върху лудо подскачащия кон, напрегнал се да изкачи все по-стръмния склон, и не смееше да се обърне.

— Точно навлизат в падината — извика в отговор Дорнвалд. — Поне се измъкнахме от онова открито място. Сега ще спечелим повече преднина.

— Някъде отгоре от двете ни страни идва гореща светлина — извика от другата му страна Гейнор.

— Виждам я.

— Какво ли би могло да свети така в пустинята?

— Кой знае какво стои на стража пред бърлогата на драконите?

Дорнвалд, Тирг и Гейнор стигнаха върха на хълма заедно с Рекс, който тичаше възбудено на няколко ярда зад тях, и изскочиха на заобленото било. Миг по-късно те се заковаха смаяно на място, конете им неспокойно се изправиха на задните си крака. Останалите бунтовници един по един спираха слисано на върха.

Пред тях, извисяващ се гордо сред ореол от ярка драконска светлина, стоеше Кралят на драконите, придружен от слуги, застанали пред него в смирено благоговение. Беше лъскав и издължен и имаше заострени крайници, съвсем като дракона, появил се над Ксерксеон, но много по-голям. Очите му грееха като виолетови огньове, но не помръдна, докато ги наблюдаваше безмълвно. Тирг не можеше да

прави нищо друго освен да гледа, изгубил ума и дума, а Дорнвалд и Гейнор зяпаха с почуда драконския крал. Рекс бавно отстъпваше назад, а няколко от бунтовниците слязоха от конете и паднаха на колене.

После Тирг забеляза, че един от слугите на дракона им маха с двете си ръце с бавни и отмерени движения, сякаш да ги успокои. Сега видя, че слугите не са робосъщества, както беше помислил в началото. Те бяха, общо взето, с такава форма, но не бяха от метал, а с някаква мека, гъвкава обвивка, подобна на изкуствените органични изделия от плантациите на занаятчиите... като детски кукли. Що за изкуствени същества бяха тези? Драконският крал ли ги беше създал, за да му служат? Ако е така, каква ли страховита, невъобразима сила притежаваше той?

Слугата отново замахна. Няколко секунди Тирг се колеба. После схвана безполезността на самата мисъл да не се подчини — кой би могъл да се противопостави на такава сила? Без напълно да осъзнава какво прави, Тирг смуща коня си и бавно навлезе в кръга от виолетова светлина. Нищо страшно не се случи и като размениха неспокойни погледи, Дорнвалд и Гейнор го последваха. Другите ги наблюдаваха отдалече и един по един събраха кураж да тръгнат след тях. Падналите на колене бавно се изправиха. После Фениг, който стоеше на върха зад всички и поглеждаше тревожно назад, извика:

— Молете дракона да ни защити, Дорнвалд. Войниците вече са долу, почти ни настигнаха.

Едва изрече това и първото огнено кълбо от огнехвъргачка прелетя над билото и се пръсна върху един леден блок. Второто порази един от товарните коне и цвилейки пронизително, животното се строполи, погълнато от виолетови пламъци. На върха Фениг и останалите се пръснаха сред градушка от копия, изхвърлени от ниското, един от тях падна със стърчащо от рамото му корозивно копие. Паднаха още кълба и едно от тях подпали нещо метално някъде по средата на склона.

— Прожекторна платформа номер 2 — улучена! — извика глас по радиото. — Жертви няма.

— Попадение в Жълтия сектор. От пръските на снарядите се запали едно от съоръженията.

Друго кълбо попадна почти пред групата за посрещане, която се разпръсна и хората в паника се втурнаха към ландъра.

— Това за малко да улучи кораба! — извика нечий глас.

— Полковник Уолис, максимална мощ в зоната на подстъпите — нареди Жиро.

— Всички предни подразделения — огън! Изстреляйте бойните кораби и дръжте противника под точка триста-седемстотин.

Тирг се завъртя и погледна назад — от подножието на хълма внезапно се разнесе гръмотевичен тътен, придружен от тракане, остри режещи звуци и оглушителен трясък. Друг тътен се чу отгоре. Той вдигна глава. Два от малките дракони се издигаха нагоре. После от тях се проточиха виолетови огнени копия и те се изгубиха от погледа, а миг по-късно от другата страна на хълма нов трясък го оглуши. Никога през живота си не беше преживявал подобно нещо. Зави му се свят. Стоеше вцепенен, тялото и умът му бяха парализирани от ужас.

После всичко утихна. Той се огледа боязливо. Дорнвалд и Гейнор стояха вкаменени там, където ги беше сварила гръмотевицата. Понататък Фениг и другите бяха застинали с вперени назад към подножието на хълма погледи. Изглеждаха зашеметени. Тирг погледна Дорнвалд. Дорнвалд поклати неразбиращо глава.

— От какво се изплаши, Фениг? Какво се е случило?

В началото Тирг помисли, че Фениг не е чул. После Фениг обърна бавно глава, вдигна ръка назад към пътя, по който бяха дошли, и отговори с треперещ глас:

— Кралските войници са унищожени, Дорнвалд... Унищожен е всеки един от тях — разкъсан на парчета и обхванат от драконовия огън... за миг.

— Беше буря от ослепителни мълнии! — обади се друг, близо до Фениг, със задавен дрезгав глас. — Видяхме я. Цялата кралска армия не може да направи това, нито пък дванадесет пъти по дванадесет армии.

Той се обърна към Тирг.

— С кого си се съюзил, Магъоснико?

Слугите, които се бяха спуснали към дракона да търсят закрила, отново приближиха, а смаяните разбойници бавно идваха на себе си. Появиха се още слуги, скрити дотогава нагоре по склона — бяха повече, отколкото Тирг си беше представял. Въпреки че още беше потресен, той започваше да осъзнава, че най-лошото е отминало,

сякаш бяха минали някаква проверка. Защото беше видял страховития гняв на дракона, а тях драконът беше пощадил. Тогава може би само онези, които са достатъчно глупави да предизвикват гнева му, имат причина да се страхуват от него, помисли си Тирг. Погледна отново дракона. Той продължаваше да стои и да наблюдава спокойно, сякаш нищо не беше се случило. Нима унищожаването на цяла рота кралски войници наистина е било толкова лесно и незначително?

Останалите разбойници като че стигаха до същия извод. Дорнвалд беше слязъл от коня си и предпазливо го водеше към централната група слуги, а Гейнор го следваше на няколко ярда. Слугите сякаш ги окуражаваха с жестове. Тирг забеляза някакво движение от едната си страна, обърна рязко глава и видя един от слугите да стои близо до него, а друг, малко по-назад, наблюдаваше. Обзе го чувство на погнуса, като зърна гротескните черти, белеещи се зад прозореца лице на главата, която не беше глава — пародия на лице, оформено в безформена маса, което се гърчеше и се тресеше като желето във ваната за култури на някой занаятчия. Светло желе, задържано от гъвкава обвивка! Като наказание ли беше създал слугите си такива Кралят на драконите? Тирг се надяваше, че успява да скрие мислите и чувствата си.

Замбендорф се втренчи невярващо в сребристосивия колос, който го зяпаше, заел невероятна поза върху коня си. Имаше две овални матрици, което подсказваше за сложни зрителни органи, засенчени от сложни, фини разтегаеми метални крила, чифт стърчащи вдлъбнати, повърхности, вероятно колектори на звукови вълни, и други отвори по долната част на лицето, може би входни и изходни канали за охлаждателен газ. Нямаше нищо, което да прилича на уста, но областта под главата, крепена от шия от многобройни плъзгащи се и застъпващи се елементи, беше вдлъбната и в нея се намираха цял куп клапи и капаци. Роботът носеше кафява туника от груба материя, изтъкана от нещо като жица, широк колан от черни метални сплитки, ботуши от материя, подобна на гумиран брезент, и широка, поизбеляла червена пелерина за езда, направена от хиляди съединени твърди платки. Ръцете му имаха по три пръста и противостоящ палец, всичко от многобройни вдлъбнати пластини, свързани със сферични шарнирни връзки в основата на пръстите и китките. Една по-малка машина, по

всичко личеше, че е някакво смешно механично куче, стоеше доста по-назад, като гледаше конят да е между нея и хората.

Какъв мозък имаше съществото Замбендорф не знаеше, но чувстваше, че трябва да е нещо повече от всяка техника, която на Земята даже смътно биха могли да си представят. И въпреки това, колкото и да беше парадоксално, културата на талоидите носеше всички белези на назадничавост — според земните стандарти фактически беше средновековна. Всичко, което Замбендорф беше видял сега, потвърждаваше този извод. Следователно как би възприело едно средновековно съзнание изнесеното от военните представление? Той погледна изпитателно лицето на робота, като търсеше някакъв признак на изумление или ужас, но не откри нищо, което да изтълкува. Лицето сякаш беше лишено от изражение.

— Още не мога да повярвам, Карл — чу се в шлема шепотът на Абакоян, веднъж и той истински смаян. — Що за машини са това? Откъде са се появили?

Още нащрек, Замбендорф направи крачка напред.

— Май иска да каже нещо — промърмори той сдържано, без да сваля очи от робота. — Но не помръдва. Дали се страхува от нас, Ото?

— А ти не би ли се страхувал след това, което току-що се случи с другата тайфа? — каза Абакоян, гласът му започваше да става по-нормален.

Някъде встрани, като се опитваха да внесат успокоение, Чарлс Жиро и Конрад Зелцман — лингвист, жестикулираха към два робота, които бяха слезли от конете си, но без видим успех. Може би роботите още не бяха осъзнали, че са избавени от преследвачите — някои от тях продължаваха да поглеждат назад, явно още смятаха, че има вероятност да бъдат атакувани. Замбендорф си помисли, че сега би могъл да направи нещо. Той настрои каналния селектор на ръчния си компютър така, че да получи картина от другата страна на хълма, предавана от усилваща образа камера в един от предните наблюдателни постове на военните, и вдигна ръката си така, че роботът да може да вижда екрана. Роботът за секунда-две задържа поглед върху ръката му, вдигна глава, за да погледне лицето му, после отново започна да изучава ръката му. С другата си ръка Замбендорф посочи ръчния апарат.

Защо слугата носеше малко цвете на ръката си и защо го сочеше? Тирг недоумяваше. Може би това беше знак за ранг и положение? Не, не беше така — слугата искаше той да го погледне. Погледна го. В квадрата виолетова светлина се виждаха някакви форми, неясни и трудни за различаване сред силния блясък. Тирг нагласи зрението си колкото е възможно най-близо до драконската светлина и доста се взира, преди да осъзнае какво вижда. Беше гледка от откритата местност на другата страна на хълма, през която бяха преминали. Тук-там се виждаха купчини отломки и множество огънати и сплескани машинни части, разпръснати на голяма площ, над които се издигаха виолетови пламъчета и тъмни кълба дим... Тирг ахна, като разбра какво беше това. Сега му стана ясно каква опустошителна сила се беше опитал да опише Фениг. Няколко мига... и не беше останало нищо. После Тирг бавно започна да осъзнава, че слугата се опитва да му покаже как драконът им е помогнал.

Но какво беше това магическо цвете, което можеше да вижда през склона на хълма? Тирг погледна слугата, после няколко пъти обърна глава назад към хълма просто да се увери, че не греша.

Замбендорф усети прилив на въодушевление. Нещо, което и двамата с робота приемаха като смислено, беше преминало между тях.

— То разбира! — каза той развълнувано. — Елементарно, но това е комуникация! Това е едно начало, Ото! — Сигурен ли си?

— Показах му картина от другата страна на хълма. То разбра. Опитва се да ме помоли да потвърдя, че вижда това, което смята, че вижда.

Абакоян махна на робота да слезе от коня и след няколко секунди колебание той го направи. После посочи ръчния компютър на Замбендорф, вдигна ръка и започна да я сочи ту отпред, ту отзад, като междуременно показваше и хълма зад себе си.

— Не мога да разбера — каза Абакоян. — Не може да си представи как картината може да премине от другата страна през плътната маса на хълма?

Роботът беше озадачен и любопитен. Замбендорф усети, че това същество вече му става симпатично.

— Съжалявам, но как бих могъл даже и да опитам да ти обясня тази техника, приятелю? — каза той. — Боя се, че засега просто трябва да я приемеш като магия.

— Опитай се да му внушиш представата за камера от другата страна — подсказа му Абакоян. — Поне ще знае, че ние всъщност не гледаме през хълма.

— Ммм... може би.

Замбendorф превключи апарата на друг канал, по който в този момент един от апаратите, висящи над мястото на спускането, предаваше картина от ландъра и близката околност.

На Тирг му беше необходимо известно време, за да схване, че сега вижда Краля на драконите. После с изненада осъзна, че точките от едната страна на дракона са слугите му и робосъществата — фактически една от тях беше самият той! Той погледна слугата и посочи първо надолу, после към небето. Слугата потвърди, като кимаше с глава. Тирг наклони главата си назад, вперил поглед нагоре и след като се взира няколко секунди, забеляза високо над тях малка виолетова светлинка. Нима магическото цвете на слугата виждаше през очите на летящите дракони? Но това означаваше, че един обикновен слуга, който притежава такова цвете, може да изпрати очите си навсякъде по света и да види всичко, което се случва, без да мръдне от мястото си. Щом драконът даряваше с такива способности слугите си, какви ли невъобразими сили притежаваше той самият?

Замбendorф почувства страхопочитанието на робота, когато накрая разбра какво се вижда на екрана. Той превключи от телескопичния канал на не толкова детайлна широкоъгълна картина. На екрана сега си виждаше още по-широка панорама на местността, ландърът едва се забелязваше като петънце в центъра. След много сочене и жестикулиране роботът сякаш схвана идеята. Замбendorф се включи към апаратурата за височинно разузнаване, която кръжеше точно под аерозолния слой, чийто камери обхващаха няколкостотин мили от заобикалящата ги пустиня и голямо пространство от планинския район отвъд границата ѝ. Тогава роботът започна развълнувано да жестикулира и отново да сочи нагоре с ръка, изпълната докрай — по-високо! по-високо! Това беше важно. Роботът сякаш беше обезумял.

Замбendorф сви вежди и завъртя главата си в шлема да погледне Абакоян. Абакоян му отвърна с озадачен поглед и вдигна рамене. Замбendorф се взря в робота, изви се тромаво назад, за да проследи за

няколко секунди сочещия му пръст, после отново погледна лицето му. Изведнъж се сети.

— Разбира се! — възкликна той и смени обхвата, за да получи изображението от орбита, предавано на ландъра чрез спътник по магистралния лъч от „Орион“.

Жиро и другите бяха забелязали какво става и се струпаха любопитно наоколо.

— Какво му има на този приятел? — попита някой от групата.

— За неговия род винаги е било загадка какво има над облаците — отговори Замбendorф. — Пита оттам ли идваме, можем ли да му кажем какво има там горе и върху какъв свят живее то. Не забравяйте, че те никога не са виждали небето, да не говорим за движението на звездите и планетите.

— Искате да кажете, че разбрахте всичко това само от няколко жеста? — попита недоверчиво Конрад Зелцман.

— Разбира се, че не — отговори небрежно Замбendorф. — Нямам нужда от подобни недодялани методи.

А до тях, забравил за съществуването им, Тирг стоеше и се взираше, без да помръдне. За пръв път виждаше своя свят така, както изглеждаше от небето.

Той беше кръгъл.

А зад него, разпръснати на разстояния, които той нямаше как да изчисли, сияеха други светове, повече, отколкото дори можеше да преброи.

Дейв Крукс натисна един бутон върху пулта в Лабораторията за цифрова обработка на образа и се облегна назад, за да проследи на екрана пред себе си повторението на записа. Направен преди двадесет и четири часа, той показваше талоид, който наблюдаваше жестикулациите на един от земните, после се обърна и погледна друг талоид на няколко крачки зад него. Миг след това вторият талоид обърна рязко глава към първия, после към земния жител.

— Тук! — обади се зад гърба му Лейън Кийхоу, един от специалистите по сигнали.

Крукс натисна друг бутон, за да задържи картината. Кийхоу погледна през рамо другите двама инженери, които седяха встрани от него пред контролно-измервателния пулт.

— Точно в този момент талоидът с кафявия шлем трябва да казва нещо. Проверете още веднъж анализа.

— Няма промяна — отговори единият от инженерите, като натисна последователно няколко бутона и включи дисплея пред себе си. — Няма нищо в целия радиообхват. Няма корелации по Фурие.

— Положителна акустична корелация — докладва другия. — Появяват се краткотрайни ултразвукови импулси, средно около... а, сто и десет хиляди на секунда, продължителност от двадесет до четиридесет и осем микросекунди. Повторяемостта е променлива и отговаря на модулация до тридесет и седем килоцикли. Профилът на образеца се анализира на екран 3.

Кийхоу въздъхна и кимна с глава.

— Е, вече е ясно — каза той. — Талоидите общуват помежду си чрез високочестотни звукови импулси. Няма никакви признаци за използване на радиовръзка. Това е изненадващо! Бях сигурен, че тия предавателни станции долу ще се окажат далекосъобщителни релейни станции или нещо такова.

Получените на „Орион“ данни бяха потвърдили информацията на спътника „Дофин“, че от няколко точки на повърхността на Титан

периодично през различни интервали от време се излъчват радиосигнали. Спуснатите под аерозолния слой сонди бяха открили източниците близо до няколко грубо Построени центъра, откъдето вероятно беше излязла и пръснатата из околността машинария. Досега на повърхността не беше открито нищо, което да се свърже с излъчваните сигнали.

Джо Фелбърг, който беше приседнал на една табуретка, пъхната между пулта и една преградна част, потърка замислено брадата си.

— Споделяш ли мнението на Ана Вулинк за произхода на чуждите заводи? — попита той, като ре обърна към Кийхоу.

— Е, трябва да се съгласим, че това е възможно, Джо — отговори Кийхоу. — Защо?

Ана Вулинк беше холандски учен от НАСО, която преди няколко години беше започнала да се занимава с проект за създаване на Меркурий на самовъзпроизвеждащо се производствено съоръжение за снабдяване на Земята с материали и промишлени продукти. Тя беше изказала предположението, че машинната биосфера на Титан може би е възникнала от подобен проект, създаден от чужда цивилизация, вероятно преди милиони години, който по някакъв начин е започнал да се видоизменя и да се развива. Какво е причинило видоизменянето на системата, защо чужденците е трябвало да изберат Титан, какво се е случило с тях впоследствие — това бяха въпроси, на които никой не се наемаше да отговори даже хипотетично.

Фелбърг се наведе напред, подпря се с лакът на пулта и махна неопределено към екраните.

— Струва ми се, че ако всичко долу е резултат от някаква съвършена версия на проекта на НАСО за Меркурий, тогава радиовръзката може би е била основен начин за общуване в началото. Но ако чужденците изобщо са имали някакви инженерни способности, би трябвало да измислят и някакъв резервен вариант, прав ли съм?

Той премести поглед към Крукс. Крукс пощипна носа си, замисли се за секунда, после кимна.

— Мисля, че има логика — съгласи се Кийхоу. Фелбърг разпери ръце.

— Така че не би ли могло главната система да е излязла от употреба — може би поради мутационна грешка или нещо такова — и да се е наложила резервната? Това, което хващаме от центровете, може

да е просто остатък от нещо, което вече за нищо не служи и идва от няколко места, където още не е отмряло съвсем.

— Ммм... интересна мисъл — каза Кийхоу.

— Чудя се дали талоидите още са способни изобщо да приемат нещо — измърмори Крукс, след като две-три секунди обмисля предположението.

— Допускам, че зависи от това, откъде идва проектната им информация... тяхната „генетика“ — каза Кийхоу. Фелбърг отново потърка брадата си.

— Добре, ако радиовръзката вече няма функционално значение и ако еволюцията им е протекла селективно, също като нашата, предполагам, че не може да е имало определен подбор само в едната посока. Така че по всяка вероятност някои от тях могат да приемат радиосигнали, други — не. Някои от радиочувствителните може още да се произвеждат.

Дейв Крукс се усмихна леко.

— Ако е така, чудя се как ли им се е отразил целият ни радиообмен през последните няколко седмици — каза той.

— Каква подготовка имаш, Джо? — попита неочаквано Крукс, когато час по-късно с транзитната капсула се връщаха с Фелбърг в глобус П.

— В какъв смисъл? — попита Фелбърг.

— Техническа подготовка... Вижда се, че доста разбираш от електроника и импулсна техника.

— Защо питаш?

— О, просто от любопитство.

— Е, имам научна степен от Технологичния институт в Мичиган. Шест години в промишлеността, главно компютърна физика в Ай Би Ем. Десет години в армията, уволних се като технически специалист в разузнаването. Достатъчно ли е?

Капсулата премина край една от прозрачните части на шахтата, за миг се видя пространството извън „Орион“ и в далечината — Титан, закриващ донякъде величествената гледка на Сатурн и пръстените му. Крукс задържа няколко секунди колебливо поглед върху Фелбърг.

— Може ли да те попитам нещо лично? — каза накрая той.

— Разбира се. Ако реша, че не е твоя работа, ще ти го кажа, нали?

Крукс продължи да се колебае, после попита:

— Защо си се забъркал със Замбендорф?

— А защо не?

Крукс се намръщи неловко. Явно му беше трудно да бъде съвсем откровен.

— Е, това е... Искам да кажа — не си ли пропиляваш таланта?

— Така ли? Знаеш ли колко щяха да ми плащат сега, ако се бях върнал в промишлеността, след като напуснах армията?

— Това ли е най-важното? Фелбърг вирна брада.

— Не, но е добро мерило за това, как обществото оценява хората. Имам достатъчно скаутски значки, за да се накича целият, вместо нещо, което има цена.

Крукс поклати глава. — Но когато продуктът е без стойност?

— Пазарът решава кой продукт има стойност — чрез търсенето, което определя цената — отвърна Фелбърг. — Ако пластмасовите имитации днес се продават скъпо, защото хората се твърде глупави, за да открият разликата, кой се пилее — аз, който приемам определената цена, или оня приятел, дето стои на улицата пред магазина си и подарява истинското?

Когато Фелбърг се върна в дневната кабина на екипа, намери Телма и Дру Уест така, както ги беше оставил — наведени над дисплейната конзола да следят как се развиват събитията на повърхността. Клариса Ейдстад седеше на една масичка в ъгъла и редактираше купчина изписани листове.

— Къде ходиш? — попита го Телма, като влезе.

— В електронната секция при Дейв Крукс и няколко от момчетата, преглеждахме записите с талоидите — отговори Фелбърг. — Става интересно. Оказа се, че не използват радиовръзка, за да разговарят. Използват високочестотни звукови импулси. Инженерите вече започнаха компютърна обработка на образците. И знаете ли, в крайна сметка те не са с толкова безизразни лица.

— Инженерите ли? — попита Уест, без да сваля поглед от екрана.

— Талоидите, пуяк такъв.

— Как разбра?

— Имат лицева изразност — повърхностни топлинни излъчвания, които се променят, докато разговарят. Крукс и хората му

са записали цяла видеотека с тях.

— Кажи как разбра — подкани го Телма.

— А колко време ще мине, докато успее да декодира нещо от импулсните кодове на образците, събрани в информационната банка? — попита Уест и махна към екрана. — Карл и Ото по свой начин свършиха много по-добра работа. Те на практика вече си приказват с талоидите за живота.

Фелбърг проследи погледа му към екрана.

Долу на повърхността, в морето от светлината на ландъра се беше появил втори ландър, а из околността се виждаха светещите точки на транспортните машини и облечените в скафандри фигури, които проучваха и ровеха набеязания район. Първата товарна клетка на ландъра беше разхерметизирана и изстудена, с врати, отворени за атмосферата на Титан, за да се подслонят там талоидите. Замбендорф, успял да почине няколко часа вътре в кораба, отново беше навън и разговаряше с талоидите в ролята на самоназначил се земен посланик, което талоидите изглежда бяха одобрили, защото с него бяха по-отзивчиви и по-свободни, отколкото с останалите. Зад тях се виждаха корабът, безразборно надраскан ярд след ярд от корпуса до задната част с фигури, символи, стрели и линии, и десетки чудати талоиди, смесили се със закръглените, с глави като куполи в скафандрите си представители на Земята. Основен начин за общуване в историческия момент на първия контакт между цивилизациите на два различни свята се оказаха тебеширът и черната дъска, а корабът предлагаше най-подходящата повърхност за писане.

— Накарах Хърман Торинг да пусне един материал за Земята как Карл е започнал да общува с чужденците — каза Клариса, без да вдига очи.

Фелбърг се засмя и се приближи по-близо до екрана.

— Е, какво ново там долу? — попита той. Уест завъртя едно копче, за да намали гласа на служителя от НАСО, който се беше включил на локалните честоти на повърхността и от ландъра коментираше събитията.

— Виж талоида, който сега маха на Карл, този с червената пелерина — това е Галилео. Той е страшно любознателен. Този другия с него е сър Ланселот. Май е главатар на тайфата.

— Ясно — каза Фелбърг.

— Талоидите имат някакви ръчно рисувани карти, които нашите хора съпоставиха с картината от разузнавателната апаратура, така че сега знаем къде отиват — каза Уест. — Към един доста голям град в механизирания зона от другата страна на пустинята. Изглежда са тръгнали към двореца на краля, или каквото е там, който управлява целия район. Ланселот и останалите май работят за краля, но още не знаем каква е ролята на Галилео.

— Нямаш право на три опита, за да отгатнеш — каза Телма на Фелбърг.

— А?

— Карл е нарекъл краля Артур. — Фелбърг изпъшка.

— Какво друго очаквахте? — попита Уест. — Във всеки случай тая тайфа, дето военните унищожиха, е от някаква страна отвъд планините, която по една или друга причина е във война с Артур, или нещо такова. Но ако тия талоиди, с които вече приключваме контакта, са рицари на Артур, или нещо подобно, тогава може би вече има кой да ни представи в двореца.

— И какво, нашите хора имат намерение да кацнат някъде близо до града, за който спомена, ако Артур се съгласи? — попита Фелбърг.

Уест кимна.

— Позна.

— Колко време ще трябва да чакаме, докато Ланселот и неговите момчета се доберат дотам? Знаем ли това?

Никой още не е разбрал как измерват времето — кимна Уест към екрана. — Но във всеки случай, ако Карл успее, това няма да има кой знае какво значение. Той се опитва да внуши на талоидите да се съгласят да прелетят с нас останалата част от пътя. И знаеш ли какво, Джо, имам чувството, че те може и да приемат идеята.

Точно когато ездачите стигнаха билото на седловината в началото на долината, откъдето теренът се спускаше отново надолу към реката, по която минаваше картогианската граница, далече зад тях се чу слабо бучене. Те спряха и се обърнаха, за да видят как небесният дракон, благодарение на който бяха видели отвисоко своя свят, се издига, в началото бавно, с виолетов горещ вятър, струящ от долната му част, а после, като набра скорост, вирна носа си нагоре и се извиси още по-високо, за да се превърне в точица и накрая да изчезне. Дорнвалд беше употребил цялото си красноречие да убеди останалите да се съгласят да преминат разстоянието до Картогия с един от драконите на Небесните същества. Но приемането на покрив за подслон в пустинята беше едно, а да бъдат затворени от всички страни като в капан — друго. А след като бяха наблюдавали Небесните същества да влизат в пещите на драконите и да излизат невредими, как можеха да бъдат сигурни, че те преценяват правилно границата, до която обикновената обвивка от стомана и титан на робосъществата може да издържи?

— Това наистина са странни укротители на дракони, за миг направиха на парчета кралските войници, а сега молят за благоволенieto на Клейпур — каза Гейнор, след като ездачите продължиха пътя си. — Ако искат да се срещнат с Клейпур, защо просто не прелетят до град Менасим и не започнат да му заповядват? Струва ми се, че имат значително предимство в уменията да убеждават, което би осигурило бърза промяна, ако той реши да прояви неподчинение.

— Изглежда желанието им е да дадат възможност жителите на Менасим да бъдат предупредени — отвърна Дорнвалд.

Гейнор с удивление завъртя глава.

— С такава страшна сила зад гърба си да молят за нашето съгласие? Това не е ли истинско благородство на духа? Хоразорго явно можеше да си спести не чак толкова дребната неприятност, ако беше

обърнал повече внимание на обноските си и се беше отказал от прибързаността си.

— И все пак кой може да знае от какво лукавство и незнайни протоколи се състои рицарският кодекс на Небесните същества? — подхвърли Дорнвалд. — Молбата им дава ли всъщност свобода за отговор, както би могло да се очаква, или не е нищо повече от заповед, изразена в такава форма просто според правилата на чуждия обичай, който ние не познаваме?

Гейнор обмисля известно време въпроса и накрая каза:

— Ако е второто, тогава нашият отказ би могъл да се изтълкува като не по-малко невъзпитан, отколкото нападението на кралските войници. Като наказание за подобно неправилно решение рискуваме по същия начин да осеем пустинята.

— А! — възкликна Дорнвалд. — Сега вече мисля, че разбираш какво имам предвид, защото в думите ти отекват собствените ми разсъждения.

— Да се надяваме, че Клейпур ще се ръководи от същата логика — каза Гейнор.

— Не се страхувай — успокои го Дорнвалд.

До тях Тирг беше необичайно умълчан. Важно е, мислеше той, че разбойниците вече приемат загадъчните купологлави посетители като Небесни същества, което означава, че и те като Тирг повече не гледат на тях като на слуги. Купологлавите не се държаха като слуги. Те идваха, действаха и си отиваха по собствена воля. За разлика от тях двата дракона през цялото време седяха хрисимо в пустинята и скоро се създаде впечатлението, че не служат за нищо друго освен да пренасят купологлавите и странните им създания, които ги возеха насам-натам като живи колесници и изпълняваха всяко тяхно желание. Следователно, както можеше да се предположи, в света отвъд небето, откъдето идваха купологлавите имаше летящи създания, които те се бяха научили да опитомяват точно както робосъществата се бяха научили да опитомяват коне, силови генератори, товароподемни механизми и машини за продукти. Но що за същество беше това, което не е машина и все пак е обслужвано от машини и по чиято заповед магически създания гледаха през планината, съобщаваха за далечни събития и унищожаваша без колебание всеки, който предизвика гнева на техните господари? Тирг мислеше за всичко това и не каза почти

нищо, докато групата се спусна от седловината в началото на долината и прекоси склоновете в ниското, за да хване пътеката, която водеше към реката.

По-надолу склоновете преминаваха в равен бряг, осеян с подобни на палми кули за преработка на химикали, складови цистерни и живописна горичка от предавателни линии и разпределителни трансформатори, зад която пътеката излизаше на широк път, който през открита местност водеше към един мост. Групата тъкмо беше излязла на пътя, когато откъм моста в галоп се появи отряд конници с униформата на картогианската армия. Тирг се приготви да се срещне със свирепите фанатици, както трябваше да очаква според онова, което го бяха учили в Кроаксия, после видя, че Дорнвалд е спрял коня си и седи отпуснат и спокоен с широка усмивка на лицето, докато колоната се строяваше зад него.

— Майор Вергалет, ако не се лъжа — промърмори Дорнвалд на Гейнор, който засенчваше зрителните си матрици.

— Той е — потвърди Гейнор. Той погледна към Тирг.

— От картогианския граничен форт, оттатък моста.

Тирг кимна и вдигна глава да ги погледне. Картогианците бяха спретнато облечени, пъргави и дисциплинирани, а водачът им в този момент се усмихваше по начин, който съвсем не изразяваше свиреп фанатизъм. Той застана пред Дорнвалд и стегнато го поздрави:

— Радвам се да ви видя отново тук, сър. Надявам се, че мисията е била успешна.

Тирг примигна със сенниците си, обърна рязко глава към Гейнор, после зяпна Дорнвалд. Сър?

— Точно така, майоре — отговори Дорнвалд. Той се обърна и посочи Тирг.

— Това е Тирг, изследовател, на когото му е дотегнала душната кроаксианска обстановка и идва в Картогия да подиша свеж въздух сред нашите мислители й изобретатели. Тирг, запознай се с майор Вергалет.

— За нас е чест спътникът на генерала да бъде наш гост — каза Вергалет.

Генерал? Тирг отново примигна и поклати глава.

— Да бъда приет в такова общество е чест за мен — изрече тихо той, когато колоната отново потегли и войниците се строиха от двете

им страни.

Дорнвалд се засмя на слисания Тирг.

— Офицерите на Клейпур можеш да ги откриеш на най-неочаквани места и в най-странни одеяния — каза той. Малък народ като нашия може да оцелее само с хитрост и способност да знае за враговете си повече, отколкото знаят те.

— И по-скоро с уменията и знанията на своите оръжейни майстори, отколкото с числеността на армията си — добави Гейнор, като видя, че Тирг гледа любопитно един от странните продълговати механизми, които картогианските войници носеха метнати на гръб. — А това, разбира се, Отговарящи на въпроси, е една от причините да си тук.

Във форта групата отпочина и се подкрепи и още в края на този кратък престой Тирг вече беше отхвърлил по-голямата част от това, което беше слушал за картогианците, в най-добрия случай като невежо суеверие, а в най-лошия — като кампания за дезинформация и лъжи, водена съзнателно от повечето от ортодоксалните управляващи кръгове на другите народи, за да се предпазят от заплахата, която представляваше социалният експеримент на Клейпур.

— Раболепието и покорството, проповядвани от кроаксиканските духовници като дълг, дори съмнението, в който е ерес, служат на благородниците и принцовете за неща, които са достатъчно ясни — отбеляза Дорнвалд, докато двамата с Тирг се хранеха и разговаряха. — Но защо желанията и фантазиите на простосмъртните трябва до такава степен да бъдат свързани с някакъв всемогъщ Създател е далече по-трудна да се проумее. И не изглежда ли странно, че за мнозинството вечното избавление на оня свят, който те трябва да приемат на основата на голи уверения, може да се постигне единствено като се понасят страданията с благодарност и се живее в мизерия, за да стават все по-богати неколцина благочестивци, които показват подозрително нечестив интерес към положението си на тоя свят.

Нито Дорнвалд, нито спътниците му споменаха за Небесните същества и Тирг последва примера им.

Когато групата отново потегли, командирът на гарнизона възложи на един отряд да я придружи до Менасим — явно васкорианците отново създаваха грижи в района, през който минаваше пътят им. Васкорианците, обясни Дорнвалд на Тирг, бяха членове на

съюзили се екстремистки секти, които отричаха като греховни и упадъчни свободите, дошли с идването на Клейпур на власт, и бяха решили да свалят режима и да върнат страната към стария ред. Управниците на Кроаксия и Серетгин побързаха да се възползват от негодуването на васкорианците, снабдиха ги с оръжие и ги подтикнаха към въстание. Явно свободата да постигнат избавлението си по свой собствен начин, ако смятаха, че имат нужда да бъдат избавени от нещо, не беше достатъчна на сектите — всички останали, волю-неволю, също трябваше да бъдат избавени по техния начин.

Все пак останалата част от пътуването мина без произшествия, може би заради ескорта. Постепенно скалистата гранична местност остана назад и се появиха хълмове от тръбопроводи, силови кабели и решетести храсталаци, отварящи път към пустите ледени склонове понагоре. След като отминаха хълмовете, ездачите преминаха през една простряла се на мили гъста гора и мракът вече се спускаше, когато се забелязаха първите признаци, че наоколо живеят робосъщества. В началото това бяха отделни къщи, после се появиха села. Едновременно с това и пейзажът придоби по-угледен вид — ректификационни колони в добре поддържани редове, добре обработени гаечни, болтови и лагерни градини, плодородни ниви от електролитни утайници. Дорнвалд обясни на Тирг, че приближават покрайнините на Менасим.

Тирг вече не се изненадваше, че в поведението на населението няма и следа от страха и омразата, проявявали от угнетени роби, настроени срещу своя потисник. Напротив, войниците биваха поздравявани с усмивки и дружески махания, а селските деца се трупяха на пътя, за да ги гледат, докато отминат. Възрастните изглеждаха в добро здраве и добре галванизирани, бяха чисто и прилично облечени, а къщите им бяха спретнати и в добро състояние. Странно е един „живот в непрекъснат терор“ да даде такива резултати, помисли си Тирг.

Градът, въпреки навалищата и блъсканицата, също беше чист и изглеждаше преуспяващ. Магазините и сергиите на търговците бяха препълнени, а стоките — с добро качество. Улиците бяха павирани, нямаше никакви боклуци, а кръчмите и гостилниците бяха пълни и шумни. Други неща, които Тирг, стремял се в Кроаксия да отбягва градовете колкото е възможно повече, беше смятал за неразделна част

от градската обстановка, тук правеха впечатление с отсъствието си. Нямахше просяци или скитници, които да измолват или да търсят препитанието си на бунището, нито пък се виждаха духовници или благородници да преминават надменно в шесткраки карети след широкоплещести слуги, разчистващи със сопи пътя. Нямахше изгорени или частично разтворени трупове, изложени публично като предупреждение за другите срещу богохулство и ерес, нито пък на пазара се извеждаха за показ и за линчуване от тълпата извършители на по-дребни нарушения. Нямахше покрити със сажди каещи се грешници в корундови дрехи, които да изповядват на света греховете си по уличните ъгли. Нямахше аскетични монаси, приковани на стълбове за едно сияние. Нямахше фактически и следа от свещената и благочестива измислица, която винаги беше поразявала Тирг с абсурдността на начините, по които се унижаваха и опозоряваха, за да докажат, че са достойни творения на един премъдър и всемилостив Създател, на чието предразположение и присъда се смяташе, че може да се влияе с подобни щуротии.

По към центъра на града сградите ставаха по-големи и по-високи, органично израсналите конструкции преминаваха в изкуствено създадени постройки от свързани блокове лед. Използването на леда в строителството не беше непознато в Кроаксия, но мащабът и изобретателността на картогианската архитектура правеха онова, което Тирг беше видял досега, в сравнение с тях да изглежда недодялано. Този напредък в архитектурата беше станал възможен, както научи, благодарение на откриването на нови методи за синтезиране от метали и други материали на изкуствени повдигащи и режещи механизми, които можеха да имитират много от действията на естествените, живите машини. Подобни открития обясняваха и изключителното умение на картогианската армия. Странните тръби например, които войниците носеха през гърба си, бяха всъщност оръжия, които използваха експлозивни газове за изхвърляне на снаряди, способни от над сто крачки да разбият парче лед, дебело колкото пръст.

Тирг беше поразен. Като упражнение за ума той често беше размишлявал върху възможността за създаване на изкуствени машини, но никога не беше предполагал, че на практика от това може да излезе нещо. Той си спомни за един свой приятел, обзет преди много време от безумната идея да направи устройство, което с помощта на метанова

пара да върти колело. Приятелят му внезапно беше изчезнал, за да избегне арестуването за магьосничество и ерес по обвиненията, предявени му от Върховния съвет на Пергасос, и Тирг почти беше забравил за вечните им спорове. Хрумна му да попита картогианците дали знаят нещо за него. Казаха му, че неговият приятел е жив и здрав и живее недалече в покрайнините на Менасим. Работел върху усъвършенстването на конструирано от него устройство, което с помощта на метанова пара въртяло колело.

Вестта за пристигането на Дорнвалд се беше разнесла напред и един пратеник пресрещна групата, за да им съобщи, че Клейпур ще ги приеме в официалната си резиденция, която се оказа елегантна, но не прекалено помпозна сграда от ледени блокове, заобиколена със стена и разположена недалече от бившия кралски дворец, който сега служеше за правителствена сграда. След пристигането си ездачите бяха настанени в помещенията за гости и им беше предложено да се изкъпят и да облекат чисти дрехи, след което, освежен и значително по-представителен, Тирг беше въведен в уютната, обзаведена и украсена в светли, ведри тонове заседателна зала на партера, от която през широка тераса се виждаше дворът. В далечния край на голямата маса, която заемаше почти цялата зала, седеше Клейпур, а от двете му страни имаше по един сътрудник. Дорнвалд, Гейнор и Фениг също присъстваха, сега вече в униформата на офицери от картогианската армия, а с гръб към вратата седеше още една фигура. Встрани, до стената на поставка беше закрепена една от картите на Лофбейел, а на масата бяха натрупани други.

После седналият с гръб се обърна и самият Лофбейел се усмихна широко на изумения Тирг и стана, за да раздруса силно ръката му.

— Добре дошъл в Картогия, Тирг! Радвам се да те видя жив и здрав. Не се съмнявай — тук ще намериш своя истински дом. Обещавам ти това.

— Ти т-тук?! — заекна Тирг. — А Керсения и семейството ти? И те ли...

— Всички са тук, в Менасим, и са добре. Ще можеш отново да ни гостуващ, ако нямаш нищо против.

— Но как? Мислех, че си под непрекъснато наблюдение.

— Едно от приключенията на Дорнвалд, за което естествено ще чуеш в по-подходящ момент. А сега ела и се запознай с Клейпур и да

не пречим повече на това, което е по-важно.

Клейпур, който беше по-млад, отколкото Тирг си беше представял, и носеше туника от проблясващи златни пластинки с къса пелерина от яркосини керамични плочки, за втори път приветства Тирг с пристигането му в Картогия. Начинът на поднасяне на поканата бил малко необичаен, каза той, но се надявал, че Тирг ще разбере необходимостта от такива мерки в случая. Въпреки че не беше кой знае колко висок и с едро телосложение, Клейпур се държеше с непресторено достойнство, което направи на Тирг силно впечатление, и имаше авторитет, основан по-скоро на спонтанното уважение на неговите последователи, отколкото на някакъв открит показ на власт или изтъкване на положение. Говореше с прямотата да воин и без излишни думи, но въпреки това някак отвлечено и безстрастно, което издаваше мислителя в него. Той представи двамата до него като Лиоканор — висш офицер от едно подразделение на картогианската армия, което Клейпур нарече „Разузнаване“, и Пелимиад — ръководител на военните строежи и изобретения.

Тирг изрази задоволството си от това, че е в Картогия. Нямахше нужда да му се извиняват. Бяха се отнасяли с него добре и вежливо, независимо от трудните обстоятелства, и освен това беше имал удоволствието да пътува с предизвикваща и стимулираща мисълта компания.

— Пред мен изникна една загадка още преди да преминем прохода над Ксерксеон — що за разбойник е този, който обездва моите философски предизвикателства със същата ловкост, с която язди коня си — каза той в заключение.

Дорнвалд се засмя.

— Изненадан съм, че толкова лесно можеш да се подведеш. През по-голямата част от времето единственото нещо, което можеш да правя, беше да се вкопчвам с всички сили в коня си, за да не падна.

След като приключиха с формалностите, Клейпур се обърна и посочи към картите.

— Няма да ви обяснявам колко ценни са тези сведения за нас — каза той. — Лофбейел ми е казал, че вие също вярвате, че светът е сфера, Тирг — странна идея, идея, която признавам, че повече ме затруднява, отколкото облекчава... но въпреки всичко ще приема една такава възможност, като допускам, че вие сте обмислили фактите по-

задълбочено от мен. Така че може ли това твърдение да бъде проверено? Ако може, как? Ако е по силите ми да създам необходимите условия, ще го направя, защото предпочитам да познавам света такъв, какъвто е, вместо да се заблуждавам и да се доверявам на привидностите.

Казаното толкова се различаваше от всичко, което Тирг беше чувал от имащите власт, че няколко секунди гледаше втренчено и невярващо. После бързо се съвзе и отбеляза:

— В тази страна еретиците май няма от какво толкова да се страхуват.

— Фактите не могат да бъдат променени от убежденията — отговори Клейпур. — Който пожелае да смени убежденията си, за да са в съответствие с някакви нови факти, не може да бъде еретик, докато този, който отстоява убеждения, отхвърлящи фактите, не е еретик, а глупак, какъвто бих бил и аз, ако го карам да се страхува. Следователно думата няма никакво значение за мен.

— Това ли е новата вяра на нацията, която искате да създадете? — попита Тирг.

— Философия, не вяра — отвърна Клейпур. — След като тя признава, че не съществува нищо непознаваемо за разума, няма място за вяра без разум. Аз не мога да създам такава нация, но бих могъл да ѝ помогна сама да се създаде.

— Нима това е страната, която Кроаксия се е заела да освободи от веригите и оковите ѝ? — попита Тирг недоверчиво, огледа всички и накрая спря поглед върху Лофбейел.

— Сега виждаш кой има по-голяма нужда да бъде освободен — каза Лофбейел.

Тирг изглеждаше леко смутен.

— И сега Картогия се е заела да освобождава Кроаксия? — попита той.

— Веригите, с които са оковани кроаксианците, са в съзнанието им — отвърна Клейпур. — Може ли едно робосъщество да бъде освободено, ако то самото не иска, не е ли вътрешно противоречие да се говори за налагане на свобода? Кроаксиканците трябва сами да стигнат до истината като теб — всеки по свой начин и когато му дойде време. Само тогава едно съзнание може да бъде свободно, а не просто да отхвърли едни вериги и да ги замени с други.

— Това е прекрасна мисъл — съгласи се колебливо Тирг.

— Но нека не забравяме, че моите очи се отвориха само след като бях доведен в тази страна насила.

— Не е точно така — каза Дорнвалд. — Ние просто доведохме очите ти на място, където могат да видят истината. Ти сам си ги отворил много преди това.

Тирг се замисли за момент, после кимна удовлетворен.

— Тогава създаването на вашата нация ще може да разчита и на двама ни — каза той на Клейпур.

Клейпур кимна, без да изглежда изненадан. В този кратък миг Тирг долови респекта, който Клейпур беше способен да излъчва като водач. Простият и сдържан начин, по който прие изявлението на Тирг, беше допринесъл за укрепването на взаимното уважение и доверие повече, отколкото каквато и да е обстоятелствена реч.

— А сега — на работа! — изрече живо Клейпур. Той се обърна към Дорнвалд.

— Е, какви вести носите от Кроаксия? Серетгинците отново се въоръжават и вербуват наемници чак от Корбелио за нов поход срещу нас, както ми съобщиха, но в лагера им се плетат интриги, които смятам да превърна в наше предимство. Какво ново от другата страна на Мераказин?

Настъпи кратка тишина. Двамата помощници на Дорнвалд се спогледаха напрегнато. Накрая Дорнвалд каза:

— Колкото и да е сериозен този въпрос, Клейпур, случиха се някои събития, които го правят незначителен. Ние наистина носим вести — странни вести, — но не от другата страна на Мераказин, а от самата пустиня.

Клейпур сви вежди, погледна Лиоканор и Пелимиад, после отново Дорнвалд.

— Изясни се, Дорнвалд — каза той. — Какви събития?

Дорнвалд кимна на Фениг, който се наведе и извади плосък пакет, на пръв поглед като купчина карти, и го постави на масата. Когато обаче го разопакова оказа се, че това не са ръчно правени карти, а плътни, гланцирани листове, на които имаше невероятно детайлни изображения. Фениг подбра от купчината няколко листа и ги подаде на Клейпур, който се наведе напред да ги разгледа, а двамата му сътрудници надничаха отстрани със същия озадачен израз на лицето.

Изображенията бяха на някакви форми, разположени в редици и групи сред несиметрична мрежа от линии. След като наблюдава известно време мълчаливо, Дорнвалд протегна ръка и прокара леко пръст по една от линиите на листа, който Клейпур държеше.

— Не можеш ли да разпознаеш Булеварда на императорите в собствения ни град Менасим? — попита той небрежно. — А това... не е ли това собствената ти резиденция, в която сме се събрали в този момент?

Лиоканор внезапно ахна шумно.

— Това е Менасим! Вижте, това е коритото на реката и мостовете. Ето и двореца... а зад него е съдът. Има ги всички улици и къщи!

— Що за художник е нарисувал това? — попита Пелимиад смаяно.

После погледна към Тирг.

— Това да не е някаква картографска техника, каквато не съм виждал досега?

— Нито съм я рисувал, нито пък е някаква нова техника — каза Тирг. — До това сияние не съм виждал Менасим наистина.

Клейпур бавно вдигна глава.

— Откъде е това?

Лицето на Дорнвалд доби сериозен израз.

— Имало ли е в последно време някакви други новини, Клейпур? — попита той. — Съобщения за необикновени явления в небето, да речем?

Клейпур го погледна удивено и объркано.

— Да...

— Съобщения за летящи създания, както се говори, че се е случило преди дванадесет пъти по дванадесет сияния?

— Да — повтори Клейпур и набърчи чело. — Откъде знаеш за тях? И ти ли си виждал някое? Какво общо имат те с...

Гласът му секна, връзката изведнъж стана ясна. Той отново сведе очи към изображението на Менасим, после невярващо погледна Дорнвалд.

Дорнвалд кимна сериозно. Той извади от купчината друго изображение, но го задържа обърнато надолу към масата.

— Създанията съществуват, Клейпур. — Ние се срещнахме с тях в Мераказинската пустиня: Те са от друг свят, намира се отвъд небето. Превозват Небесни същества, на които служат и които са още по-странни — приличат на робосъщества, но не са... дори не са машини. Небесните същества са овладели непознати за нас умения, с които могат да запазват образи и картини.

Дорнвалд посочи към изображението в ръцете на Клейпур.

— Това не е творение на художник или картограф. Това е запазен образ на града така, както е видян всъщност през очите на едно от създанията, преминало високо в небето над Картогия. А картините могат да се наблюдават в същия момент и отдалече, дори ако очите, които ги виждат, летят над далечни краища, отвъд океаните дори.

Клейпур се беше вторачил смаяно в Дорнвалд. После разтърси глава, сякаш да я избистри, вдигна ръка и започна да масажира сенниците над очите си.

— Други светове?... Създания, обслужващи същества, които не са машини?... Що за приказки? Ако това не ми го казваше ти, Дорнвалд, един от най-доверените ми офицери...

— Така е, както казва Дорнвалд — потвърди Тирг. — И аз присъствах. Ние прелетяхме с едно от създанията — всички ние — до хълмовете на изток от картогианската граница.

— Вярно е — каза Фениг.

Гейнор кимна, но не каза нищо. Все още невярващ, Клейпур отново погледна Дорнвалд.

Дорнвалд обърна изображението, което пазеше като последно доказателство. Клейпур и двамата му сътрудници безмълвно се вторачиха в него. То показваше Дорнвалд, Тирг, Гейнор и няколко други робосъщества, застанали с група тромави, дундести, купологлави фигури пред нещо, което приличаше на огромен звяр с гладка кожа и с твърди изострени крайници. Фениг извади още изображения. На едното бяха Тирг и един от купологлавите, преметнали дружески ръце през раменете си, купологлавият — направил странен жест със свит юмрук и изпънат палец, а на другото — един купологлав, настанил се несигурно на коня на Тирг, а по-назад Рекс, наблюдаващ подозрително.

— Преследваше ни кроаксианската кралска гвардия — каза Дорнвалд. — Небесните същества я унищожиха. Разговаряха с нас със

знаци и ни доведоха дотук. Те са приятели, искат да дойдат в Менасим и да се срещат с неговия владетел. Това е известието, което ни помолиха да предадем. Ще наблюдават от небето и ще чакат да им дадем знак за отговора ти.

Като погледна отново към изображенията на Небесните същества, странните животни и другите форми на живот, които ги обслужваха, Тирг се замисли за картогианското оръжие за изхвърляне на снаряди и за механизмите, създадени от картогианските строители. Всички те бяха пример за елементарното начало на нови умения, които повтаряха процесите на самия Живот. Възможно ли е оръжията на Небесните същества и средствата, с които се придвижваха, да са продукт на същите умения, достигнали една много по-развита степен на съвършенство?

Продукт?

Възможно ли е Небесните същества да са създали оръжията и драконите? Но оръжията и драконите са машини. Първата машина трябва да е била създадена от нещо, което не е машина. В такъв случай възможно ли е Небесните същества да са самият Създател? Не, сигурно не. Подобна мисъл е пълен абсурд.

После Тирг си спомни, че идеята за въртене на колело с помощта на метанова пара някога също му беше изглеждала абсурдна.

— О, несъмнено, сигурна съм — каза Пенелопи Рамелсън, докато закусваха. — Бъртън ще се радва да разговаря с него.

Тя обърна глава, за да погледне съпруга си.

— Кога ще ти бъде удобно, скъпи?

Валери, братовчедката на Пенелопи, пристигнала от Масачузетс за целия уикенд, се усмихва в очакване.

Бъртън Рамелсън осъзна, че мисълта му се е върнала на бурята от протести, предизвикана в ООН от известието за намерението на главните западни сили едностранно да предявят претенции за Титан.

— А... какво? — попита той, като примигна и избърса устата си със салфетката. — Извинете ме, май още не съм се събудил напълно.

Пенелопи въздъхна.

— Валери говореше за Джереми — каза тя, като имаше предвид по-големия от синовете на Валери. — При положение че двамата с Джилиан са създали семейство, той смята, че има нужда от някаква работа... е, знаеш ли, от психологична гледна точка, предполагам, да чувства, че прави нещо за осигуряването им... нещо със собствени сили.

— Надявах се, че може би в ДЖЕСЕК имат нещо подходящо за него — каза Валери, като премина направо на въпроса.

Рамелсън се намръщи над кафето, което пиеше с двете жени, преди да се присъедини по-късно към Бул и някои други за една делова закуска.

— Хм, разбирам... Какво считаш за „подходящо“? Какво може да прави? Имам предвид, вярно ли е, че двамата с Джилиан са прекарвали цялото си време в шляене из Далечния изток и Ривиерата, откакто са се оженили, фактически... а дотогава той не е правил нищо повече от това да кара яхтата си, нали?

— О, не бъди такъв свадлив стар скъперник още от сутринта, Бъртън — скара му се Пенелопи. — Те са млади и изживяват младостта си. Какво лошо има в това? Винаги си ни говорил каква

нужда имаш в последно време от способни ръководители. Е, Джереми винаги ме е поразявал с таланта си и големите си способности. Мислех си, че има достатъчно възможности да го уредиш на някаква подобна работа... В края на краищата като начало не е необходимо да бъде на страшно отговорно място или нещо такова.

— Имам нужда от няколко ръководители на технически проекти и програмни директори — каза Рамелсън, все още неспособен да остави заядливи си тон. — Би ли могъл Джереми да се оправи със специалист по структурна динамика, десет години по-възрастен от него и с двадесегодишен опит? Какво знае той за доплеровия радар или за орбиталната механика. Това са хората, от които имам нужда.

— Сега вече се правиш на важен. Всичко, което...

— О, не исках да кажа подобно нещо — прекъсна я бързо Валери. — Може би нещо с по-малки изисквания, по-скоро в административните отдели, но да не е твърде еднообразно...

Тя му се усмихна очарователно с широко отворени очи.

— Нещо по-ефектно, с повече живец би отговаряло на неговия темперамент — маркетинг, може би, или реклама... Няма ли някаква подобно място, където би могъл да е полезен? Сигурно има, Бъртън.

Рамелсън допи кафето си и скришом направи гримаса. Дватамата с Пенелопи можеха много по-свободно да говорят за това по-късно, без да му се налага да дава прибързани обещания. Освен това, като знаеше, че навярно вече го чакат, не искаше да се впуска във всичките „защо“ и „защото“.

— Днес ще говоря с Грег Бул за това — обеща той, после остави чашата си и се облегна назад, сякаш искаше да каже, че за момента разговорът по този въпрос е приключен.

Пенелопи погледна Валери и едва забележимо ѝ кимна.

— И така, какво решихте да правите двете днес? — попита Рамелсън. — Нещо налудничаво и вълнуващо?

— Решихме да прескочим със совалката до Ню Йорк и да пообиколим магазините — отговори му Пенелопи. — Обадох се на Джени и Пол и те ни поканиха на вечеря.

— Аха. Намирисва на късно прибиране — каза Рамелсън.

— По всяка вероятност.

— Защо не останете и не се върнете утре?

— Бихме могли, мисля... Да, защо не? Ще ти се обадя и ще ти кажа какво сме решили.

Рамелсън погледна към Валери.

— Изглеждаш доволна от гостуването. Радвам се, ако е така.

Той погледна часовника си, сгъна салфетката, остави я пред себе си и стана.

— Е, другите ме чакат, боя се, че трябва да помоля за извинение, дами. Приятно пътуване до Ню Йорк и сърдечни поздравии на Джени и Пол.

— Разбира се — каза Пенелопи, когато той тръгна да излиза. — А ти няма да забравиш да говориш с Грег за Джереми, нали?

— Няма — въздъхна Рамелсън.

След по-малко от тридесет секунди, докато прекосяваше съседния хол, той вече беше забравил и мисълта му се върна към проблема за Титан. Останалият свят, най-вече Съветите, беше възмутен, когато накрая, след месеци на догадки, обвинения и отричане, последвали разкритията на Замбендорф при отпътуването, истината за целта на мисията на „Орион“ беше призната. Но на това събитие вече не се гледаше толкова като на „голямата катастрофа“, както в началото, тъй като когато истината накрая излезе наяве — а това рано или късно трябваше да стане — то поне до известна степен беше подготвило света за нея и по този начин донякъде беше намалила ефекта, който иначе би бил като взрив с огромна сила. Реакциите бяха очаквани, разбира се, но освен да вдигнат врява до небето и да заплашват какво друго можеха да направят Съветите? Вярно, можеха да започнат война, бяха допуснали помежду си западните ръководители. Но стратегическите аналитици на Пентагона бяха стигнали до заключението, че няма да започнат — поради същата причина, поради която от 1945-а никой не беше се осмелил да рискува с нещо по-сериозно — или поне, че е малко вероятно да започнат — повече от 92,4 процента вероятност, бяха изчислили компютрите.

От друга страна, в зависимост от това, какво точно щяха да открият на Титан, едностранният достъп до една развита чужда технология би могъл да даде възможност веднъж завинаги да се решат всички проблеми на Запада — чрез военни действия със Съветите и чрез търговия с останалия свят. Така че Западът беше поел риска и засега изглежда си струваше. Според Рамелсън единственият

пострадал до момента беше Каспър Ланг, който, както личеше от последните му видеограми от Титан, още страдаше от мисълта за големия провал, станал под носа му. Но по-добре да добият вярна представа за Замбендорф сега вместо по-късно, когато нещата започнат да стават сериозни, помисли си Рамелсън, докато изкачваше пъргаво четирите стъпала пред входа за библиотеката. А на Каспър скоро ще му мине.

Вътре Грегъри Бул и двама други от ръководството на ДЖЕСЕК заедно с Джулиъс Горш от Държавния департамент и Кевин Уейли, един от сътрудниците на президента, чакаха да започнат съвещанието. Като първа точка Горш щеше да ги запознае с резюме на последния доклад на Даниъл Лихърни от „Орион“. След като хората са кацнали в град „Генуа“, диалогът с талоидите продължава да се развива успешно, каза Горш. Първото впечатление от тяхната култура навежда на мисълта, че тя е сбор от самостоятелни, взаимодействащи помежду си, понякога воюващи, понякога уж съюзяващи се социално-политически общности, смътно наподобяващи италианските княжества и градовете-държави от средновековието, което личеше и от имената, давани им от земните. Нямаше повече инциденти като този, предизвикан от „падуанците“, и този случай явно не беше се отразил на по-нататъшните конструктивни взаимоотношения с „генуезците“. В околностите на Генуа беше изградена постоянна база, а хората се движеха свободно вътре в самия град. Въпреки че в реакциите на жителите на града все още се наблюдаваше страх и стремеж да ги отбягват, общо взето земните жители бяха приети добре.

— Поне отпадна най-голямото ни безпокойство — каза Рамелсън, когато Горш свърши. — Не се сблъскахме с високоразвита чужда раса, способна да създаде заплаха за мисията и за самата Земя.

Той погледна към Бул.

— И така, какво можем да кажем, Грег? Там има огромно количество необикновена и много сложна техника. Дали това е потенциален ресурс, който можем да ползваме? Възможно ли е по някакъв начин да работи за нас и да получим достатъчно, за да бъдат оправдани усилията? Ако е така, колко трябва да чакаме за облагите?

— Всяко нещо с времето си, Бъртън — каза Бул и за момент откъсна поглед от записките си. — Учените там са доста натоварени. Работят денонощно, а това, което откриват, е изумително, да не

говорим за сложността му. Различните специалисти ще докладват отделно, но се опитвам да получа предварително резюме през следващите дни. Става ли?

— Чудесно — каза Рамелсън. Бул продължи:

— Отговорът на основния въпрос е „да“ — на Титан функционират технологии и процеси, които може да са векове напред, в сравнение с всичко, създадено на Земята, а някои от нещата там като концепция са съвършено нови. Вече сме установили наличието на цялостно ядрено превръщане на елементите, пълна преработка на материали на основата на ядрен синтез, молекулярна електроника, самоусъвършенстващи се системи за обучение, разумни, оптронни, холообработващи мозъци... а без съмнение има и какви ли не други неща, за които не сме и сънували. Той протегна ръка.

— Най-вероятно изглежда предположението, че всичко е започнало от някаква чужда самовъзпроизвеждаща се промишлена система, инсталирана преди може би милиони години. Но дали това ще се окаже вярното обяснение или не, няма съмнение, че цялата система е замислена и създадена като високоефективно добивно, преработвателно и производствено съоръжение, предназначено за масово производство на промишлени материали и продукти, и независимо какво се е случило впоследствие, то ще действа за изпълнение на тази първоначално поставена задача.

— С други думи, ако съумеете да оправите тая бъркотия и да поставите цялата дейност на една по-организирана основа, от подобна система вие бихте могли да задоволите всички нужди на Земята за векове напред — каза Ричард Снел, един от директорите на ДЖЕСЕК.

Уейли изглеждаше заинтригуван.

— Искаш да кажеш, че това би могло отново да ни даде значително конкурентно предимство... а може би и стратегическо превъзходство?

Снел се усмихна иронично.

— Това би могло да се определи като най-сдържаното изявление на годината, Кев. Той сви рамене.

— Онзи, който поеме в ръцете си дейността на Титан, няма да има конкуренти или стратегически съперници. Всички тези проблеми изчезват завинаги.

Настъпи кратка пауза, докато се осъзнае цялото значение на казаното. После Уейли попита:

— А талоидите? Има ли вероятност да създадат проблеми за... „правото на собственост“ или нещо подобно? Имам предвид дали целият този капацитет не им е нужен и на тях, или всичко това от тяхна гледна точка няма никаква стойност?

— Да се надяваме, че ще успеем да създадем основа за сътрудничество — отговори Бул. — Техният опит и познаването на средата във всички случаи ще бъдат ценен актив, което прави съвместната дейност за предпочитане.

Фредерик Митърс, другият представител на ДЖЕСЕК, отбеляза:

— Въпреки физическия им вид културата на талоидите всъщност е доста примитивна. Те нямат съзнанието да използват повече от една съвсем малка част от потенциала, който ги заобикаля. Но под нашето ръководство с уменията, които притежават, ще бъде възможно да започнем съвместна дейност и да я развиваме взаимноизгодно.

Уейли го погледна любопитно.

— Ясна ми е нашата гледна точка — каза той. — Какво ще спечелят талоидите? Митърс разтвори ръце.

— Какво иска всяка изостанала раса, когато срещне по-високоразвита култура — достъп до по-голямо благополучие и сила, увереност, знания... каквото искаш.

— Това отнася ли се и за талоидите? — в гласа на Уейли звучеше изненада.

— Бих се обзаложил, че е така — каза Митърс. Горш кимна.

— Освен това Генуа е сравнително малка държава, постоянно нападана от по-големи врагове, а Падуа е един от тях. Има голяма вероятност генуезците да ни бъдат безкрайно благодарни за всяка помощ, която им окажем, за да се защитят. А инцидентът с падуанците е убедителен пример за това, какво можем да предложим.

Рамелсън огледа присъстващите. Всички го наблюдаваха в очакване да одобри бъдещата политика. Той се облегна назад и забарабани разсеяно с пръсти по страничните облегалки на креслото си, докато обмисляше казаното. Накрая кимна.

— Във всеки случай явно си струва да продължим. Да смятам ли, че другите, пред които сте изложили становището си, също го приемат?

Горш кимна.

— Това, общо взето, е препоръката на Дан Лихърни и президентът я одобри — каза той.

Рамелсън изглежда остана удовлетворен и се обърна към Бул.

— Нека тогава да изпратим поверително известие на Каспър относно линията на поведение, с което да потвърдим нашата позиция — каза той. — Колкото по-рано разбере как стоят нещата, толкова по-скоро ще отчетем някакви резултати.

— Точно това исках да обсъдим — каза Бул, като започна да вади някакви листове от куфарчето си... — Аз всъщност донесох един проект да го погледнете. Можем да го обсъдим, след като всички сме тук.

На другия край на Вашингтон Уолтър Конлън и Патрик Уитакър закусваха в „Хауард Джонсън“.

— Струва ми се, че Джери Маси доста се е озорил — каза Уитакър. — След цялата работа, която свършиха с Върнън по време на пътуването... Имам предвид, че са събрали достатъчно доказателства, за да развенчаят всичко казано и направено от Замбендорф след заминаването на мисията.

— Точно така — съгласи се Конлън над чинията с бъркани яйца и кайма, без обаче да е особено обезпокоен. Уитакър изглеждаше озадачен.

— Нима всичко не е било губене на време?

— Защо?

— Е, кой го е грижа вече? — сви рамене Уитакър. — В сравнение с това, което става сега на Титан, всичко изглежда дреболия, нали? Всеки, който сега се опита да прави въпрос от това, дали Замбендорф е извъртял няколко номера или не, просто ще излезе магаре, а Маси е достатъчно умен, за да го знае. Предполагам, че Маси и Върнън затова не съобщават повече за някакви по-значителни разкрития.

Конлън поклати глава.

— Те вероятно са наблюдавали Замбендорф по време на пътуването колкото да им мине времето — каза той. — Маси е достатъчно умен, за да схване, че не съм го изпратил толкова далече само за да разобличи един медиум... поне след като е разбрал къде всъщност е изпратена мисията и защо.

Уитакър смръщи чело.

— Искаш да кажеш, че задачата му изобщо не е била да издъни Замбендорф?

— Да, освен ако той самият не реши все пак — каза Конлън, без да вдига поглед от чинията. — ДЖЕСЕК и останалите си имаха официална версия, така че и аз трябваше да имам такава. Маси разбра това доста отдавна. Преди мисията да тръгне, уредих с един от висшите офицери от комуникацията на кораба Маси да разполага със самостоятелен канал, свързан директно с моя отдел на НАСО във Вашингтон и да не бъде ограничаван или цензуриран... просто за всеки случай. На Маси му беше казано доста след като тръгнаха.

— Добре, и за какво всъщност е там?

— Не знам — каза Конлън.

Уитакър изглеждаше съвсем изумен. Конлън поясни:

— Не съм абсолютно сигурен защо ДЖЕСЕК изпрати Замбендорф, но не е било само за да развлича на забавите в офицерската столова. Подозирам, че възнамеряват да използват неговата способност да влияе на общественото мнение и да им помогне да тласнат правителството в посока, която служи на техните интереси.

Уитакър беше шокиран.

— Ти се шегуваш, Уолт.

— Напротив — поклати глава Конлън. — Шутовските му номера биха могли да станат значителен фактор в определянето на международната политика.

— Но какво точно? — попита Уитакър. — Какво точно смятат да правят с него?

— Те не биха могли да имат никакви определени планове, преди да се разбрали какво е положението на Титан — каза Конлън. — Но сега знаят неща, които по-рано не са знаели. Имам чувството, че много скоро някой ще даде на Замбендорф по-особени нареждания. А когато Замбендорф разбере за какво всъщност е там, тогава Маси ще знае своята задача.

Греъм Спиърман се загледа през прозорчето на хладилната камера в една от биологичните лаборатории на „Орион“, където автоматичен манипулатор отрязваше образци за изследване от някакво кафеникаво, подобно на каучук вещество, взето от останките на чудноватите крачещи каруци, унищожени при сблъсъка с падуанските талоиди. Хладилната камера беше необходимост, тъй като при стайна температура повечето от псевдоорганичните материали на талоидите се разлагаха във вонящи течности. На работната площ около Спиърман данните от дисплеите показваха установеното от електронни и протонни микроскопи, хроматографи за газове и течности, електрофоретични анализатори, изотопна, рентгенова и ултразвукова апаратура и почти всички видове изобретени досега спектрометри. Спиърман вече беше направил анализ на запалителния химикал, изхвърлен от натоварените на падуанските бойни коли катапулти. Оказа се, че е вещество, богато на кислородно-въглеродни съединения, които, веднъж достигнали температура на запалване чрез въздействието на бързодействащ външен киселинен слой върху металната повърхност на мишената, в редуциращата атмосфера на Титан бяха опасно огнено оръжие. От видеозаписите се видя, че самите катапулти също са органични и представляваха огромни, с изящна форма растения, които изхвърляха снарядите или чрез освобождаване на натрупана механична енергия, или чрез акумулиран газ под налягане.

Със своите тридесет и няколко години, очила с дебели рамки и увиснали мустаци, облечен с карирана вълнена риза и джинси, Спиърман беше от стговорчивия тип хора, които Телма можеше да приеме като интересни, без да рискува накрая да се окаже, че са я използвали като кошче за идеологически отпадъци, ако прекара времето си в разговор с тях. Беше установила, че с повечето учени, особено с по-младите, проблемът е в това, че успешната им интелектуална реализация в една област понякога ги довежда до

надценяване на собственото им мнение абсолютно за всичко, което превръщаше разговора в борба за оцеляване, тъй като всяка тема ставаше минно поле. Спиърман беше едно приятно изключение — нямаше политически възгледи, нямаше своя любима икономическа теория за решаване на световните проблеми с един замах, нямаше и маниакални представи за това, как трябва да живеят другите, за да направят света по-добър.

— Никога не съм виждал подобно нещо — каза той, като се обърна и махна с ръка към образца зад прозорчето. — То е способно да расте, като развитието му зависи от големи съставни молекули, това е сигурно, но не може да се каже, че е живо. Някъде по средата е... Има някаква примитивна биохимия, но нищо, което да го доближава до живота на равнището на клетъчния метаболизъм. Виж, няма никакви клетки.

Телма изглеждаше заинтригувана, въртеше се бавно наляво-надясно с операторския стол пред конзолата с микроскопа, а Дейв Крукс слушаше, облегнат до вратата.

— Тогава от какво е направено? — попита Телма. — Как расте без клетки? Спиърман въздъхна.

— За да се даде изчерпателен отговор, ще са нужни може би години, а за момента го приеми за нещо като органичен кристал, но сложен... с изменения в структурата, които не съществуват при кристалите.

Той посочи образца в хладилната камера.

— Това е част от единия крак. Има рудиментарна кръвоносна система, по която преминават хранителни вещества и го възстановяват, система от еластични тъкани, които му дават възможност да се движи, и мрежа от проводящи нишки, по които в отговор на приложена механична сила се предават електрически разряди. И това е всичко. То навежда на мисълта, че цялата структура може да се движи, ако нещо я тегли — нещо като пасивен фрикционен редуктор.

— Органично колело — каза Телма. Спиърман се ухили.

— Точно така. Нещо подобно.

— Ами не може ли да прави нещо друго, да се възпроизвежда, или нещо такова? — попита Крукс. Спиърман поклати глава.

— В никакъв случай. Както казах, може да се движи и да регенерира тялото си или части от него. Но в никакъв случай не може

да се каже, че е живо.

Телма промълви:

— Как изобщо е могло да се развие подобно нещо, щом е неспособно да се възпроизвежда?

— Не се е развило — отговори простичко Спиърман.

— Тогава откъде е дошло?

— Единственото предположение е, че талоидите са го създали.

Телма и Крукс се спогледаха озадачено.

— Но как биха могли? — оспори Крукс. — Имам предвид, че техниката им е като в средновековието. Ти говориш за нещо, което може да изглежда недодялано в сравнение с познатите ни живи клетки, но то все пак е доста впечатляващо постижение на биотехниката.

— Удивително е — потвърди Спиърман. — Всъщност мисля, че нашето генно инженерство не би могло да постигне това — във всеки случай не без естествено съществуващи макромолекули, с които да се работи.

— Е, за това говорим — каза Телма. — Как биха могли талоидите да го направят?

Спиърман направи няколко крачки из лабораторията, после се обърна и разпери ръце.

— Вече имаме доста примери за наличие на сложни въглеводородни и азотни съединения в почвата, приличащи много на молекулите, за които се смята, че са предшественици на живота на Земята. Но явно на Титан те не са претърпели по-нататъшно развитие, вероятно поради ниската температура и липсата на силна йонизираща радиация и други мутагенни стимулатори. Е, в най-добрия случай можем да предположим, че талоидите по някакъв начин са се научили да обработват тези суровини и за известен период от време са развили технология за производства на това, което виждате тук.

Той отново махна към хладилната камера.

— Имам предвид точно производството. Това нещо не расте естествено. Те го ползват и за чудатите си къщи, както и за много други неща, които видяхме.

Джон Уебстър, англичанин, консултант по генно инженерство от Института по молекулярна биология в Кеймбридж, кимна от мястото си пред една разхвърляна работна банка, приклепена в ъгъла сред полици с бутилки и поставки за електронна апаратура.

— Изглежда е така. Това е нашата култура, обърната наопаки. Ние отглеждаме потомството си и това, с което се храним, а изработваме предмети от метал, извлечен от скалите. Храната и потомството на талоидите се правят на монтажни линии, докато те отглеждат предмети, израснали от органичните вещества, намерени в скалите и почвата. Това обяснява всичките тези „плантации“, на които се чудехме — те са заводите на талоидите.

— Вярно е, те правят същото, което и ние, само че наопаки — каза Спиърман. — Човекът се е научил да прави механични устройства, с които да имитира действията на живите организми в познатата му среда — да повдига тежести, да придвижва товари и т.н. Талоидите също са открили, че могат да произвеждат изкуствени устройства — органични, — с които да имитират единствената им позната форма на живот.

— Това има някакъв смисъл — съгласи се Крукс. — Но все още не обяснява как са могли талоидите да овладеят процеси на молекулярно равнище, след като културата им е с векове назад от нашата.

Той посочи с ръка банките с оборудване и апаратурата наоколо.

— Ние трябваше да изобретим всичко това, преди още да знаем какво е протеин, да не говорим за съединяването на гените в плазмиди. Талоидите не биха могли да направят каквото и да е, даже смътно наподобяващо всичко това.

— Никога не им се е налагало — каза Спиърман. — Те вече са били заобиколени с него.

На Телма ѝ трябваше секунда, за да проумее какво казва той.

— Будалкаш ни — каза тя недоверчиво. Спиърман поклати глава.

— Човекът се е научил как да използва ензимите и бактериите за вино и сирене преди хиляди години, без да му се е налагало да знае каквото и да е за протичащите химични процеси. Кой може да каже, че талоидите не са успели да се научат да култивират формите на живот, които са открили около себе си? Ние стрижем вълна от овцете и правим палта, те вземат жица от машините за изтегляне. Той сви рамене.

— Това е същото.

— Всяко нещо при тях е като при нас, само че обърнато и върнато три-четири века назад — каза Уебстър. — Ние първо сме били

занаятчий и от това начало сме развили техниката и физичните науки. Биохимията се е появила по-късно. Талоидите са развили първо приложната биология, но без някакво истинско разбиране на биологическата наука, а сега едва започват да нагазват във физичните науки.

— Изглежда странно — отбеляза Крукс. — Човек би помислил, че цялата тая железария долу отдавна би трябвало да им е дала възможност интуитивно да я проумеят.

— Защо да е трябвало? — попита Спиърман. — Човешките същества са усъвършенствани биологични системи, но това не им дава възможност интуитивно да проумеят как работят техните мозъци и тела. Тези знания могат да се придобият по-късно, когато се появят съответните инструменти... и те все още са непълни. Човешкото съзнание работи на равнище над това на нервния хардуер, който поддържа нашия умствен софтуер и необработената сетивна информация, на която този хардуер реагира. Ние не възприемаме света като въздействие на вълни, фотони, сили и т.н., а като хора, места, неща. Нашето съзнателно възприятие възниква от взаимодействието на абстрактни символи, съвсем отдалечени от първоначалните физически дразнителни — изолирано, така да се каже, от всякакво пряко познание за лежащите в основата неврологични и физиологични процеси. Така че ние можем да мислим за нещата, които ни интересуват, без да знаем абсолютно нищо за това, какво правят трилионите нервни клетки на нашия мозък, без дори да знаем, че имаме такива.

За момент Крукс набърчи чело.

— Добре, какво искаш да кажеш — че талоидите са високоразвити електронни системи, но това не им дава възможност интуитивно да проумеят как функционират? Че тяхното познание работи на по-високо, абстрактно равнище по същия начин?

— Точно така — отговори Спиърман.

Телма закима с глава, вече започваше да схваща.

— Фактът, че талоидите са компютри, не означава, че е задължително да мислят с прецизността на машина и да притежават пълна информация, нали? Може да не са в състояние да си спомнят дума по дума вчерашен разговор или пък всеки път в една и съща ситуация да се държат по различен начин... точно като нас.

— Ето, това се опитва да ви обясни Греъм — каза Уебстър. — На хардуерното си равнище с всяка своя частица човешкият мозък е така механичен и предсказуем, както електронният компютърен чип. Един неврон или се възбужда в отговор на дадена серия въздействия или не се възбужда. Той не агонизира в нерешителност, опитвайки се да се превърне в един микроскопичен ум, който да реши какво да прави. На това равнище разум няма. „Разумът“ възниква като свойство на организация, която се проявява само на по-високо равнище... По същия начин една молекула не притежава свойството „елефантизъм“ — достатъчно голям брой молекули обаче, организирани по необходимия начин, го притежават. Почти сигурно е, че разумът на талоидите е резултат от сложна организация, която по същия начин надхвърля техния хардуер.

Спиърман се върна при хладилната камера, надникна да види какво става вътре и въведе някаква команда от пулта за управление под прозорчето.

— Ако се покаже на един талоид някаква холоптропна част от компютърен процесор, сигурно ще бъде толкова озадачен, колкото и човек от средновековието, който се опитва да проумее мозъка на заек — подхвърли той през рамо. — На нас машините са ни ясни, защото сме в състояние да тръгнем от простото и да преминем към по-сложното — от скрипеца и лоста през динамото и парната машина до компютрите, ядрените централи и космическите кораби. Оттук вече можем да обясним всеки детайл от нашите творения и неговото предназначение, до последния болт и последната гайка на нещо от рода на „Орион“. Но проумяването на биологичните процеси не става толкова лесно, защото, вместо да имаме възможност да почнем от простото, ние се оказваме изправени пред най-сложното — крайните продукти на милиарди години еволюция. Без разбирането на ДНК, ролята на протеините, клетъчната диференциация и други подобни не е лесно да обясним целокупността на един заек или как преди всичко се е образувала тя.

Спиърман въведе друга команда, изчака да провери резултата и отново се обърна към останалите.

— Талоидите имат същия проблем. Те са изправени пред крайните продукти на една създадена преди много години чужда технология, вероятно и на милиони години еволюция след това, без да

имат възможността да посещават колегите и институтите, които са посещавали чуждите инженери. Затова физичните науки са останали загадка за тях. Но биологическата наука е нещо, което те са успели до известна степен да схванат, като са използвали наличните ресурси.

Телма се замисли за няколко секунди.

— Искаш да кажеш, че за дълъг период от време те изобщо не са се и опитали да използват най-простите оръдия, тия, които знаем?... Имали са достатъчно подръчен материал. Изглежда... о, някак странно.

Спиърман се усмихна леко.

— Причината е твърде ясна, ако се замисли човек — каза той.

— Каква е? — попита Телма.

— Оръдията на труда, както знаем, са направени от преработени материали — метали, стъкло, пластмаси и т.н. — каза Спиърман. — С други думи, същите материали, които съществуват естествено навсякъде по Титан. Тях няма да ги има дълго. Нито пък ще го има дълго това, което някой се опита да направи с тях.

Крукс озадачено сви вежди.

— Защо смяташ така? Уебстър разпери ръце.

— Всичко това вероятно ще се окаже „храна“ за едно или друго нещо. Пък и... кой ще тръгне да прави оръдия, украшения и къщи от захарни пръчки и пица.

В столовата на екипажи в по-големия от двата сглобяеми купола, които представляваха база Генуа 1, беше топло, задушно и претъпкано. Маси взе от шубера канче кафе и поничка и се отдалечи от редицата масивни фигури в скафандри, които чакаха да закусят набързо минути преди поредната експедиция до града. След като преди около тридесет и шест часа беше пристигнал от „Орион“ и току-що се беше събудил, това наистина беше закуска, предположи той. Талоидите останаха все така активни в продължение на малко повече от десет земни дни, по време на най-силната обща осветеност на движещия се по шестнадесетдневната си орбита Титан, която беше резултат от прякото слънчево излъчване и от отразената светлина на Сатурн. Тъй като с едното си полукълбо Титан беше непрекъснато обърнат към Сатурн, едната му страна беше подложена на променливото въздействие на прякото излъчване и на отразената светлина, докато другата оставаше

изложена само на пряко излъчване, като пространствата между тях получаваха смесица и от двете в различни дози. По този начин цикълът на светлината и мрака се явяваше сложна функция на орбиталното движение и освен това на различни места беше различен.

— Как е днес рационалистът? — чу се приветлив глас зад него. — Чувам, че това време на годината не е подходящо за разобличителна дейност.

Маси беше разпознал Замбendorф, преди още да се обърне. Въпреки че преди три месеца, когато напускаха Земята, много от учените в мисията бяха показали известно пренебрежение и равнодушие към Замбendorф и екипа му, по време на пътуването нещата значително се бяха променили. Сега Замбendorф, Абакоян, Телма и останалите се приемаха просто като нормална част от ежедневието на обществото от „Орион“. Дали това беше психологическият ефект на съвместното обитаване на една и съща, малка, формирана от човека и намираща се на стотици милиони мили от Земята среда, Маси не знаеше. Но в своите разговори с учените той беше открил обичайното чувство на благоразположение към Замбendorф и групата му като към хора, чието майсторство в избраната професия е неоспоримо. Пренебрежението си учените запазиха най-вече за тези, които предпочетоха да ласкаят екипа на Замбendorф.

Маси се обърна и видя Замбendorф да се хили насреща му над металния пръстен, за който се захващаше шлемът на скафандъра му.

— Имаш вид на човек, който би могъл да издържи още няколко дни — призна той кисело.

— И аз се надявам на това — каза Замбendorф. — Досега трябва да е станало ясно, даже и на теб, Джери, че ни чака много по-важна работа, за да не си губим времето с дреболии, които са част от мястото, където трябваше да си останат — на милиарди мили оттук, на Земята.

Маси го погледна с любопитство. Замбendorф и екипът му бяха проявили искрен интерес към сериозните дела на мисията, дори бяха изненадали някои от учените с познанията си. Беше ли възможно Замбendorф да претърпява някаква промяна?

— За какво става дума, Карл? — попита той. — Да не те обзема чувство за вина, като виждаш най-после и ти някаква истинска наука?

— Не бъди глупав — с насмешка отвърна Замбendorф. — А дори и да е така, смяташ ли, че щях да ти кажа? Ти си психологът. Ти би трябвало да ми кажеш.

С други думи, Маси можеше да приеме поведението на Замбendorф и така, и иначе. Това все още беше старият Замбendorф — вечно потаен, винаги един ход напред в играта.

— Веднъж и ти да направиш нещо, което има смисъл — каза Маси. — Прояви умение, когато трябваше да се сбlijим с талоидите, те ти се доверяват. Сигурно е по-приятно чувство, отколкото през цялото време да мамиш хората, така че защо не си признаеш?

— Не е същото — отговори Замбendorф. — Ще помогна на всеки, който полага усилия сам да си помогне. Талоидите може да ги чака още доста път, но те ценят знанието и умениято. Искат да се учат. Желаят да се занимават с това. А хората? Пфу! Те израстват сред библиотеки, университети и учители, които биха могли да ги запознаят с направените открития и с мъдростта на хилядолетията, но те не се интересуват. Предпочитат собствените си илюзии. Как можеш да откраднеш нещо от някой, който се е отказал от всичко?

— Може би хората просто трябва да бъдат научени да мислят — подхвърли Маси. Замбendorф поклати глава.

— Това е все едно да водиш кон на водопой. Когато хората са готови да мислят, те ще мислят. Да се опитваш да ги подтикваш е безполезно. Всичко, което можеш да направиш; е да им покажеш къде е водата и да ги чакаш да ожаднеят.

Той махна над рамото на Маси към Озмънд Периера и Малкълм Уейд, които стояха до вратата и на висок глас обсъждаха предположението на Периера, че космическият кораб от антимаateria, причинил образуването на Северния ледовит океан, може би е дошъл от Титан.

— Чуй ти тия двамата идиоти — промърмори тихо Замбendorф. — Може да загубиш година от живота си, за да подготвиш подробно опровержение и да успееш да ги убедиш, че това, за което говорят, е глупост. Смяташ ли, че ще научат нещо от подобен експеримент? Нищо няма да научат. След седмица ще се хванат за нещо друго, пак толкова нелепо. Така че можеш да си спестиш времето за нещо по-полезно. Аз ще спестя своето за талоидите.

— Внимавай, Карл — предупреди го Маси. — Започваш да говориш така, сякаш признаваш, че пак ставаш измамник.

— Не бъди глупав — каза Замбендорф. — Но дори и да е така, смяташ ли, че хората ще научат нещо от това, което се опитах да им докажеш?

Той поклати глава.

— Нищо. След седмица те също ще намерят нещо друго... точно като този приятел Озмънд и другия тип.

В този момент по високоговорителя съобщиха, че транспортърът, с който групата щеше да се придвижи до града, чака в шлюза за превозните средства.

— Проблемът при теб е, че по душа наистина си учен — каза Маси, като тръгнаха към изхода. — Но ти смяташ, че е под достойнството ти да го признаеш.

Половин час по-късно те вече навлизаха заедно с останалите в покрайнините на Генуа, осветени от прожекторите на транспортъра и двете ескортиращи го на петдесет ярда отпред и отзад военни разузнавателни коли. През цялото време край пътя се стичаха талоиди, за да наблюдават процесията от странни създания, които носеха в себе си същества от един друг свят. Някои изтичваха напред и навлизаха в сноповете светлина — очевидно вярваха, че тя притежава чудотворни и лечебни свойства. Други се отдръпваха назад при преминаването на колите или побягваха към страничните улици.

Някакъв талоид — на кон, загърнат с груба пелерина за езда и с лице, скрито от качулка — наблюдаваше незабелязано от сянката на един вход близо до градската стена, като поглъщаше и най-малката подробност. Когато колите отминаха, ездачът излезе от входа, и тръгна в обратна посока, за да продължи пътя си, по който щеше да излезе от града и да прекоси границите на Картогия и Мераказинската пустиня. Скерилиан, Шпионинът с хилядата очи, имаше какво да докладва, когато се върне при своя височайши господар Ескендером — краля на Кроаксия.

— Можеш ли да си представиш разстояние, дванадесет пъти по-голямо от най-голямата широчина на Картогия? — обърна се Тирг към Мораяк, сина на Лофбейел, който седеше с гръб към голямата, покрита с карти и листове с изчисления маса в стаята, дадена от Лофбейел на Тирг, да я ползва за кабинет, докато живее при семейството.

— Мисля, че да, въпреки че никога не съм изминавал такова разстояние — отговори Мораяк. — Ами че то трябва да е по-голямо и от странния кръгъл свят, за който говорите двамата с баща ми.

— Не е така, Млади задаващи въпроси, който ще стане мъдър, като ги задава — каза Тирг.

Той взе кълбото на Небесните същества, подарено му от Носещия цвете на ръката, и му хвърли бегъл поглед.

— Едно такова разстояние всъщност е малко по-малко от половината диаметър на нашия свят, за който ме увериха, че е представен вярно от това кълбо.

Той остави кълбото и погледна отново към Мораяк.

— А разстояние, още дванадесет пъти по-голямо от това, достатъчно да покрие открай докрай шест свята? Може ли умът ти да побере това?

Мораяк се намръщи и се загледа в кълбото, докато се съсредоточаваше.

— Не съм сигурен. За да си представя разстоянията в Картогия, изисква се само да използвам способностите, които имам, но нямам опита, който да насочи моята интуиция в усилията ми да определя дадено разстояние около един свят, а не по права линия? Но явно и такова голямо изпитание за моя ум не те задоволява, щом сега ме караш да се мъча с шест свята.

— Тогава вместо световите, чиято повърхност се извива в пространството, нека да вземем за пример времето, което не създава усложнения със своята еднопосочност — предложи Тирг. — Ако си представим широчината на Картогия като едно-единствено сияние,

тогава въпросното сияние, което е дванадесет пъти по дванадесет по-голямо, се равнява на една Картогия за всяко сияние от времетраенето на дванадесет пъти по дванадесет сияния. Сега можеш ли да си го представиш?

На Мораяк му трябваха няколко секунди, за да схване, но накрая кимна, като в същото време се мръщеше напрегнато.

— Това наистина е нещо огромно, но сега, след като ми го обясни по този начин, не е невъзможно да си го представя. Умът ми е напрегнат докрай, но мисля, че ще успея да си представя такова разстояние.

— А още дванадесет пъти по-голямо? Мораяк зяпна Тирг с измъчено изражение, после се ухили безпомощно и поклати глава.

— Невъзможно!

Тирг прекоси стаята, завъртя се и разтвори широко ръце.

— А още дванадесет пъти й още дванадесет пъти и отново още дванадесет пъти...

— Спри, Тирг — запротестира Мораяк. — Каква полза има да повтаряш думи, които престават да имат някакво значение?

— Но те имат значение — заключи Тирг.

Той направи няколко крачки и посочи с ръка. Мораяк се обърна на стола си и се загледа в голямата карта на стената над масата, която Лофбейел беше нарисувал по записките на Тирг от разговорите му с Небесните същества. На нея се виждаше огромната Небесна пещ, достатъчно голяма да погълне за миг целия свят, и около нея пътищата на деветте свята, които непрекъснато обикаляха около пещта, някои съпроводжани от собствени съпътстващи светове, които на свой ред обикаляха около тях. Беше смайващо, като научиха, че Робия, както Клейпур беше нарекъл света на робосъществата, дори не принадлежи към групата на деветте, а е само един — вярно, най-големият — от свитата от седемнадесет слуги, следваща по петите един гигант. Дорнвалд беше отбелязал, че гигантът сигурно е кралят на световите, като се има предвид пръстеновидната му корона. Но Тирг сочеше не гиганта, а третия свят около пещта — Не особено впечатляващ, мъничък свят с един-единствен слуга, — който Лофбейел беше нарекъл Лумия, тъй като небето му сияеше със същата гореща светлина, която придружаваше Небесните същества или лумианците,

както по-правилно ги наричаха сега, където и да отидеха. Тирг прекара бавно ръст по картата.

— Това е разстоянието, което дели нашия свят от света на лумианците, Мораяк — разстоянието, което са пропътували, за да стигнат до Робия.

Мораяк го погледна недоверчиво.

— Не може да бъде!

Тирг кимна. Мораяк отново погледна картата, после Тирг.

— Но за такова пътуване сигурно са нужни много, много пъти по дванадесет живота.

— Казаха ни, че дванадесет сияния са достатъчни. Големият дракон, който кръжи над небето, явно е по-бърз даже и от по-малките, които за миг преминаваха над града.

Тирг се загледа няколко секунди изпитателно в лицето на Мораяк, после кимна със задоволство.

— Сега, мисля, разбираш по-добре какви чудеса правят съществата, с които скоро ще се запознаеш — каза той.

Мораяк се взря за момент в Тирг, сякаш се чудеше дали да приеме думите му сериозно, после бавно се обърна към картата, този път — с още по-голяма почит. Тирг и Лофбейел скоро трябваше да отидат в резиденцията на Клейпур, за да се включат в разговорите на картогианските водачи с лумианците, и Мораяк беше успял в края на краищата да изкопчи позволенията на баща си и той да тръгне с тях. Беше ходил, разбира се, да види странните постройки извън града, в които живееха лумианците — баща му, беше казал, че те са ги направили — и беше зърнал отдалече тромавите, купологлави фигури, които очевидно не бяха самите лумианци, а някакви външни обвивки, носени от тях на Робия, защото те се нуждаеха непрекъснато от наличието на топъл, силно корозивен газ. Но това беше друго, с него не можеше да се хвали пред приятелите си.

— Чудя се що за свят е това — промърмори той замислено, все още загледан в картата.

— По-удивителен и от най-смелите ти сънища — отвърна Тирг. — Небето му е пълно със светове, твърде многочислени, за да бъдат преброени, разпростиращи се, докдето погледът ти стига, защото над Лумия няма постоянна облачна покривка, която да ограничава видимостта. Толкова е топъл, че повърхността му е покрита с океани

от течен лед. Метанът може да съществува само като пара. Там тялото ти би било много по-тежко, отколкото на Робия.

— А пейзажът? — попита Мораяк. — Има ли планини и гори? Лумианците отглеждат, ли в равнините стада от матрици за лагерни втулки, ходят ли на лов за галванични разтопители? Децата им съберат ли уплътнителни пръстени сред монтажно-предавателните линии, ловят ли с примамка от медни жици намотвачки на бобини?

Тирг сви вежди, като се чудеше как да обясни различията.

— Децата там се монтират в миниатюрна форма — каза той. — Те растат, като поемат вещества, които вътрешно се разнасят под формата на течни разтвори.

Мораяк го зяпна изумено.

— Но откъде ще знаят веществата на кое място да се натрупват? — възрази той. — Цялата форма ще се развали.

— Този процес е непонятен за мен — призна Тирг. — Може би затова лумианците съществуват под формата на желе и трябва да стоят в обвивки, за да запазят облика си. Но естественият монтаж на Лумия е невъзможен, защото няма никакви машини... като изключим няколкото, които не са живи, а са създадени от лумианците.

— Значи е истина, че те могат да правят изкуствени машини?

— О, да, това са единствените машини, които те познават. Вярно, имат животни и гори, но те не са машини. Те са направени от... е, това може да се нарече най-точно „естествено съществуваща органичност“, приличаща много на самите лумианци.

Мораяк изглеждаше объркан.

— Но трябва да има занаятчии, които да създават органични изделия. Как може да съществува „естествена органичност“?

— Аз също се уча — напомни му Тирг. — И двамата имаме доста въпроси, които за известно време ще подлежат на изпитание търпението ни.

— Но органични гори и животни... цял един свят, пълен с такива грозотии? — направи гримаса Мораяк. — Това е толкова противно, толкова неестествено... Как може изобщо там да живее някой? Затова ли са дошли на Робия — да избягат? Но как...

Влезе Керсения, жената на Лофбейел.

— А, знаех си, че ще ви намеря двамата тук — каза тя. — Лофбейел е впрегнал каруцата и ви чака пред къщи.

Керсения тръгна обратно по коридора към външната врата, Мораяк стана и двамата с Тирг я последваха.

— И помни, дръж се прилично, не досаждай — говореше тя, докато Мораяк си обличаше палтото. — Ти си щастливец, за един младеж е чест да бъде поканен, в резиденцията на Клейпур. Не излагай баща си.

— Няма — обеща Мораяк.

— Сигурен съм, че няма за какво да се безпокоиш — каза Тирг.

Тирг и Мораяк излязоха от къщата и се настаниха до Лофбейел, а Керсения остана пред вратата, докато се загубиха по пътя за града. Хубаво е, помисли си Тирг, да види семейството да живее свободно и без страх, а Лофбейел да се занимава открито със своите изследвания и най-последно да е в състояние да преподава така, както винаги беше искал. Чудеше се дали видяното може да се приеме като поличба за нещо, което ще се разпростре и ще обхване цялата раса на робосъществата. Защото лумианците явно почитаха свободата и знанието и приемаха напълно ценностите, които Тирг чувстваше, че Клейпур и възгледите му за Картогия символизируют. Можеха ли лумианците да предложат ново бъдеще за всички робосъщества, така както Картогия предложи ново бъдеще за Тирг, за Лофбейел и неговото семейство? Щяха ли сега старите нрави по цяла Робия да останат в миналото и да бъдат забравени, така както Кроаксия вече оставаше в собственото им минало и потъваше в забрава?

Така че в края на краищата духовниците и Писанието в известен смисъл навярно са били прави, мислеше си Тирг. Ако лумианците наистина са Създателят, тогава Създателят наистина предлага спасение от мъките и робията на светския живот... но не в някакъв друг свят, а на този, просто като се изхвърлят мъките и робията от него. В края на краищата това щеше да бъде най-разумният и най-простият начин да се постигне подобна цел. Защо трябваше един Създател — особено така мъдър и всемогъщ, както го представяха духовниците — да избере по-трудния начин, за да промени нещата?

Но от дългия си и горчив опит Тирг се беше научил да не храни прекалено големи надежди за каквото и да е. Винаги имаше нещо, което може да се обърка, и обикновено така ставаше. Тирг се запита дали като създатели Небесните същества имат същия проблем.

— Това, което той прави, е несъвместимо с целите на политиката, утвърдена от Земята — каза Даниъл Лихърни на Каспър Ланг на борда на „Орион“. — Също така получавам оплаквания, че поведението му пречи на персонала, който е упълномощен, да направлява отношенията ни с чужденците, да изпълнява задълженията си по достатъчно ефикасен начин. Мога ли да разчитам на теб да уредиш въпроса?

— Искаш да кажеш, че Жиро придобива комплекс за малоценност, защото талоидите обръщат повече внимание на Замбендорф, отколкото на него. Зелцман смята, че не се е покрил със славата, която заслужава, а някой недоволен след научните светила — Вайнербаум, да речем — започва да завижда и смята, че е застрашено достойнството му — каза Лаят.

Той започват да се отегчават от това, че се налага през цялото време да стои на кораба и да се занимава с проблемите на всички останали.

Лихърни изпухтя и се озъби:

— Слушай, този медиум се вре навсякъде и се е отдал на тоя спектакъл долу така като че цялата мисия е организирана не за друго, а да рекламира неговата дейност. Твоята корпорация го изпрати тук, Каспър, и е твое задължение да го контролираш. Така че мисли каквото си искаш, но аз искам да направиш нещо.

След час Ланг, още по-вкиснат след нетипичното за Лихърни избухване, седнал зад бюрото си гледаше мрачно Озмънд Периера.

— Къде е програмата за експериментите, които смятате да провеждате със Замбендорф? — попита той. Периера се обърка.

— Какво? Е, мислех, че това е само заради версията с Марс. Мислех...

— Корпорацията не ти плаща да мислиш, тя ти плаща да знаеш — избълва Ланг. — Имаш ли представа колко ѝ струва изпращането на твоите хора на такова разстояние? Смятах, че сте тук, за да изследвате сериозни научни явления.

— Е, няма спор за това, но...

— Тогава колко време трябва да чакам, за да видя, че нещо се прави? — попита Ланг. — От теб се иска да организираш експерименталната програма, ясно ли е? Е, крайно време е да

започнеш да организираш нещо. Не очакваш аз да го направя вместо теб, нали?

— Не, разбира се, че не, но аз... аз, това е... Той е долу, в база Генуа едно.

— Добре, доведи го обратно от база Генуа едно! — изрева Ланг. — Съгласих се да слезе веднъж долу да види повърхността. Добре — видя я. Сега го доведи тук и започвайте работата, за която сте изпратени. И никой, повтарям — никой от този екип да не слиза повече долу, докато не видим някакви резултати. Ясно?

Периера преглътна и закима бързо.

— Да, да, разбира се.

— Чудесно.

Ланг се пресегна и повика секретарката си на екрана на терминала.

— Кати, пусни веднага по системата съобщение до ръководството на персонала. Карл Замбендорф да се върне незабавно на кораба, слизането на повърхността на целия екип се забранява до второ нареждане.

Ескендером, крал на Кроаксия и предопределен за покровител на истинската вяра в Създателя, отпусна ръката си върху страничната облегалка на трона и се вторачи намръщено в нея, докато слушаше. В основата на стъпалата пред него, коленичил с единия си крак, Скерилиан, шпионинът, направи жест с ръка.

— Те летят — наведнъж по много пъти по дванадесет от тях — с опитомени дракони, дълги колкото е широк дворецът. Движат се по улиците на Менасим в странни чудовища на колела, големи колкото къщите. Кроят тайни планове в съюз с Клейпур, а сред горските машини извън града извършват с опитомените си създания и магическите растения разни ритуали. Направени са от горещи флуиди, покрити с мека обвивка, и разменят мисли, без да им пречи разстоянието, въпреки че не произнасят нито дума.

Ескендером седеше замислено, докато поглъщаше информацията, после вдигна глава и погледна въпросително Хоразорго, който стоеше от едната страна на стъпалата. Една от зрителните му матрици беше покрита с пластмасова превръзка, а върху дупката, оставена от липсващата му ръка, беше заварена метална плочка.

— Съществата и създанията, които им служат, не съм видял — каза Хоразорго. — Но драконите са същите като тия над Мераказин, — а по-малките дракони-шпиони всъщност връхлетяха върху нас, като пръскаха светкавици и огън. И виолетовата светлина е същата.

— За какво ли може да разговарят същества като тези с Клейпур? — попита Френелеч от мястото на върховния духовен глава — малко по-ниско и вдясно от трона.

— Моите осведомители са чули между картогианските съветници и офицери да се говори много за забранени занаяти и нечестиви сили, които еретици и прокълнати се мъчат да открият — отвърна Скерилиан. — Картогия се поставя в услуга на Черния господар, като става убежище за слугите му и база, от която той ще

пороби света. Много слуги на злото, отказали се от светлината на вярата, за да служат на Клейпур — светския помощник на Черния господар — са събрани за тази цел — картографът Лофбейел и Задаващият забранени въпроси Тирг са сред най-скорошното попълнение.

Здравата матрица на Хоразорго светна гневно при споменаването на имената им.

— А сега Черният господар изглежда отново оказва помощ на Клейпур като компенсация за малката територия и ограничените възможности на Картогия — заключи Скерилиан.

Кралят погледна Френелеч.

— И така, Черният господар изпраща от небето дракони на Клейпур, за да му помогне. Виждам колко сили хвърлят духовниците на Кроаксия, Серетгин и другите държави от Свещения съюз за постигане на блясък и великолепие, чувам безкрайни молитви, песнопения и просби. Къде са тогава драконите на вашия Създател?

— Вярата ще победи злото — цитира в отговор Френелеч. — Това е изпитание, изпратено ни за проверка. Не трябва да се разколебаваме.

— Вярата на васкорианците помага ли им в тяхната борба за отхвърляне на игото на Клейпур? Въръжих ги щедро, изпратих най-добрите ни офицери да ги обучават, а в последното сражение с войниците на Клейпур са били пометени. Новото картогианско оръжие, което изхвърля стоманени топчета на три пъти по-голямо разстояние, отколкото най-силния копиехвъргач, ще излезе по-ефикасно от цяла планина скучни книги или безкрайни заклинания.

— Оръжията на драконовите същества — измърмори Хоразорго и попипа несъзнателно рамото си. — И тях ги познавам добре.

Френелеч изглеждаше обезпокоен, но преди да може да отговори, Морморел, старшият съветник на краля, който, докато слушаше, крачеше бавно назад-назад, внезапно се обърна, застана в центъра на празното пространство пред трона и вдигна ръце, за да привлече вниманието. Скерилиан се изправи и се отдръпна почтително назад, а останалите извърнаха любопитно глави.

— Нашата тревога може би е прибързана — каза Морморел. — С какво точно се доказва предположението, което никой от нас не оспори, че тези дракони наистина са пратеници на Черния господар?

Че носят същества, които притежават непознати за нас умения — знаем. Че идват от място, което не е отбелязано от достигналите до най-далечните райони наши пътешественици и изследователи — знаем. Но повече от това, откъде и защо идват, ние не знаем и можем само да предполагаме. Не е ли възможно, вместо да са изпратени от някое свръхестествено царство за изпълнение на зловещи планове за света, те по-скоро също да са изследователи, намерили за изгодно да се спазарят с Клейпур, като му се отплатят с това, от което той има полза, в замяна на онова, което те на свой ред са дошли отдалече да търсят?

В тронната зала настъпи тишина, докато присъстващите осмисляха заключението на Морморел.

— Вестта, че Клейпур е получил огромна чужда помощ, би могла да се превърне в източник на вдъхновение и решителност за нашия народ — промълви Хоразорго. — Дълго време той е смутен от неспособността на съюзните армии да покорят малката упорита Картогия.

— Какво биха търсили подобни същества в свят като нашия? — попита подозрително Ескендером.

— Никакви предположения не могат да ни изяснят това — отвърна Морморел. — Но какъвто и да е отговорът, способна ли е Картогия да предложи нещо, което да не може да бъде получено в по-голямо количество от по-обширните територии на Кроаксия или пък да не може да бъде направено от по-многочислените ни роби и работници? По този начин не само ще се спазарим по-добре от Клейпур, но и ще надминем всичко, което той е в състояние да предложи.

— Мммм...

Ескендером се облегна назад и потърка замислено брадата си. Зрителните му матрици бавно се озариха от светлина.

— Ако помощта на драконовите същества може така да промени малката Картогия, то тя би направила държава като Кроаксия...

— Непобедима — довърши Френелеч със сдържан глас. Морморел разбра, че е постигнал целта си. Той кимна бавно и доволно и огледа лицата около себе си.

— Непобедима не само срещу Картогия... а при нужда — и срещу Серетгин, Корбелио, Мунаксиос... Срещу всички.

Отново настъпи тишина. После Френелеч произнесе с глас, внезапно станал по-уверен:

— Това е божественият промисъл! Създателят е изпратил драконовите същества от другата страна на Бариерата, за да разнесат Истинската вяра по всички кътчета на робосвета. Ние сме избрани да приемем пратениците, които Черният господар чрез Клейпур се опитва да заблуди. Това, което трябва да направим, е да установим връзка с драконовите същества и да разберем какво им е наредил Създателят да търсят. Така е решил Той да ни разкрие Своята воля.

Ескендером погледна към Скерилиан.

— Да си видял или чул нещо, което да показва какво искат от Клейпур?

— Нищо. Но не съм имал такава цел.

— Тогава това вече ще ти бъде целта — отсече Ескендером. — Твоята задача е да се върнеш веднага в Картогия и да разбереш какво искат драконовите същества за своята помощ. Упълномощен си да говориш от името на кроаксианската корона да изразиш нашето желание за пряк диалог и по твоя преценка да направиш подходящи предложения, които да осигурят постигането на такъв резултат.

— Веднага ще се приготвя — каза Скерилиан.

— Да тръгне и един от твоите офицери — каза Ескендером на Хоразорго. — Скерилиан може да има нужда от воински умения. Освен това искам да чуя мнението на военен специалист, който непосредствено е наблюдавал тези драконови същества.

— Моля за Вашето кралско разрешение лично да го придружа — отговори веднага Хоразорго.

Ескендером се намръщи, не желаейки да повдига въпрос за състоянието на своя капитан. Хоразорго видя как погледът на краля се премести от очите към ръката му.

— Щом мога да се върна от Мераказин пеша и ранен, сигурно мога да издържа с придружител, на кон и възстановен. Нито пък мисията на Скерилиан ще бъде изложена на опасност, защото личното ми отношение в случая ще компенсира това, което е загубено физически.

Ескендером го погледна за момент, после се обърна към Скерилиан:

— Ти ще отсъдиш, твоят корпус може да пострада, не моят. Имаш ли доверие на Хоразорго да те придружава? Отговори честно, шпионино. Сега не е време да оставяме страхът да не оскърбим някого да влияе на разсъдка и благоразумието.

— Шпионинът не трябва никога да бъде видян и чул — отвърна Скерилиан. — Какво значение има външният вид на някой, който не съществува? Склонността към неразумни и рисковани постъпки в тая работа повече пречи, отколкото помага, а Хоразорго има достатъчно основание да ги отбягва. Имам пълно доверие в него за изпълнението на общата ни задача.

Кралят задържа за момент погледа си върху тях, после кимна...

— Така да бъде!

Той стана от трона, слезе по стъпалата, после спря, сякаш се сети за нещо, и се обърна към Върховния духовен глава:

— Мисля, че е добре да се помолиш за успеха им — каза той, след което се обърна и се отдалечи.

Все едно си в гроб, помисли си Каспър Ланг, или в ледена пещера в глетчер, която е прекалено дълбока, за да проникне светлината.

След като Замбendorф и екипът му бяха върнати на кораба и в дипломатическата група на Жиро се бяха освободили места и след като дейността в Генуа и около града беше станала по-организирана, Ланг се беше възползвал от възможността да слезе на повърхността и да се включи по-пряко в събитията. Беше видял невероятната бъркотия от разпръснатата машинария и изоставени съоръжения, които заобикаляха базата и се разпростираха далече зад лъчите на прожекторите, струящи от няколкото поста около района; призрачните очертания на чудатите, култивирани градски къщи и огромните ледени здания по пътя към двореца на Артур, който, разбира се, беше наречен Камелот, странните облечени двукраки роботи и другите машини, събрали се край пътя да гледат. Сега седеше неудобно в една просторна ледена зала вътре в Камелот, в която имаше дори голяма маса, макар и не кръгла. Срещу него, подобни на гигантски изправени насекоми в слабия кръг светлина, разпръсвана от инсталираните от инженерите на НАСО две маломощни лампи, седяха Артур и няколко други талоиди. От двете му страни Жиро, Зелцман и останалите земни представители в своите съставени от няколко части лъскави, подобни на машини облекла, изглеждаха не по-малко злоещо. Повечето от мебелите бяха с причудливите псевдорастителни форми, типични за света на талоидите, а стените — неясен и мрачен фон — бяха покрити с изтъкани от жица драперии и странни композиции от пластмаса и метал. Разговорите се водеха от няколко часа.

— Кажете им, че не са ни разбрали правилно, Конрад — прозвуча на локалната честота в шлема на Ланг гласът на Жиро. — Нямаме намерение да експлоатираме хората им или да поставим твърде ниска цена на техния труд. Всеки, който се стреми към икономическо

процъфтяване, трябва да работи за него точно както ние сме работили на Земята. Другояче не може да бъде.

Зелцман превключи на друг звуков канал, свързан кабелно с електронния блок на масата пред него.

— Съжалявам — каза той. — Вие все още не ни разбирате правилно. Земните жители не искат да експлоатират труда на талоидите. Титан трябва да работи за своето благополучие точно както Земята е работила за своето.

Минаха няколко секунди, докато микропроцесорът в блока направи обмен с по-големия компютър, намиращ се в комуникационния център в база Генуа 1. После на екрана пред Зелцман се появи:

„ЕКСПЛОАТИРАТ ТРУДА НА ТАЛОИДИТЕ“ —
БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ. ЕКВИВАЛЕНТНА ФРАЗА?

Зелцман се замисли за секунда.

— Облага от труда на талоидите, която не се заплаща — каза той. БЛАГОПОЛУЧИЕ = БОГАТСТВО? в този контекст — осведоми се апаратурата.

— Богатство за всички талоиди — отвърна Зелцман.

На екрана излезе:

СЪЖАЛЯВАМ. ВИЕ ВСЕ ОЩЕ НЕ НИ РАЗБИРАТЕ ПРАВИЛНО. ЗЕМНИТЕ ЖИТЕЛИ НЕ ИСКАТ ОТ ТРУДА НА ТАЛОИДИТЕ ОБЛАГА, КОЯТО НЕ СЕ ЗАПЛАЩА. ТИТАН ТРЯБВА ДА РАБОТИ ЗА БЛАГОПОЛУЧИЕТО НА ВСИЧКИ ТАЛОИДИ ТОЧНО КАКТО ЗЕМЯТА Е РАБОТИЛА ЗА БЛАГОПОЛУЧИЕТО НА ВСИЧКИ ТАЛОИДИ.

Зелцман въздъхна.

— Изтрий последната дума. Въведи „земни жители“. Апаратурата го изпълни.

— Добре.

„Транслаторът“, който Дейв Крукс, Лейън Кийхоу и някои други специалисти по импулсна техника и разчитане бяха създали и продължаваха да усъвършенстват, не толкова превеждаше, колкото даваше възможност на двете страни, чиито родни езици взаимно бяха не само неразбираеми, но и неуловими за слуха, в диалогична форма да „нареждат“ фактически на апаратурата да отбелязва казаното и да „помни“ неговото значение. Тя извършваше това чрез съпоставими разчитаеми редувания на образци човешки глас със сбор от кодирани импулсни образци на талоидите, съхранени в компютъризираната библиотека, която непрекъснато се обогатяваше. Като откриваше талоидския еквивалент на даден идентифициран отрязък от реч, вложен в нея, тя синтезираше съответстващия ултразвуков талоидски импулсен поток, като по този начин осигуряваше честотната промяна и времевата компресия, необходими за предаване на информация от една степен на разбираемост на друга. Извършваше изцяло и обратния процес. Съответствията се определяха не чрез точните правила на граматиката или чрез някакво сложно програмиране, а просто чрез взаимно съгласуване между двете страни посредством проби и грешки. Така системата беше започнала от съвсем груб начален вариант и непрекъснато се развиваше.

— Недобре разбрали — чу се от говорещото растение. — Лумианци не искат добро от бзз-бзз трак-зззип робосъщества бъдат роби не свободни. Бък-бък Робия работи здраво получава много добро за робосъщества пиуууу чъп както Лумия работи здраво получава много добро зза чък-чък-чак-чак-чак лумианци.

Тирг се намръщи съсредоточено.

— Мисля, че не са ни разбрали правилно — каза той. — Смятат, че се страхуваме, да не би да са дошли да ни поробят.

— Тяхното растение май преувеличава загрижеността ни — отбеляза Клейпур. — Моето възражение не е заради това, че ще ни направят роби, защото е ясно, че са можели досега да го направят, ако това е било желанието им, а заради впечатлението им, че животът на нашите хора е моя собственост, която продавам или разменям както си искам, вместо те самите свободно да решават какво да правят с него.

— Какво е това „добро“, което, като работим, ще го имаме и в нашия свят така, както те го имат в своя? — попита Лофбейел.

— Навярно оръжията и другите средства за унищожение, с които толкова много и с такова усърдие ни занимаваха — отговори Дорнвалд. Клейпур поклати глава.

— Защитата на Картогия е от значение да мен, вярно е, но тези търговци на разруха искат да ми втълпят не нещо друго, а манията за величие и жаждата да завладея цяла Робия. Тия лумианци наистина са от някакъв съмнителен вид, различен от вида на Носеция цвете и помощниците му.

Той погледна Тирг.

— Обясни на лумианците, че за нас ще бъде много по-полезно, ако ни запознаят със съзидателните си умения, защото с такива умения бихме могли да разпределим нашия труд между защитата, прехраната и учението на народа в такова съотношение, каквото самите ние решим. Ако лумианците искат да ги научим как да опитомят горите, за да обогатят съзидателните си способности, не е ли оправдано в замяна да искаме те да ни научат как по-добре да проумеем това, което сме опитомили?

Тирг се пресегна и натисна бутона, който отваряше ушите на говорещото растение. Появи се малка светлинка, която показваше, че растението слуша.

— Познаването на съзидателните умения на лумианците ще бъде по-ценно за нас от голямото количество оръжия освен тия, необходими да осигурят защитата на Картогия — каза той. — Ако лумианците желаят да ги научим как да опитомяват горите, робосъществата желаят лумианците да ги научат как да проумеят горите.

Транслаторът превърна импулсния поток в цифри и ги предаде на компютъра в базата, който ги групира и със скорост един милион в секунда ги съпостави с наличните образци. Когато се откриха подходящи приблизителни съответствия, блокът за решения отдели от подбрания материал най-точното от тях. Миг по-късно компютърът предаде на транслатора:

— Неясно бзз-бзз гъй-гъп какво значи „съзидателни умения“ — изкряка растението. — Исква казва пиууу-фууу друг вариант.

Тирг се замисли, но нищо не му дойде на ума.

— Искай друга дума — каза той.

Растението беше разбрало, че това е инструкцията, която му се дава, за да замени един термин на лумианците с друг. Вътре в

контролния процесор на транслятора импулсната серия включи разклонение към подпрограмата за обновяване на библиотеката.

ИСКА СЕ ЕКВИВАЛЕНТНА АНГЛИЙСКА СЛОВЕСНА ФОРМА — докладва екранът пред Зелцман.

— Добре — съгласи се Зелцман.

— Моля, опиши — растението подкани Тирг.

— Знание, сръчност, способност — изреди Тирг. — Създаване, изобретяване, правене на машини. Проумяване на това, как работят машините. Познание за произхода на първата машина. Как се е появила първата машина?

Екранът отговори:

ФУНКЦИЯ	СУБЕКТ	ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ
Знание	Машини	Първата машина
Изобретателност	Действие/	— източник?
Вещина	Принципи на	Произход на
Разбиране	действие	машината?
(Господство?)	Устройство/	Невъзможно?
	Производство	

Зелцман гледа няколко секунди екрана и каза:

— Наука и техника.

Няма да навлиза в метафизиката на последната част, реши той.

— Бззз-пиууу дума на лумианци уоуъмпкркркк добра нужно опростява други по-добре хуууоу — посъветва растението Тирг.

Тирг се замисли върху това, което беше казал, и отвърна:

— Познаването на съзидателните умения е по-ценно за Картогия, отколкото прекалено много оръжия.

— Сега опита може би разчете бзз-бзз бък;-бък говори — посъветва растението.

— Зелцман прочете на екрана:

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ ПОЗНАНИЯ — ПО-ЦЕННИ ЗА ТАЛОИДИТЕ ОТ ОРЪЖИЯ МНОГО (ПРЕКАЛЕНО) УБИВАТ? АКО ЗЕМНИТЕ ЖИТЕЛИ ИСКАТ ПОМОЩ ОТ ТАЛОИДИТЕ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА МАШИНИЯ КОМПЛЕКС, ТАЛОИДИТЕ ИСКАТ ОТ

ЗЕМНИТЕ ЖИТЕЛИ ПОМОЩ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПОЗНАНИЯ ЗА МАШИНИЯ КОМПЛЕКС.

— Отново сме в задънена улица — каза Ланг. — Не мисля, че засега, можем да отидем по-нататък. Поне преводите стават по-смислени, така че не сме изгубили деня напразно. Мисля, че свършихме добра работа.

— И аз — обади се друг глас от групата. — Да се махаме оттук и да се връщаме в базата. Вече съм готов за вечеря. Жиро въздъхна.

— Добре, ще продължим заседанието там — съгласи се той. — Кажете им, че разбираме тяхната позиция, но тя създава доста усложнения и ние ще се приберем, за да ги обсъдим. Те също има върху какво да помислят — без стабилна отбрана няма да има никаква Генуа, така че трябва правилно да определят кое за тях е от първостепенно значение. Завършете с обичайните благодарности и любезности.

Когато уморителният обмен беше направен и като заключение талоидите поднесоха своите почитания, всички станаха и започнаха да докосват ръцете си по начин, възприет като съчетание от обичайните и за земните жители, и за талоидите добронамерени поздрави. След като групата излезе, техниците събраха електронната апаратура и изключиха лампите до следващата среща, а френските парашутисти, които бяха разположени извън залата, се строиха заедно с почетния караул от гвардията на Артур, за да придружат гостите и техните домакини до транспортъорите. След последните официалности за сбогуване земните представители потеглиха към базата си.

— Единственият начин да се окаже натиск върху населението като цяло е посредством неговите водачи — каза Жиро, свалил с облекчение шлема си в кабината на транспортъора, докато се измъкваша от покрайнините на Генуа. — Но как да стане, когато водачът смята, че може за една нощ да стъпи в двадесет и първия век и моментално за стане цивилизован? Имам предвид, че тяхната култура все още е варварска — най-малко векове от степената на развитие, на която могат да овладеят техниката. Но как може да ги накараш да разберат това и да ги убедиш, че трябва да бъдат търпеливи и да не проиграват това, което държат да спечелят? Това е проблемът, Каспър.

— Всичко е резултат от илюзията за величие, която си създадоха от разговорите със Замбендорф и неговите смахнати — каза кисело Каспър Ланг. — Не трябваше изобщо да ги допускаме до тях.

— Съгласен съм, но станалото си е станало — отвърна Жиро. — Той сега поне е вън от играта. Надявам се, че си му намерил достатъчно работа, докато ни потрябва — достатъчно, за да не направи още някоя беля.

— За всичко съм се погрижил — каза Ланг. — Озмънд Периера и оня чалнат канадски психолог са го натиснали яко. Чудо е, че намира време да яде и да спи.

— Значи няма възможност да се набърка в нашите работи с Артур? — попита Жиро просто за да бъде сигурен.

— Никаква. Даже и да има време, как би могъл да направи нещо? Ако намери начин да слезе от кораба, никога няма да бъде допуснат до базата.

— Е, радвам се да чуя поне това, Каспър — каза Жиро.

— Положението и така е достатъчно сложно.

— Не се тревожи — каза самоуверено Ланг.

Клейпур и останалите се върнаха в заседателната зала на резиденцията и извадиха скритото в един сандък виждащо растение, което Носещият цвете им беше подарил, преди да се върне при големия дракон отвъд небето. Дорнвалд запали отново виолетовата светлина, която позволяваше на растението да вижда, а Тирг натисна бутона, който щеше да отвори другото око вътре в дракона. Всички впиха очаквателно очи в магическото прозорче.

В една от кабините на „Орион“ Озмънд Периера и Малкълм Уейд седяха, заобиколени от листове хартия, като се взираха напрегнато в изреченията, които се появяваха на компютъра пред тях, и от време на време отговаряха, като натискаха бутоните по клавиатурата. Екранът показваше опитите на Замбендорф, който се намираше в друга, запечатана кабина, без никакви средства за връзка, освен нагласен само за двустранна връзка терминал, да отгатне съдържанието на запечатани пликосе, да познае произволни поредици от цифри и карти и да опише рисунки, направени от двамата експериментатори както им скимне. По общото мнение на Периера и

Уейд използването за връзка само на ограничен брой предварително определени мнемонични кодове щеше да изключи възможността несъзнателно да подскажат каквото и да било.

Това всъщност нямаше никакво значение, защото Джо Фелбърг беше инсталирал в тяхната кабина подслушвателно устройство, за което и през ум не им беше минало да проверят, а те и двамата говореха твърде много. Също така не им беше минало през ума да проверят дали запечатаната кабина не е разпечатана и дали вътре не се е настанил някой друг вместо Замбендорф... Телма и Клариса например; докато едната работеше на терминала, другата стоеше при нея за компания. В края на краищата всяко подозрение за измама беше немислимо — за какво му трябваше на Замбендорф да мами, след като беше истински медиум?

Въпреки че всичко вървеше мъчително бавно, резултатите, които Периера и Уейд получаваха, бяха привидно окуражителни — достатъчно фактически, за да ги изолира за няколко дни. А това, разбира се, беше целта.

В дневната на екипа Замбендорф се разхождаше неспокойно назад-назад, докато Ото Абакоян и Джо Фелбърг съсредоточено се занимаваха с последните записи на преговорите, получени от скрития в заседателната зала на Артур втори транслатор. Апаратурата, която Замбендорф беше подарил на талоидите, преди да се върне на „Орион“, беше резултат от съвместни усилия — изработена от Джо Фелбърг по чертежи, получени от Лейън Кийхоу, от части, доставени от Дейв Крукс, и терминал, откраднат от Абакоян от склада за електронна техника на „Орион“. От нея се получаваха не само копия от видеозаписите, представяни на лингвистите на Жиро, но и пълен звукозапис на разговорите на земните, политици по радиото.

— Основният проблем на съвременното технически развито общество е, че се оставя да го управляват политици, а не хора, притежаващи способността да го разбират — измърмори раздражено Замбендорф. — Те все още имат манталитета на деветнадесети век. Как може да се очаква да решават сложни икономически въпроси, след като не са достатъчно компетентни да се справят с една разпродажба. Могат ли да извършат нещо, което изисква поне малко знания и интелект?

Дру Уест повдигна рамене от ъгъла.

— Хората им позволяват — каза той. — Ако хората изберат пуяци да им казват какво да правят, ще имат проблеми. Не можеш да виниш пуяците. Конституцията не ти гарантира интелигентно правителство, гарантира ти представително правителство. И точно това се получава — нашето правителство е точно такава.

— Бедата в тази проклета система е, че тя подбира по уменията да бъдеш избран и нищо повече... което изисква единствено способност да избудалкаш достатъчно хора, докато получиш гласовете им — избоботи Замбендорф. — За нещастие личните качества, необходими за достигането на някаква длъжност, на практика са противоположни на тези, които изисква самата длъжност. При подбор, през който можеш да минеш само с измама, едва ли може да изпъкнат честни хора, нали? Ти смяташ, че това е съвсем очевидно, Дру, и все пак...

— Викат ни от Камелот — каза през рамо Абакоян, докато Фелбърг се пресягаше да, включи комуникационния терминал до тях.

— Галилео с Артур и някои други — каза Фелбърг. Замбендорф млъкна и се приближи да види, зад него Уест стана и прекоси стаята.

Тирг вече беше свикнал с вида на лумианците без външната им обвивка. Как не се разпадаха и запазваха формата си беше достатъчно голяма загадка, отделен въпрос как успяваха да се движат насам-натам. Явно имаха някаква втора, „вътрешна обвивка“, въпреки че как една обвивка може да бъде вътре в това, което обвива, Тирг никак не можеше да си представи. Може би беше нещо като усилващите пръти, с които строителите и другите занаятчии придаваха форма на органичните си изделия. Черноглавият гледаше в магическото око, а зад него се виждаха Носещия цвете и Гладколикият. След кратка размяна на поздрави Тирг започна мъчителния процес на предаване на въпросите и тревогите, които бяха възникнали по време на последната среща с лумианците-търговци.

Замбендорф ставаше все по-мрачен, докато слушаше коментара на Абакоян, след като съобщението постепенно започна да придобива смисъл.

— Държали са се както им казахме и не са направили никакви отстъпки — извести Абакоян. — Общо взето, така е, както предполагаме — Жиро и хората му се опитват да ги убедят да започнат масово организирано производство в интерес на Земята.

Опитват се да създадат колония, Карл. ДЖЕСЕК и правителството също трябва да са в играта. Галилео казва, че Артур моли да потвърдим, че постъпва правилно и че ще се погрижим всичко да завърши добре.

— Казват, че все още ни вярват, но предполагам, че се нуждаят от още едно уверение — каза Фелбърг.

Замбендорф се взря в чуждоземните метални лица, вперили погледи в него от ледената гробница на хиляди мили от тях. Плод на въображението му ли беше това или наистина виждаше доверието и молбата да не останат измамани, изписани по тези странни, неподвижни лица? Имаше нещо, което правеше решимостта му да не ги подведе по-силна от тази, предизвикана някога от хора. Той долови, че и другите от екипа му чувстват същото. Въпреки че никой не го спомена направо, просто не беше нужно, всички го чувстваха. Каквото и да беше събрало заедно тези странни индивиди, сега то прозвуча като обща струна във всеки от тях.

— Всичко, което засега мога да кажа, е да им предадеш да имат вяра в нас — каза Замбендорф. — Още не е дошло времето ние да направим нещо.

Какво точно можеше да направи той не знаеше — за пръв път в живота си не беше в състояние да измисли нещо конструктивно.

Фелбърг започна да предава по терминала и известно време си игра с екрана.

— Галилео смята, че говориш като духовник — каза Абакоян на Замбендорф.

Замбендорф се усмихва леко. Щом талоидите могат за се шегуват, ще се оправят.

— Кажи им, че те не са втора категория граждани, Джо — каза той. — Трябва да се гордеят с това, което са, да вярват в себе си и да търгуват с нас само като равноправни партньори.

— Галилео пита кой кого будалка — каза Фелбърг, като следеше екрана. — Искат да знаят как могат да станат равноправни със същества, които могат да вършат чудеса.

— Ние не сме богове. Трябва да вярват, че и те могат да се научат — отвърна му Замбендорф.

— Можем да ги научим да вършат чудеса? — уточни Фелбърг, докато екранът предаваше отговора.

— Чудеса няма — каза Замбендорф. — Щом знаеш как да правиш чудо, то престава да е такова. Чудеса съществуват само в главите на тези, които вярват в тях.

— Галилео иска да знае откъде, по дяволите, знаеш.

— О, можеш да го увериш, че съм специалист по чудесата — отвърна Замбендорф.

В директивата от Земята за линията на поведение се изразяваше становището, че генуезците искат да се изготви и да се осъществи от разстояние, близо милиард мили, програма за подпомагане на развитието им, която би разорила западния свят, дори и да беше приемлива по принцип. Предложението беше абсолютно непрактично, а също така и недопустимо от идеологическа гледна точка. Жиро и Ланг подновиха преговорите и проведоха няколко още по-продължителни и тежки заседания, като обясняваха на Артур и неговото обкръжение, че от самото начало те трябва да мислят как ще се отплатят за облагите, които се надяват да получат.

На Клейпур му стана ясно, че ако робосъществата сътрудничат, следват указанията на лумианците и работят здраво, за да накарат горите да произвеждат това, което на Лумия очевидно се ценеше високо, в края на краищата ще придобият знания. Естествено робосъществата не можеха да очакват облагите да се получат веднага — на лумианците им е било необходимо много време, за да стигнат до сегашното състояние на познание от равнище, сравнимо с това на Робия. За Клейпур обещанието за спасение в бъдещето в замяна на търпението, покорството, усърдието и жертвите в настоящето звучеше подозрително познато. Напредък не беше постигнат и Клейпур започна да чувства, че лумианците стават нетърпеливи.

Тогава Лиоканор, шефът на картогианското разузнаване, докладва, че кроаксиканският шпионин Скерилиан отново е влязъл в Картогия, придружен от едноръко робосъщество, засега идентифицирано като Хоразорго, за когото се смяташе, че е загинал в Мераказин. Любопитен да разбере намеренията на Кроаксия, Клейпур нареди двамата да бъдат наблюдавани, но не се разтревожи. За нещастие малката група войници, която ги следеше от границата, беше атакувана от васкорианците и ги изпусна. По-късно Скерилиан беше видян в околностите на Менасим, близо до драконовия лагер на лумианците, а не след дълго — в гората с група лумианци. Преди

картогианците да могат да попречат с нещо, двамата кроаксианци бяха видени да се връщат в лагера с колите на лумианците и да влизат в него. Провалът на проследяването на двамата шпиони в такъв критичен момент будеше тревога, но нищо не можеше да се направи. В стремежа си да разбере колкото е възможно повече какво става, Клейпур осведоми Носещия цвете за случилото се, като същевременно му обясни различията между Кроаксия и Картогия и го запозна с новата история на двете държави.

Замбендорф се учуди, че официално не беше съобщено нищо за контакта с двамата талоиди — кръстени от земните представители Джеймс Бонд и лорд Нелсън, както установи екипът, — които бяха дошли от вражеската на Генуа държава Падуа. После Джо Фелбърг научи от Дейв Крукс, че тяхното съдействие е било необходимо в база Генуа, за да се програмира транслаторът за падуанската разновидност на талоидската реч така, както за генуезката. Един от младшите служители в щаба на Жиро сподели с Абакоян, че се правят планове за преустановяване на преговорите в Генуа и за кацане на политическата делегация на друго място. Служителят не знаеше кое точно е определеното място, но Телма разбра от своя смел капитан от НАСО, че Бонд и Нелсън тайно ще бъдат прехвърлени някъде в околностите на друг талоидски град, на по-малко от триста мили от Генуа от другата страна на пустинята, и ще бъдат изпратени да предупредят своите управници за присъствието на чужденците. Артур и Леонардо, който очевидно беше генуезкият специалист по картография и география, потвърдиха по личния канал на Замбендорф от Камелот, че градът е Падуа. Следователно каквото и да се беше получило между Жиро & Сие и двамата падуанци, то явно се беше оказало достатъчно интересно за Жиро, за да прекъсне преговорите с Артур и да ги поднови на друга място.

Жиро и дипломатите посетиха Падуа три пъти, като всеки път кацаха на едно отдалечено място, а падуанските водачи идваха при тях — вероятно пазеха срещите си в тайна от широките падуански маси. Същевременно на „Орион“ не беше направено никакво официално съобщение за събитията — бюлетините и информационните съобщения продължаваха да отразяват дейността на научните екипи в Генуа и около града, които бяха оставени са си вършат работата, без по

нещо да личи, че политическото ръководство поне за известно време се е оттеглило.

Замбendorф удържа на обещанието си да информира Артур за всичко въпреки опасенията, които неминуемо щяха да предизвикат сред генуезците съобщенията от него новини. Питаше са дали това, което прави, не е несъзнателен опит да компенсира невъзможността да направи нещо друго. Той установи, че за него е важно да може да покаже на талоидите нещо, което да ги увери, че надеждите и очакванията им, свързани с него, не са напразни. За пръв път в живота си той съжаляваше, че не притежава способностите, които му приписваха, а най-жалкото беше, че тези способности не трябваше да са нито свръхестествени, нито свръхчовешки. Въпреки че пред екипа си той продължаваше да демонстрира увереност и непоколебим оптимизъм, вътрешно той никога не беше се чувствал толкова безпомощен и разстроен.

Тогава беше повикан в глобус I за среща с Лихърни, Жиро и Каспър Ланг. Съгласието му разговорът да остане в тайна ще бъде оценено, се казваше в съобщението — явно Ланг най-после беше разбрал, че да нарежда на Замбendorф какво да прави не е най-добрият начин да постигне нещо. Замбendorф съответно се отплати, като запази случая за себе си.

— Решихме да те запознаем с някои събития, случили се напоследък — каза Даниъл Лихърни, като бъркаше кафето си, седнал в долепената до административните помещения лична кабина. — Счетохме, че генуезците са твърдоглави и не желаят сътрудничество и преди известно време преустановихме преговорите с тях. Сега проучваме възможността за връзка с падуанците, която е обещаваща.

— Хм. Разбирам... — измърмори уклончиво Замбendorф от другата страна на масата, без изобщо да разбира нещо.

Той отпи от чашата си и погледна здравето, с масивна челюст лице на Лихърни под стоманеносивата, сресана назад коса. След излизането в извънземна орбита Лихърни се стремеше да отбягва Замбendorф, като оставяше на подчинените си, обикновено на Каспър Ланг, да поддържат връзка с него. Внезапната му покана за разговор на четири очи, особено по въпрос, сметнат за прекалено деликатен, за да

стане публично достояние, можеше само да означава, че Замбендорф му трябва за нещо. Какво беше това нещо — нито едно от възможните обяснения, които минаха през ума на Замбендорф, не го задоволиха особено и отговорите му засега бяха предпазливи, но изпълнени с любопитство.

— Възгледите на падуанците са по-практични, те имат по-добра представа за действителността — каза Лихърни в отговор на незададения въпрос, изписан по лицето на Замбендорф. — Проблемът с генуезците е, че те настояват за една напълно нереална програма, която не само ги лишава от шанса да отбележат някакъв напредък в бъдеще, но е и несъвместима с нашата собствена политика и интереси.

С други думи, падуанците може да бъдат убедени да приемат спогодбата, която той беше казал на Артур да отхвърли, помисли си Замбендорф. Той вече знаеше от разговорите си с Артур и Галилео, че целта на земните представители е да си осигурят съдействието на талоидите, за да поставят под контрол част от феноменалния промишлен потенциал на Титан и да превърнат тази луна в организиран комплекс за масово производство, способен да задоволи нуждите на Земята в такава степен, че сегашната производителност на всички страни, взети заедно, да изглежда нищожна. Излишно беше да се споменава, че който установи контрол над тази дейност щеше да спечели милиарди и за пръв път в историята щеше да упражнява неоспорима политическа власт в действително световен мащаб. Но Замбендорф още не можеше да разбере каква е неговата роля във всичко това. Той премести поглед към Жиро, който беше водил последните разговори с падуанците — както по-рано с Артур и генуезците.

Жиро, блед мъж с високо заоблено чело, големи синьо-сиви очи и оредяла отгоре коса, погледна за момент Лихърни, после каза:

— Падуанското общество е подчинено на религиозни догми и вярвания в много по-голяма степен, отколкото генуезкото. Поне така изглежда засега.

— На някакви мистични схващания, във всеки случай — допълни Замбендорф.

От разговорите си с Галилео той беше останал със същите впечатления за падуанците.

— На този етап, каквото и тълкуване да правим, в него винаги ще има силен субективен елемент.

— Както и да е — каза Жиро. — Но ако разглеждаме нещата по аналогия, властта в падуанската държава явно е поделена между духовенството и светската аристокрация. Нашият контакт е с водещата фигура на втората група — краля, ако приемем тази титла. Нарекохме го Хенри. Той би дал мило и драго, за да успее да се отърве от духовниците и да управлява държавата самостоятелно.

Сега, когато първите парченца от мозайката бяха поставени, Замбendorф започна да разбира за какво става дума. Без съмнение Хенри управляваше голяма част от работната сила на талоидите и земните искаха да се домогнат до нея.

— Но духовниците няма да се предадат толкова лесно — предположи Замбendorф. Жиро кимна.

— По традиция те имат силно влияние върху населението и могат да си осигурят широка подкрепа на основата на несигурност, страх, предразсъдъци — както обикновено става. Те не са сила за пренебрегване.

— И така, какъв е планът — да се помогне на Хенри да се отърве от духовниците, а в замяна на това да се осигурят множество талоиди, които да работят на плантацията? — попита Замбendorф с открита насмешка в гласа.

Жиро изглеждаше разколебан. Замбendorф отново погледна към Лихърни.

Лихърни облиза горната си устна и сви вежди.

— Нека да кажем — да помогнем за смяната на съществуващата система на духовенството с друга, върху която Хенри ще може да упражнява по-голям контрол — отговори той. — Може би ще бъде грешка да унищожим напълно духовенството. В края на краищата то има значителна стойност като вече установено средство за обществен контрол.

— Мисля, че Дан иска да каже — временен механизъм за поддържане на обществения ред по време на преходния период към една по-съвременна държавна форма — подхвърли припряно Жиро.

— Разбира се — каза Лихърни.

Сега вече Замбendorф започна да разбира каква роля може да играе във всичко това човек като него.

— Хенри има ли конкретно предвид някой, който да оглави това ново, послушно духовенство, което му е необходимо? — осведоми се той. Жиро кимна.

— Но не някой, с когото сме се срещали. Не сме разговаряли с никого от духовниците, само с Хенри и част от обкръжението му.

— Хм... Това няма да бъде сегашният духовен глава, епископ, магьосник или каквото е там — каза Замбendorф. — Ако някой такъв трябва толкова да бъде понижен, последното нещо, което Хенри би си позволил, е да му остави някаква власт и да го чака да си излее злобата. Най-добрият вариант за Хенри е да се отърве напълно от него и да го замести с някой от по-низшите санове — някой, който ще се чувства несигурен след такова голямо повишение и винаги ще бъде негов човек. Но Хенри достатъчно прилича на Макиавели, за да знае всичко това.

— Това си е проблем на Хенри — каза Жиро. — Знаем само, че вече се е спрял на един. Нарекохме го Распутин.

Замбendorф се облегна назад в креслото си, склучи пръсти под брадата и бавно изгледа трите лица около себе си.

— И този Распутин, разбира се, ще трябва да направи някой и друг ефектен фокус, за да дискредитира сегашния главен чудотворец и да заеме длъжността, нали? — подхвърли той небрежно. — Той трябва да бъде достатъчно убедителен, за да може не само да впечатли обикновения талоид от улицата, но и да привлече на своя страна достатъчно голяма част от духовниците. Чудя се към кого ли бихте се обърнали, ако искате да помогнете на някого да сътвори чудесата, които да свършат цялата тая работа.

Каспър Ланг, който от известно време слушаше мълчаливо, се размърда нетърпеливо в креслото си. Омръзна му заобиколният начин, по който Замбendorф разговаряше, за да си даде време да обмисли. Сега Замбendorф щеше да задълбае още повече, като почне да пита защо трябва да се интересува и какво общо има той с всичко това. После Жиро в типичния за него маниер щеше да се втурне да го убеждава и да му обяснява всички аспекти и изгоди. Ланг виждаше, че нещата отиват натам. Не искаше да слуша всичко това.

— Слушай — каза той, като се обърна към Замбendorф.

— Теб те бива по измамите и си майстор на мошеничествата — може би най-добрият в бранша...

Той вдигна ръка, за да прекъсне каквото и да е възражение от страна на Замбendorф.

— Нека да не се задълбочаваме в това, дали си честен или не. Сега говорим за нещо, което е сериозно, нали? Ланг замълча за секунда, после продължи:

— Откакто за пръв път се появи в Европа, ти се движиш в една посока — нагоре, за да станеш най-големият от големите на всички времена — с по-големи сензации, по-големи тълпи, по-голяма слава, по-голяма банкова сметка. Такава е била амбицията ти винаги.

Ланг разпери леко ръце.

— Ти си достатъчно умен, за да схванеш, че цялата тая работа на Титан, ако я свършим както трябва, би означавала края на империята на Съветите и връщането на западната промишленост и търговия на позицията на неоспоримо световно господство, което пък означава, че доста хора ще станат много богати. Твоята полза, Замбendorф, е, че можеш да си запазиш място в клуба — един много специален клуб. Към каквото и да си се стремял досега в живота си, то вече няма значение. Това е то — златната мина, истинският ти голям шанс.

— А останалите талоиди? — попита Замбendorф. — Какво ще стане с тях?

Жиро изненадано сви вежди.

— Положението им няма да бъде по-различно, отколкото е било винаги...

— Експлоатирани от собствените си управници — допълни Замбendorф. — Роби на един феодален ред, който не им дава никаква възможност за развитие. Държани преднамерено в невежество и подхранвани с предразсъдъци, защото познанието е несъвместимо със сляпото покорство и атмосферата на страх, върху които се крепи системата. Това ли искате да увековечите?

— Що за приказки са това? — избухна внезапно Лихърни. — По дяволите, в края на краищата те са само едни машини. Ти ги изкара почти човеци.

Замбendorф дълго гледа чашата си. В това беше цялата работа — талоидите бяха човеци. Той не знаеше с какво точно, но го чувстваше всеки път, когато разговаряше с тях. Фразите, които се появяваха на екрана на транслятора, можеше да са недодялани и почти несвързани, но това беше резултат от несъвършенството на комуникационното

средство, не на съществата, с които се осъществяваше връзката. Тромавият поток от думи не предаваше и не можеше да предаде богатството и дълбочината на качествата, значенията, чувствата и възприятията, които Замбendorф по някакъв начин усещаше, че съставляват света на талоидите, видян през собствените им очи, така, както не можеше да предаде човешкия свят, видян през човешките очи. И двата свята бяха илюзии, създадени от фотоните, звуковите вълни и, другите видове първични сензорни дразнителни, които се преработваха в абстрактни символи, и чрез две форми на нервна система, едната биохимична, другата — холоптронна, се превръщаха в съзнателно възприемани взаимодействия на хора, места и вещи. Като външна реалност хората, местата и вещите съществуваха единствено като голи скелети, върху които съзнанието проектираше обвивка, форма, топлина, цвят и други атрибути, създадени от самото него. Така всяко от двете съзнания беше създадо своя илюзорен свят върху минимум обща действителност, за да го приспособи към собствените си, определени от културното развитие очаквания, и то по такъв начин, че като цяло да бъде достатъчно действителен за своя създател. Замбendorф, илюзионистът, можеше да разбира това напълно. Но той, това също разбираше напълно, никога нямаше да успее да предаде своите схващания на тримата мъже, които седяха с него в салона на ръководителя на „Орион“.

— Да допуснем, че откажа да се забърквам в това — каза накрая той, като погледна към тях. — Тогава какво?

— Това отказ ли е? — попита го Лихърни.

— Не. Просто съм любопитен. — Отговори Ланг.

— Ние ще се справим някак си, вее едно дали с твоето съдействие или без него... Но от твоя страна няма да е много умно. Хората, които те изпратиха тук с цената на значителни разходи, ще останат доста разочаровани. А те наистина имат огромно влияние върху информационните средства...

Ланг поклати бавно глава и зацъка.

— Може да се окаже, че за теб, стари друже, това ще е краят на пътя. А това би било неприятно, нали?

Гойдеруч, старейшината на Ксерксеон, стоеше с Каскуден, селския молител, пред групата възрастни робосъщества и наблюдаваше загрижено как колоната на кралската конница бавно се изнизва на площада. Войниците и конете бяха покрити с прах и изглеждаха така като че са яздили от Пергасос, без да спират, което показваше, че работата е спешна. Флагът, носен от един от ездачите, беше на капитан Хоразорго, който преди повече от пет сияния беше минал през Ксерксеон, преследвайки разбойника Дорнвалд, Докаралия Небесните дракони... На Хоразорго му липсваше едната ръка, а едното му око беше закрито, забеляза Гойдеруч, когато предните ездачи прекосиха площада и спряха пред него. Синхронизиращия му осцилатор пропусна един импулс. Може би жалката банда на Дорнвалд е била само за да примами кралските войници в клопката на по-големи сили някъде из Мераказин. Ако е било така, дали Хоразорго не е изтълкувал готовността на Гойдеруч да посочи посоката, в която бяха тръгнали разбойниците, като доказателство за участието на селото в някакъв заговор и сега не се връща да търси възмездие? Страхът, който Гойдеруч долавяше зад себе си, показваше, че не само той мисли така.

— Създателят да пази краля — извика Хоразорго.

— Така да бъде — отвърнаха покорно селяните.

— За нас е истинска чест да посрещнем Кралската гвардия в нашето бедно село — каза Гойдеруч, като разпери ръце с дланите нагоре. — С каквото можем ще ви помогнем. Само трябва да ни кажете от какво имате нужда.

Хоразорго ги изгледа презрително с окоето си.

— Да — каза той заплашително. — Добре ще направите, ако се сещате за мен със страхопочитание, земеделци. С върховно удоволствие бих си изплатил дълга, който имам към селото Ксерксеон.

— Дванадесет пъти проклет да е предателят Дорнвалд! — възкликна Гойдеруч, като трепереше. — Наистина ни подмами

неговото лукавство. О, можехме ли да знаем каква участ те очаква! Вярваш ли, че нямаше да те предупредим?

— Пфу! Стига си хленчил — изсумтя Хоразорго. — Можеш ли и за момент да допуснеш, че тая сган от ламаринени нитовачи на Дорнвалд е достоен противник за кралската войска? Тия поражения, дето виждаш, не може да ги направи нито едно робосъщество.

— Тогава какво...?

— Небесните демони, които се появиха над Ксерксеон — отвърна Хоразорго. — Те са в Картогия. Отидоха там, за да помагат на Клейпур, слуга на Черния господар.

Ескендером, кралят на Кроаксия, не искаше да се знае, че води преговори със сияйните течни същества, дошли отвъд небето. Беше важно мистикът, когото Ескендером възнамеряваше да направи Върховен духовен глава на мястото на Френелеч и когото войниците, които бяха изпратени в Ксерксеон, за да намерят и върнат в Пергасос — да бъде приет без колебание, като обладан от истински чудотворни сили.

— Ти не си дошъл тук да излееш своята мъст върху безпомощните селяни? — попита предпазливо Гойдеруч.

— Тук сме по лична заповед на краля — отговори му Хоразорго. — Имате късмет, че поставям над всичко моята вярност към Негово величество, а след това личните си предпочитания. Има един свят мъж от Пергасос, той също, беше тук преди пет сияния — братът на Тирг, Задаващия въпроси.

— Говориш за Грурк, Чуващия гласове, който дойде да разговаря с Великата пустиня и да приготви духа си за времето на великите дела, отредени му от съдбата да извърши за още по-голяма прослава на Създателя — обади се Каскуден от мястото си до Гойдеруч.

— Същият — каза Хоразорго. — Изглежда неговото време за велики дела е дошло. Трябва да го заведем обратно в Кроаксия, в двореца на Ескендером, където се явиха поличби, че приближават велики събития.

Гойдеруч изпрати Каскуден да отнесе вестта в къщата на Меркула, Укротителя на бормашини, където Грурк беше отседнал. След няколко минути Каскуден се върна сам.

— Меркула моли за прошка, казва, че Чуващият гласове се е заключил в килията си и се е отдал на свещените си молитви —

докладва той. — Да бъде прекъснат е голям грях.

— Но това е заповед на краля! — развика се Гойдеруч. — Върни се и го кажи на Меркула. Хоразорго вдигна отегчено ръка.

— Не е нужно чак толкова да бързаме, старейшино, яздили сме от Пергасос без почивка. Няма да тръгнем, преди да сме отдъхнали, да сме се освежили и заредили. Така че пригответе ни ядене от най-добрите смазочни и филтрационни колони и оставете Чуващия гласове да свърши с размислите си.

В стаята, дадена му в задната част на къщата на Меркула за самостоятелно ползване, Грурк като обезумял тъпчеше вещите си в торбата със самар, която ползваше за пътуване. Хоразорго можеше да е дошъл само по две причини — или Ескендером не е забравил плана си за отстраняването на Френелеч, Върховния духовен глава, и създаването на ново духовенство, оглавено от Грурк, или Хоразорго е решил да му потърси, лична отговорност за това, че предупреди Тирг, когато излезе заповедта за арестуването му. Кое и да беше от двете — Грурк нямаше никакво желание да разговаря и внезапно беше озарен от прозрението, че замислите на Създателя изискваха от него да бъде избраникът за други дела, предопределени да се извършат на друго място, където великите сили щяха своевременно да го заведат.

Като огледа за последен път стаята, за да се увери, че нищо не е забравил, Грурк отвори прозореца, надникна и погледна първо на едната страна, после на другата. Не се виждаше никой. Той постави торбата си на корниза, взе тоягата си и се прехвърли навън. Зад къщата, неоседлан и завързан, един от конете на Меркула хрупаше вяло дажбата си от култивиран горски трансформатор. Грурк го погледна замислено, като поставяше торбата си на гърба му, после отново се огледа на всички страни. Дали животното не беше оставено като изкушение, за да проверят предаността му в минути на объркване, или това беше дар от Създателя, за да го запази за по-велики дела? И тогава, както стоеше и чакаше просветление, той чу в съзнанието си първия шепот на посланието на гласовете, които напоследък говореха от небето.

В една от кабините за управление на „Орион“ на дисплея на компютъра се появи:

КАРТИРАЩ РАДАР НА СПЪТНИК 4 — ГРУБО
СКАНИРАНЕ 23-Б37 ЗАВЪРШЕНО В СЕКТОР 19Х.
НАЧАЛО НА СКАНИРАНЕ С ВИСОКА РАЗДЕЛИТЕЛНА
СПОСОБНОСТ, ПОДСЕКТОРИ 19–22 ДО 19–38. РЕЖИМ
7. КВАДРАТ 5. ПАРАМЕТРИ НА РАЗВИВКА: 03, 12, 08,
23, 00, 00, 42.

Грурк вдигна глава и зяпна екзалтирано в небесата, като проумя това, което му казваха гласовете.

Ти нямаш повече работа в Кроаксия, Грурк — пееха те. — Напусни сега това място, защото твоят път преминава през Пустинята и води в Картогия.

— Дали не трябва да намеря васкорианците и да се включа в борбата им за запазването на истинската вяра против варварството, което се шири из Картогия благодарение на Клейпур, слуга на Черния господар? — попита сам себе си Грурк. — Наистина е мъдър и всевиждащ Създателят, защото по този начин ще намеря и своя заблуден брат и ще върна душата му в праведния път.

Той отново погледна коня на Меркула.

— Може ли обикновено робосъщество като мен да се осмели да оспори волята на Този, който те изпраща като дар, за да ме пренесеш през Мераказин?

Той отвърза коня и се покатери на гърба му.

— Създателят дал, Създателят взел — изрече той на тръгване, като се обърна към къщата на Меркула.

После спря, постоя няколко секунди с неловко чувство, вперил очи в дома на този, който му беше дал подслон и гостоприемство. Бавно и сериозно вдигна ръка и направи във въздуха жестовете, които трябваше да донесат благословия на Меркула, на семейството му, потомството му, реколтата и животните му за много пъти по дванадесет сияния.

— Ето, приятелю, сега имаш много повече от обезщетение — промърмори Грурк.

Облекчен, той обърна коня и тихомълком се измъкна от селото.

— Ти не можеш да направиш това — каза Маси, като тръсна глава и се обърна нервно между леглата в кабината си в глобус II.

Толкова ядосан Замбендорф не беше го виждал никога.

— Талоидите не са никаква по-низша раса, която трябва даром да върши цялата работа. На Земята са били необходими векове, за да преодолеем последиците от подобно отношение към цели групи от собствения ни вид. Тези времена са отминали. Не можем да се върнем към тях. Това би било катастрофа.

— Всички форми на живот, развили разум и издигнали се над равнището на животното, имат нещо общо помежду си, което при сравнение между тях прави случайните различия в биологичния хардуеър несъществени — каза Върнън Прайс, седнал на едно от долните легла. — Думата „човек“ сега е доста по-широко понятие. То включва цяла еволюционна фаза, не само един вид, който е успял да навлезе в нея.

Те се разполагаха сами в кабината — Греъм Спиърман беше зает в една от лабораториите, а Малкълм Уейд — четвъртият обитател, беше потънал в сложни статистически анализи и корелации на огромно количество безполезни данни, които двамата с Периера настървено бяха събрали от фиктивните екстрасензорни изследвания. Замбендорф, който седеше на един съваем стол в тясното пространство до вратата, премести объркано поглед от Маси към Прайс и обратно. По някакъв начин те си бяха втълпили, че той не само е позволил да бъде въввлечен в заговора за превръщане на талоидите в роби, но го е направил и с ентузиазъм, което ги вбесяваше. Вбесен беше и Замбендорф — да го обвинят, че е доброволен съучастник тъкмо в онова, за което най-много се безпокоеше.

— Добре, знам как гледаш на голяма част от хората днес — каза Маси, като ръкомахаше. — Те са израсли в двадесет и първия век, с подобри възможности за възпитание и образование от когато и да било в историята, а ако са прекалено тъпи, за да се възползват от това, което

имат, то не е твой проблем. Те са направили своя избор. Може да не споделям твоите възгледи, но ги разбирам. Той махна с ръка.

— Но да се държат талоидите в преднамерено наложено изостанало състояние е друго. Те никога не са имали възможността да видят нещо по-добро. Те нямат възможност за същия избор. Това е всичко, което имам предвид. Замбendorф примигна и поклати глава.

— Но... — започна той.

— Трябва да ти е ясно, че това е началото на същата политика, с която векове наред е поддържана властта на едно богато малцинство, а масата е оставала долу — каза Върнън Прайс. — Истинското познание е само за елита, останалите са заблуждавани с предразсъдъци, нелепости и надежди за по-доброто утре. Новите технологии и всичко, което може да доведе до истинско масово образование и благополучие, срещат съпротива. Аз знам как си се препитавал досега, но както Джери каза, тия паразити поне са имали избор и би трябвало да могат да преценят кое е по-добро. Но с талоидите всичко би било чиста експлоатация. Ти не можеш да направиш това.

— ЗА БОГА! — избухна изведнъж Замбendorф. В кабината мигновено настъпи тишина. Той кимна доволно.

— Благодаря ви. Вижте, не му ли минава на някого от вас през ума, че аз просто нямам понятие за какво, по дяволите, говорите?

— О, я не ни минавай с тия — не се стърпя Маси. — Това е истинската причина да те изпратят на Титан. Кого смяташ, че будалкаш? Това е ясно.

— И каква е истинската причина да ме изпратят на Титан? — попита Замбendorф, объркан повече от всякога, но въпреки това любопитен.

— Една толкова известна фигура като теб, пред която се прекланят, може силно да повлияе на общественото мнение — каза Прайс. — Ти си лостът на ДЖЕСЕК в политическата машина на Конгреса.

Замбendorф поклати глава и отново погледна към Маси. Маси се понамръщи, но вече не изглеждаше толкова уверен.

— Тъкмо затова нашето общество проявява търпимост към толкова много смехотворни култове и религии, нали? — каза той.

— Защо? — попита Замбendorф.

— Един политик без особени усилия може да вкара в мрежата си множество избиратели, като превъзнася някой гуру, който има десет хиляди ученици с така промити мозъци, че са готови да направят всичко, което им каже — каза Маси.

— Или поне, ако е достатъчно умен, за да не говори неща, които биха могли да ги настроят против него. Така тия приятели, които ръководят сектите, могат да извършат и убийство, без някой да им каже нещо. Фактически бизнесът, в който са те, разменя пакети контролирани гласове и манипулирано обществено съзнание срещу политически услуги и протекция.

Той изгледа изпитателно Замбендорф, сякаш искаше да каже, че няма нужда да се говори за всичко това, после заобиколи леглата, за да си налее кафе от каничката до умивалника.

Върнън Прайс довърши мисълта му:

— За мнозина силно влиятелни хора политическите и икономическите аспекти в домогванията за Титан сигурно играят решаваща роля, което те са знаели много преди мисията да напусне Земята.

Той разпери леко ръце.

— А всички ние знаем, че тези хора, когато им изнася, правят много примамливи предложения.

— Смятате, че през цялото време съм знаел каква е истинската цел на мисията? — попита Замбендорф.

— Ти явно си знаел за Титан много преди повечето от нас да научат — каза Маси.

Той се загледа в ръба на чашата си.

— За какво беше сделката — за неограничено съдействие от страна на информационните средства и недопускане на компетентни материали, за да станеш суперзвездата на века?

В гласа му се долавяше повече разочарование, отколкото презрение.

— Или обратното — заплахи... свършено е с теб, ако откажеш да вървиш с тях...? Но това е било отдавна, било е свързано с една неясна перспектива — преди да напуснем Земята, преди някой да знае това, което сега всички знаем. Единственото, за което те моля, е да видиш цялостно картината и да помислиш за реалните последици.

Замбендорф се хвана за главата и известно време гледа мълчаливо в пода. Накрая изпусна дълга, отегчена въздишка и ги погледна през пръстите си.

— Вижте — каза той. — Имам чувството, че само си хабя усилията, като ви казвам това, но преди да излезем в орбита, не знаех нищо повече от вас за крайната спирка на този кораб. Каквото съм разбрал, съм го разбрал сам и с моите собствени методи. Когато се съгласих да участвам в мисията, смятах, че отиваме на Марс. Вярно, направих обичайното рекламno споразумение, но то ме засягаше дотолкова, доколкото трябваше да участвам в този номер на ДЖЕСЕК да организира нещата на Марс — нищо по-сериозно. Не знаех нищо за каквито и да е чужденци или за каквото и да е от това, за което говорите.

Той стана и заобиколи Маси, за да си налее кафе. Маси погледна въпросително Прайс, докато Замбендорф пълнеше чашата си.

Прайс само повдигна безпомощно рамене.

— Странно — подхвърли Маси към Замбендорф. Направи пауза и наклони любопитно главата си на една страна.

— Веднъж и аз да имам чувството, че говориш истината. Ти или си най-съвършеният лъжец, когото някога съм срещал — а аз съм срещал доста, — или става нещо, което не мога да разбера. Искан ми се да вярвам в това, което току-що ни каза.

На Замбендорф изведнъж му омръзна да се чувства като под микроскоп.

— Добре де, защо не повярваш тогава? — сопна се той и се извърна раздражено настрана. — От какъв зор ще ви лъжа за нещо подобно? Ако искате да знаете, такава сделка ми предложиха едва наскоро. Аз я отхвърлих. Е, това задоволява ли ви?

— Ти си я отхвърлил — повтори Маси, без да успее напълно да прикрие подигравателната нотка, промъкнала се в гласа му.

Замбендорф Отново се обърна към него.

— Отхвърлих я.

Той произнесе думите бавно и натъртено, вирнал брада на инч от лицето на Маси.

— Навярно най-доброто предложение, което си имал някога в живота си, и най-доброто, което някога ще имаш — обади се провлечено Прайс зад тях. — След като това беше целта и след като

всички, от които зависи, са на твоя страна... ти си я отхвърлил. И защо ти трябваше да правиш това?

— Моите причини са си мои причини — отвърна Замбendorф. — Какво, по дяволите, ви засяга вас това?

— След като помагаш на хора, които в името на собствените си интереси се опитват да отредят на цяла една раса положение на втора категория същества, а тръбят, че го правят в мое име — засяга ме — отговори рязко Маси.

Замбendorф почервения.

— За бога, не съм направил нищо, за да им помогна! — извика той. — Аз отхвърлих предложението им. Колко пъти трябва да го кажа? Какво ви става на вас двамата?

— Защо трябваше да го отхвърляш? — попита отново Маси.

— Какво е това! Отказвам да бъда подложен на такъв кръстосан разпит.

— Ха!... Точно както предполагах — изсумтя Маси.

— Преструва се — измърмори Прайс. — Трябва да се преструва. Затънал е с тях до шията.

— Не ви ли минава през ума, че цялата тази трогателна хуманна загриженост за братята по разум не е само ваш монопол — побесня Замбendorф. — Ако искате да знаете, отхвърлих предложението поради простата причина, че не ми е все едно какво ще стане с талоидите така, както и на вас, даже може би и повече. Това разбирате ли го? Достатъчно просто е, за да го проумеят тъпите ви глави.

Той изгледа сърдито Маси, после стрелна и Прайс. Когато отново заговори, гласът му трепереше от вълнение.

— Аз навярно ги познавам по-добре от който и да е друг от мисията. Не бях ли аз този, който размени първата смислена информация с тях? Не продължиха ли да идват при мен, за да потвърдят едно или друго даже когато многократно им беше казано, че Жиро и тия крачещи учебници по поведение, която той нарича свои помощници, са официалните говори: тели на мисията?... Не ме питайте как, но аз разбирам света на талоидите, който се крие зад думите на екрана, и тези неподвижни метални лица.

Замбendorф се поуспокои малко.

— Знаете ли, наистина става дума за свят — не за свят, до който непосредствено можем да се докоснем, не даже и такъв, който можем

да доловим, може би... но той съществува — толкова жив, богат и пъстър, когато се възприема със сетивата на талоидите, колкото е за нас Земята. Мога да го почувствам, когато разговарям с тях.

Двамата го слушаха мълчаливо, а той продължи сдържано:

— Талоидите също знаят това. Ето защо ми се доверяват. Доверяват ми се, за да им разкажа за световите, които се простират над тяхното небе и за новите светове на познанието, които лежат над облаците, засенчващи сегашните им хоризонти. Доверяват ми се, за да им покажа пътищата, по които могат да открият и да изследват тези светове. Това е много повече от онова, което всички тия глупаци на Земята — някога се искали от мен или са смятали, че мога да направя за тях.

Лицето му доби презрително изражение.

— И вие мислите, че ще разменя това за нещо, което шайка тъпоумни директори и бюрократи биха могли да ми предложат — хора, които никога през живота си не са имали една вдъхновена мисъл или представа какво е това?

Замбendorф впери поглед в Маси и Прайс и поклати глава.

— Не, не ми проповядвайте за значението на думата „човек“, за маловажността на случайните различия в биологичния хардуер и други подобни глупости. Защото и на двамата бих могъл да ви изнеса цяла лекция по този въпрос.

В кабината за дълго настъпи тишина. Маси допи кафето си и погледна Прайс с въпросително вдигнати вежди. Прайс изглеждаше смутен и не каза нищо.

— Май... май ти дължим извинение — промърмори Маси.

Замбendorф тръсна глава, явно не желаше да се говори повече за това. После погледна с любопитство Маси.

— Още не си ми обяснил какво те накара да мислиш, че съм приел такава сделка — каза той.

Маси отново погледна Прайс. Прайс направи гримаса и повдигна рамене.

— Мисля, че има право да знае — каза той.

Замбendorф сви вежди в недоумение. Маси пое дълбоко въздух, задържа го секунда-две, после го изпусна отведнъж и кимна в знак на съгласие.

— Пусни го, Върнън.

После се обърна към Замбендорф.

— Излишно е да ти казвам, че това, което ще видиш, не е предназначено за широката публика. Не знам дали ти е известно, че новините от Земята се цензурират, преди да бъдат разпространени на „Орион“. Фактически голяма част от това, което идва от Земята, тук не се показва. Това все пак беше предвидено още преди да напуснем Земята, и беше направено необходимото да разполагам със самостоятелен канал, свързан пряко с НАСО.

Замбендорф наблюдаваше как Прайс отключи един вграден в стената шкаф и извади малка метална каса, която пък се оказа пълна с видеокасети. Прайс избра една от касетите и отиде да я постави в терминала, като същевременно го изключи от вътрешната линия. Явно това, което беше записано на касетите, беше прекалено деликатно за да бъде поверено на корабната информационна банка. Замбендорф погледна озадачено Маси.

— Ако и на теб ти е било казано, че отиваме на Марс, защо ще тръгне някой да ти осигурява самостоятелна информационна линия? — попита той. — Защо се е смятало, че ще имаш нужда от такава?

Маси се усмихна леко.

— Не знаех за съществуването ѝ, докато едно предварително приготвено съобщение от информационната банка не ми разкри това едва след като напуснахме Земята. Струва ми се, че ти не си единственият, който разбира за какво всъщност е тук едва след като е потеглил.

— Искаш да кажеш, че не си изпратен да контролираш екстрасензорните експерименти на Марс? — попита Замбендорф изненадан.

— Толкова, колкото си изпратен и ти да ги провеждаш.

— Тогава... за какво си изпратен?

— Подозирам, че едва сега започваме да разбираме.

Екранът на терминала оживя и на него се появи мъж със зачервено лице на гном, над което стърчеше бяла, ниско остригана коса, който говореше нещо, но не се чуваше, тъй като звукът още не беше включен. Замбендорф се взря напрегнато за момент, после каза:

— Това не е ли Конлън от НАСО? — Маси вдигна учудено вежди.

— Познаваш ли го?

— Знам го по физиономия.

— Откъде?

— Това ми е работата, да знам много неща.

Изображението на екрана се смени с картина от Сатурн с думите МИСИЯТА НА ТИТАН, изписани с големи букви до сиглите на Джи Си Ен, след това се видя „Орион“ на фона на част от диска на Титан. Явно гледаха запис на редовна информационна емисия от Земята. Чу се женски глас, когато Прайс включи звука, и картината отново се смени, като този път се появи хаосът от машинарии и купищата железария в района непосредствено до база Генуа.

— ... каза, че има някаква възможност за спасяване на нещо годно от останките на загиналата чужда цивилизация, открита на Титан, но по-голямата част трябва да се смята за пълен боклук. Във всеки случай разходите на Земята за евентуална мащабна операция за прочистване ще бъдат по-големи, отколкото възможните облаги.

Появи се красива, елегантно облечена жена с кестенява коса, може би някъде около средата на четиридесетте, която седеше зад едно бюро с лице към камерата. Тя се усмихна на зрителите, докато обръщаше листа пред себе си.

— Разочарование, боя се, за тези, които се надяваха на нова промишлена революция, способна да промени живота на всички нас тук, на Земята. Но казват, че това все още е най голямото сметище в познатата ни вселена. Така че кой знае — може да се окаже, че това е добра новина за вас, които търгувате със старо желязо. По-добре започвайте да правите отстъпки от цените! Ще ви се наложи обаче да монтирате допълнителен резервоар на камионетките си.

Замбендорф извърна слисано лице към Маси и поклати невярващо глава. Маси му направи знак да гледа.

Говорителката хвърли бърз поглед на следващия лист.

— Още подробности за талоидите — човекоподобните движещи се експлоатационни роботи, които грабнаха въображението на хората. Те възприемат сложни образи, съставени от електронно усилени оптически вълни, с други думи — обикновената видима светлина, само че многократно усилена, и инфрачервени вълни или топлина, според един професор от Масачузетския технологичен институт, който проучва съобщенията от „Орион“. Гърмящите змии и някои други видове земни змии очевидно си служат с подобна система, но не така

чувствителна както при талоидите. Само след няколко минути ще разговаряме с професор Мортън Гласнър, за да научим повече за това...

— Друг въпрос, който мнозина задават, е могат ли талоидите да мислят?

Лицето на жената изчезна и се появиха двама американски войници в скафандри, застанали пред един талоид. Въпреки че картината беше от база Генуа, на фона не се виждаше нищо от града, а само бъркотия от изоставени машини. Картината създаваше впечатление, че талоидът току-що се е появил от някаква джунгла, която обитава. Единият от войниците подаваше нещо и когато талоидът посягаше, го дръпваше обратно, сякаш дразнеше голяма метална мечка, а вторият се хилеше през прозорчето на шлема си. Замбendorф се запита от колко ли часа записи е подбран точно този откъс.

— Не можем да отречем факта, че те са изключителни машини — продължи гласът на говорителката. — Но не би ли могло да се очаква да открием поне някаква съобразителност в машините, оставени от една чужда цивилизация, за която повечето от нашите учени са убедени, че е била в състояние да извърши междузвезден полет? Всичко зависи от това, какво разбирате под „мислене“, казва известният философ и социолог Джонатан Гудмей в статията си в последния брой на „Платон“. Ако имате предвид способността да се възприема и преработва информация и на основата на тази информация да се създават самоусъвършенстващи се правила за решаване на проблеми, тогава отговорът е: да, талоидите могат да правят това. Но това могат да го правят и така наречените „умни“ машини в един съвременен автомобилен завод, компютърът за редактиране и транскрибиране или която и да е достатъчно вещо направена обучаваща шахматна програма. Според д-р Гудмей разликата е въпрос на степен, а не на нещо фундаментално. Но ако под „мислене“ разбирате способността да се използва въображение, да се твори, да има стремеж към велики дела, да се възприема светът емоционално обогатен и всички останали неща, считани за даденост, когато думата се отнася за хората, тогава отговорът е: в никакъв случай. Хората могат да дадат конкретна форма на някои аспекти от собственото си мислене и да ги проектират върху талоидите по същия

начин, по който детето може да убеди себе си, че компютърът, с който разговаря у дома, наистина е жив и разбира какво му казва то.

Преди Замбendorф да може да се съвземе от шока за това, което чуваше, картината се смени, за да покаже как самият той и Озмънд Периера вървят по един коридор в „Орион“ и изчезват зад една врата. Не можеше да си спомни кога е снимано това — би могло да е по всяко време на пътуването. Коментарът продължи:

— Друга личност, която отделя доста време в търсене на отговор на този въпрос, е Карл Замбendorф, когото виждате тук с Озмънд Периера, ръководителя на парапсихологичните експерименти на „Орион“.

Замбendorф се задави с глътката кафе, която току-що беше отпил. Екранът го показва явно как обсъжда експерименталните процедури и как кима на Периера, който държеше някаква таблица пред пулт с проблясващи светлини и компютърна конзола. Гласът продължи:

— След насърчителните резултати от експериментите за определяне на ефективността на екстрасензорните връзки извън земната среда, проведени по време на пътуването ѝ при пристигането на Титан, австрийският медиум и други специалисти от мисията са изследвали възможността за проучване на наличието на някаква психика при талоидите с помощта на така наречените психодинамични симпатически резонанси, което е равнозначно на разчитане на съзнанието.

Сега Замбendorф беше показан с множество жици и електроди, прикрепени по челото и слепоочията му, втренчил поглед с израз на дълбока концентрация в покритата с полици за апаратура стена. Това беше стар запис от първите седмици на пътуването. Ставаше дума за един номер, който беше направил, за да демонстрира способността си да промени данните на един масов спектрометър, като влияе на магнитното му поле със силата на съзнанието си. Всъщност Телма просто беше ритнала крака на масата, върху която беше поставено записващото устройство и предизвика изкривяване на линията в момент, когато вниманието на всички беше отправено към Замбendorф. После на екрана се появи талоид, заобиколен от електронна апаратура и рекордери, които Замбendorф разпозна част от устройството на Дейв Крукс за улавяне на речта и лицевите движения

на талоидите при първата среща в пустинята. Месеци разделяха двата епизода, но последователното им телевизионно представяне създаваше впечатление, че са тясно свързани действия от един-единствен процес.

— Това е безумие! — запротестира Замбendorф. — Никога не съм се опитвал да разчитам съзнанието на талоидите.

Коментарът продължи:

— Предварителните резултати обаче бяха отрицателни. Замбendorф не успя да открие каквато и да е следа от енергийните характеристики, присъщи на мисловната дейност, която в определена степен, според собствените му думи, той без затруднение долавя при някои по-висши животни, такива като приматите, китовете и някои породи маймуни, кучета и котки.

— Лъжи! Лъжи! Лъжи! — изкрещя Замбendorф. — Не съм казвал подобно нещо. Те са по-интелигентни от тая глупачка!

— Но учените на Титан още не смятат да се предават. Според д-р Периера може би трябва да се разработи съвсем нова техника за улавяне на холоптронния разум. Въпреки всичко, дори и сегашните резултати да се потвърдят и да се окаже, че на Титан не съществува разум, Замбendorф смята, че е възможно да се направи връзка между човешкото съзнание и сензорните системи на талоидите и те да бъдат използвани като свободно движещи се средства с дистанционно управление.

Говорителката отпусна листа и като се усмихна отново, заключи от екрана:

— Не е ли чудесно — изпращате своя собствен талоид, където си поискате, и наблюдавате света през неговите очи. Може би един ден това ще стане обичайният начин за изследване на повърхността на Титан, без да е необходим скафандър... а може би и на други места. Кой знае? Каквото и да стане, сигурна съм, че ни очакват още по-вълнуващи събития.

Тя остави листа настрана.

— А сега от Титан да се прехвърлим в Сидней, където един млад човек на име Клайв Дръмонд се кани да... Прайс спря записа.

— Има още — каза Маси. — Но мисля, че схвана главното.

Замбendorф объркано гледаше, празния екран.

— Откога се прави това? — прошепна той.

— От около три седмици — отговори му Маси. Дотогава информационните средства не бяха развивали така систематично темата за същността на талоидите.

— Така че няма съмнение, че е преднамерено?

— Никакво.

— А този Конлън от НАСО и който и да е от тия, с които работи? — попита Замбендорф. — Щом имаш пряка връзка, те трябва да знаят, че това, което се поднася на публиката, е боклук. Сигурно си им казал... Не могат ли да направят нещо?

— Опитват се — каза Маси, после сви рамене. — Ти знаеш как става.

Замбендорф поклати глава.

— Лихърни, Ланг, — всички те... те са знаели. Даже когато правеха предложенията, те са знаели, че нещата се изопачават. Въпреки че без съмнение рано или късно щях да разбера.

— Може би са били сигурни, че ще успеят да те накарат да се примириш, ако просто ти предложат нещо достатъчно приемливо — каза Прайс. — Това е напълно в техния стил.

— Съвпада с начина им на мислене — съгласи се Маси. Замбендорф бавно закрачи между двете редици легла и се обърна, като стигна отсрещната стена.

— И така, какво значи всичко това? — попита той. — Какво се крие зад него? Имате ли някаква хипотеза?

— Е, не мисля, че това е нещо кой знае колко ново — отговори Маси. — Но първата стъпка за превръщането на една държава в колония, която да бъде експлоатирана, винаги е била дехуманизирането на населението ѝ в очите на собствените граждани и...

Сигналът на персоналния комуникатор на Замбендорф го прекъсна.

— Извинете ме — каза Замбендорф, като извади апарата от джоба си и го включи.

На миниатюрния екран се появи лицето на Ото Абакоян, който се обаждаше от помещението на екипа.

— Да, Ото — отзова се Замбендорф.

Тази фраза означаваше, че не е сам.

— Може ли за минута?

— Говори.

— Хм, знаеш ли къде е Джо? Трябва да говоря с него.

— Боя се, че не.

— Нямах ли представа къде може да е отишъл?

— Не, съжалявам.

— По дяволите. Лошо, а? Прати го тук, ако го видиш. Трябва да говорим с него. Така става ли?

— Ако го видя, ще го пратя.

— Добре.

Замбendorф се намръщи за секунда. Абакоян не се интересуваше къде се намира Джо Фелбърг. Репликите му бяха построени според един магически код, в който формата на всяка фраза — въпросителна или изявителна — заедно с първата буква, придобиваха азбучен характер. Това, което Замбendorф разчете, беше КМЛТ СПШН и означаваше „Камелот. Спешно.“ Абакоян му казваше, че по линията се е получило нещо от Артур, което не търпи забавяне. Маси и Прайс се спогледаха многозначително. Те също бяха магове.

Замбendorф изгледа единия, после другия и прехапа устната си в колебание. Бяха ли вече двамата с Маси на еднакви позиции? Сега, когато Маси му се беше доверил, той дължеше ли му същото? Инстинктът му го подтикваше да заздрави съюза, но житейският му опит го караше да бъде предпазлив.

После забеляза, че същият въпрос е изписан и на лицето на Маси. Различията между тях бяха дреболия в сравнение с нещата, които вече ги свързваха. Замбendorф трябваше да даде някакъв осезаем знак, че чувства същото. Той погледна към екрана на комуникатора в ръката си.

— Аз съм с Джери Маси и Върнън Прайс — каза той. — Случиха се много неща, дълго е да ти разказвам сега. Но можеш да говориш открито, Ото. Екипът ни току-що се увеличи с двама души.

Изненадата по лицето на Абакоян се задържа само за част от секундата. Беше свикнал да се приспособява към всяка ситуация бързо и без да задава въпроси.

— Обади се Артур и Галилео — каза той. — Лоши новини, наистина лоши новини. Маси зяпна невярващо.

— Артур, талоидът? Но как? Къде си...

— О, ние също имаме самостоятелна комуникационна линия, за която ти не знаеш — отвърна му Замбendorф. После погледна отново

към екрана.

— Какво се е случило, Ото?

— Тези фанатизирани фундаменталисти от хълмовете, с които войниците на Артур винаги имат главоболия — отговори Абакоян.

— Друидите. Да, и какво?

— Унищожили са цял генуезки патрул, а после са избили и една по-голяма войскова част, изпратена след тях — каза Абакоян. — Меко казано, Артур е доста разтревожен.

Замбендорф изглеждаше озадачен.

— Това е ужасно, Ото, и аз, разбира се, им съчувствам... Но защо да е толкова сериозна новината? С какво ни засяга нас?

— Заради начина, по който е станало — отговори Абакоян. — Направили са го със земни оръжия. Някой е започнал да доставя земни оръжия на Хенри и падуанците, а падуанците ги препращат на друидите, за да предизвикват безредици в Генуа. Артур казва, че няма повече нужда от обещания и приказки. Иска нещо, с което да се защити. Ако не можем да му помогнем, ще приеме сделката, която му пробутват Жиро и неговата шайка.

Гледано от дванадесетместния флайър „Хорнет“, който се беше спуснал от орбита и сега се носеше над аерозолния слой, червено-кафявото кълбо на Титан с еднообразния си пейзаж ставаше все по-голямо и накрая се превърна в нещо като обширна пустинна повърхност. Замбендорф, облечен в скафандър без шлем, седеше в задната кабина, потънал в мълчалив размисъл за последните събития, а срещу него Върнън Прайс гледаше като омагьосан през едно от страничните прозорчета пъстрата като дъгата орбита на Сатурн, който, увиснал зад Титан, сякаш плуваше полупотопен след огромната равнина на своя пръстен.

Сержант Майкъл О’Флин беше реагирал изключително невъзмутимо и хладнокръвно, когато Замбендорф се беше обърнал към него с въпроса, как може да се откъдне някой ландър и да се слезе с него на повърхността.

— Виж сега, това не е нещо, дето някой ще остави да се търкаля ей така и който иска да си го ползва — беше казал О’Флин. — Освен това, даже и да докопаш някоя, нищо не можеш да направиш с нея. За един ландър трябват поне четирима души екипаж, всички добре обучени, а и не може да излети, без да е подготвен предварително за полет от екипа механици.

— Аз не ти говоря за орбиталните совалки, за бога — беше му отвърнал Замбендорф. — Какво ще кажеш за една от по-малките машини от рода на персоналните флайъри за къси разстояния? Не можеш ли да измъкнеш един и да го впишеш като изпратен на ремонт или нещо такова?

— Но това са флайъри за повърхността, те не могат да се спускат от орбита.

— Тук могат, ако се наложи — беше настоял Замбендорф. — При тая слаба гравитация на Титан може, стига да пренебрегнеш някои раздели от правилника на НАСО за полети и да забравиш за малко правилата за безопасност на Международната комисия за контрол на

космическия транспорт, свързани с натоварването върху крилата и с термичното въздействие.

— Хм... явно знаеш какво говориш, личи си. Чудя се откъде човек като тебе може да ги знае тия неща.

— Няма значение. Въпросът е можеш ли да направиш това, Майк?

— Е, може да мога, може и да не мога... Но представи си за момент, че стане, какво ще правиш с тая железария? Аз не съм ловец на скалпове. Трябва да си намериш пилот.

— Мисля, че мога да уредя това. О'Флин изглеждаше изненадан.

— О, кой... с каква квалификация е?

— Бивш инструктор по бойни действия във Военновъздушната суборбитална бомбена ескадрила. Две години специализация в нападателни действия на голяма височина и тактика на отстъплението. Това достатъчно ли ти е?

— Айде бе, ти се будалкаш! Някой от твоя екип?

— Да.

— Чакай да видя сега... трябва да е Джо, оня едрият негър. Той ли е?

— Не.

— Кой тогава?

— Не се тревожи за това — отвърна Замбендорф и в очите му заиграха пламъчета. — И да ти кажа, няма да ми повярваш. Ще се смаеш, като видиш по време на малката ни експедиция какви таланти има между нас.

Не трябваше голямо въображение, за да се разбере, че доставянето на земни оръжия на войнствените поначало падуанци щеше да дестабилизира напълно отношенията между Падуа и съседните ѝ държави, а не след дълго — и с останалите. Другите талоидски нации щяха да потърсят подобни оръжия, за да се подсигурят срещу заплахата от падуанска агресия — както Генуа фактически вече се стремеше да направи, — а после други щяха да се почувстват застрашени, тъй като тези, които не бяха превъоръжили армиите си, щяха да се окажат заплашени от онези, които бяха направили това. В края на краищата всички талоидски държави щяха да бъдат принудени да сторят същото и в този процес постепенно щяха да бъдат доведени до положението на васална зависимост от Земята,

която по този начин щеше да бъде в състояние да преговаря с всяка една поотделно и да наложи своите условия. Това беше стара и позната игра, многократно повтаряна в предишните векове на Земята.

Маси подготви съобщение, в което излагаше накратко най-главното, и по канала на НАСО го изпрати на Конлън. В получения осем часа по-късно отговор се казваше, че Конлън е запознал някой от висшите служители на НАСО с изложеното, но — тяхната версия за събитията така, както са уведомени от управлението за политически връзки на ДЖЕСЕК във Вашингтон, е доста различна. Според нея Падуа била една миролюбива държава, чийто ръководители се стремели към демократичните идеали на Запада, а ограничената помощ, дадена им от мисията, е била по молба на падуанските власти, за да отблъскват набезите на тяхна територия от Генуа — държава, управлявана от незаконно наложен бунтовнически режим — и да освободят падуанските религиозни малцинства, които са подложени на гонения в самата Генуа. Решението да се откликне на молбата се считало за жест на добра воля, който щял да помогне за установяването в бъдеще на дружески взаимоотношения и сътрудничество. Явно на Земята положението още не беше ясно и щеше да мине доста време, докато се изясни, особено като се имаше предвид дългият път на съобщенията до Сатурн и обратно. Замбендорф не беше склонен да чака.

— Ще минат дни, ако чакаме нещо от тях — беше казал той на Маси. — Ти по-добре стой тук и следи развитието на събитията. Аз отивам на Титан да разговарям с Артур.

— Какво смяташ, че можеш да направиш, даже и да успееш по някакъв начин да слезеш долу? — беше попитал Маси.

— Нямам представа, Джери, но не е възможно при това, което става, да седя тук.

Мислите му бяха прекъснати от Клариса Ейдстад, която го повика от предното отделение по вътрешния комуникатор.

— Карл, можеш ли за малко да дойдеш тук? Имаме проблеми.

Прайс се извърна от прозорчето и неспокойно проследи Замбендорф, който стана, заобиколи внимателно завършения наскоро втори транслатор на екипа и се отправи към отворената врата в предната част на кабината. Клариса обърна глава от седалката на командира, а от мястото на втория пилот Ото Абакоян трескаво

натискаше разни бутони пред дисплеите и уредите, които явно не му бяха познати.

— Лоша работа — каза Абакоян, като поклати глава. — Не мога да намеря средния диапазон, за да определя, а с монитора не става. Това е непонятно.

— Какво има? — попита Замбендорф.

— Изгубваме го — каза Клариса.

Имаше проблем в определянето на местоположението на флайъра, който възникваше от електронната навигационна мрежа, създадена от спътниците, пуснати от „Орион“ скоро след пристигането на Титан. Клариса беше предупредила, че това може да се случи, ако няма опитен втори пилот навигатор, който при спускането на флайъра да синхронизира бордовата координационна система към променливото разположение на спътниците.

— Знаем, че сме някъде близо до мястото, където трябва да се спуснем през тая бъркотия, но не можем да определим с точност.

— Няма ли изход? — попита Замбендорф, като погледна Абакоян. — Абакоян разпери ръце.

— Съжалявам, Карл. Като се готвехме на кораба, мислех, че ще го сваля без проблем, но явно е нужна по-голяма практика.

— Струваше си да се опита — промърмори Клариса.

— Ти не си виновен, Ото, че не разполагахме с повече време — каза Замбендорф на Абакоян и се обърна към Клариса. — Сериозно ли е това? Можеш ли да се справиш?

— Сигурно, но не и докато летя с това нещо. Най-лесното е да кацнем някъде и да повторим всичко отначало, само че на повърхността, без допълнителното усложнение от необходимостта да компенсирам това, че сме на подвижна платформа. Като се включим веднъж в мрежата в една определена точка, мога да настроя инерционната система така, че автоматично да коригира отклоненията в курса.

— Колко време ти е нужно за това?

— За да бъде всичко точно и сигурно, въъ... да кажем, около час. Но трябва да кацнем сега, докато все още знаем поне приблизително точното място. Ако се забавим, кой знае къде над Титан ще пресечем слоя, в тая тъмница, без координати. Тогава само ще гадаем накъде е Генуа.

— По-добре ни сваляй тогава — съгласи се Замбендорф.

— Добре. Иди си на мястото, седни и си затегни колана.

Замбендорф потъна обратно в задната кабина и се отпусна на седалката срещу Прайс.

— Слизаме.

— Повреда?

— Непредвидено спиране за синхронизиране на бордовата навигационна система със спътниковата мрежа.

Червено-кафявата пустиня отвън започна да се издига към тях и когато дойде по-близо, гладките заоблени хълмове бавно се превърнаха в насечени върхове от плътни облаци, между които се спускаха бездънни каньони тъмнина. Канари и бездни от изпарения се издигаха нагоре, после се извисяваха към тях и профучаваха с все по-голяма и по-голяма скорост... а после звездите отгоре изчезнаха и флайърът потъна в тъмнината. Замбендорф почувствува как седалката го притисна, когато Клариса сниши машината срещу сгъстяващата се атмосфера на Титан, за да убие скоростта. Цялата конструкция започна да се тресе и да трака протестиращо, когато, натоварванията надхвърлиха границите, които беше предвидено да издържи.

— Сензорите на крилата показват девет на дванадесет към десет на три, с оранжево-две на шест — извика Абакоян през отворената врата отпред. — Отдолу и под крилата температурата ни обшивката бързо се повишава.

— Дай заден ход, пет градуса встрани и шестнадесет надолу, и двата двигателя докарай до три хиляди и задръж — отсече Клариса.

Замбендорф беше отхвърлен напред срещу коланите на седалката. Някъде отдолу идваше силен вибриращ, шум. На отсрещната седалка Прайс беше стиснал устни и не проронваше дума.

— На десет сме, коефициент на наклона пет — докладва гласът на Абакоян. — Покачване до единадесет под наклон.

— Дай плюс три на спускане — леко.

— Задръжане на спускането — увеличено с три градуса.

— Ще успеем ли? — извика Замбендорф.

— Що за въпрос! — изкрещя в отговор Клариса. — Човек не трябва да се примирява с капризите на тия машини. Щом тия приятели горе могат с една яйцеразбивачка да изминат целия път до Титан, дяволите да ме вземат, ако не сваля това чудо на повърхността.

После отново започнаха бързо да губят височина, флайърът се наклони, тъй като Клариса започна да прави широк плавен завой, който щеше да намали скоростта, без да променят нормалното си положение. Вече бяха под аерозолния слой и навън във всички посоки се разстиляше тъмнина, само няколко ивици от метанов облак се белееха призрачно под тях.

— Виж дали можеш да хванеш с радара някакъв контур по повърхността — каза Клариса на Абакоян. — Не искам, като слизам през тая бъркотия, да разчитам само на очите си. Опитай се да намериш нещо високо и равно — плато или нещо такова.

Абакоян забърника по конзолата от едната си страна, измърмори под носа си няколко ругатни и опита другояче.

— Постави средната линия на височината на синьо нула — каза Клариса, като гледаше встрани. — После чрез системата за грубо регулиране фиксирай базата за сканиране и подбери профилния анализ от менюто на С три.

— Какво?... О, да, добре... Готово.

Абакоян започна да повтаря информацията, която се появи на един от екраните:

— Излиза, че сме на височина тридесет и пет хиляди метра, земна скорост три-нула-осем-пет километра в час, намалява с двадесет и осем метра в секунда за секунда. Планински терен с най-високи върхове приблизително осемстотин метра над средното равнище на повърхността.

— Някакви равни върхове? — попита Клариса.

— По-високите изглеждат доста зловещи всичките. Има няколко под петстотин, които са по-подходящи.

— Дай ми изображение от твоя визьор на екран 2.

— Имаш го.

Кръженето ставаше все по-трудно, флайърът продължаваше да губи скорост и височина.

— Добре, зареди двойка сигнални ракети седемдесет-FV-три и ги настрой да се възпламенят на около петдесет метра. После включи долните прожектори и ми дай вертикално оптично изображение на екран 1 — нареди Клариса, след като няколко секунди изучава дисплея. — Искам да погледна оня равния връх между двата по-тесни. Разбра ли кой имам предвид?

— Разбрах — каза Абакоян, като гледаше екрана пред себе си. — Сигнални ракети на пет-нула и пет-нула метра, прожектори — включени, вертикално оптично изображение на екран едно.

Флайърът съвсем намали скоростта си и увисна неподвижно в мрака, а няколко секунди по-късно два ослепителни кръга светлина заляха пространството под него и осветиха плоския връх, който невидимите му радарни пръсти бяха опипали. Върхът беше приемливо равен, без пукнатини и ровини, без скали и пръснати отломки. Прожекторите откриха място за кацане и го задържаха в светещата си прегръдка, а флайърът отново започна да потъва бавно надолу, за да измине последните неколкостотин фута от своя път.

— Каква ли ще е тая поличба? — прошепна боязливо Грурк, вкаменен и зяпнал към двата блестящи виолетови кръга, които се бяха появили в небето над върха на планината секунди след като гласовете бяха утихнали. — От Създателя! — ахна той.

Едно летящо създание, подобно на това, което беше видял над Ксерксеон, но излъчващо ослепителна, светлина и много по-голямо, се носеше над кръговете към върха. То се спускаше бавно към повърхността, като се крепеше на колона виолетово сияние. Кръговете също се спускаха плавно, като през цялото време се носеха пред създанието, сякаш разчистваха пътя му — предвестници от светлина, изпратени напред, за да водят небесния звяр от свещеното му царство отвъд небето. Създанието се изгуби от погледа, а малко след това, сред скалите на върха се появи и засия меко ореол от виолетова светлина.

Какво означаваше това? Дали не беше знак за Грурк да се изкачи на върха или пък предупреждение да се върне обратно? Дали щеше да рискува да бъде наказан за самонадеяно нахалство, ако тръгнеше напред, или за непокорство и страх, ако тръгнеше обратно? За миг му се поиска брат му Тирг да е с него — богохулник или не, нечестивият начин на спорене на Тирг можеше да се окаже полезен в ситуация като тази. А после Грурк си спомни за известието, което беше получил по времето, когато беше принуден да напусне Ксерксеон — скоро щеше да му бъде показан пътят, който по волята на Създателя трябваше да следва. Пътищата на Създателя понякога бяха неведоми и заобиколни, но никога измамни и променливи.

Така че сега изглежда беше настъпил мигът.

Със смесено чувство на удивление, трепет и вълнение, нарастващо с всяка крачка, Грукр смуща коня си в посоката, която следваше, и пое нагоре. Когато равнинната местност отстъпи на стръмни ледени чукари и насечени скали, той спря до планинския шубрак, израсъл до един поток, слезе от коня и завърза животното за решетката на подпората на тръбопровода, минаващ край няколко тръбни навивачки, и пеша се закатери към мистичната светлина, която го мамеше от върха.

— И така, Джери какво смята, че може да направи? — попита Замбendorф.

Върнън Прайс сви рамене от мястото си в другия край на кабината.

— Още не знае. Какво можеш да направиш ти? Може би да разкажеш на колкото е възможно повече талоиди какво се крие зад всичко това и защо... Тогава сигурно много от тях ще поумнеят достатъчно, за да смъкнат управниците, които са се споразумели с Жиро. С две думи — ще ги просвещаващ, предполагам.

Замбendorф поклати глава.

— Това не е достатъчно, Върнън. Няма да свърши работа.

Прайс се размърда притеснено, сякаш дълбоко в себе си е бил убеден в същото.

— Защо смяташ така? — попита вее пак той.

— Защото талоидите твърде много приличат на хората — те вярват в това, в което искат да вярват, и затварят очите си за това, в което не искат да вярват. Те имат нужда да живеят с мисълта, че светът е такъв, какъвто искат да бъде, защото да се признае истината, че не е такъв, би било твърде неудобно. Така че те продължават да се преструват, защото това ги кара да се чувстват по-добре. Прайс се намръщи за момент.

— Не съм сигурен, че виждам връзката.

— Когато огледаш вождовете, които хората следват и на които се подчиняват сляпо, какво забелязващ? В повечето, случаи едва ли можеш да кажеш, че вождовете са такива заради някаква особена надареност или способност, нали — оказва се, че повечето от тях в действителност не са чак толкова големи умници. В много случаи единственото изключително нещо в тях е неестествената им наивност

и невероятната им способност да се самоизмамват. Но хората не забелязват това. Образът на вожда, който е изграден в съзнанието, на последователите му, е нещо съвсем различно. Личността, която следват, е илюзия, създадена от собственото им въображение, и те могат да я свържат с всеки, който се изправи и поеме тази роля. Единственото нещо, което се иска от един вожд, е да има дързостта да се изправи пред тях и да им каже, че притежава това, което търсят. Те ще му повярват, защото имат нужда от това.

— Те имат нужда да вярват, че са в сигурни ръце — каза Прайс, схванал същината. — Истината не е най-важното. Най-важното е да бъдат сигурни.

Изглежда не за пръв път чуваше подобни неща.

— Или поне да имат илюзията за сигурност — съгласи се Замбendorф. — Ако просто си знаят мястото и правят каквото им се каже, животът е лек и приятен. За да бъдат сигурни, те имат нужда от своите авторитети. Без тях са загубени — отчаяни, безпомощни и потиснати. Те говорят за това, че трябва да бъдат свободни, но мисълта за действителна свобода ги ужасява. Те не знаят какво да правят с нея... поне докато след време се научат.

Той вдигна глава и погледна Прайс.

— И точно затова е безсмислено да се опитваш да им обясниш, че са подведени. Даже и да се отърват днес от някой, който ги предава, утре те ще тръгнат като стадо след някой друг, точно толкова лош, а много вероятно и по-лош. Те няма да са научили нищо.

За няколко секунди настъпи тишина, нарушавана само от гласовете на Клариса и Абакоян, които разговаряха с цифри в носовата част на совалката.

— И така, какво смяташ да правиш? — попита накрая Прайс. — За талоидите, имам предвид. Не можем просто да си измием ръцете и нищо да не направим.

Замбendorф наведе намръщено глава и въздъхна.

— Преди всичко трябва да приемем действителността такава, каквато е — отговори бавно той. — А тя е такава, че не е възможно от хора, чиято вяра е основана на невежество и суеверия, за една нощ да направиш разсъдливи, обективни мислители. Само ще си загубиш времето. Те нямат необходимите разбирания. Единственият начин да се отърват от покварените вождове е да престанат да ги слушат — не

заради лозунгите, които ти или аз бихме ги накарали да научат наизуст, а по причини, които те самите са открили и проумели. Ти си прав — трябва им просвещение, но за нещастие то не е в опаковка за експресно приготвяне само като му се добави вода.

Прайс се замисли за момент.

— Добре, щом се знае, че така или иначе за известно време те ще си останат такива, може би най-доброто, което си в състояние да направиш, е да им предложиш някакъв безвреден заместител, който междувременно да ги напоява — каза той. — Знаеш за какво говоря. Правиш го от години, нали?

Е, схвана най-после — изсумтя Замбендорф.

Прайс загриза нокътя на палеца си и секунда-две гледа колебливо Замбендорф, после отместа погледа си към отсрещната стена. Внезапно стана, прекоси кабината и се втората през един от илюминаторите.

— Какво има? — попита Замбендорф, като се обърна на седалката си.

— Стори ми се, че нещо се движи навън точно зад осветеното... Може би греша. Не знам.

Замбендорф се изправи и отиде до илюминатора да погледне сам. След няколко секунди той извика към вратата за предната кабина:

— Клариса, можеш ли да пуснеш един външен прожектор от лявата страна?

— Защо?

— Стори ни се, че нещо се движи навън.

Миг по-късно сноп светлина прониза тъмнината и освети ярко фигурата на талоид. Той стоеше неподвижно на колене със склучени на гърдите ръце и наведена в смирено благоговение глава.

— Ааа!

Грурк вдигна ръце, за да защити очите си, когато светещата страна на създанието се отвори и отвътре блесна още по-ослепителна виолетова светлина. Явно тази среща е била предопределена и бележеше мига, в който Създателят беше решил да разкрие на Грурк делото, за което целият му досегашен живот е бил просто подготовка. Хор от гласове запя оглушително от една издупчина на гърба на създанието, издигна се до кресчендо, сякаш да извести за пристигането на някакво величие, после утихна. Грурк отмести пръстите си от едното око, за да погледне... и ахна, а после вдигна нерешително глава, обзет от страхопочитание и ужас. От сияещата вътрешност на създанието, едва забележима на фона на силния блясък, се беше появила някаква фигура. Когато приближи, очертанията ѝ придобиха форма и плът — едър ангел с кръгла глава и лице, което грееше като огън, обвит в светеща пара, изпратен от небесното царство при Грурк като личен пратеник на Създателя.

— О, стани, глупако! — каза раздражено Замбендорф. На екрана на транслатора, който носеше, се появи ИЗПРАВИ СЕ НА КРАКА. ТИ СЕ ШЕГУВАШ.

— Изтрий — каза му Замбендорф с въздишка. — Предай: стани.

— Стани — прогърмя ангелът и направи няколко крачки напред.

Той държеше клонче от някакво чудновато дърво, което Грурк не познаваше. Зад него, в отвора на светещата част на създанието, се появи друг ангел.

— Ето, Върнън — произнесе Замбендорф в микрофона на шлема си. — Първият ти талоид на живо.

Талоидът носеше туника, изплетена от жица, плътна, подобна на пелерина дреха и черна шапка от нещо като гума. Като се изправяше, той вдигна металната тояга, която беше оставил до себе си.

— Това е... изумително — обади се Върнън, като се запъваше. — Толкова е по-различно от това да гледаш записи от кораба.

За секунда-две настъпи тишина.

— Как смяташ, какво прави тук?

— Нямам представа... може би са го привлекли светлината и топлинната радиация. Като имам предвид някои неща, казани от Галилео, няма да се изненадам, ако ни мисли за богове или нещо такова.

— Ама че мистерия — каза Прайс удивено.

— Аз съм Замбендорф — каза Замбендорф, като включи отново транслятора и посочи към себе си. После нареди на апарата:

— Предай името ми.

— Аз съм Носещият цвете — произнесе ангелът, когато компютрите предадоха поредицата импулси, отговарящи на „Замбендорф“.

Той носи свещения символ на живота, реши Грурк. После ангелът попита:

— Как се казваш?

— Грурк, известен като Чуващия гласове, син на Метгарк и Корскерия и брат на Тирг — отговори Грурк. Беше изненадан, че ангелът не знае.

— Не, твърде дълго е. По-кратко, моля — каза ангелът.

Зад него небесните гласове отново започнаха да се извисяват и да стихват, сякаш казваха: светлина и благоговение... светлина и благоговение... А не беше ли: дарявай светлина и благоговение? Грурк напрегнато се мъчеше да схване смисъла. Ангелът продължаваше да стои и да чака. Защо не искаше да приеме името му? Какво се опитваха да кажат гласовете?

И тогава Грурк разбра. Това беше моментът на неговото духовно прераждане, който щеше да бъде ознаменуван с прекръстването му с ново име. Ангелът чакаше от него да повтори името, с което Създателят искаше занапред Грурк да бъде известен и което гласовете му подсказваха.

— Просветителят — възкликна той, когато го обзе озарението.

— Аз съм Просветителят!

ИМЕТО Е ПОЛУЧЕНО — докладва екранът на транслятора. — ТЪРСИ СЕ АНГЛИЙСКО СЪОТВЕТСТВИЕ. Замбендорф се замисли за момент, после каза:

— Мойсей. Запиши го М-О-Й-С-Е-Й.

— Мойсей? — повтори екранът. — Да.

— Ще тръгна от това място, както е наредил Създателят, и ще просвещавам света — обяви Просветителят с обзет от страст глас. — Ще унищожа богохулниците и ще сразя неверниците, които не се преклонят пред свещените слова, чути от мен. Ще...

— Спри! Стига си дърдорил! Нищо не разбирам. По-простичко. По-кратко, моля.

Не говореше ангелът, а клончето, което той държеше, изведнъж забеляза Просветителят — ангелът учеше клончето да говори. Просветителят зяпна с почуда. После реши, че това е чудо, което показва, че ангелът наистина е пратеник на Създателя. Това обясняваше и въпросите — клончето беше като дете и от него явно не можеше да се очаква веднага да схване цялата сложност на речта.

— Моята задача сега — каза му той, като се опитваше фразите му да бъдат по-кратки и по-прости. — Да говоря на света. Да убия всички врагове на Създателя.

— Да говориш на света означава да говориш на робосъщества? — попита клончето.

— Да — отговори Просветителят.

ЗАДАЧАТА НА МОЙСЕЙ СЕГА — ДА ГОВОРИ НА ТАЛОИДИТЕ, ДА УБИВА ЕРЕТИЦИТЕ — екранът информира Замбендорф.

Замбендорф поклати глава.

— Не! Не! Да се убивате един друг не е изход. Трябва да проумееш това!

Екранът предложи НЕ ДА СЕ УБИВАТЕ ЕДИН ДРУГ НЕ Е ДОБЪР МЕТОД. МНОГО ВЕРОЯТНО Е ДА РАЗБЕРЕШ.

— По дяволите — измърмори Замбендорф под носа си. — Изтрий. Предай: не се убивайте един друг. Наложително е да разбереш това.

(Фраза 1) НЕ УБИВАЙ

(Фраза 2) НАЛОЖИТЕЛНО = заповед?

— О, боже... изтрий фраза 2 — нареди Замбендорф. А клончето каза:

— Не убивай.

— Клариса — повика я Замбендорф по радиото. — Как сте там?

— Почти свършихме. Защо?

— Ото може ли да дойде тук? Той се оправя по-добре от мен с тоя проклет транслатор.

— Готов съм. Само да сложа шлема си — обади се гласът на Абакоян.

През това време Просветителят стоеше като истукан и се дивеше. Той беше чул свещената заповед. Каква ли нова мъдрост му разкриваше Създателят? Толкова ли огромна и непобедима беше силата му, че святата му същност не се страхуваше от врагове? Немаше ли да бъдат наказани богохулниците, еретиците и неверниците? Просветителят се пулеше срещу клончето и се мъчеше да разгадае значението на казаното. И тогава вътрешният му взор бавно се отвори. Какво означаваше за убиеш друго робосъщество освен бруталност и невежество, неспособност да убеждаваш с други средства? Убийството не изискваше учение и познание, нито пък дисциплина и самоусъвършенстване, не изискваше прозрение за ценното или стремеж към възвишеното. На това бяха способни и последните диваци от най-отдалечените тресавища южно от Серетгин. Друг начин за изглаждане на противоречията си те не знаеха.

Това наистина беше свещен миг, който щеше да бъде записан в Писанието, а това място щеше да стане свято и да бъде посещавано от поклонници и разкаяли се през всичките дванадесетици сияния, останали до края на света. Този миг трябваше да бъде ознаменуван с някакво дело, което да пребъде във времето, помисли Просветителят, а мястото — означено като избрано за спускането на ангелите. Той се огледа наоколо и забеляза гладка плоска скала, явно поставена там за целта, отиде до нея и с върха на тоягата си бавно и тържествено издълба в горния край думите:

НЕ УБИВАЙ.

Когато свърши, огледа се и видя, че се е появил трети ангел.

— Какво още ще заповяда Създателят? — попита той смирено.

Абакоян взе транслатора от Замбендорф.

— Изглежда доста впечатлен от думите ти — каза той. — Може би това е някаква нова идея за тия приятели. Интересува се искаш ли още нещо от тях.

— Не трябва да вярват, ако някой се опита да им каже, че са непълноценни и по-низши — каза Замбendorф. — Нито пък трябва да смятат, че са по-висши от който и да е от съседните народи. Всички народи трябва да се възприемат взаимно като равноправни и да се научат да си сътрудничат за изграждането на по-добро бъдеще за всеки.

След кратък диалог с транслатора Абакоян сведе думите му до нещо, което апаратът можеше да възприеме.

И клончето отново заговори. Просветителят го изслуша, после прибави цифрата 1 пред предишния надпис и под него издълба:

2. ТИ И ТВОЯТ СЪСЕД СТЕ РАВНИ. ПОМАГАЙ НА СЪСЕДА СИ И ТОЙ ЩЕ ТИ ПОМАГА.

Просветителят трябваше да е просветен, щом щеше да разнася просвещение на другите. С няколко прости думи Създателят му беше разкрил цял един нов свят, който можеше да се изгради — свят, в който всички робосъщества в дух на състрадание, сътрудничество, търпимост и разбирателство щяха да преуспяват и да си помагат да станат по-силни. Всички щяха да са братя както двамата с Тирг. Щеше да настъпи нова ера, в която убийството и насилието щяха да бъдат отречени и между робосъществата ще се възцари всеобща любов — по-голяма, по-дълбока и по-трайна сила за промяна на света, отколкото всичко познато дотогава.

— Какво прави? — попита Прайс, когато талоидът издълба втори ред под знаците, които беше направил с тоягата си върху голяма ледена плоча.

— Изглежда не си носи бележник — отговори Абакоян. — Май говорим точно каквото трябва.

Прайс се загледа няколко секунди в талоида.

— Сега ще се върна — каза той и изчезна през отворената външна врата на люка.

— Напълно готова съм — осведоми ги гласът на Клариса. — Какво става там с Рин-Тин-Тин?

— Още няколко минути — отвърна Замбendorф. Той премина на вътрешна връзка и се обърна към Абакоян:

— Не трябва сляпо да приемат всичко, в което други ги карат да вярват. Фактите са единственият път към истината я не могат да бъдат променяни от желанието да бъдат други.

В заключение талоидът написа:

3. ПАЗИ СЕ ОТ ЕЗИКА НА ИЗМАМНИКА.
НЕКА СЛОВАТА ТИ БЪДАТ ВИНАГИ ВЕРНИ
СЛУГИ НА ИСТИНАТА, ЗАЩОТО ИСТИНАТА НЕ Е
ПОДВЛАСТНА НА СЛОВАТА.

Докато пишеше всичко това, Прайс се появи с видеоапаратура и с една универсална плазмена горелка със слаба мощност, взета от шкафа с инструменти.

— Какво смяташ да правиш? — попита го Замбендорф.

— Да му спестя разкарването дотук, ако забрави нещо — отвърна Прайс. — Освен това събирам образци от талоидската писменост.

Той включи камерата и предаде няколко кадъра със скалата в паметта на компютърната система на флайъра, а после, доволен, че е останал запис с оригиналния надпис внимателно повтори с горелката знаците, за да се получи по-дълбоко и по-ясно изображение върху леда. След като засне няколко кадъра, той насочи единия от тях към проявяващото устройство на записващата апаратура и след няколко секунди един пластмасов лист, пригоден за условията на Титан, падна в ръката му и от ниската температура бързо се втвърди.

— Знаеш ли, Върнън, понякога оставам с впечатлението, че си доста сантиментален — подхвърли Абакоян.

— Може би — съгласи се весело Прайс.

Той се огледа, вдигна една от по-дребните ледени плочки, с които беше осеян целият връх, и с горелката разтопи повърхността от едната ѝ страна. После притисна листа върху плочката и изчака няколко секунди отново да замръзне, като непрекъснато ги държеше плътно притиснати. Накрая му хрумна да разтопи няколко ледени парчета и да остави водата да се стича върху лицевата страна на плочката, като по този начин покри листа с тънък предпазен слой

прозрачен като стъкло лед. Резултатът беше съвсем задоволителен. Той я подаде на талоида.

— Заповядай, Мойсей, стари друже, закачи си го на стената, като се прибереш у дома.

— По-добре да свършваме — каза Абакоян. — Времето напредва.

— Ото е прав — съгласи се Замбендорф. — Доволен ли си сега, Върнън?

— Мисля; че да. Направо е... о, все едно правиш добрина.

Просветителят с удивление зяпаше свещената плочка в ръцете си, още леко нагрята — заповедите на Създателя го определяха него, Просветителя, като пратеник, който, да разнесе свещеното слово сред расата на робосъществата. Беше безмълвен. Чувствата, които напиреха в него, бяха прекалено бурни и обърквачи, за да може даже да мисли свързано.

— На добър час, Просветителю — каза клончето. — Нашето дело чака. Не оставай повече тук. Сполука!

Просветителят вдигна глава и видя как ангелът, който носеше клончето, се обърна и влезе в светецото създание. После вторият ангел — този, който беше накарал живото растение да изпише с огън плочката и я беше запечатил в твърдата скала — го последва. Накрая ангелът, който се беше появил първи, отстъпи бавно към блестящия отвор, вдигна ръка за поздрав и потъна в светлината. Секунди по-късно отворът се закри, а снопът светлина, който се излъчваше от върха на създанието, внезапно изчезна.

— Напусни това място, Просветителю — изрева създанието — или ще бъдеш изгорен.

Като в транс, стиснал здраво плочката под мишница и взел тоягата в другата ръка, Просветителят заслиза от върха.

Чак когато създанието се скри от погледа зад високите скали, сетивата му отново заработиха. Все още замаян, той се върна при потока.

— Ти наистина беше изпратен, за да ме доведеш до това място — замърмори той на коня си, докато, го отвързваше и го възсядаше. — Сега можем да бъдем спокойни, че Меркула ще бъде блажен за жертвата, която направи.

Той обърна коня и започна да се спуска по склона. Чак когато почти излизаше от пътя, видя пред себе си капитан Хоразорго и войниците от Кралската гвардия на Кроаксия, които го чакаха.

Според Клариса те се намираха между Падуа и Генуа, почти в края на пустинята, където, беше станала първата среща между талоидите и земните представители — фактически недалече от самото място, където тя се беше състояла. Значи пътуването до Генуа щеше да отнеме около петнадесетина минути. Нещата всъщност не бяха се развили чак толкова лошо, помисли си Замбендорф, докато стоеше на вратата на пилотската кабина и наблюдаваше операциите по излитането.

— Някаква следа от Мойсей долу? — попита с любопитство Прайс зад него.

Абакоян започна да включва на екрана на скенера на втория пилот инфрачервени изображения, докато накрая в ниската част на широк склон на известно разстояние под върха от страната, където Мойсей беше изчезнал, се появи светеща точка. Той включи телескопичния визьор и получи увеличен и ясен образ.

— Той има кон — каза Абакоян. — Сигурно го е бил оставил някъде в ниското.

— Спуска се надолу на кон, носи и плочката, която му даде — каза Замбендорф през рамо. — Искаш ли да: го видиш?

Прайс застана до Замбендорф и няколко секунди гледа в екрана. Мойсей беше спрял и изглежда се взираше в нещо в подножието на хълма. Абакоян включи отново на изображение с ниска разделителна способност и се появиха още точки, скупчени недалече от Мойсей в ниското. Едрият план показва, че са талоиди, също на коне.

— Тия пък кои са? — промърмори Прайс. — Смяташ ли, че Мойсей го грози някаква опасност?

— Не знам — отговори бавно Замбендорф. Изглеждаше загрижен. След секунда-две се обърна към Клариса и каза!

— Дай по-едър план. Нека да видим по-отблизо какво става.

— Вече не се страхувам от теб, Хоразорго, Защитнико на грешната вяра — провикна се надолу Просветителят със силен и твърд глас и блестящи очи. — Аз изкачих планината и видях ангелите, а сега се връщам, за да се прочуя като Просветителя, избран да разнесе

правото слово на Създателя по всички кътчета на света и на всички робосъщества да донесе новата вяра на любов и братство. Чуй добре думите ми, Хоразорго, защото те наистина са Негови, на Създателя.

Той вдигна високо ледената плочка, която носеше.

— Закълни се сега в правата вяра, за която говоря, отречи се от заблудите си и греховете ти ще бъдат опростени. Ще се закълнеш ли, Хоразорго?

Невярващ на ушите си, Хоразорго още не беше се отърсил от изумлението, когато видя небесният дракон да се издига от върха на планината. Зрителните му матрици се замъглиха от леден ужас, тялото му се разтресе. Два пъти досега беше идвал до Ксерксеон, преследвайки ту единия, ту другия от двамата проклети братя, и двата пъти му се бяха изплъзвали. И сега, както и преди, драконите на небесните същества се бяха появили в небето, за да ги закрилят. Втори път нямаше да има вземане-даване с драконите, реши той. В никакъв случай нямаше да мине през това отново... за нищо и заради никого.

Хоразорго скочи от седлото и падна на колене.

— Заклевам се, о, Просветителю! — извика той. — Хоразорго намери правата вяра! Вярвам! Вярвам! От теб наистина се носи словото на Създателя. Каква е волята ти, Избрани? Твоите слуги очакват заповедите ти.

Войниците зад него се спогледаха изумени и замърмориха помежду си:

— Каква магия направи Чуващият гласове?

— Хоразорго на колене? Това е чудо.

— Каква е тая нова вяра, за която говори Чуващият гласове?

— Не виждам никакво чудо.

Точно тогава флайърът се спусна ниско над ездачите, пусна две сигнални ракети, включи прожекторите и бавно направи един кръг, за да огледа сцената. Навсякъде около Хоразорго метални фигури се просваха на повърхността и се включваха в надигания се хор от ужасени гласове.

— Вярваме! Вярваме!

— Слушайте Просветителя, Избрания!

— Пощади нас грешните, о, Драконе. Разкайваме се! Разкайваме се!

Даже Просветителят беше поразен от ефекта на собствените си думи.

— Всичко това... и с толкова малко усилия? — измърмори той невярващо на коня си. — Трябва наистина да съм избраник.

— Какво става там долу? — попита Клариса, слисана на пълно. — Карл, какво, по дяволите, му каза на тоя приятел? Прайс изглеждаше разтревожен.

— Защо всички скачат от конете? — попита той. — Добре ли са? Какво им става?

— Изглежда се прекланят пред Мойсей — каза недоверчиво Абакоян. — Той размахва това видеокопие, което му даде.

Замбендорф се беше умълчал. Очите му се присвиха замислено, докато наблюдаваше екрана. Накрая каза с отнесен глас:

— Всички са облечени еднакво, което предполага, че са войници. А това е територия на Падуа, нали?

— И какво? — попита Клариса.

— Галилео казваше, че падуанските конни гвардейци са едни от най-ревностните и най-фанатичните войници в тази част на Титан — отговори Замбендорф. — И въпреки това току-що извадихме от строя цял ескадрон от тях... и то без даже и едно от оръжията, които Артур иска да притежава, и до които доста трудно ще се доберем, дори и да приемем, че това е пътят, който той трябва да следва.

За няколко секунди настъпи тишина, останалите обмисляха думите му. Накрая Прайс го попита:

— За едно и също ли мислим?

Замбендорф сви вежди, потърка брадата си и отново погледна към екрана.

— Ако искаш вярвай, но нямам абсолютно никаква представа, Върнън — призна той откровено. — Имам чувството обаче, че току-що се натъкнахме на решението на проблема на Артур с друидите.

В единия край на специално разчистеното пространство, простиращо се по цялата дължина на заградената част зад резиденцията на Клейпур, един сержант от картогианската пехота беше залегнал с пленена васкорианска гранатохвъргачка, притиснал я плътно до рамото си и подпрял с едната си ръка оръжието отпред. Той погледна през горната тръба първия от червените дискове, наредени покрай отсрещната стена, прицели се внимателно и с пръста на другата ръка натисна спусъка. Хвъргачката изрева и ритна силно, а в същия момент по-голямата част от червения диск изчезна. Сержантът бързо повтори изстрела, а през това време Клейпур и Дорнвалд наблюдаваха мрачно, заобиколени от малка група картогиански офицери и военни съветници. Мигновено един неголям леден блок се пръсна на парчета, част от стената, изградена от органичен материал, се превърна в каша, а два комплекта стандартни картогиански ризници, поставени върху манекени с естествени размери в края на редицата, станаха на парчета. Дорнвалд даде знак и група войници, отдръпнали се доста назад от огневата линия, се втурнаха да съберат мишените.

— Няма спасение от това — прошепна Лофбейел на Тирг, който гледаше вцепенен. — Ония войници са били обречени още като тръгнаха да преследват васкорианците. Изходът е бил предрешен.

— Наистина — съгласи се Тирг. — Точно както Хоразорго и кроаксианците са били обречени още като решиха да навлязат в Мераказин. А сега цялата Картогия е обречена.

Лумиански оръжия като тези, които един картогиански боен отряд, предвождай от Дорнвалд, беше пленил дълбоко навътре в територията на баскорианците, бяха причината за многобройните беди, сполетели в последно време Картогия. Един редовен граничен патрул не беше се върнал, а изпратената да го търси част беше почти унищожена от засадата на васкорианците. После васкорианците нападнаха едно гранично укрепление, което след упорита съпротива падна. Малка група оцелели избяга и успя да се присъедини към

подкреплението, идващо от Менасим под командването на генерал Йемблайен. Клейпур беше заповядал на Йемблайен да спре и да отбягва да влиза в сражение, докато не се разбере причината за внезапно нарасналата мощ на васкорианците.

Най-тревожното в неочакваните успехи на васкорианците беше, че лумианските оръжия по всяка вероятност бяха дошли от кроаксианците, с които лумианците бяха осъществили контакт. Ако превземането на граничната зона от васкорианците беше подготовка за масирано нахлуване от Кроаксия и ако цялата редовна кроаксианска армия беше въоръжена с такава опустошителна огнева мощ, каквато беше демонстрирана зад резиденцията на Клейпур, Картогия нямаше да просъществува и едно сияние. Със социалния експеримент на Клейпур щеше да бъде свършено. Нощ щеше да се спусне над Века на Просвещението, който едва беше започнал да изгрява. Всичко, от което Тирг и Лофбейел бяха търсили начин да избягат, отново щеше да ги погълне.

— Какво е твоето мнение, Пелимиад? — попита Клейпур техническия съветник, който с проникателното око на специалист разглеждаше Друг образец васкорианско оръжие.

Пелимиад колебливо поклати глава.

— На този свят такава детайлност и прецизност има само при естествените растения — отвърна той. — Нито един от занаятчиите, които съм виждал или за които съм чувал, не би могъл да постигне и далечна прилика с това. Ако това е дело на лумианците, тогава те наистина може да са Създатели.

— Ти не можеш да предложиш нищо подобно, колкото и да е по-несвършено, нито пък някакво друго средство, което да направи нашите войници равностойни противници? — попита Дорнвалд.

Пелимиад отново поклати глава.

— Нищо, генерале.

Двама войници тичешком донесоха от другия край на площадката четирите мишени. Центърът на червения диск на първата беше отнесен напълно. Единият край на диска на втората беше надупчен като решето. Третата беше осеяна с по-отдалечени една от друга дупки, а четвъртата беше като първата. Клейпур вдъхна дълбоко и тежко през охладителите си и поклати мрачно глава.

— Нямаме друг избор — каза той. — Единственият ни шанс е да приемем условията, които лумианците търговци ни предложиха в началото. Щом не можем сами да си направим подобни оръжия, ще трябва да вземем от техните, а ако опитомяването на горите в интерес на лумианците е цената, която трябва да платим, така да бъде. Това е въпрос на оцеляване.

Той се обърна към Лиоканор, ръководителя на военното разузнаване.

— Събери кабинета да съгласуваме формата на нашето послание. Ще го изпратим на лумианските търговски принцове по изследователите, които още се намират в лагера.

— Веднага, сър — отвърна Лиоканор и бързо се отдалечи.

— Ние ще продължим към Заседателната зала и там ще изчакаме останалите — каза Клейпур. — Първата ни задача е да въоръжим колкото е възможно най-добре всеки годен да воюва гражданин, в случай че кроаксианците нахлуят, и да възприемем тактика, с която да ги удържим, докато получим помощ от лумианците. Боя се, че ни чакат тежки времена.

Тирг изпадна в униние, докато двамата с Лофбейел следваха останалите през двора към сградата. С присъщата си прагматичност Клейпур полагаше усилия да реагира на ситуацията по най-добрия начин и не губеше време и сили за безсмислени обвинения или оплаквания. Но Тирг беше този, който ги убеди, че Носещият цвете е искрен и че трябва да се вслуша в коварните му думи. Сега беше ясно, че целият епизод, в който се беше включил и Носещият цвете, е бил една лумианска игра, целяща Картогия да не заподозре нищо и да остане бездейна, докато приключат преговорите с Кроаксия — началото на един процес, който в края на краищата щеше да постави всички робонации под игото на лумианците. Лумианската стратегия за постигане на целта беше хладнокръвна, пресметната, безмилостна и ефикасна, а осъществяването ѝ беше толкова умело, че Клейпур започна да подозира, че методите им са усъвършенствани много преди това — за поробване на дузини или дузини от дузини светове. Но каквато и да беше истината, процесът вече не можеше да бъде спрян. По-добре робска държава, отколкото изобщо никаква държава. Главната задача сега беше да се осигури оцеляването на Картогия.

Най-лошото беше, че Тирг се беше доверил изцяло на Носещия цвете и сега не му оставаше нищо друго освен да признае, че е бил измамен жестоко. Това го измъчваше най-много. В нищо през живота си не беше вярвал повече, отколкото в близките отношения между него и Носещия цвете, за които беше смятал, че са взаимни — отношения, основани на общото разбиране за силата на разума, превъзмогащи различията в езика, расата, формата и даже в световите, от които двамата произхождаха. Всеки беше признал в другия едно качество, общо и за двамата, което беше свело всички различия между тях, поразителни на пръв поглед, просто до незначителни подробности, качество, което беше разкрило — или поне Тирг така смяташе — наличието на връзка, способна да обедини всички непознати форми на живот и разум, съществуващи на безбройните светове отвъд небето. Истина беше, че навсякъде общото между любознателните умове беше повече от това, което ги разделяше и те биха могли да работят заедно, без да обръщат внимание на това, кой какъв е и откъде произхожда, точно както истинските умове на Кроаксия и Картогия биха могли да работят заедно, без да се съобразяват с границите между техните държави. Знанията на лумианците щяха да проникнат навсякъде из Робия и да сложат край на господството на невежеството, предразсъдъците и страха. Убежденията нямаше повече да бъдат налагани с диктат и заплахи... а вместо това щяха да тържествуват разумът и познанието.

Или поне Тирг беше вярвал, че ще бъде така.

Но Носещият цвете го беше измамил и беше злоупотребил с доверието му. Всички обещания и уверения се бяха оказали толкова неискрени и егоистични, колкото и ловката риторика на някой опитен прокурор в съда на Върховния съвет. Изглежда силата на разума в края на краищата не беше толкова всеобща, може би сред световите отвъд небето тя беше толкова рядко явление, колкото Клейпур сред другите управници на Робия, а царството на разума — такава малка частица от вселената, каквато беше Картогия от Робия. Тирг трябваше да признае, че не познава, природен закон, според който трябваше да бъде другояче. Следователно, каза си той донякъде за утешение, може би бъркаше, като смяташе, че е измамен, защото понятието „измама“ сигурно беше субективно — израз на ограниченията, които мнозинството от робосъществата налагаха върху желателното в едно

робообщество поведение, оценявано през погледа на робосъществата на основата на тяхното възпитание и опит. Не можеше да съществува закон, който да наложи същите или даже подобни етични закони на същества от други светове. Така че никакво необоримо доказателство не можеше да накара Тирг да заключи, че Носещият цвете преднамерено го е измамил — просто поведението на Тирг според лумианските стандарти може да е изглеждало безнадеждно наивно и детинско. Тази мисъл обаче не го накара да се чувства кой знае колко по-добре. Той все още беше дълбоко разочарован.

Те изкачиха няколкото ниски стъпала към задната веранда на основната сграда и тъкмо щяха да влязат в коридора към Заседателната зала, когато часовоят на един от страничните входи отвори портата, за да пропусне пратеник на кон. Ездачът прекоси в галоп двора и спря под верандата. Клейпур, който се готвеше да прекрачи прага, погледна през рамо, после се обърна и следван от Дорнвалд, се запъти към стълбите, а придружителите се отдръпваха, за да им направят път.

— Говори — каза Клейпур на пратеника. — Какви новини носиш?

— Вести от генерал Йемблайен — отговори пратеникът, като изговаряше бързо и развълнувано думите. — Васкорианците преминаха нашата граница и напредват към Менасим.

Между останалите на верандата се понесе тревожно шушукане.

— Колко са и как са въоръжени? — попита рязко Дорнвалд. — Имаше ли сражение? Къде, колко са загубите ни? В какво състояние е войската на Йемблайен?

Пратеникът поклати глава.

— Простете, сър, но вие не ме разбрахте. Нямаше никакво сражение. Генерал Йемблайен ги пропусна да минат свободно. Те доброволно приеха да се движат под наш ескорт и миролюбиво идват към Менасим, водени от своя проповедник Езимбиал.

— Езимбиал... ги води миролюбиво? — зяпна Клейпур с недоверие. — Да не си се насмукал с ураниеви соли, пратенико?

— Истина е, истина е — настоя пратеникът. — Те са завладени от нова вяра, която отрича войната и убийството. Говорят за картогианците като за братя и отиват в лагера на лумианците да им върнат оръжията. Васкорианците казват, че повече нямат нужда от тях.

Лицето на Дорнвалд стана мрачно.

— Те напредват към Менасим със своите лумиански оръжия? Това е някаква хитрина! Йемблейн трябва да е полудял!

— Васкорианците предадоха оръжията си на ескорта и не са въоръжени.

Клейпур зяпна няколко секунди, после безпомощно поклати глава.

— Нова вяра?... Отрича войната? Откъде дойде това? Знаеш ли нещо повече?

— Васкорианците говорят за някакъв светец, наричат го Просветителя, който бил спуснат по техните места от светещи небесни ангели, за да проповядва на света заповедите на Създателя — отговори пратеникът. — Дошъл е с ученици, някои от които са бивши кроаксиански войници от кавалерията, други са от Ксерксеон, там цялото село е приело новата вяра. Най-добрият му ученик е един разкаял се, викат му Покръстения, по-рано е бил капитан Хоразорго от кроаксианската кралска гвардия.

Дорнвалд ахна.

— Хоразорго покръстен? Що за чудотворец е този Просветител?

— Васкорианците наистина говореха за някакви чудеса, станали по същото време, когато се е появил Просветителят — каза пратеникът. — За горящи в небето огньове, разтапящи се скали, врящи потоци, издигащи се във въздуха предмети и свещени дракони, носещи светещи ангели свише.

При споменаването на драконите в очите на Дорнвалд внезапно затрептяха пламъчета.

— А нашите разузнавачи и наблюдатели? — попита той.

— Какво могат да кажат те за всички тия чудеса и дракони?

Лицето на пратеника остана безизразно.

— Нищо, сър. Но бяха получени много съобщения, според които една лумианска летяща кола по същото време е била много активна по местата, където се предполага, че са станали чудесата.

— Разбирам — каза Дорнвалд.

Той се обърна и потърси с очи погледа на Клейпур. Клейпур се усмихваше, както правеха и другите зад него. Тогава Дорнвалд също се ухили.

И Тирг се усмихна — първо леко и невярващо, после по-широко, а накрая тупна сърдечно Лофбейел по гърба и се засмя силно. Кой е

Просветителят — нямаше представа, но мислеше, че знае чия е летящата кола и кой е истинският чудотворец, който се крие зад цялата тази работа.

На „Орион“ Джеролд Маси излезе сърдито от елеватора в глобус II и пое по коридора, който водеше към работните помещения на екипа на Замбендорф. Беше разговарял с няколко учени и други специалисти от мисията за създаването на сега положението и беше успял да настрои някои от тях за незабавни активни действия — достатъчни да се подаде официален протест срещу Лихърни. И какво последва: след цял куп вещо изпитани препятствия, опровержения, формалности и бюрократични спънки протестът беше отхвърлен, а искането за свободен достъп до комуникационната връзка със Земята — учтиво, но твърдо отказано. Направили всичко, което могат, протестиращите бяха изразили съжалението си пред Маси — по благоприличен и възпитан начин, естествено — и се бяха върнали към своите интереси и задължения. Още по-дразнеща беше мисълта, че професионалистът психолог беше той, а нещата се бяха развили точно както беше предсказал Замбендорф.

— И двамата знаем коя е пружината на човешките действия, Джери — беше казал Замбендорф. — Разликата е, че аз го приемам, а ти — не.

— Маси стигна до вратата, почука и изчака, докато Телма провери на визьора кой е, преди да го пусне да влезе.

— Лошо — каза й той, като се втурна вътре и размаха ръце. — Лихърни го очакваше. Беше напълно подготвен. Във всеки случай освен Дейв Крукс, Лейън Кийхоу, Греъм Спийрман, Уебстър и още няколко души, които наистина са загрижени, никой не се интересува. Нищо от това, което става, не е в състояние да ги развълнува.

Телма не изглеждаше изненадана.

— Въпреки всичко трябваше да опиташ — каза тя. — Забрави го за минута и ела да погледнеш.

Тя го въведе вътре и седна пред екрана, който беше наблюдавала, когато той пристигна. Маси застана зад стола и надникна през рамото й. На екрана се виждаше процесия от талоиди, облечени в развяващи се бели роби, окичени с венци — вероятно нанизани на жица метални ленти — около вратовете си. Някои от тях носеха хоругви с талоидски

надписи, други удряха или надуваха предмети, които приличаха на музикални инструменти, а останалите маршируваха и се полюшваха ритмично. От двете страни на процесията бавно се движеха ездачи в униформа. Маси разпозна в тях генуезци, които водеха животни, натоварени със земни пушки и автомати и сандъци с гранати и муниции. Встрани от тях на пътя се стичаха да гледат други талоиди.

— Това образ от флайъра на Карл ли е? — попита Маси.

Телма кимна.

— Да. На живо.

— Пътят за Генуа — каза му Телма. — Пълен е с друиди. Отиват в база Генуа да върнат обратно цялата железария. Мойсей направи нещо наистина голямо.

Както наблюдаваше, Маси поклати глава и установи, че се усмихва.

— Не знам... Никога не съм виждал подобна лудост — промърмори той. — Не очаквах, по дяволите, такъв лавинообразен ефект.

— Артур и Галилео се обаждаха преди малко — каза Телма... — И те изглеждат доста доволни от всичко, което става.

— Имаш ли връзка с флайъра? — попита я Маси. Телма кимна и натисна един бутон под екрана.

— Здравейте, „Хорнет“. Има ли някой там? — попита тя. — Какво ново? — обади се гласът на Клариса.

— О, току-що дойде Джери Маси. Мисля, че иска да поднесе поздравленията си — каза Телма.

— Не мога да повярвам — извика през рамото ѝ Маси.

— Затова винаги си имал проблеми — отвърна Клариса.

— Подценяваш противника.

— Може би. Както и да е, Карл там ли е?

— Момент.

Минаха няколко секунди. После гласът на Замбендорф каза:

— Здравей, Джери. Е, какво ще кажеш за нашето малко шоу тук?

— Поразен съм. Мисля, че Артур и Галилео са повече от доволни от услугата, която им направихте.

— Винаги се стараем клиентите ни да получават това, за което си харчат парите — отвърна Замбендорф. — Какво стана с Лихърни.

— Нищо, почти както ти предвиди.

— Ммм... жалко — измърмори Замбендорф. После гласът му се оживи.

— Както и да е, няма значение. Мисля, че доказахме, че нашето тайно оръжие е достатъчно, за да преминем към следващата фаза.

— Каква следваща фаза? Мислех, че това е всичко. Друидите няма да създават повече главоболия, Артур е доволен от този изход. Какво повече искаш?

— Всичко е много добре, съгласен съм, но имам лични сметки да уреждам с тоя приятел Каспър, с Дан Лихърни и с ония добри люде на Земята, които смятаха, че аз съм поредната марионетка, която могат да купят — каза Замбендорф.

— Това, което видя, е само генералната репетиция, Джери. Истинският спектакъл сега започва.

— Карл — обади се Маси с нотки на подозрение и уплаха в гласа. — За какво говориш?

— Това ще бъде най-опустошителното оръжие след водородната бомба — каза Замбендорф с въодушевление. — Първо Мойсей, после ескадрон от падуанската кавалерия, след това цяло талоидски село... а сега — цяло племе. Като лавина, такова нещо никога не си виждал.

— И?

— Остава да вкараме в чувала цялата падуанска армия, която точно сега се придвижва към Генуа, а после да пренесем всичко това в самата Падуа и да го стоварим в задния двор на Хенри! — възкликна Замбендорф, като се заливаше от смях. — Представи си целият падуански народ, а по-късно може би — и цял Титан, да обяснят на Лихърни къде да завре военната си помощ. Каква добра възможност да го зачукаме на ДЖЕСЕК, на Рамелсън, на политиците — на всички!

— Но... но ти нямаш достатъчно хора, за да направиш нещо подобно — възрази Маси.

— Какво значи „нямаш достатъчно хора“? Имаме Мойсей, лорд Нелсън с неговата кавалерия, цяло село... а сега и не знам колко хиляди друиди от последното попълнение. Казах ти, Джери, това е като лавина.

— Да, знам, но имах предвид, че разполагате само с един дванадесетместен флайър. Нямаш възможността достатъчно бързо да прехвърлиш в Падуа толкова талоиди, колкото са необходими за една

истинска революция. Разбираш, ли какво искам да кажа? Трябва ти определена критична маса. Иначе всичко пропада.

— О, за всичко сме помислили — отвърна бодро Замбендорф. — Веднага щом... Телма го прекъсна.

— Карл, не се задълбочавай повече. Джери още не знае за това. Нямах възможност да...

— За какво да знам? — попита настояващо Маси.

Някъде дълбоко в него едно вледеняващо чувство му подсказваше, че това, от което най-много се беше страхувал, се сбъдва.

— Няма и да искаш да знаеш — отговори му Телма. Защо просто не...

— Искам да знам. Какво става? Какво е това, за което още не си имала възможност да ми кажеш?...

— Танго бейкър две до Контрола, операциите по излитането — извършени, контрол на управление на нула-три-пет. Имам четиринадесет на бета-седем и коридор шест-шест. Минавам на локално.

— Роджър, Танго бейкър две. Вектор на управление — потвърден, делта-повторителят показва зелено. Контролът от „Орион“ се прекъсва. Лек път.

— Роджър, край.

Анди Шварц, командир на совалката, която току-що се беше отделила от „Орион“, провери още веднъж приборите и се отпусна на седалката. Полетът беше на автоматичен режим с курс седемдесет градуса на изток, право към базата в Падуа, и се извършваше за доставяне на голям товар материали и машини. На борда нямаше пътници освен двамата войници от специалните части, които поради административна грешка бяха пропуснали полета си и сега пътуваха с тях, за да се присъединят към частта си.

Повечето от войниците, които Шварц и екипажът му бяха превозили до повърхността, по-късно бяха изпратени като инструктори да обучават падуанците да боравят с оръжието. Базата в Падуа се състоеше само от две-три шатри и няколко транспортъора, разположени в една изолирана местност сред хълмовете, доста отдалечена от града. Явно падуанските управници не бяха разкрили пред населението съществуването на базата — положение, коренно различно от това в Генуа. Даже армията на Падуа не беше посветена в

тайната — обикновените войници се обучаваха от неголяма група падуански инструктори, единствените фактически, които се бяха срещали с представителите на Земята. Шварц не знаеше какво да мисли за всичко това.

— Докараха ли вече момичета в база Падуа? — попита небрежно от съседната седалка вторият пилот.

— Никакъв шанс, Кланси.

— Май трябва да си дадеш почивка, Кланси — обади се Майк Глауцен, бордният инженер, от мястото си зад тях. — Четох някъде, че въздържането от време на време е полезно за здравето.

— Бейкър има нужда от нещо, дете е полезно за здравето — измърмори Ханк Фрейзър, като подаваше команди на пулта под дисплеите пред мястото на офицера за свръзка встрани от Глауцен.

— Четох някъде, че много здраве е вредно — каза Бейкър.

— Предизвиква рак, а?

— Всичко, което е прекалено, не предизвиква ли винаги нещо?

— Какво ще кажеш за прекаленото въздържане? — попита Фрейзър.

— Предизвиква недостиг на излишък — каза Бейкър. — Това настина е лошо. Глауцен се изкикоти.

— За известно време ще трябва да свикнеш с това, Кланси. Никакви забави, като стигнем в Падуа, само работа, момчето ми.

Бейкър се съсредоточи за момент в приборите.

— Слушайте, момчета, имам страхотна идея — каза той, като извърна глава да погледне през облегалката назад. — Какво ще кажете за най-новия номер от Южна Калифорния?

— Какъв е той? — попита Глауцен.

— Едно щуро парти с размяна на партньорките! Сега е на мода...

Бейкър спря, като видя едрия чернокож войник, облечен в маскировъчния боен костюм на специалните части — единия от двамата нелегално пътуващи — да се появява на вратата зад тях.

— Ей, на теб не ти се полага да влизаш тук — предупреди той. — Докато стигнем до лагера, трябва да стоиш на мястото си със закопчан колан.

— Да беше излязъл, а — каза Шварц, като погледна назад. — Ако искаш да видиш командното табло — добре, но не преди да слезем долу, ясно ли е?

Джо Фелбърг се вмъкна в кабината и вдигна автоматичната си карабина. Зъбите му светнаха като перли на фона на лицето му, когато се ухили добродушно. Миг по-късно Дру Уест, също в маскировъчен костюм и с автоматичен 45-калибрен пистолет в ръка, се промъкна край него и пристъпи встрани от вратата, за да покрие екипажа под друг ъгъл.

— А сега да се държим като приятели и да бъдем разумни — предложи Фелбърг. — Само правете каквото ви кажем и всичко ще бъде наред. Сега включете Н-двадесет и седем на Г-обхвата и останете на двадесет и осем и три мегагерца. Препрограмирайте курса и следвайте радиосигнала докъдето ни отведе, ясно ли е?

Редник Салакар от кроаксианската пехота пое дълбоко дъх, изморен от изкачването на хълма, и се закашля, тъй като охладителната му система превключи на обратен ход, за да изхвърли погълнатия прахоляк, вдигнат от войниците пред него. Като мънкаше ругатни и проклинаше праха, пустинята, армията и сякаш безкрайното разстояние до Картогия, той се дръпна встрани и спря да погледне към дългата колона от пехотински и кавалерийски части, огнехвъргачки, бойни колесници и продоволствени коли, които се виеха назад и се губеха от погледа сред заоблените дюни и ниските възвишения на Мераказин. Този път няма мърдане, помисли си той мрачно. Беше имал вземане-даване преди с картогианците в погранични схватки и опитът не го караше да гори от нетърпение и луд ентузиазъм да се срещне отново с тях. О, да, офицерите изглеждаха много самоуверени, както обикновено, и бяха убедени, че с новите оръжия набързо ще видят сметката на Картогия, но Салакар беше слушал такива приказки и преди. Много е лесно да казваш на някого да не се тревожи, когато знаеш, че си яхнал бърз кон и можеш да се измъкнеш, ако нещо се обърка. О, да, наистина лесно им беше да говорят. Но капитанът от кавалерията Хоразорго — според казармената клюка — не бил толкова приказлив, след като преследвал един скрит в засада картогиански отряд и се върнал без цялата си рота и без ръка и око на всичко отгоре. О, не! Това не беше противник, който можеше да позволи набързо да му видят сметката.

Той протегна ръка и попипа студеното твърдо тяло на въведената като ново въоръжение гранатохвъргачка, провесена на гърба му — резултат, както им беше казано, от много пъти по дванадесет сияния труд, извършен тайно от няколко от най-добрите занаятчии и майстори на Кроаксия. О, да, бяха си свършили добре работата; да, изглеждаше доста ефикасна по време на импровизираното обучение, през което набързо бяха преминали, като всичко, както винаги, беше оставено за последната минута, може би от съображения за сигурност, но какво

доказваше това? Само че някой е открил как да прави по-добри оръжия. Картогианците също имаха добри занаятчии. Ако кроаксиканците са могли да направят нещо, защо и картогианците да не могат? Изобщо нямаше причина. В действителност от това, което Салакар беше видял по-рано, имаше голяма вероятност картогианците първи да са го направили. А това офицерите не биха ни казали, помисли си той. О, не, те никога не биха казали на войниците такова нещо.

— Салакар, какво, по дяволите, правиш? — изрева далече зад него гласът на сержант Берголод. — Да не те е хванала сладка дрямка? Влез в строя.

— Майната ти — промърмори Салакар, като намести по-удобно товара си и се върна в колоната на празното място до Моксеф.

— Май ти прави удоволствие да даваш извънреден караул, Салакар — измърмори Моксеф. — Спокойното съзерцаване на пустинята сам в ранно сияние ли те привлича толкова? И като си помисля, никога не съм допускал, че си такава поетична душа.

— Ръждива чума да я вземе тая пустиня! — избълва Салакар. — Три пъти съм я минавал досега и всеки път става двойно по-широка.

— По-вероятно духът ти спада двойно.

— Явно твоят организъм не се влияе от тая горещина — каза Салакар.

— Приятно сухо и освежително след омаломощаващия влажен въздух на Кроаксия — съгласи се Моксеф.

— По дяволите! Собственото ти признание те лишава от единственото извинение, което ти е останало, за непоносимия ти нрав.

— По-добре си запази яда за картогианците — посъветва го Моксеф.

— Убеден съм, че посрещаш сраженията така, както се радваш на горещината на пустинята. Сигурно умираш от удоволствие, като дишаш тоя силициев карбид и като ти дават едно ведро метан на сияние да си доливаш разтворите и да отмиваш мръсотията, дето излиза от свръзките ти?

— Е, както винаги, много хленчиш, Салакар.

— А такива като тебе пък не се оплакват достатъчно. Един роб би ли търпял да го малтретират така? О, не! Но аз съм тоя, дето много

се оплаква. О, да! Нямах ли никакво желание да отстояваш правата си на свободно съществуване?

— Трябва ли да ти напомням, че армията е нашият закон, Салакар? Къде си чул пехотинец да търси правата си?

— А защо не? — попита Салакар. — Казват, че в Картогия властта се осъществява от мнозинството и не се влияе нито от силата на оръжието, нито от благородническия произход — достоен за подражание пример. Защо тогава, питам аз, да не бъде така и в армията? — Ти се шегуваш!

— Не е така. Тоя въпрос занимава мисълта ми от много сияния. Ще се обединим, Моксеф, за да се противопоставим с колективна сила и ще предложим услугите си и верността си само срещу честни и разумни условия, определени с договор. За да се бием, ще изискваме благоприятно числено превъзходство, две към едно или още по-голямо, поне умерено меко време и гарантирана минимална компенсация при бедна плячка. Ще бъдат определени почивки на половин и четвърт сияние, едно сияние на всеки шест ще бъде обявено за сияние без бойни действия, а от населението ще бъде събиран данък за мир, за да получаваме заплатите си по време на безработица.

— О, тогава животът на пехотинеца ще бъде толкова блажен! А имаш ли намерение да прочетеш прокламацията си лично на нашия крал Ескендером, и на неговия съд. Може да ти се усмихне щастието, Салакар. Няма съмнение, че всички ние ще те споменаваме и ще си спомняме за теб с най-добри чувства.

— Засрами се, ти, който можеш без стеснение да говориш по такъв долен начин. Ще вземеш ли своя дял от придобивките, които бихме могли да постигнем? О, да — несъмнено! Но да дадеш в замяна своя принос за нашата кауза? О, не — немислимо! Това не е ли...

Салакар спря да говори и вдигна глава напред, където беше настъпила някаква суматоха. Миг по-късно колоната спря.

— Какво, да му го...

— Пустинята се надига! — възкликна Моксеф.

— Буря ли е? — извика някой напред.

— Бурята не изглежда така — изкрещя друг.

— Да не е някаква хитрост на картогианците?

— Пустинята ври! Гори!

— И около нас, в капан сме!

Стена от дим и пламъци беше пресякла пътя на колоната и за секунда се издигна нагоре и закри небето отпред, а отгоре, върху надвисналите вляво и вдясно склонове, се спуснаха завеси от блещукаща виолетова светлина и заградиха челото на колоната.

— АЗ СЪМ ПРОСВЕТИТЕЛЯТ, КОГОТО СЪЗДАТЕЛЯТ ИЗПРАТИ ПРИ ВАС — прогърмя глас, който сякаш идваше отвсякъде и ечеше сред околните хълмове. — ВОЙНИЦИ НА КРОАКСИЯ, ХВЪРЛЕТЕ ОРЪЖИЯТА, ЗАЩОТО ТОЙ Е КАЗАЛ: „НЕ УБИВАЙ“.

— Разгърнете се за отбрана! Разпръснете се! — извика един офицер на кон, като галопираше обратно край колоната. — Пехотата да се прикрие. Кавалерията — на фланговете. Затворете колите.

— Рота А — при ония скали. Рота Б — в дерето. Рота В — след мен — извика сержант Берголод.

Отпред и отзад офицерите започнаха да издават команди и за секунди колоната се разпадна на тичащи във всички посоки тела. Салакар се намери заедно с Моксеф и още неколцина, залегнал зад някакви скали. Той надникна иззад камъка и видя, че сред сияйната светлина високо горе се бяха появили облечени в бяло фигури — неуловими, танцуващи, ефирни, като че лишени от физическо съдържание фигури. Те сякаш се приближаваха надолу по склона.

Един от войниците до него опря не много плътно хвъргачката на рамото си, стреля и от отката се претъркулна назад. Накъсан залп долетя от една група до тях и за секунди цялата колона откри стрелба. Обзет от ужаса, сграбчил всички, Салакар се прицели в две от облечените в бели роби фигури, притисна здраво хвъргачката до рамото си, както го бяха учили, и натисна лостчето за стрелба. Хвъргачката се разтресе... но без никакъв резултат, въпреки че Салакар се беше прицелил точно в приближаващите Се фигури. Той прокара отчаяно ръка по оръжието открай докрай, като опипа всеки инч от него, а фигурите продължаваха да се движат напред.

Вътре във флайъра, кръжащ във въздуха току до облаците дим, носещи се от напалмовите резервоари и експлозивите, хвърлени срещу талоидите, Замбендорф наблюдаваше сцената в едър план. Добре стана, че допуснаха възможността за паника сред падуанците, помисли си той, и решиха да не излагат прибързано на опасност талоидите, които бяха на тяхна страна. Непосредствено под флайъра, от скритите предварително сред осеяните със скали склонове над предполагаемия

маршрут през долината фенери, бликаха и трептяха тайнствено две ивици бяла светлина, които прожектираха образи на талоиди върху осветения димен екран.

— Я да видим дали можем да прекратим тая стрелба — обърна се той към Клариса.

— Вариант В? — попита тя.

— Да — една бомба върху ония ледени зъбери и малко фойерверки.

От мястото на втория пилот Абакоян се приготви да пусне друг запис с предварително подготвено послание на Мойсей по мегафоните на флайъра, пригодени сполучливо за висока честота, и по ултразвуковите усилватели, покриващи местността.

— Аййй!

Един от войниците изпусна оръжието си и се изправи, като сочеше с ужас небето над огнената завеса.

— Спуска се един дракон! Навлякохме си гнева на Създателя!

Едно лъскаво, с тънки крайници създание, различно от всичко, което Салакар някога беше виждал, връхлиташе върху тях. Инстинктивно той вдигна хвъргачката и се прицели в него, после осъзна безсмислието на подобно действие и отпусна ръце.

— Ние сме обречени — заскимтя Моксеф до него.

Няколко от намиращите се наблизко пехотинци захвърлиха оръжията си и се втурнаха слепешката да бягат назад по пътя, по който бяха дошли. После над главите им бликна бляскава светлина и се разпръсна виолетово сияние, а едновременно с това от дракона се проточиха лъчи, които с яростен оглушителен трясък сринаха няколко огромни скали, Салакар се сви на кълбо и запуши ушите си... но все още беше жив.

— СПРЕТЕ, ВОЙНИЦИ — прогърмя отново отгоре гласът, който се беше нарекъл Просветителят. — ЗАПОВЕДТА Е: „НЕ УБИВАЙ!“.

Тогава иззад огнената завеса се появи друг, много по-голям дракон, и бавно и величествено започна да кръжи над главите им със струящ от него огън.

— Ангели! — ахна Моксеф, като се изправи и посочи нагоре. — Ангели слизат от небето!

— Виж само как блестят — извика друг войник. — Това наистина е чудо.

От всички страни войниците напускаха прикритията си и заставаха с вперени нагоре погледи. Някои вече бяха захвърлили оръжията си и сключваха ръце пред гърдите си, други падаха на колене. Даже и офицерите стояха застинали, изпълнени със страхопочитание от това, което ставаше. Горе, разперили бели пухкави крила, небесните ангели се рееха плавно след дракона.

— ПРИГОТВЕТЕ СЕ ДА СРЕЦНЕТЕ ПРОСВЕТИТЕЛЯ — прогърмя гласът. — ИДВАМ С ДОБРА ВОЛЯ И НОСЯ МИР ЗА ВСИЧКИ РОБОСЪЩЕСТВА.

В товарния отсек на ландъра на НАСО, прелитащ ниско с минимална скорост, Джо Фелбърг провери за последен път снаряжението на Мойсей, кимна доволно и го заведе пред отворената врата. Мойсей се наведе леко и погледна неспокойно надолу.

— Кажу ми, че всичко ще бъде наред, ако отскочи силно напред и брои до пет, преди да дръпне халката — извика Фелбърг на Уест, който стоеше до тях с транслатора. — Виж другите, дето скочиха — добре се справят.

Уест заговори в микрофона, провери излязлото на екрана и апаратът предаде казаното на Мойсей. Мойсей кимна, доверчиво.

— Голяма работа си, приятел — каза Фелбърг.

Той се наведе да запали фойерверките на пода, завързани за снаряжението на Мойсей с жици, достатъчно дълги, за да увиснат на безопасно разстояние под него, после отново се изправи, отстъпи една крачка и потупа робота по главата.

— Давай, старче! — извика той, когато облеченият в бяла роба робот излетя в пространството, следван от пръскащите искри фойерверки.

Прожекторен лъч от флайъра, който кръжеше наблизко, освети фигурата, когато парашутът се отвори, и тя бавно се понесе надолу през плътната атмосфера на Титан.

От войниците се разнесе смаяно ахкане, когато. Учителят най-после се появи, обвит със сияещ ореол и окъпан от лъчи небесна светлина. Салакар не знаеше какво да мисли, но в собственото си съзнание той вече беше стигнал до едно дълбоко убеждение с огромно теологическо значение — да отхвърли веруюто на Просветителя означаваше да се бие срещу картогианците, ако го приеме — няма да се бие.

— Алилуя! — изрева той, хвърли оръжието и се изкачи върху скалата с прострени нагоре ръце. — Спасен съм! Грешникът видя светлината! Слава тебе, Просветителю!

Повечето от войниците изглежда бяха стигнали до същия извод. От всички страни се заизправяха фигури, излизаха от прикритията и хвърляха оръжията си. Въздухът заеча от стотиците гласове, които ликуваха:

— Виждам светлината! Виждам светлината!

— Просветителят дойде!

— Слава на Просветителя!

— Спасени сме! Спасени сме!

— Никога повече убийства! Никога повече война!

— Всички са мои братя! Няма повече да убивам!

Часове наред от върха, на един хълм Просветителят проповядва на струпалите се по склона войници възвишени слова за обич и мъдрост. Когато свърши, всички зарязаха оръжията в пустинята и тръгнаха обратно към Кроаксия. Просветителят отново беше издигнат в небето, за да бъде пренесен от ангелите. Той обеща, че ще чака своите последователи в Пергасос, където щяха да се присъединят към него за изграждането на новия свят.

— Изумително! Просто не мога да повярвам — каза от „Орион“ Маси на Замбендорф, когато флайърът се издигна на по-голяма височина и предаде картина от това, което доскоро беше падуанската армия.

— Сега остана само последната фаза, Джери — отвърна — му Замбендорф с уверен глас. — Следваща спирка — Падуа. Репетицията вече я направихме, изпробвахме реквизита, усъвършенствахме техниката, всичко върви просто чудесно. Какво би могло да ни спре?

Час по-късно един военен разузнавателен кораб прелетя над пустинята между Падуа и Генуа и предаде на „Орион“ серия изображения, които показваха как цялата падуанска армия като поток се лее обратно по пътя, по който беше дошла. Каспър Ланг се запозна с репортажа малко след като беше получил потвърждение, че един от ландърите е изчезнал по време на редовен рейс до Падуа. Никакъв сигнал не беше получен от която и да е от уредбите на автоматичната сигнализационна система на кораба, а екипажът минаваше за надежден

и стабилен. Специалистите от НАСО, които разследваха случая, бяха единодушни, че совалката е отвлечена.

Ланг се уговори с военния комендант на база Падуа да свалят Джеймс Бонд — шпионина, използван от падуанския крал Хенри, пред отстъпващата армия, за да пресече пътя ѝ и да разбере какво се е случило. След това Бонд се срещна със земните представители сред хълмовете и беше откаран обратно в база Падуа да приготви доклада си.

Новините гласяха, че с подготвеното настъпление на Падуа срещу Генуа е свършено. Цялата падуанска армия беше извън контрола на офицерите и се връщаше у дома да гради ново общество, след като в пустинята срещнала някакъв месия, който накарал всички да приемат нова религия на търпимост и ненасилие. Месията слязъл от небето, съпровождан от летящи дракони, крилати ангели, небесни гласове и какви ли не чудеса още.

У Ланг веднага се надигна подозрение.

— Проверете за Замбendorф — нареди той на гладния си административен помощник. — От доста време не се чува никакъв. Искам да знам къде е и всяка негова стъпка през последните четиридесет и осем часа.

Не можеха да открият нито Замбendorф, нито когото и да било от екипа му.

— Ти трябваше да му намериш работа и да го държиш под око през цялото време! — крещеше в административните помещения в глобус I Ланг на пребледнелия Озмънд Периера петнадесет минути след като му бяха съобщили. — Е, няма го на кораба, няма го в База Генуа; два дни никой не го е виждал. Къде е?

— Аз... въз... аз мислех, че е с Малкълм Уейд — отговори Периера разтреперан. — А явно Уейд е смятал, че е с мен. Не мога да си представя как е било възможно да стане такъв гаф. — Телма изглежда не е предала точно инструкциите ни... но тя е само секретарка. Боя се, че сме надценили способностите ѝ.

— А аз съм абсолютно сигурен, че съм надценил твоите! — избухна Ланг. — Не ме интересуват никакви извинения — просто го намери, разбираш ли? Искам да го намериш!

След половин час Периера разговаряше с Телма в помещенията на екипа в глобус Н.

— Съжалявам, ако те притеснявам, но е наложително ситуацията да бъде изяснена колкото е възможно по-бързо. Трябва да разбере къде е той. Слушай ме много внимателно и се съсредоточи силно върху това, което казвам. Сега, знаеш ли къде е Карл?

Телма го зяпна със широко отворени очи.

— На Земята, мисля.

— Е, хайде сега, това е пълен абсурд. Моля те, опитай се да бъдеш разумна. Как би могъл да се върне на Земята?

— Телепортирал се е.

Лицето на Телма беше ужасно сериозно, очите ѝ гледаха искрено.

— Не знаеше ли? Той работи от месеци върху това.

— Не говори глупости.

— Казвам ти истината. Периера я погледна с колебание.

— Истината? Не се ли шегуваш?

— Е, ще седна ли да се шегувам с нещо толкова сериозно, особено пък с теб, Озмънд?

И така, Периера докладва на Ланг, че е дълбоко убеден, че Замбендорф е извършил телепортация и се е върнал на Земята.

Когато Ланг избухна, Периера реши, че това е, защото на деловите хора им липсва въображение и гъвкавост и не разбират нищо от наука.

За разлика от популярната представа за високопоставените ръководители на корпорации Каспър Ланг не беше обзет от страстта да трупа състояние и не изпитваше особено силно желание да властва над другите. Възнаграждението от ДЖЕСЕК за неговата служба и мястото, което заемаше в общата йерархия — второ след това на Грегъри Бул — не му даваха основание да се чувства финансово уязвим, психологически или емоционално несигурен или пък особено загрижен за бъдещето си. Това го правеше сравнително неподкупен за конкурентните организации, неподатлив на мнението на опонентите и съвсем мотивирано отдаден на защита на собствените си интереси, които съвпадаха с тези на корпорацията, чиято политика беше да го уверява, че трябва да се чувства точно така. С две думи — качеството, което корпорацията ценеше повече от всичко друго в своите висши ръководители и подхранваше по всевъзможни начини, беше лоялността. След като Замбendorф се беше опитал да попречи на корпорацията да постигне целите, към които беше решила да се насочи, значи Замбendorф вече сам се беше обявил за враг на корпорацията, което автоматически го правеше и враг на Ланг. Личното отношение не се включваше в уравнението, даже и това, че отношението на Ланг към Замбendorф винаги е било повече от хладно. Задължението на Ланг беше да спре Замбendorф, като използва всички средства, с които разполага, в границите на една приемлива цена — а с оглед на последиците от случилото се, такива, каквито бяха, границата на приемливостта на цената беше висока според който и да е критерий.

— Доколкото можем да възстановим събитията, всичко е било един цирк, включващ прелитания на совалката на малка височина, спускане на талоиди с парашут, трикове с оптически изображения и акустика и безброй фойерверки — каза Ланг на Маси в заседателната кабина в апартамента на Лихърни на „Орион“.

Отсреща Лихърни гледаше мрачно в кокалчетата на сключените си пръсти, а срещу Ланг Чарлс Жиро слушаше със стиснати устни,

подпрял нос на молитвено събраните си длани. Ланг продължи:

— Падуанската армия се разпадна и се връща към Падуа. Офицерите, с които е разговарял Джеймс Бонд, са казали, че се прибират у дома, за да се срещнат с този месия и да започнат изграждането на Новата ера. Предполагаме, че Замбендорф е решил да повтори представлението в самата Падуа.

Маси потърка носа си и се загледа в масата. Още не можеше да разбере защо са го извикали.

— Е, моето отношение към цялата тая работа с доставянето на оръжие на падуанците и разпалването на конфликт между тях и генуезците беше достатъчно ясно, преди още това да се случи. Не мога сега да се преструвам, че ви съчувствам за провала на плана. Всъщност що се отнася до Замбендорф, този път мога само да му пожелаая успех.

— Каквото и да е личното ви мнение, за целите на мисията и за ръководещите я институции на Земята, то не засяга целта на настоящата среща — каза Лихърни.

Тонът му беше необичайно остър. Маси вдигна рамене, но не каза нищо. Лихърни погледна към Ланг и му кимна да продължи.

— Нямаме начин да установим къде крият ландъра — каза Ланг. — Би могъл да бъде навсякъде на площ от стотици хиляди квадратни километра. Така че трябва да приемем, че следващият път, когато ще видим Замбендорф, ще бъде тогава, когато той реши да се появи в Падуа и да докара месията, създаден от него. Дотогава няма да имаме възможност да го срещнем отново.

— Това, което бихме искали да чуем, е вашето професионално мнение, като един от изявените психолози на мисията, за вероятната реакция на Замбендорф на планирания от нас курс на действие — каза Жиро.

Престорената незаинтересованост на Маси нямаше да му помогне. Той вдигна глава и вирна въпросително брадичката си, но продължи да мълчи. Ланг изчака малко, после заговори отново с особен заплашителен тон.

— Както знаем всички, в това съм сигурен, съвременните ракети с насочено действие, използвани от пехотата срещу бронирани обекти и нисколетящи въздушни цели, са доста унищожителни оръжия. Те имат сложна електронна система за разпознаване и проследяване на

целта и са прости за овладяване, не изискват специално обучен персонал. Талоидите биха могли да се научат много бързо да боравят с тях.

Ланг разпери леко ръце и остави мисълта си за секунди да увисне във въздуха.

— Ако... тъъ... ако просто се случи нещо такова да попадне сред оръжията, които доставяме на Хенри, това би било истинска беда за всеки, който реши с ландър да прелети бавно и ниско над града, нали?

Очите на Маси засвяткаха, преди още Ланг да свърши, а брадата му се разтресе от възмущение.

— Какво говориш? Та това е убийство! Не можете... Ланг вдигна ръка да го успокои.

— Хей, не се вълнувай, Джери. Само не се вълнувай. Това го казах хипотетично. Но представи си, ако Замбендорф е убеден, че падуанците наистина имат такива оръжия... Схващаш ли мисълта ми — той е долу с хората си и екипажа на ландъра, който отвлякоха... Какво би направил? Би се върнал и би забравил цялата тая дивотия с отиването в Падуа или би рискувал и би отишъл по дяволите заедно с останалите? Или би направил нещо друго? Как мислиш? За малко настъпи тишина.

— Искаш да правя предсказания ли? — попита предпазливо Маси.

Ланг тръсна глава.

— Не, само мнение. Както каза Чарлс, интересува ни какво мислиш от професионална гледна точка като един от психолозите на мисията. Имаме няколко важни въпроса, които трябва да решим, а малко време, за да го направим. Искаме просто да сме сигурни, че не пропускаме нещо, което би могло да се окаже съществено.

Маси отново се загледа в масата, този път сериозно замислен. Щом търсеха мнението му и държача на него, може би беше оценил прибързано ситуацията.

— Защо смятате, че Замбендорф ще повярва на подобно нещо? — попита той, като вдигна глава.

— Ще повикаме ландъра по комуникационната мрежа и ще му го кажем — отговори просто Ланг.

— Няма да се обадят — възрази Маси. — Ще откриете местонахождението им.

— Не е сигурно — обади се Жиро. — Биха могли да се обадят чрез релейна станция, спусната някъде по повърхността на Титан, или даже чрез няколко такива станции. Ако решим, можем да засечем местонахождението на станциите, но това няма да ни помогне да открием ландъра.

Маси кимна сдържано, чудеше се какво може да произлезе от това, за което говореха. Сигурно имаше някакъв начин да се използва създадената ситуация, помисли си той. Ланг и другите отдавна трябва да се разбрали истинската цел на НАСО, заради която беше включен в мисията, и не биха допуснали, че впоследствие между него и Замбendorф са възникнали някакви общи интереси. Всички техни планове щяха да бъдат направени въз основа на убеждението — вече погрешно, — че двамата със Замбendorф нямат какво да си кажат. Възможностите бяха интересни. След дълга пауза Ланг каза:

— По всяка вероятност може да му мине през ума, че блъфираме. За човек като Замбendorф това може би е първото нещо, за което ще помисли. От друга страна, международните политически и търговски последици от тази ситуация ще бъдат големи — много големи, както самият Замбendorф твърде добре знае. Кой може да каже какво ще стане, когато теглим чертата. Би ли изложил на риск себе си и останалите? Смята се, че мислиш по същия начин, по който и той, затова НАСО те изпрати тук, нали? Чудесно — искам да знам какво мислиш.

Би ли рискувал Замбendorф? Не, ако не е наясно блъф ли е предупредението или не — Маси беше сигурен в това. Но сега, разбира се, след невъзможния привидно съюз между Замбendorф и Маси, сключен неотдавна по причини, които директорите от мисията явно бяха неспособни да разберат, Замбendorф нямаше да бъде оставен в неведение по въпроса. Следователно всяко заключение, основано на неговата предполагаема неосведоменост за действителното състояние на нещата по отношение на оръжията на талоидите, щеше да бъде погрешно. Ако Ланг градеше стратегията си върху блъф, Маси имаше възможността да я подкопае из основи.

Маси вдигна поглед и изгледа бавно трите лица от другата страна на масата, които очакваха отговора му.

— Замбendorф може да е мошеник и измамник в известен смисъл и неговата представа за етика може да не съвпада точно с

обществения идеал, но в основата си той е справедлив и хуманен. Ако има сериозни съмнения, той няма да рискува.

— Сигурен ли сте? — попита неспокойно Лихърни.

— Не, просто така мисля. За това ме помолихте и това е всичко, което мога да кажа.

— Но вие сте доста уверен — настоя Жиро. Маси се намръщи и за момент сви устни, после изпуктя рязко, и кимна.

— Така е — призна той съвсем искрено. Лихърни премести поглед от Жиро на Ланг, после отново на Жиро и накрая на Маси.

— Тогава, ако никой няма какво да добави, да не ви задържаме повече. Благодаря ви, че ни отделихте от времето си.

— Аз ви благодаря — каза Маси с половин уста.

Лицето му остана безизразно, като стана да си тръгва, но вътре в себе си той се усмихваше широко.

След като Маси напусна, Лихърни въздъхна дълбоко, отпусна се тежко назад и взе пура от кутията на масата. Провря я под носа си и докато вдъхваше аромата на тютюна, погледна с любопитство Ланг.

— Добре, Каспър — каза той. — Би ли ни казал сега какво означаваше той номер?

— Съжалявам за театъра, но не исках да ви кажа най-новото, преди да сме разговаряли с Маси — отговори Ланг. — Реакциите ви трябваше да бъдат искрени.

Той замълча за секунда, хвърли бърз поглед на двамата, после обяви:

— Нашите хора от военното разузнаване са почти убедени, колкото и невероятно да звучи, че Маси и Замбendorф сега работят заедно.

На лицето на Жиро се изписа объркване.

— Но ако това е така и ние изпратим предупреждение на Замбendorф, Маси ще му каже, че е блъф.

— Както се очаква да направи — съгласи се Ланг. Изразът на Жиро стана още по-озадачен.

— Добре... каква е ползата от това? — попита той.

— Ще противоречи на останалата информация, която Замбendorф ще получи по другите два канала, засечени от нас. От този капитан от НАСО — Камбъл — към Телма е текла информация като от решето, откакто сме напуснали Земята, а някои от учените се отнасят

със симпатия към хуманните идеи на Замбендорф по отношение на талоидите. Смятам по тия два източника да пробутам на Замбендорф информация, според която блъфът, подхвърлен от Маси, е бил просто за да направим запис как се опитваме да предупредим Замбендорф и по този начин да се освободим от отговорността за неговите действия — и че падуанците наистина разполагат с ракетите.

— Замбендорф няма да знае на кое да вярва — каза Лихърни.

Той замълча за секунда, после замислено поклати глава.

— Всъщност и аз самият не съм сигурен, че знам.

— А аз съм напълно съгласен с мнението на Маси, че Замбендорф няма да рискува, ако има някакви съмнения по отношение на истинското положение — каза Ланг.

Той се изсмя сухо, сложи ръцете си на ръба на масата, готвейки се да стане, и се обърна към Жиро:

— Следващото нещо, което трябва да направим, е да слезем долу за нова среща с Хенри. Той безспорно ще побеснее, когато Джеймс Бонд му каже какво се е случило с нахлуването в Генуа, но ако всичко върви добре и Замбендорф се върне, мисля, че няма да имаме проблеми да убедим Хенри, че това е било само инцидент. След седмица всичко ще бъде в ред.

Флайърът се носеше бавно над повърхността на Титан, воден в мрака от предните сканиращи радари, които опипваха с електронните си пръсти релефа и превръщаха очертанията му в поредици от двоични числа, понятни на управляващите полета компютри. От дясната страна на пилотската кабина Ото Абакоян гледаше унесено в тъмнината навън, потънал в собствените си мисли, гъстите му мустаци се бяха превърнали в зееща цепнатина върху лицето, което на бледата светлина на командното табло изглеждаше мъртвешки хлътноло.

Бяха минали повече от двадесет години откакто във Франкфурт хазартните житейски пътища, по които той и Замбендорф вървяха, се бяха пресекли. По онова време Абакоян се занимаваше със спекулации с ценни книжа. Прекалено самоуверен и небрежен, след като в продължение на три месеца лесно беше мамил във френската Ривиера богати вдовици, той не си направи труда да провери достатъчно старателно Замбендорф, преди да му продаде пакет фалшиви акции, а когато посредникът беше арестуван и Абакоян беше принуден да напусне страната, изпреварвайки с часове полицията, той откри, че Замбендорф му е платил с фалшиви пари. Замбендорф беше успял да попадне отново на следите му — и то без особени усилия — не за да му държи нравоучения или да злорадства след дадения на Абакоян урок, а за да се поинтересува от системата му и да направи комплимент на Абакоян за неговия стил. Така започна тяхното съдружничество, а останалите от екипа се бяха появили един след друг през годините при различни обстоятелства.

В годините, прекарани със Замбендорф, той беше попадал на най-невероятни места беше имал вземане-даване с какви ли не хора и се беше забърквал във всевъзможни афери — един китайски индустриалец му беше платил четвърт милион долара, за да влезе във връзка с няколко поколения почитаеми праотци; беше създал екстрасензорна шпионска система за едно западноафриканско правителство; на безбожна цена беше продал информацията от един

справочник на италианец, правещ хороскопи; беше търсил стратегически метали в именията на един бразилски земевладелец. А сега, като капак на всичко, бяха попаднали не другаде, а на една от луните на Сатурн, разиграваха спектакъл с един механичен Исус Христос и насаждаха нова религия сред раса на интелигентни работи. А най-странното беше, че нищо от цялата история не впечатляваше Абакоян като нещо наистина странно. Отдавна беше претръпнал. Нищо, в което се забъркваше Замбendorф, не можеше повече да изглежда странно.

След като се беше консултирал с Джо Фелбърг и Анди Шварц, командира на взетия неофициално на заем ландър на НАСО, Замбendorф се беше съгласил, че спускането с парашут над застроения район на Падуа е прекалено рисковано за всички, какво ли остава за неопитните талоиди, и се беше отказал от първоначалния си план да повтори спектакъла, разигран толкова успешно в пустинята пред армията на Хенри. Вместо това Клариса и Абакоян бяха закарали Мойсей на едно място извън града, откъдето пеша щеше да влезе в метрополията и щеше да започне да проповядва Откровението по време на най-голямото оживление на централния пазар. При подаване на сигнал от преподавателя на Мойсей ландърът щеше да се спусне тържествено в сърцето на града сред светлини, гласове и специални ефекти и от него щеше да дебаркира подготвената за случая небесна трупа, състояща се от лорд Нелсън и подкрепление друиди. Резултатът щеше да бъде светкавично приемане на новата вяра от падуанците, беше решил самоуверено Замбendorф. Хенри щеше да бъде свален, Генуа щеше да бъде спасена, бъдещето на талоидите — осигурено, а войната срещу безскрупулните земни магнати и политици — спечелена. Това беше едно от качествата на Замбendorф като водач — и източник на най-големите проблеми, които възникваха при работа с него — той правеше всичко да изглежда твърде лесно.

Последните събития обаче предизвикваха у Абакоян лоши предчувствия. Първо, преди около двадесет и четири часа Маси се беше обадил от „Орион“ и беше съобщил, че Каспър Ланг по всяка вероятност ще използва някаква уловка, за да накара Замбendorф да се откаже от намерението си да повтори спектакъла от пустинята над Падуа.

Няколко часа по-късно Ланг действително им беше отправил високопарно предупреждение, съдържащо всичко, за което Маси беше споменал. Докато слушаше, Замбendorф беше положил отчаяни, но не съвсем резултатни усилия да скрие тревогата си и беше смутолевил, че се нуждае от време, за да премисли отново цялата ситуация. После, като се превиваше от смях след прекъсването на връзката с Ланг, той се обърна ликуващо към екипа:

— Това означава, че сме пред последното препятствие! Благодарение на Маси сме изблъфирали блъфьорите със собствения им блъф. Ланг и останалите ще си седят в „Орион“ и ще чакат да се върнем, а през това време ние ще прелетим до града. Такова нещо те няма да очакват!

Ентузиазмът му се беше предал на хората от екипажа на ландъра на НАСО, които постепенно бяха спечелени, и от магнетизма му, и от разкритията за мисията на „Орион“ и истинската ѝ цел. Екипът се беше увеличил с още четирима души и беше решен да осъществи последната фаза от операцията, с което задачата щеше да бъде изпълнена. Ситуацията едва ли можеше да бъде по-благоприятна. Тя фактически беше прекалено благоприятна. Всичко вървеше прекалено добре, помисли си Абакоян. Дълбоко някъде в цялата заплетена история се криеше нещо, което не прилягаше съвсем — нещо, все още твърде неуловимо, за да го осъзнае, но инстинктът му го беше открил. Преди двадесет години Абакоян беше разбрал опасността от прекалената самоувереност — някакво предчувствие му казваше, че след толкова време най-после беше дошъл ред и на Замбendorф да получи същия урок.

От командното табло внезапно се разнесе сигнално писукане, а на един от дисплеите започна да светва и да гасне светлинният сигнал. На седалката до него Клариса се наведе да изключи звука, после натисна бутона на пулта пред себе си и прие информацията, която се появи на друг дисплей.

— Току-що се задейства височинният сигнал — промърмори тя, като намали скоростта и направи вираж с флайъра, за да го подготви за кацане. — Определи коридор към повърхността и провери релефа!

Абакоян включи инфрачервено изображение на местността пред тях и на друг екран пусна поредица данни за полета.

— Наклони на едно-осем-нула, скорост пет-четири, намали я на четири-двадесет и после на две-пет-девет — инструктираше той. — Автоматичното кацане — на десет секунди с фаза на спускане три.

— Мониторът и системите за спускане? — осведоми се Клариса.

— Зелено едно, зелено две... всички позитивни.

Флайърът заобиколи един невидим планински връх, навлезе в последната права и се спусна в тясната, с отвесни страни долина, където беше скрит ландърът. Долината беше покрита с разхвърляни на всички страни промишлени конструкции, машини и изоставени съоръжения и щеше достатъчно да замъгли всяко радарно отражение към прелитащите спътници, за да останат скрити очертанията на ландъра, който като допълнителна предпазна мярка беше добре покрит с алуминиево фолио и метализирана пластмаса. От мястото не излизаше никаква светлина, а електронните предавания бяха сведени до локални връзки на малка мощност и разпространяващи се ниско над повърхността вълни, насочени към релейните станции за спътникова връзка. Абакоян натисна един бутон и произнесе в микрофона, стърчащ от слушалките на главата му:

— „Хорнет“ до Бигбърд. Виждате ли ни? Край. След няколко секунди се чу гласът на Ханк Фрейзър, офицера за връзка на ландъра:

— Виждаме ви добре, „Хорнет“. Мястото тук е чисто. Как мина?

— Здравей, Ханк. Задачата е изпълнена — отговори Абакоян. — Мойсей вече е на път. Никакви затруднения. Как беше тук?

Флайърът увисна във въздуха, а Клариса бързо погледна данните, излезли на екраните на компютрите. След секунди летателният апарат започна да се спуска вертикално.

— Мисля, че може да имаме проблеми — чу се гласът на Фрейзър. — От кораба се обади Дейв Крукс. Изглежда е подслушал някои от офицерите горе, говорило се е за някакви ракети, доставени на падуанците специално за стрелба по ландъра, ако Замбendorф се опита да направи още някой номер. Крукс не знаеше как да приеме разговора, но явно е бил сериозен и той е реши, че трябва да знаем. С други думи, в крайна сметка Хенри наистина може да разполага с тия оръжия.

В полутъмната пилотска кабина на флайъра Клариса и Абакоян си размениха тревожни погледи.

— Говорили ли са за това с Маси? — измърмори тя със стиснати устни.

Навън бавно изникнаха върховете на ректификационни колони и стоманени пилони, неясни и призрачни при слабата осветеност на Титан. Звукът на двигателите стана още по-пронизителен, а компютрите увеличиха тягата, за да се преодолее силата на инерцията при спускането.

— Карл говори ли за това с Маси? — попита Абакоян.

— Не можа да го открие, но точно сега отново се опитва — отговори Фрейзър.

— Карл още ли мисли, че Ланг блъфира?

— И той не знае какво да мисли.

Флайърът се разклати за последен път върху амортизаторите си и едновременно с това нещо вътре в стомаха на Абакоян също се разклати. Двигателите продължиха да работят на бавни обороти, а компютърните дисплеи превключваха на обичайните подпрограми за проверка след полет.

— Кацнахме — каза Абакоян. — След няколко минути ще сме при вас. Тогава ще говорим. Край.

Клариса се наведе напред да огледа местността пред тях, а след секунди измежду сенките се появи светлина. Фигурата на Джо Фелбърг, облечен със скафандър, с джобно фенерче в ръка и автоматично преносимо оръдие М37, праметнато през рамо, застана пред тях и поведе флайъра от откритото пространство към мястото за паркиране под решетката на покривните подпори на някаква полусрутена сграда. Зад него в мрака се очертаха още фигури — няколко от последователите на Мойсей бяха излезли от намиращия се наблизо лагер на талоидите и бяха дошли да гледат.

— Какво ще кажеш? — попита Абакоян, като посегна към шлема си, когато Клариса изключи двигателите.

— Не знам какво да мисля — каза тя, като изключваше бързо системите. — Не звучи много приятно.

Абакоян разкопча колана си, надигна се от седалката и премина в предната кабина да сложи шлема си. Клариса го последва и двамата излязоха през главния люк. Фелбърг ги чакаше, отвън.

— Как мина полетът?

— Добре — отговори Абакоян. — Мойсей вече е на път към града.

— Жалко, че не можем да го върнем обратно. Може да възникнат проблеми.

— Да, имаш предвид това, което е чул Дейв Крукс. Ханк ни каза.

— Дру е на мнение, че трябва да отменим цялата операция.

— Ами Мойсей? — обади се Клариса със задавен глас. Фелбърг махна с ръка, покрита с тежка ръкавица.

— Ужасно е, но какво можем да направим?

Точно в този момент нещо пробягна крадешком в сянката под едното крило на совалката. Фелбърг запали фенерчето и в лъча попадна сребриста насекомоподобна машина с размерите на кухненски стол, с продълговата изострена глава, тяло, покрито с подвижни застъпващи се плочки и шест тънки сегментирани крайници, която тъкмо протягаше единия от сензорните си израстъци, за да изследва разгънатата амортизаторна система на флайъра. От тъмнината долетя парче метал и отскочи от хълбока на създаването, а след миг двама талоиди се втурнаха към него, като размахваха буйно оръжията си, за да го прогонят. Създаването изчезна, преди още Фелбърг да успее да свали оръдието си. Като продължиха към тъмния силует на ландъра, Фелбърг освети с фенерчето от двете си страни надупчените като решето от куршуми останки от около половин дузина такива машини. На известно разстояние пред тях проблесна друга светлина, от другата страна на ландъра патрулираше Кланси Бейкър.

— Тия грамадански ламаринени бръмбари като че имат слабост към сплавите на НАСО — изсумтя Фелбърг. — Но доста бързо се научиха, че не е съвсем здравословно да се приближават много.

Вътре в ландъра Замбendorф и Дру Уест стояха пред един от екраните в пилотската кабина, а встрани от тях седеше Анди Шварц. От другата страна на пътеката, на мястото на бордния инженер, обърнат с лице към тях, седеше Майк Глауцен. Ханк Фрейзър и Върнън наблюдаваха от вратата, водеща назад към главната кабина.

— Преди няколко, минути успяхме да се свържем с Маси — измърмори Фрейзър, когато Клариса и Абакоян влязоха през входа в средната част на кораба.

— Не знам какво да мисля, Джери — говореше Замбendorф към екрана. — Смяташ ли, че това, което Дейв Крукс е чул, може да е

преднамерено изпуснато, за да ни изплаши?

— Кой знае? Възможно е — отговори Маси.

— Но откъде Ланг може да знае, че Крукс ще ни предаде информацията — обади се отзад Глауцен.

— Много просто — каза Замбендорф през рамо. — Той е един от учените, които стояха плътно зад Маси, когато протестираше срещу действията на мисията. Освен това Дейв е специалист по комуникациите.

— Другата възможност е да са ти пробутали лъжлива информация — каза Дру Уест на Маси. — На падуанците може наистина да са им дадени такива ракети. Приказките, че това е блъф, може да се окажат двоен блъф, имащ за цел да ни накара да се самоубедим, че няма никакъв риск.

— Да, това също е възможно — съгласи се Маси.

Съвсем не изглеждаше радостен.

Анди Шварц поклати глава и разпери безпомощно ръце. — Объркан съм — призна той. — Какво е това? Ръководството не иска да направим в Падуа това, което направихме с армията на Хенри, нали така? Щом е така, те искат да повярваме на Ланг независимо дали падуанците притежават ракети или не, нали? Тогава защо ще подвеждат Маси да ни каже, че Ланг блъфира? И в двата случая не виждам смисъла.

Дру Уест прехапа за миг устна, после каза:

— Освен ако не искат да ни видят сметката.

В кабината стана много тихо, всеки се опитваше да убеди себе си, че Уест няма предвид онова, което всички добре знаеха, че има предвид. След пауза Уест продължи:

— Това ще ги отърве завинаги от техния проблем номер едно. Не е необходимо пряко да се замесват хора от Земята, след като падуанците ще са направили необходимото посредством един скроен нещастен случай... А хората на Лихърни ще се хванат за записа като опит да се постъпи цивилизовано и да бъдем предупредени даже и след като сме откраднали ландъра им.

Той вдигна рамене.

— Така че как ще изглеждат нещата после за една следствена комисия? Няколко луди глави решили с незаконно отнет летателен апарат да нахлуят в собствената територия на тежковъоръжени,

известни със своята войнственост чужденци, въпреки опитите да бъдат предупредени и били убити — твърдо заключение за смърт при злополука. Всички от ръководството ще бъдат освободени от отговорност. Ще се направят препоръки да се засилят предпазните мерки за недопускане на подобни случаи в бъдеще. И това ще бъде всичко. Случаят е приключен.

Той се отдръпна от екрана и се загледа мрачно в празната седалка на командира. Ханк Фрейзър клатеше ужасено глава.

— Ти се шегуваш! — не вярваше той. — Да не искаш да кажеш, че преднамерено ще ни унищожат? Но ние сме свои хора!... И всичко заради една възлива роботска религия? Не вярвам. Това е безумие.

— Тази операция може да им донесе милиони, вероятно и милиарди — каза Уест, без да се обръща. — А на всичко отгоре това би могло да бъде преграда за Съветите. При такъв залог кой може да знае какво биха направили?

— Съгласен съм с Дру — обърна се към Замбendorф от вратата на кабината Абакоян.

Сега вече знаеше какво го безпокои — след опита на Маси да организира официален протест Ланг не би му се доверил за подобно нещо. Изтичането на информация е било планирано.

— Те няма да се двоумят — убедено каза Клариса. — Жертвали са и повече хора за едни фъстъци. Зависи от това, доколко някой е решил, че иска фъстъци.

— Прави сте — каза мрачно Анди Шварц.

Отново настъпи потискаща тишина. Замбendorф сложи ръка на челото си, въздъхна дълбоко и уморено и направи две-три крачки към вратата. Нямаше какво повече да се добави. Той се разкъсаше вътрешно, затруднен да вземе решение, но Абакоян, Уест и Клариса, които бяха работили години с него, вече знаеха, че не съществува решение, за да го вземе. Това беше толкова горчиво за него, колкото и необходимостта да прикрие поражението — на всичко отгоре поражение в последния рунд, след като беше печелил всеки от предишните. Той никога не би поискал от тях да рискуват живота си за каквото и да е, не би допуснал и за секунда да изложи на опасност екипажа, даже и да бяха готови да тръгнат доброволно. Единственото, което сега занимаваше Замбendorф, беше как да се оттегли достойно. Екипажът на ландъра също разбираше това и въпреки че му

съчувстваха за трудната ситуация, никой от тях не беше особено склонен да помогне да стане по-лесна. В края на краищата да бъдеш отвлечен, за да помогнеш на една справедлива кауза, е едно, а да тръгнеш на чисто самоубийство — съвсем друго. Те стояха мълчаливо и с неудобство отбягваха погледите си.

Тогава Маси внезапно обърна глава и се загледа някъде извън екрана.

— Има някой пред вратата — каза той. — Секунда само, да видя кой е.

Той стана и за няколко секунди изчезна от погледа, после се появи отново и обяви:

— Телма е. Пуснах я да влезе. Казва, че има важни новини.

Замбендорф сви вежди и отиде при екрана. Дру Уест се върна от предната част на кабината и застава до него. На екрана Маси се дръпна встрани, за да направи място на Телма. Тя изглеждаше разтревожена.

— Изпратихте ли вече Мойсей в Падуа? — попита тя без предисловия.

Замбендорф кимна.

— Да, както беше планирано. Защо? Какво се е случило? Телма изпъшка.

— Нищо не можете да направите. Лари Камбъл ми даде копие от списъка на последните оръжейни доставки за Хенри. Там са вписани и тия ракети, Карл. Списъкът включва двадесет и четири „Банши марк форс“, половината с учебни бойни глави, останалите — с истински. Могат да ви смъкнат от единадесет километра височина. Ако тръгнете, няма да постигнете нищо, само ще ви избият. Трябва да се откажете от всичко.

Дълго време никой не помръдна и не се обади. Шварц й Глауцен гледаха в пода, на екрана Телма чакаше пребледняла, а Маси вдървено беше извърнал поглед встрани. Накрая Замбендорф кимна отсечено, обърна се и като замаян тръгна назад между апаратурата. Отпусна се тежко на командирското място и с невиждащи очи се загледа през предното стъкло навън, тялото му се прегърби и раменете му увиснаха, сякаш току-що беше остарял с двадесет години.

Дру Уест пристъпи и застава точно срещу образа на Маси и Телма.

— Мисля, че Карл е наясно — каза им той спокойно. — Вижте, вие направихте всичко, което е по силите ви. Може би е най-добре за известно време да оставите нещата на нас. Ще ви се обадим по-късно, става ли?

Телма искаше да каже още нещо, но Маси я спря, като я докосна по рамото, и кимна с глава.

— Добре, Дру — измърмори той. — Мисля, че си струваше да се опита, а?

Екранът угасна.

Абакоян изгледа едно след друго унилите лица около себе си.

— А Нелсън и друидите? Те всички чакат грандиозното навлизане в Падуа. Какво ще им кажем?

Никой нямаше отговор, нито пък изглеждаше, че се интересува много от това. Най-после Уест се обади:

— Е, може би това е нещо, за което трябва да поговорим.

Другите обърнаха погледи към него, той кимна с глава по посока на вратата. Анди Шварц разбра знака и кимна мълчаливо, стана от мястото си, махна с ръка на Глауцен да направи същото и последва Абакоян, Клариса и останалите в голямата кабина. След него излязоха Глауцен и Уест, като затвориха тихо вратата и оставиха Замбендорф сам и неподвижен да се взира навън в безкрайната нощ на Титан.

Френелеч, Върховният духовен глава на Кроаксия, седеше сам в личните си покои в двореца на Върховния свещеник в Пергасос и размишляваше върху последните доклади на шпионите си. Надушваше заговор във въздуха, а фактите показваха, че Ескендером — кралят, е замесен в него.

Ескендером отдавна имаше амбицията да отстрани другите нации от Свещения съюз и да наложи Кроаксия начело на една могъща империя, простираща се до Периферната Бариера, и себе си като неин водач. В подготвителните му планове бяха включени политически интриги и увъртания, целящи да подкопаят позициите на кралете и управниците на съседните държави и да отслабят тяхната власт над собствените им владения. Но в случая с Серетгин единствената дестабилизация, която Ескендером беше предизвикал, беше дала възможност на Клейпур да установи контрол над провинцията Картогия, а създалото се впоследствие положение се беше оказало пречка за по-нататъшното осъществяване на плановете на Ескендером.

Доставените на Кроаксия оръжия от лумианците обаче изведнъж поставиха всичко в нова светлина. Ако съобщенията за убедителните успехи на васкорианците срещу силите на Клейпур бяха точни — което нахлуването в Картогия трябваше отчасти да провери — нашествието щеше да стане бързо и съкрушително и Клейпур повече нямаше да бъде проблем. Тогава Ескендером щеше също така бързо и изненадващо да се насочи срещу другите нации от Съюза, докато все още има предимство, — преди лумианците да успеят да възстановят равновесието, като въоръжат по същия начин и съперниците на Ескендером, каквито без съмнение бяха намеренията им за в бъдеще. От доста време обаче Ескендером проявяваше все по-голяма нетърпимост към традиционното разделение на държавната власт между светските и духовните представители — ако кралят сега разполагаше със сила, способна да изгради империя, която да се простира до края на света, Френелеч не си правеше илюзия, че ще има

доброто желание благосклонно да подели тази сила с духовенството и да съдейства за създаването на вселенска църква.

Както Ескендером сигурно вече беше предположил, перспективата за подобен упадък на духовенството щеше да постави Френелеч сред потенциалната опозиция — при това тази част от опозицията, без която Ескендером без съмнение би предпочел да мине, докато се справи с другите нации от Съюза. Следователно най-вероятното обяснение за потайния интерес на Ескендером към един смешен мухльо като Грук и за изпращането на предания капитан Хоразорго да върне Грук от Ксерксеон беше, че Ескендером възнамерява да смени Френелеч с една послушна марионетка, поставена от Короната като неин покорен пазител на всичките духовни дела. Доколкото източниците на Френелеч можеха да установят, Хоразорго още не беше се върнал, въпреки че беше закъснял много, даже и според най-умерените преценки. Закъснението му беше обезпокоително, защото предполагаше, че може би става нещо повече от това, което Френелеч знаеше.

Френелеч знаеше, че Ескендером често посещава Горнод, едно безлюдно място в планините източно от Пергасос, където бяха кацнали летящите коли на лумианците, за да се среща с лумианците коварно зад гърба на Френелеч даже когато слугите на Ескендером го уверяваха, че кралят е на друго място. Той знаеше също така от личните си срещи с лумианците в гъстите гори на запад от Пергасос, че Ескендером се опитва да си осигури подкрепата на лумианската магия, за да представи Грук на населението на Кроаксия като истински чудотворец и проповедник на божията воля. Лумианците бяха признали това. Вярно, те упорито отричаха, че са откликнали на тази молба, но как можеше Френелеч да се осланя на думите на тези, които вече бяха злоупотребили с доверието на Клейпур? Изглежда единственото, което ги интересуваше, беше безумното им желание да опитомят горите и щяха да се отплатят с богатство, власт и покровителство на всяко робосъщество с авторитет и влияние, което е готово да им сътрудничи за постигане на целта. Ескендером командваше кроаксианската армия, но Френелеч контролираше съзнанието на кроаксианския народ. Кое щеше да осигури на лумианците по-качествен доброволен труд — силата или убеждението? И Ескендером, и Френелеч отстояваха през лумианците своите доводи

и без съмнение и двамата получаваха в отговор уверения. Но в края на краищата кого щяха да предпочетат лумианците?

Той събра листовете фолио и ги заключи в едно тайно чекмедже на писалището си, после стана и се запъти към предната стая, където секретарят му, архидякон Яскилион, преписваше колони от цифри в една огромна, обкована с плочки счетоводна книга.

— Над осем дузини от дванадесетици по шест крони, получени от налози на разкаяли се и предплата за вечност през миналото сияние, и по-малко от две дузини, платени през дванадесетте сияния за опрощаване на присъдите за Редукционната пещ — каза Яскилион, като се облегна назад и вдигна поглед. — Общ приход дванадесет и половина. Създателят би трябвало да е доволен.

— Тогава нека делата на Създателя да си останат негова лична работа, иначе Ескендером ще започне да го облага с данък — посъветва го Френелеч.

Яскилион изглеждаше шокиран.

— Но да обложиш с данък свещените постъпления е все едно да оспориш преценката на Създателя за Неговите нужди и да се набъркаш в Неговите дела — запротестира той. — Що за светотатство ще бъде, ако кралят направи това!

— Тогава наше свято задължение е да се стараем да не го подлагаме на изкушението — каза Френелеч.

Архидяконът гледа няколко секунди изпитателно лицето му.

— Ни ти не си дошъл, за да си правиш шега с тия неща, виждам. Какво те тормози?

— Лумианците — отговори Френелеч. — Не мога да се доверя на обещанията им, но не мога и да заповядам да обгорят обвивките им с пламък и киселина, за да бъде преценена от инквизицията правдивостта на думите им. А все пак не можем да позволим тая работа да се решава от прищевките на тези чужди нам същества, чиито подбуди и представи за правдата са ни толкова непознати, колкото и отвъдната страна на небето, за която говорят.

Яскилион стана по-сериозен.

— Този въпрос занимаваше и моята мисъл — каза той.

— И какъв отговор даде твоята мисъл? Яскилион замълча, за да събере мислите си.

— Когато един крал стане прекалено силен, тогава обикновено идва време неотменният свещен план на Създателя да бъде усъвършенстван — каза той накрая. — Ще бъде грешка да позволим Картогия да бъде пожертвана точно сега.

— Шансът, който ни дава силата, застанала срещу Ескендером, не е за изпускане, съгласен съм. Но нашето нашествие в Картогия е започнало, армията на Клейпур ще бъде разбита и унищожена. Какво тогава ще спаси Картогия?

— Васкорианците са разположени между нашата армия и Клейпур, а те също разполагат с лумиански оръжия — напомни Яскилион. — Ако те, инструктирани тайно от нас, се съюзят с Картогия, обединените сили може би ще бъдат в състояние да издържат, докато Серетгин се мобилизира срещу Кроаксия.

— Каква помощ могат да окажат ордите на Серетгин срещу дяволиите на лумианците, които объркват даже обучените полкове на Клейпур? — попита с насмешка Френелеч.

— Голяма, ако серетгинците също получат лумиански оръжия — отговори Яскилион.

— Това да не е някаква глупава шега? Не можем да се доверим на управниците на Серетгин и да ги допуснем да участват в диалога ни с лумианците.

— Разбира се, че не.

— Но кой друг ще ги снабди с лумиански оръжия?

— Ние... тайно. А в замяна на това след поражението на Ескендером и отстраняването му благодарността на Серетгин няма ли да доведе до подкрепа на искането ти за даване на върховна власт на църквата в новата държава, в която ще се обединят Кроаксия и Серетгин?

— Ммм... — изведнъж се оживи Френелеч. — А Картогия също, след като Серетгин си възвърне територията, над която има законно право — унесе се той.

— Точно така... А ако по някакъв начин успеем да уредим всички преки контакти с лумианците да ги осъществяваме единствено ние, кралят на Серетгин ще бъде далече по-склонен от Ескендером да се съгласи на разумен компромис при подялбата на властта, каквато и империя да се образува.

Френелеч се усмихна леко.

— Сигурно нашето право да бъдем посредници между една по-висша форма на разум и света на простосмъртните робосъщества ще бъде неоспоримо — промърмори той.

— Точно така.

Френелеч отново заговори делово.

— Но дали Серетгин ще бъде въоръжен и мобилизиран навреме?

— Колко време беше необходимо да се въоръжи и мобилизира Кроаксия?

— Каква причина може да изтъкне кралят на Серетгин пред своите поданици за обръщането на оръжията срещу Кроаксия?

— Да защитят своите братя васкорианци, които Ескендером преследва заради вярата им, като изпраща нелегално войските си в Картогия — подсказва Яскилион.

— Хмм... Призив, който ще звучи още по-убедително, след като васкорианците преминават на страната на Клейпур.

— Точно така. А възгледите на Клейпур за свободата на вероизповеданието са добре известни.

— Клейпур ще приеме ли помощта на васкорианците? — Лумианците го изоставиха, войските му бяха разбити от една паплач заради това, че нямат оръжията, които притежават васкорианците, а сега е заплашено оцеляването на цялата му държава. Ще приеме.

Точно тогава навън се разнесоха бързи стъпки и се чуха приглушените гласове на часовоя пред вратата, който попита за паролата, и на някой, който отговори. На вратата силно се почука.

— Кой хлопа? — извика Френелеч.

— Келесбейн, о, Славни, изпраща ме Кросканор, за да ви известя незабавно за събитията, които стават в града.

— Пусни го да влезе — нареди Френелеч на стражата. Келесбейн влезе и затвори вратата след себе си. Изглеждаше разтревожен.

— Е? — подкани го Френелеч.

— Грурк, Чуващият гласове, отново се появи — изломоти Келесбейн. — Нарича себе си Просветителят, влезе в града на парно магаре и проповядва слова, за които казва, че са на Създателя. Събрало се е сляпо, куцо и сакато и тълпата, която непрекъснато се увеличава, го следва към централния площад, където, според думите му, ще настъпи Великото Откровение и ще стават чудеса.

Яскилион беше скочил разтревожено на крака, лицето му беше напрегнато.

— Какво се е случило? — попита рязко той. — Виждат ли се дракони в небето?

Келесбейн не беше сред малцината, които знаеха какво представляват летателните апарати на лумианците.

— В Пергасос — не. Но Грурк разправя за страховити неща, станали в Мераказин — цялата кроаксианска армия се обявила срещу войната, захвърлила оръжията в пустинята и тръгнала насам да разпространява нова вяра на ненасилие и всеобщо братство.

Френелеч простена вътрешно. Това можеше единствено да означава, че лумианците са решили да подкрепят Ескендером и осъществяваха плана му да представи Грурк за чудотворец.

— Армията също ли е в града? — попита той със слаб глас:

Келесбейн поклати глава.

— Тя още е на осма сияние от портите, ако Грурк говори истината.

— Грурк присъствал ли е на събитията, станали в Мераказин?

— Така твърди.

— Тогава как е дошъл в града толкова време преди войниците?

— Твърди, че бил пренесен от светещи ангели, които пътуват със създания, способни да летят, над небето.

Ясно е като сияние — лумианците са докарали Грурк в Пергасос. Няма никакво съмнение, че те са в съюз с Ескендером.

— Кралят още ли го няма? — обърна се Френелеч към Яскилион.

— Още — отговори Яскилион.

Ескендером беше в Горнод за поредната среща с лумианците. Яскилион не можеше да спомене мястото в присъствието на Келесбейн.

Мисълта на Френелеч трескаво работеше. Възможно ли беше лумианците да се пресметнали Погрешно времето, щом Грурк вече е в Пергасос, а Ескендером още отсъства? Ако беше така, може би той все още можеше да направи нещо, за да им излезе скъпо победата. Според онова, което знаеше за мощта на лумианците, той едва ли можеше да промени крайния изход, ако те са наумили..., но ако трябваше да се оттегли, щеше да се оттегли с борба.

— Събери всички войници от дворцовата стража, които намериш, и ги изпрати на централния площад — нареди той на Яскилион. — Освен това докарай каретата ми до страничния изход и кажи на началника на охраната, че минава на мое пряко подчинение.

Той се върна във вътрешното помещение, за да вземе пелерината си.

— Какво смяташ да правиш? — извика след него Яскилион.

— Подозирам, че тия „чудотворци“, дето стоят зад Грурк, още не са готови и може да позакъснеят — отвърна гласът на Френелеч. — Ако това излезе вярно, страхувам се, че това ще бъде последното му представление.

Тълпата изпълни централния площад и започна да се разлива по съседните улици, мълвата беше обиколила града и народът продължаваше да приижда. Търговията спря, сергиджиите покриха стоката си, хем да я запазят, хем да не си отвличат вниманието от това, което ставаше. Приковал погледите на всички, Просветителят, изкачил се на стъпалата на ораторската трибуна, издигната в средата на площада, държеше над главата си ледена плоча и със звънтящ от разпаленост и убедителност глас говореше:

— Аз изкачих планината и видях ангелите. Летях в небесата и видях как преследвачите бяха покръстени. Видях как по Негова заповед войските се разпадаха, защото тук е написано: „Не убивай“.

— Чуйте Словото, донесено от Просветителя! — извика един от последователите му.

— Слава на Просветителя!

— Няма да убиваме!

— Който не се подчини, в пъкъла на робите да отиде!

— Не! — прогърмя гласът на Просветителя по площада. Казвам ви, че отсега нататък никое робосъщество няма да бъде роб на друго, защото заповедта на Създателя гласи: „Ти и твоят съсед сте равни“. Не трябва да скланяте глава и подгъвате колене пред никой, който обяви, че сте по-низши от него, или смята, че трябва да получава плодовете на вашия труд заради положението си.

— Как тогава да приемем картогианците, Учителю? — попита друг.

— Приемете ги така, както вече ги приеха войниците на Кроаксия, техни доскорошни смъртни врагове — като другари и братя.

Никога вече едно робосъщество няма да убива друго робосъщество, а всички ще работят заедно, за да постигнат мъдростта и прозрението, които ще ги направят достойни да се издигнат в небесата и да полетят с ангелите, появили се над Мераказин.

— Какво говориш, Учителю, мигар и ние ще полетим?

— Да! Да! Всички, които вярват в Неговото слово, ще полетят със светещите ангели, точно както аз летях с тях. Обещавам ви това.

Просветителят долавяше настроението на тълпата, желанието ѝ да вярва, да иска да бъде така. Очите му горяха, кожата му блестеше на ярката светлина, лицето му излъчваше екстаза, който той чувстваше като дадена му от Създателя сила, бушуваща във всеки чип и канал на цялото му същество. Той протегна ръце и застана с развята над тълпата пелерина, а тълпата изрева, вълните на възторга се понесоха по площада и се разбиха в околните стени подобно на метановите талази, сгромолясващи се по време на буря върху ледените рифове на брега на океана.

— Всички са равни. Няма да бъдем роби!

— Ще се трудим заедно с нашите съседи! Няма да убиваме!

— Кога ще видим ангелите?

Емоциите на тълпата достигнаха до върха си. Просветителят почувства, че е дошъл решителният момент.

— Аз ще призова ангелите и тогава всяко робосъщество ще разбере, че говоря истината — каза им той.

Това надминаваше всичко, което някой мистик им бе предлагал досега.

— Покажи ни ангелите! — закрепяха всички. — Повикай, ангелите.

— Искате да направя чудо, за да повярвате, че говоря истината?

— Направи някакво чудо! Тогава ще повярваме! — ТОГАВА ВИЖТЕ НЕГОВАТА СИЛА! — прогърмя Просветителят, извади със замах от торбата молитвената си кутия и я вдигна високо над главата си.

Целият площад се разтресе от викове на удивление, после притихна в очакване. Просветителят натисна светещия бутон и като протегна нагоре ръка с изпънат пръст, отметна назад глава.

— В ИМЕТО НА СЪЗДАТЕЛЯ ЗАПОВЯДВАМ НА НЕБЕСАТА — ОТВОРЕТЕ СЕ И ПОКАЖЕТЕ СВОИТЕ ЧУДЕСА!

Всички на площада извърнаха глави нагоре и се взряха в небесата. Някои от присъстващите пицяха. Просветителят продължаваше спокойно да стои и да чака, вдигнал ръка към небето. Тълпата виждаше как в очите му гори неудържима воля и чувстваше космичната сила, струяща от изпънатия му пръст. Мигът беше съкрушаващ, ужасяващ, завладяващ. Сега те бяха неотделима част от него и бяха повлечени безпомощни от прилива на вълнение, омая, чувство и страст. Те гледаха и чакаха. Виеха. Крещяха.

А после целият площад открай докрай внезапно потъна в тишина, така както допреди миг бушуваше от възбуда. Изглежда всички изведнъж бяха забелязали, че нищо не се случва. Всички сведоха глави и започнаха да се споглеждат насмешливо. Образът на Просветителя се изпари и всичко, което остана на мястото, където стоеше той, беше един глуповат на вид мистик, вдигнал във въздуха някакво странно растение. Той спусна ръката си и неистово започна да мушка с пръст растението, все още взрян нагоре с умолителен израз на лицето. Поклати невярващо глава и отново опита.

— Е? — обади се отнякъде глас.

— Той просто е един измамник — промърмори друг с възмущение.

— Лъгал ни е. Мошеник.

— Не говори от името на никакъв Създател.

— Богохулник! — извика друг, още по-сърдит глас.

— Къде са твоите ангели, о, Просветителю? — обади се някой подигравателно.

— Те са тук сред нас, нали всички същества са равни — отговори му глас, а друг се изсмя.

От всички страни се разнесе смях. Голяма черна топка грес излетя от тълпата и се размаза по пелерината на Просветителя. Последва я почти разбита горивна клетка, после буца органично лепило, взета от една сергия, и само за секунди Просветителят беше смъкнат от стъпалата, а въздухът се изпълни с дюдюкания и подигравателни крясъци.

— Ето, дай това на твоите ангели!

— Клейпур ли те изпрати да се подиграваш с войниците на Кроаксия?

— Картогиански агент! Шпионин!

— Защо не те спасят твоите ангели?

— Ще повярвам, като видя нашите войници пред градските порти.

— Да, и да викат, че картогианците са техни братя!

— Богохулник! Нечестивец! Довършете го!

Отзад се разнесоха тежки маршируващи стъпки и тълпата се раздели, за да направи път на отряда от дворцовата стража, воден от един майор с шарфа на елитната охрана на Френелеч. Външните редици се разгънаха, за да образуват кордон пред тълпата, а останалите последваха майора към мястото, където стоеше Просветителят — омазан, раздърпан и със слисано лице.

— Арестуван си по обвинение в богохулство, ерес, подстрекателство към бунт, подмолна дейност и държавна измяна — обяви майорът.

Той се обърна към капитана, който стоеше начело на войниците.

— Хвани го!

Разнесе се сърдито мърморене, което прерасна в рев, докато изблъскваха из тълпата Просветителя, твърде зашеметен, за да чуе каквото и да е. В края на улицата, която водеше за площада откъм Свещения дворец, той изведнъж се намери лице в лице с Френелеч, който наблюдаваше през прозорчето на каретата си. Върховният духовник поклати укорително глава.

— Тц, тц, тц! На теб наистина ти трябва повече време, за да разбереш кое как е — каза той. — А сега Ще трябва да те хвърлим в казана с киселина, за да докажем на всички, че моят Създател е помощец от твоя. В известен смисъл това е, доста жалко, защото вярвам, че ти беше искрен. Това просто показва, приятелю мой, че не трябва да се доверяваш на всеки срещнат ангел.

Той кимна на началника на стражата и Просветителят беше отведен.

— Мисля... — обади се Яскилион от съседната на Френелеч седалка.

Върховният духовник извърна с любопитство глава от прозорчето.

— О, така ли? Какво?

— Може би сме прекалено песимистични по отношение на предразположението на лумианците. Този мистик явно е бил измамен

и предаден. Не би ли могъл фактът, че лумианците хвърлиха в ръцете ни онзи, когото Ескендером смяташе да постави на твоето място, да се тълкува като знак за тяхното решение? Предишните ни заключения могат да се окажат погрешни.

— Примамлива идея — съгласи се Френелеч. — Ще проверим това... Но нека първо се възползваме от благоприятната възможност, която ни предлага отсъствието на Ескендером, за да сложим край на всички по-нататъшни проблеми, свързани с неговия план. Веднага щом се върнем в двореца, повикай прокурора Рекашоба и веднъж завинаги да се отървем от тоя „просветител“, докато все още можем да го направим, без да ни се бърка някой.

В ландъра, скрит между отвесните страни на долината северно от Падуа, индикаторната лампичка на конзолата на офицера за връзка беше престанала да мига. Първо беше примигнала веднъж. После, след пауза от няколко секунди, беше започнала да светва и угасва като обезумяла, сякаш предаваше с писък отчаянието на работа, натискащ бутона за връзка само на двеста мили от тях. След това отново настъпят пауза, последвана от две-три кратки проблясвания. После — нищо.

Ханк Фрейзър протегна ръка и изключи пулта. — Мисля, че това беше всичко — каза той с глух глас. Никой не каза дума. След дълго мълчание Замбендорф стана от мястото си и тръгна бавно към главната кабина.

Даниъл Лихърни говореше от един от екраните в задната комуникационна кабина на ландъра, кацнал в разположената в гола, покрита с лед долина сред хълмовете източно от база Падуа.

— Надявам се, че не се обаждам в неудобен момент, Каспър, но има добри новини, които искам да ти съобщя лично.

— Не, всичко е наред — каза Ланг, застанал пред конзолата в скафандър без шлем. — Така или иначе трябваше да спрем за по едно кафе. Какви са новините?

— Последните от разузнавателната апаратура над Падуа — месията на Замбендорф преди два часа се появи в центъра на града.

— Преди два часа!

— Да, тук имахме малки комуникационни затруднения. Съобщението беше потънало някъде по пътя към мен. Обаждам ти се веднага щом научих.

Ланг кимна.

— Добре. И така... какво се е случило?

— Той събра една огромна тълпа, но нямаше никакви чудеса.

— Замбендорф не се появи?

— Ъхъ.

— И?

— Пълен провал — по-добре, отколкото очаквахме. Дойдоха войници и отведоха месията. Мисля, че основният ни проблем вече е решен.

Ланг започна да се хили, като осъзна казаното.

— Да... да, надявам се, че е така, Дан. Е, какво ще кажеш? Предполагам, че Замбендорф се е хванал на историята с ракетите, а?

— Така изглежда. Сега мога да ти кажа, Каспър, мислех, че нищо няма да стане, но ти свалям шапка — изработи ги всичките. Май ще трябва да махнем Джери Маси и да те направим теб психолог.

— Още не са си платили достатъчно — каза Ланг. Лихърни се ухили, после отново стана сериозен.

— Как вървят нещата с Хенри?

— Почти както очаквахме — отговори Ланг. — Още е раздразнен поради осуетеното нападение, но мисля, че сега вече няма да ни е трудно да оправим нещата. Както ти казах, след седмица всичко ще отиде на мястото си.

— Добре, надявам се, че така ще стане. Ами тогава да те оставя да си гледаш работата. Съжалявам, че те прекъснах, но както ти казах, просто исках да ти предам новината лично, особено след това забавяне.

— Няма нищо, Дан, благодаря ти. Ще ти се обадя по-късно.

Вътре в кухнята на лумианската летяща карета Ескендером направи нервно няколко крачки към огромната отворена врата и се спря за момент, като гледаше намръщено другите две карети и временните убежища на лумианците, сгъшени едно до друго на фона на голите хълмове и скали. После се обърна и отиде до Морморел, кралския съветник, който стоеше малко встрани от масата, където от двете страни на говорещото лумианско растение седяха генерал Стрейфоч и тримата лумианци.

— Цялата ни армия, разоръжена и победена без борба... дрънка глупости, че картогианците са им братя и се връща в Кроаксия? — гневеше се Ескендером. — Що за тъпаци са тия чужденци? Две сияния ни обещават непобедимост, а ни направиха по-неспособни, отколкото Клейпур би могъл да си представи и в най-смелите си мечти. Да не са в съюз с Картогия, или пък са толкова некомпетентни, че единственото им чудо е, че летящите им конструкции изобщо успяват да излетят? От измамници ли съм предаден или глупаци ме погубват?

— Изглежда, че да се очаква единство в целите между всички лумианци е толкова погрешно, колкото и при робосъществата — отвърна Морморел. — Армията ни беше провалена от банда лумиански престъпници, чиито действия не са били разрешени от лумианския крал. Те са се скрили и сега ги търсят.

— Една нищо и никаква банда престъпници да всее смут сред цяла армия? Тия чужденци не са ли в състояние да поддържат дисциплина сред собствената си раса?

— Може би техните престъпници имат достъп до същите сили, до които и занаятчиите им — предположи Морморел.

Ескендером изсумтя, направи няколко крачки, после отново се върна.

— Разбра ли се нещо за самоличността на този така наречен чудотворец, когото са използвали? — попита той. — Има ли някакви известия за това?

— Засега не — призна Морморел. — Но изглежда е докаран от Картогия, имаме донесение, че подобни неща са се случили с васкорианците.

— Сега вече истината започва да излиза наяве — каза мрачно Ескендером. — Кроаксия не се е ползвала с някакво специално отношение, както ни накарала да повярваме. Докато една фракция от лумианците ни подпомага нас, друга подкрепя Клейпур. Какъв резултат може да има това освен гибелта на двете държави? Това ли е целта на стратегията, която тези непонятни лумианци осъществяват? Ако е така, би трябвало да обединим срещу тях всички нации на Робия и поне да загинем с чест.

— Мисля, че не — каза Морморел. — Аз им вярвам, като казват, че това, което се е случило в Мераказин, за тях е такава изненада, каквато и за нас. Мисля, че трябва да им се доверим.

— Аз също — обади се генерал Стрейфоч от масата. — Не можем да рискуваме да останем без лумиански оръжия при положение, че съществува възможност Клейпур да се сдобие с тях. Да се надяваме, че Морморел е прав и да се доверим на лумианците.

Ескендером се намръщи и отново отиде до вратата на кухнята. Не знаеше на кого да вярва и какво да прави в това положение. Клейпур се беше доверил на лумианците, а щом усетиха, че е по-изгодно, те го изоставиха и започнаха преговори с Кроаксия — поне така бяха казали на Ескендером. А сега, когато фактът, че през цялото време някои лумианци са продължавали да преговарят с Клейпур, не можеше повече да се скрие, „официалните“ лумианци го убеждаваха, че тия, които са във връзка с Клейпур, не са нищо повече от банда престъпници, за които никой нищо не е знаел. Но лумианците имаха очи навсякъде и знаеха всичко. Така че дали просто не му бяха отвличали вниманието, докато техният крал преговаря с Клейпур, и дали не го бяха подвели преднамерено да започне нашествието, за да може армията му да бъде примамена в Мераказин и унищожена?

Другата възможност, която Ескендером трябваше да има предвид, беше, че главният виновник за всичко това изобщо не е Клейпур, а Френелеч, който, както Ескендером знаеше от шпионите си, се среща тайно и заговорничи с лумианците в горите на запад от Пергасос. Френелеч нямаше никаква изгода да позволи й на Клейпур, и на Ескендером да станат твърде силни, като единият нанесе съкрушителен удар на другия. Мотивите му биха съответствали и на първоначалното му одобрение на решението да бъде нападната Картогия, като по този начин поддържа напрежение между двамата управници — и на интригите му впоследствие, с които е целял да обезвреди кроаксианската армия, за да не успее да изпълни задачата.

Но какво може да е предложил Френелеч на лумианците в замяна за тяхната помощ? Вероятно само възможността, която неговият пост му дава — да убеди робонаселението да опитоми горите — явно единствената цел на лумианците. Все пак, помисли си Ескендером, сигурно лумианският крал е оня, дето иска горите да бъдат опитомени, не тия набедени престъпници, което отново го доведе до заключението, че никаква банда престъпници не съществува и че лумианците, подкрепящи неговия съперник — в случая Френелеч, фактически са официалните представители на лумианския крал.

Както и да беше, мислеше Ескендером — независимо дали „Просветителят“ е продукт от съглашателството на лумианците с Клейпур или с Френелеч — чужденците бяха решили да го премахнат. Той не знаеше защо беше се съгласил с всичко, което бяха поискали. Ако пък е бил подложен на проверка за надеждност и се е провалил, присъдата беше несправедлива, защото как може да се очаква робосъществата да съблюдават сложните правила за поведение на един далечен, непонятен, чужд свят, който никое от тях никога не беше виждало?

На импровизираната заседателна маса в отвореното товарно отделение на ландъра Шарън Бийти, операторката на транслятора от персонала на Лейън Кийхоу, използваше паузата да подреди компютърните записки, водени до момента, в който Ланг се беше извинил и беше отишъл във вътрешността на кораба да разговаря с Лихърни. През последните няколко часа от разговорите с талоидите беше научила, че Хенри е бесен от това, че армията му е променила

убежденията си и се връща към Падуа вместо да нахлуе в Генуа, а Жиро отхвърля всякаква официална отговорност и обвинява Замбendorф и хората му, които по една или друга причина се криеха някъде на Титан в един отвлечен ландър.

Шарън така и не разбра защо е трябвало Замбendorф да бъде включен в мисията и намираще за обезпокоително това, че толкова много хора, на вид интелигентни и разумни, могат да имат време или склонност да приемат сериозно циркаджийските му номера. След като беше изминала един милиард мили до Сатурн с най-големия космически кораб, построен някога, и беше споделила вълнението на своите колеги учени от зашеметяващите открития на Титан, тя имаше много по-интересни неща да върши, отколкото да се занимава с тревогите на Джеролд Маси за социологическите последици от изпълнението на задачите на мисията или с опитите на Дейв Крукс да я привлече към политическа дейност. Беше ѝ дошло до гуша от каузи и акции, докато учеше в колежа, и беше прахосала прекалено много време и енергия за това. Сега беше погълната от много по-сериозни неща. Ако повече хора можеха само да почувстват това, всички замбendorфовци отдавна щяха да са извън играта.

— Маями Бийч — говореше Зелцман на Жиро на локалната честота. — Само си представи, Чарлс — течна вода, цялата синя, истинско, кръгло; златно слънце, палми и сто градуса на сянка, без скафандър. Какво би дал за това?

— Хм, звучи чудесно — отговори гласът на Жиро. — Но ако нямаш нищо против, Конрад, мисля, че бих си избрал Кан или Сен Тропе.

— А, добре. Какво значение има? От това разстояние така или иначе е все едно.

— Как смяташ, че биха погледнали талоидите на това?

— Никак. Знаеш ли, че някои техни части са от твърд живак? Биха се стопили и в хладилника ти.

— Не, не знаех. Наистина ли? Изумително! Внезапно в разговора им се намеси гласът на Ланг.

— Чарлс, Каспър е. Аз съм до люка на предното отделение, ще се върна след секунди. Нещо ново?

— Не. И ние решихме да прекъснем за малко — отговори Жиро. — Какво искаше Дан?

Люкът в предната част на отделението се отвори и се появи Ланг. Даже в неудобния костюм походката му беше енергична и уверена, докато се приближаваше към масата. В същото време Хенри, който стоеше на товарния вход и зяпаше навън в нещо, което само талоидите можеха да видят в тъмнината, се отдръпна и се върна при групата.

— Свършено е със Замбendorф — обяви Ланг. — Неговият месия преди два часа е арестуван в Падуа. Замбendorф така и не се е появил.

Той се ухили през прозорчето на шлема си.

— Може би се е случило нещо, което изведнъж го е накарало да изпита страх от летенето.

— Е, това е направо страхотно, Каспър! — каза възторжено Зелцман. — Значи наистина успя, а?

— Моите поздравления! — Жиро изглеждаше доволен. — Значи Замбendorф клъвна въдицата.

— Така изглежда — съгласи се Ланг, като се отпусна тежко на седалката, на която седеше преди това. — Да съобщим новината на Хенри и на останалите. Това би улеснило всичко.

— Готова ли си да продължим, Шарън? — попита Жиро, като я погледна през прозорчето на шлема си.

— Готова съм.

Тя кимна и изчисти екрана на транслатора. Явно за другите новината на Ланг означаваше нещо, което тя не разбираше. Може би точно затова бяха повикали нея. Е, много важно.

— Нека да продължим, моля — каза Жиро, като включи предавателния си извод във входния канал на транслатора. Шарън провери интерпретацията на екрана и апаратурата предаде талоидския еквивалент със съответната честота и скорост. Талоидите заеха предишните си места, Хенри — в средата. Жиро кимна на Ланг да започва.

— Моите извинения за това, че трябваше да изляза — каза Ланг. — Бях повикан, защото има една много важна новина.

Той направи пауза, докато Шарън провери превръщането на фразите му в талоидски еквиваленти. Макиавели, който изглежда беше главният съветник на Хенри на всички преговори, с жест показа, че талоидите са разбрали. Ланг продължи:

— Претендентът, когото търсите, е открит. Доведохме го в града и го предадохме в ръцете на вашите власти, за да бъде съден по талоидските закони.

Той отново замълча, докато Шарън реструктурира думите му в по-кратки изречения.

— Нашите престъпници все още не са открити. Когато ги открием, те ще бъдат откарани в нашия град отвъд небето и ще бъдат съдени по нашите закони. Така че талоидското правосъдие ще каже думата си, а нашето — своята. Надяваме се, че тези действия ще бъдат приети като доказателство за нашата добра воля.

— Те са го открили! — възкликна Стрейфоч, като слушаше сподадения изговор на лумианското растение. — Открили са Просветителя, който изигра нашите войници.

— Преди да изтече сиянието, ще бъдем свидетели на публична екзекуция — обеща със зловещ тон Ескендером.

— Той се е предал, без да оказва съпротива на нашите власти — отбеляза Морморел. — Може би прибързано сме съдили за тези чужденци, защото такива деяния, за каквито те споменаха, представляват най-необичайна форма на предателство.

В очите на Ескендером изведнъж проблясва нова надежда. Щом лумианският крал е предал самозванеца на властите в Пергасос, тогава може би поведението на кроаксиканската армия наистина е дело на лумианските престъпници. Ако е така, с кого бяха в съюз те — с Клейпур или с Френелеч?

— Как е бил приет самозванецът в града?

В негово отсъствие с държавните работи, се занимаваше Френелеч. Морморел натисна бутона, за да се включи в лумианското растение, и повтори въпроса. След кратка размяна на въпроси и отговори растението предаде, че доколкото лумианските очи в небето са успели да видят, самозванецът е бил арестуван.

— Това не показва ли, че виновникът не е Френелеч? — обърна се Ескендером към Морморел. — Той едва ли би посрещнал по тоя начин собствения си агент.

Няколко секунди Морморел обмисляше предположението.

— Агент, който никога вече не може да бъде използван — изтъкна той. — Твърде просто може би, ако една такава жертва би доказала невинността на Френелеч в очите на Кроаксия.

— Хм.

Ескендером изглеждаше разочарован.

— Значи отношението към тоя самозванец няма да ни подсказе нищо да съучастничеството на Френелеч или за невинността му.

— Не е сигурно — съгласи се Морморел. Ескендером се навъси, после гневно удари с длан по масата.

— Тогава Създателят ми е свидетел, че ще сваря главата на тоя Просветител в киселина! Нека и Френелеч, и Клейпур да бъдат предупредени за това, все едно кой от двамата стои зад него... и всеки, който би помислил да се съюзява с лумианските престъпници, за да отхвърли короната на Кроаксия.

— Моля за внимание. Полковник Уолис търси посланика Жиро — разнесе се в шлемовете на земните представители.

— Да, полковник — обади се Жиро.

— Предният пост в периметър три е задържал конник талоид, който твърди, че е познат на нашите гости. В списъка ни е записан като Джеймс Бонд. Моля за потвърждение на самоличността му и за вашите инструкции, сър.

— Секунда само, полковник — каза Жиро и се обърна към Зелцман. — Чу ли, Конрад? Предай, моля те, известието на Макиавели.

Зелцман предаде на транслатора, а транслаторът предаде на талоидите. Полковник Уолис пусна образа на новодошлия на комуникационния екран на портативния компютър до транслатора и Хенри потвърди, че талоидът е познат и свой. Жиро нареди на Уолис да пусне Бонд.

След няколко минути Скерилиан беше въведен в кухнята от двама лумиански войници. Изглеждаше така, сякаш беше яздил без почивка по целия цът от Пергасос, където, съобщи той на Ескендером и другите, Просветителят се е появил и е бил арестуван от дворцовата стража на Френелеч.

— Това вече го знаем от лумианците — каза Ескендером. — Но кой е той? Можеш ли това да ни кажеш?

— Да, Ваше Величество, той не е непознат за града — отговори Скерилиан. — Не е друг, а твоят избраник Грурк, братът на Тирг, който напусна Кроаксия, за да служи на светския помощник на Черния господар — твоя враг Клейпур.

— Той?! — изрева Ескендером и скочи на крака. — Чуващият гласове, когото смятах да настаня в двореца на Френелеч? Той се е върнал от Картогия като помагач на Клейпур? Той е този, който е насочил магията на лумианците срещу моята армия?

— Същият, Ваше Величество — отговори Скерилиан.

Ескендером ритна настрана стола, на който седеше, и закричи назад-назад, като през цялото време яростно удряше с юмрук по дланта си и крещеше:

— Предател! Измамник! Такава ли е благодарността, която заслужавам? Това ли е отплатата за моето великодушие? Ааа! Блатар! Ръждата да го тръшне! Редукционната пещ да го погълне! Ще му топя бавно обвивката и ще му окисля очите! Ще го обеса в гората на дърветата с високо напрежение! Ще го сваря в киселина! Морморел, намери слугите и ги накарай веднага да доведат конете ни. Истински спектакъл ще направя за жителите на Пергасос, преди още да е изтекло сиянието!

— Френелеч вече обяви публична екзекуция след една дванадесета сияние — каза Скерилиан.

— Тогава за пръв път с него нямаме разногласия — отсече Ескендером. — Стягайте се веднага и в галоп — към Пергасос! Това е зрелище, което не бих искал да пропусна.

Жиро наблюдаваше с удивление реакцията на Ескендером за това, което му беше казал Бонд. Макиавели и Цезар станаха и Макиавели отиде при вратата и започна да маха на останалите от свитата на Хенри, които чакаха с конете в един от заслоните на транспортъорите.

— Какво, по дяволите, става? — попита Ланг.

— Струва ми се, че си тръгват — отговори слисано Зелцман. — Мисля, че срещата току-що завърши.

— Шарън, разбери какво става — нареди Ланг.

По някакъв начин Шарън успяваше да следи разговора, докато талоидите крачеха назад-назад и ръкомахаха буйно и докато пред вратата се събираха останалите талоиди с механичните коне, а Хенри продължаваше да излива яростта си.

— Връщат се в Падуа — каза тя накрая, като поклащаше смаяно глава. — Говорят за някаква публична екзекуция, която Хенри не иска да пропусне.

— Екзекуция на кого? — попита Зелцман.

— Не съм сигурна, но мисля, че на месията.

— Можем ли да позволим това? — каза Жиро, като гледаше обезпокоено Ланг.

Лицето на Ланг зад прозорчето на шлема остана безучастно.

— Това си е тяхна работа и техни обичаи. Кой сме ние, за да се намесваме?

Настъпи кратка пауза.

— Сигурен ли си, че не искаш да пипнеш Замбендорф? — попита смутено Жиро.

— Знаеш решението ми — отговори Ланг. Конрад Зелцман срещна за миг погледа на Жиро, после се обърна към Шарън.

— Казаха ли точно кога? — попита я той. Шарън погледна на компютъра трансформираното време, за което бяха споменали талоидите.

— След около двадесет часа.

Люкът в средната част на откраднатия ландър, скрит в долината на двеста мили северно от Падуа, се отвори и облечените в скафандри фигури на Замбендорф и Анди Шварц, командира на ландъра, излязоха на площадката и слязоха при Дру Уест и Клариса, които вече ги чакаха долу. После образуваното от двете двойки и водено в тъмнината от лъча на джобно фенерче унило малко шествие пое пътя си през лабиринта от стоманени и бетонни форми към неугледните колиби, които талоидите бяха построили за себе си. Абакоян, Фелбърг и Прайс, които бяха отишли преди тях, ги чакаха в лагера заедно с Лорд Нелсън и Ейбрахам, водача на друидите, и останалите талоиди, струпали се около тях. Беше дошъл моментът Замбендорф да съобщи официално на трупата, че спектакълът е свършил и те се разделят, да им пожелае на добър час ѝ да ги изпрати по домовете им.

— Казахме им, че няма да ходят в Падуа — каза Абакоян.

Екипът беше решил да излезе с версията, че Мойсей, след като е изпълнил успешно основната си задача — да предотврати нахлуването в Генуа, е бил изпратен другаде, за да решава други въпроси. Това едва ли беше най-задоволителният завършек на авантюрата им, но никой не беше в състояние да предложи нещо по-добро.

Замбендорф кимна през шлема си.

— Как го приемат? — попита той.

— Не толкова зле, колкото допускахме — отговори Абакоян. — Вярно, разочаровани са, но не обезверени. Изглежда по някакъв начин сами са преценили ситуацията и са се примирили.

— Не знам... Правоверният навсякъде си е правоверен, явно — въздъхна Замбендорф. — Добре, донеси транслятора, Ото, бих искал да им кажа няколко думи, преди да си тръгнат.

Планът беше екипажът на ландъра, уж освободен от насилственото задържане, да отлети и да се представи заедно с кораба в база Генуа, като същевременно върне талоидите у дома им. Колкото до това, какво ще стане по-нататък, мненията се разделяха — Абакоян,

Фелбърг и Клариса смятаха, че екипът няма друга възможност освен да ги последва с флайъра и да се предаде, а Замбendorф и Дру Уест умуваха как биха могли първо да измъкнат Мойсей от опасното положение.

Това наистина беше проява на скромност и великодушие, подобаващи на благородни същества, мислеше си Покръстеният, по-рано капитан Хоразорго, докато слушаше омагьосаното растение, което предаваше мислите на Архангела. Толкова много беше направено за толкова кратко време — възникна нова вяра, беше спасено едно село, цялата секта на васкорианците вече живееше в мир с Картогия, тиранинът на Кроаксия беше спрял и армията му беше разпръсната — и въпреки всичко Архангелът изразяваше съжалението си, че избраните, спуснали се над пустинята с бухлатите крила, нямаше да присъстват на Пришествието в Пергасос. Беше ясно, че Просветителят е потърсил тяхното съдействие в пустинята просто за всеки случай, докато изпробва силата, с която го е дарил Създателят. Силата се беше оказала толкова страховита, че той е решил да продължи сам и без чужда помощ да покръсти Пергасос, като остави последователите си да се занимават с други дела в Картогия.

— Пожелай им на добър час и им кажи, че съм сигурен, че някога ще се видим отново, надявам се — при по-благоприятни обстоятелства — каза Замбendorф на Абакоян.

— Чуйте, Архангелът обеща да се върне — каза Езимбиал, Пророкът на друидите, на своите последователи.

Считаше се, че като пророк Езимбиал винаги е бил свят и следователно няма нужда от покръстване.

— И нека да бъде записано, че това ще бъде време на велико празненство. Така предрече той.

— Беше удоволствие да се работи с тях. Помощта им никога няма да бъде забравена — каза Замбendorф.

— Сътрудничеството с ангелите е върховна благодат. Нашето място във вечността е осигурено — преведе Езимбиал.

— Сега те трябва да се върнат в Генуа и да помогнат на Артур да създаде система за пълноценно придобиване на знания. Това е начинът за достигане на познанието, което ще им позволи да летят над небето. Тогава — кой знае — може би един ден ще имаме възможността да ги посрещнем в нашия свят.

— Станало е ясно, че Картогия е Обетованото място, споменато в Писанието. Там последователите на Просветителя ще издигнат Свещения храм и Клейпур ще бъде техният господар. А тия, които не обръщат внимание на лъжливи слова, а слушат това, което се проповядва в Храма, ще бъдат спасени завинаги и ще се издигнат при ангелите в светлото царство отвъд небето.

— Това е, Ото.

— Така свършва проповедта.

— Анди, ти по-добре остани тук и се разбери с тях за подготовката и качването им на борда — каза Замбendorф на Шварц.
— Ото ще остане с теб да работи с транслатора. Като свършите, ще се видим в кораба.

— Добре — отвърна Шварц.

Върнън изгледа Замбendorф и останалите, които се готвеха да тръгват, после се обърна и погледна Нелсън и Ейбрахам.

— И аз бих искал да остана — каза той.

Не можеше да се отърве от чувството за вина за това, което се беше случило с Мойсей — цялата история беше започнала от него, с ледената плоча, която беше дал на Мойсей в планината. Сега инстинктивно се опиваше да отложи това, което подсъзнателно чувстваше, че е равносилно на измяна и към останалите талоиди.

— Както искаш — каза Замбendorф. — Ще се видим после, Върнън.

Групата се отправи назад към кораба, опипващите пътя лъчи на фенерчетата постепенно изчезнаха в тъмнината. Шварц се обърна към Абакоян.

— Кажим им, че искам да сме готови за излитане най-късно след три часа, но най-добре ще бъде още сега да натоварят багажа си. Можем да вземем животните, които водеха със себе си, но ще трябва да оставят тия, дето ги събраха след... голямата пукотевица със самоходната артилерия.

Абакоян предаде съобщението, а Ейбрахам отговори с въпрос, който на екрана се появи като МЕСТОНАЗНАЧЕНИЕ В ГЕНУА?

— Нашата база извън града — отговори Абакоян. ЗАДАЧАТА НА ДРУИДИТЕ? — попита екранът-. А Абакоян отвърна:

— Нямаме никакви специални инструкции. Сами ще решавате. Срещнете се с учените на Артур в Камелот. Там се върши най-

полезната работа.

Езимбиал се замисли за миг озадачено над отговора на растението.

— Изследователите на Клейпур? — обърна се той към Покръстения. — Създателят ще предава своята воля чрез тях? Но кой от тях? Към кого да се обърнем?

Покръстеният се загледа замислено към дърветата в далечината.

— Може би... — започна той бавно. — Има един, викат му Тирг, когото Създателят напъти да напусне Кроаксия и да отиде да служи на Клейпур. Сега са ми ясни делата на Създателя. Аз бях той, който в заслепението си щеше да провали замисъла на Създателя и изкупление за греха ми са раните ми, които виждаш.

— Откъде знаеш, че точно той Тирг трябва да търсим? — попита Езимбиал. — Отличава ли се с нещо особено сред изследователите на Клейпур, което да го открие като обект на нашето търсене?

— С нищо, освен с това, че е брат на Просветителя — отговори Покръстеният.

— Просветителят има брат в Картогия?! — опули се Езимбиал. — Царството на Клейпур наистина е Обетованото място от Писанието и от всички краища на света там са се събрали майстори, за да изградят Храма, за който е предречено.

Просто за да бъде сигурен, Покръстеният включи омагьосаното растение и каза:

— Тирг ли да търсим, Задаващия въпроси, който е роден брат на светия Просветител? Растението отговори:

— Неясно хъзз-бъзз какво значи „брат“. Искане друга ууу-хуу-ботк-бонк. Получава нова дума.

Покръстеният не можа да се сети веднага и нареди:

— Искане друга дума.

ТЪРСИ СЕ ЕКВИВАЛЕНТНА АНГЛИЙСКА ДУМА — събщи екранът, на Абакоян.

— По-дяволите, няма ли да свършваме с това — изкрещя Анди Шварц. — Трябва да приготвя кораба за полет. Има достатъчно работа.

— Дай им още няколко минути — каза Върнън. — Не ти се случва всеки ден да говориш с такива като тях.

Абакоян погледна Върнън през прозорчето на шлема си, кимна с въздишка и предаде на транслатора:

— Добре.

— Моля опиши — подкани растението Покръстения.

— Мъжко дете от общи родители — каза Покръстения, след като мисли няколко секунди. — Родството му или с друго мъжко дете, или с женско дете.

На екрана се появи:

ФУНКЦИЯ	СУБЕКТ	ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ
Лично родство	Мъжко дете	Спрямо друго
	обща родители	мъжко/женско дете

Абакоян каза простичко на апарата:

— Брат.

Останалите току-що бяха пристигнали под стълбищната площадка пред люка в средната част на кораба.

— Имам чувството, че Каспър още не е разбрал, че разполагаме и с флайъра — говореше Замбендорф. — Безспорно ландърът щеше да бъде добра мишена над Падуа, но флайърът е много по-малък и по-маневрен. Когато радарите засекат ландъра по пътя му към Генуа, вниманието на всички ще бъде отвлечено и никой няма да очаква да се появим някъде другаде. Мисля, че това ще бъде отлична възможност да направим с флайъра един бърз набег ниско над покривите.

— Аз тръгвам с Карл — каза Дру Уест, докато се качваше към площадката. — Ние изпратихме Мойсей там. Да се опитаме да го измъкнем е най-малкото, което можем да направим. Струва си да се опита.

— Сигурно, но аз не оспорвам мотивите, а практическото изпълнение — отвърна Клариса. — Много е лесно да говорим, че шансът да го освободим е голям, но на вас никога не ви се е налагало да бягате от такива ракети, а на мен ми се е случвало. Казвам ви, че това не е играчка.

— Не знаем какво става в Падуа, ако изобщо става нещо, кога ще става, не знаем дори къде е Мойсей — отбеляза Джо Фелбърг. — Какво точно ще Правим — на кое място, по кое време?

— И аз не знам, но можем да разберем — каза Замбендорф. — Между хората на Лихърни и Хенри трябва да са се водили доста разговори. Може би има записи, съхранени във файловете, до които Дейв Крукс или някой друг би могъл да се добере. Може би по този начин ще хванем някаква нишка. Или евентуално да се опитаме да

разберем кои са операторите на транслятора в Падуа. Може те да са чули нещо. Не знам. Това, което имам предвид, е, че трябва да опитаме, вместо да стоим така.

— Ммм, може би... — промърмори Фелбърг.

Не изглеждаше обзет от луд ентузиазъм. Той също имаше, известен опит с подобни ракети.

В този момент се чу изщракване, някой се включи в един от среднообхватните канали и от лагера на талоидите долетя развълнуваният глас на Върнън:

— Хей, Карл, не тръгвайте, чуйте това. Току-що от Нелсън научихме нещо, което може да промени всичко. Той е смятал, че ние вече го знаем, тия приятели мислят, че знаем всичко. Както и да е... изглежда, че Мойсей е брат на Галилео!

Петнадесет минути по-късно Замбендорф се обади от кораба в „Орион“ на Телма и я помоли да препредаде повикването на повърхността и да направи връзка с комуникационната апаратура, скрита в заседателната зала на Артур в Камелот. Обади се един от рицарите на Артур и отиде да го повика. Замбендорф предаде няколко кадъра от записи с Мойсей, но Артур не беше в състояние нито да потвърди, нито да отрече, че показаната фигура е братът на Галилео. Самият Галилео го нямаше, но Артур обеща веднага да изпрати да го доведат. Галилео се обади след повече от час, пратеникът на Артур накрая го беше намерил заключен в една от работилниците да майстори модел на Сатурновата система от планети, пръстени и луни въз основа на информацията, изпратена му преди няколко дни от Маси и Телма. Замбендорф показа на Галилео записите и го попита, дали талоидът на тях е негов брат.

Като виждаше за пръв път лицето на легендарния Просветител, за когото говореше цялата страна — който беше умиротворил васкорианците, беше спасил Картогия от нашествие, а сега, както се говореше, беше отишъл да сложи завинаги край на по-нататъшното пакостничество на Кроаксия, Тирг, напълно смаян, потвърди.

— Това ли е брат ти, за когото говореше? — попита недоверчиво Клейпур, докато Тирг се пулеше срещу виждащото надалече приспособление на лумианците. — Чуващият гласове, който е дошъл да те предупреди, когато Съветът на Кроаксия е издал заповед да те арестуват?

— Това е той! — възкликна Дорнвалд, който също току-що беше пристигнал. — Вижте, мистикът, когото видяхме за последен път заедно със селяните от Ксерксеон да се моли на небесата.

— Той беше убеден, че неговите гласове го водят там, за да види осъществяването на някакво много важно предзнаменование — каза Тирг със слаб глас, все още зяпнал във всевиждащото прозорче. — Изглежда вдъхновението му е имало действителен източник, а аз не можах да повярвам.

— Как е стигнал братът на Тирг — Грурк, до това високо положение, в което го виждаме сега? — попита Клейпур и натисна бутона, който отваряше ушите на виждащото растение.

На няколкостотин мили, през мрачни пустини от осеяни със скали въглеродородни пясъци и голи ледени планини, Замбендорф прочете думите, които се появиха на екрана пред него.

— Ще ви обясня по-късно. Може да нямаме много време — каза малко рязко той и прекъсна връзката.

Оттатък пътеката зад Замбендорф при една от конзолите в комуникационната кабина в задната част на ландъра Ханк Фрейзър приемаше повикването на Дейв Крукс.

— Открих кой от операторите е слизал последен долу — каза Крукс. — Шарън Бийти, една от нашите, от секцията на Лейън Кийхоу. Говорих с нея преди десет минути. Каза, че в Падуа талоидите готвят голяма публична екзекуция, Хенри много се развълнувал и потеглил в галоп да не я пропусне. Според думите ѝ всичко друго, което знае, е, че става дума да някакъв чудотворец, който напоследък е създал доста главоболия на Хенри. Това достатъчно ли е, за да добиете представа за останалото?

— Напълно — отговори Фрейзър. — А, Дейв, още нещо — има ли представа кога ще стане това? Попита ли я?

— Да. Каза, че около двадесет часа след като-Хенри е научил, това значи след десетина часа.

В талоидския лагер Замбендорф, Върнън и Абакоян обясниха на Нелсън, че са получили вест от небесата за подготвяна в Падуа публична екзекуция и че желанието на Мойсей е набелязаната жертва да бъде спасена — така счетоха за най-подходящо да представят нещата. Не му обясниха коя е набелязаната жертва и Нелсън остана с впечатлението, че става дума за някой, за когото Мойсей е научил след

пристигането си в града. В отговор на следващите им въпроси Нелсън им съобщи, че обичайното място за провеждане на екзекуциите на големите престъпници и еретиците е една висока канара извън града. Там, пред един естествен амфитеатър, жертвите били хвърляни от ръба на широка площадка, разположена по средата на скалата, от върха на дълга церемониална стълба и падали от двеста фута височина в открит резервоар с някаква корозивна течност. Това бил обичайният начин за екзекутиране на еретиците, обясни Нелсън, защото процедурата включвала и елементи на процес, понеже позволявала на божественото правосъдие да се намеси в случай на несправедливо издадена присъда. Според учението всеки невинен, хвърлен от скалата, ще бъде изтръгнат от смъртта от талоидския бог, преди да е паднал долу. Досега все още никой не е бил спасяван, което, както твърдели талоидските духовници, било доказателство, че те никога не са издавали несправедлива присъда.

С помощта на серия разузнавателни снимки на Падуа, извлечени от информационната банка на „Орион“, Клариса определи местонахождението на канарата и релефа на околността. Канарата представляваше крайна точка на верига от скалисти хълмове, която се спускаше от отдалечените по-високи планини и стигаше почти до самия град. Още по-интересно беше, че географските особености на района като че създаваха свой собствен климат. Всички снимки, правени след пристигането на „Орион“, както и съответните метеорологични данни, показваха едно явно постоянно нисковисочинно образуване от метанови облаци, разположено само на около хиляда фута над върха на канарата. Това значително промени мнението на Клариса за шансовете за успех.

— Бихме могли да се приближим откъм планините ниско над хребета и да навлезем в тия облаци над канарата, без дори талоидите да разберат, че сме там — каза тя. — Те явно няма да могат да ни открият, след като не разполагат с радар. Ако имаме късмет — да, може би ще успеем да се спуснем, бързо да уловим Мойсей и преди да се усетят, отново да се издигнем. Добре, Карл, печелиш. Ще опитам.

— Обаче никакви сензации и чудеса, нали? — каза Абакоян. — Просто се спускаме и веднага се издигаме.

— Разбира се — съгласи се Клариса.

Тонът ѝ не оставяше никакво място за съмнение.

— Само един бърз набег — никакви номера, никакви палячовщини.

— Добре, добре — каза Замбендорф, като кимаше. — Единственото, което ме интересува, е да измъкнем Мойсей, ако можем. Не искам нищо друго. Операцията все още не е обмислена, ландърът с екипажа и друидите се връща в Генуа, както вече се разбрахме... само дето полетът му ще съвпадне по време с отиването ни в Падуа. Съгласни ли сте?

Той изгледа въпросително лицата около себе си.

— Добре, шефе — предавам се — каза примирено Фелбърг.

— Аз вече казах, че съм за — напомни Дру Уест. Абакоян кимна в знак на съгласие.

— Е, какво, по дяволите... Досега през какво ли не сме минавали. Добре, да опитаме.

— Да опитаме — повтори Върнън. Замбендорф за секунда го погледна колебливо.

— Ти можеш да не се забъркваш, знаеш това. В ландъра за Генуа има достатъчно място.

— Аз дадох плочата на Мойсей, така че и аз имам не по-малка вина да бъде там, където е. — Върнън поклати глава. — Не, ако има някаква възможност да го измъкнем, мястото ми е при вас.

Замбендорф явно беше очаквал подобен отговор, кимна и реши, че въпросът е приключен.

— Добре. Дайте сега се пренесем нещата си във флайъра и да оставим Анди и екипажа му да си вършат работата на ландъра. Нека да се съберем пак след един час и да разгледаме отново плана на района около канарата. Боя се, че за това представление няма да има време за репетиция, така че ще трябва да си послужим с другото изпитано средство — богатството на въображението.

Наметнал дълга пелерина с качулка, която беше взел от един селянин срещу шлема и ризницата си, бившият редник Салакар дотика количката си до централния площад на града и си избра място в една не толкова оживена част на пазара, между сергията на продавач на галванична сол и търговец на гуми за колела. В този късен час на сиянието на площада беше общо взето спокойно, мнозина от търговците вече бяха затворили. Няма значение, помисли си Салакар, тъкмо ще има повече работа за такива като него, дето още търгуват направо на улицата. Освен това причината да избърза пред основната колона на армията беше възможността да се възползва няколко часа от доходния монопол, преди конкуренцията да се появи и да подбие цените. Той отметна покривалото на количката и отдолу се показаха скални и ледени отломки, парчета коприна от парашут, обгорени гилзи от фойерверки и разни други боклуци, после измъкна една табела, на която пишеше:

**ИСТИНСКИ СВЕЩЕНИ РЕЛИКВИ ОТ МЕРАКАЗИН
КУПЕТЕ СИ СУВЕНИР ОТ ЧУДЕСАТА НА ПРОСВЕТИТЕЛЯ**

— Истински реликви, направо от мястото на мераказинските чудеса — завика той. — Ето скала, стопена от мълниците на Просветителя — само за пет дуодека. Сдобийте се със собствено парче. Като по чудо запазени парчета от захвърлени ангелски крила, прогонващи злите духове от домовете — седем дуодека. Ангелски светилници с гравирани свещени, слова, парчета свещено въже, парчета от небесни одежди, камъни от Хълма на поучението и много други. Всичко е донесено направо от мястото на пришествието на Просветителя.

Малка група неугледно облечени, грубовати безделници се беше спряла пред количката и го гледаше с любопитство. Зад нея зяпаха смутено още няколко души, но повечето продължаваха пътя си, вперили поглед пред себе си, или се обръщаха и бързо се отдалечаваха.

Салакар се намръщи. Това изобщо не беше посрещането, което беше очаквал.

— Хайде тогава, какво ще кажете вие, господине? — обърна се той към най-близкия от стоящите пред него обесници — противен тип с доста ожулено червеникаво галванопокрытие на лицето, мръсна дрипава дреха и моряшка шапка, килната наперено на тила. — Специална цена само за вас — три дуодека за това парче мераказинска скала. Отличен талисман и муска против силите на злото, о, да. Носи късмет и пази здравето. „Да“ ли каза?

— Ти си превъртял, бе — каза мрачно морякът.

— К'во искаш, да засъскаш и ти в киселината ли? — обади се друг от групата.

— Я се откажи от тия приказки и се радвай, че наблизко няма стража — посъветва го трети. Салакар ги изгледа объркано.

— Той не се ли яви тук? — попита той. — Досега целият град трябваше да бъде покръстен.

— Кой? — попита морякът.

— Просветителят. Той трябваше да дойде тук и да докара чудеса от небето. Един от тайфата се изсмя.

— Е, той се яви, ама чудесата ги нямаше. Духовниците ще го хвърлят от канарата, преди да е изтекло сиянието. Къде мислиш, че отива тоя народ?

— Осъдиха го като богохулник — каза друг.

— А може и да не остане сам, както си я подкарал — обади се трети. — Ама ти не ни обръщай внимание, карай. Две екзекуции с цената на една — добре ще си прекараме деня.

— Я по-добре да тръгваме, да не изпуснем и едната — каза морякът на останалите.

Салакар ги проследи с поглед, докато се отдалечаваха сред приказки и смях, после се обърна, бързо смъкна табелата и издърпа покривалото върху количката. Остана известно време замислен, като се чумереше недоумяващо. После очите му изведнъж светнаха. Извади изпод дрехата си пръчка за писане, обърна табелата и бавно и старателно написа на гърба с големи букви:

СУВЕНИРИ И РЕЛИКВИ НА БОГОХУЛНИКА
ДОНЕСЕНИ ОТ АРМИЯТА, КОЯТО ТОЙ СЕ
ОПИТА ДА ПОКВАРИ КУПЕТЕ СИ СПОМЕН

ОТ ЕКЗЕКУЦИЯТА

Като кимна доволно, той пхна табелата под покривалото, сграбчи дръжките на количката и се присъедини към тълпата, която като поток се лееше към източните покрайнини на града.

В една тъмница в най-дълбокото подземие на затвора под Двореца на върховния свещеник Грурк седеше на грубия нар от метални стружки и гледаше отчаяно в голия леден под. Кошмарът — напълно и окончателно беше осъзнал накрая той — беше реалност. След като непоколебимо беше посветил живота си на вярата на Създателя, беше изобличавал враговете му и съвестно се беше старал да не изпусне дума против учението на църквата и нейните доктрини, ето горчивия край, до който го доведе всичко това — признат за виновен и осъден да умре със смъртта на еретик и богохулник.

Несправедливостта на отплатата за постоянната му бдителност и неизтощимата му преданост го накара за пръв път в живота си да се замисли сериозно за основата на своето верую. Беше вярвал и се беше уповавал. Беше останал верен пред лицето на злото. Никога не беше се разколебавал. А сега Френелеч, Върховният свещеник, на когото самопожертвувателно беше служил като на същество, олицетворяващо Създателя, се беше превърнал в инструмента, с който за тази служба му се отплащаха с предателство и безсърдечие. Как можеше тогава такъв Свещеник да въплъщава един премъдър и всезнаещ дух или изобщо да бъде представител на такова създание? Грурк не можеше да разбере. А ако изпитваше съмнения, какво доверие можеше да храни оттук нататък към каквото и да е от цялата тази система от символи и догми, която беше възникнала на основата на същите тези подозрителни предпоставки по пътя на същия този съмнителен процес? Явно никакво. Но не беше възможно избраният от Създателя начин за разпространяване на истинското познание да носи в себе си елементи на подозрение и съмнение. Значи избраният от Създателя начин да направи достъпно истинското познание не можеше да зависи от въодушевените тълкувания на светото откровение от самозвани гадатели.

Умствените процеси, които бяха довели Грурк до тези заключения, тревожно наподобяваха начина на разсъждение, по който Тирг градеше Хипотези и оценяваше възможните отговори на своите въпроси — практика, която Грурк винаги беше осъждал като греховна.

Когато Грурк приложи този новооткрит скептицизъм към въпроса за Носещия цвете и ангелите, той установи, че има само два отговора, които могат да обяснят невявяването им над Пергасос — или нещо им беше попречило, или бяха решили, да не се появяват. Ако нещо им беше попречило, значи силата им не е безгранична и не може да са изпратени от Създателя. Ако бяха решили да не идват, значи са излъгали, а това само по себе си беше достатъчно да доведе до същия извод. Грурк чувстваше, че по-вероятно е първото — житейската философия, която Носещият цвете беше изложил, сигурно беше несъвместима с каквато и да е форма на морално несъвършенство, но и едното, и другото означаваха, че ангелите не са дошли от някакво свръхестествено царство. След като явно не бяха от познатия свят, те можеше единствено да са от друг, непознат — от свят, където, разбира се, изкуствата и уменията не бяха неправилно определяни като чудо, а бяха всекидневие. Такъв свят можеше да съществува само отвъд небето. Така че едно от отдавнашните твърдения и убеждения на Тирг отново се оказа вярно. А щом това е така, не беше ли длъжен Грурк да признае, че изкуствата и уменията, показани от ангелите, изобщо не са резултат от някакви магически способности, а просто последица от прилагането на познанието, придобито по общодостъпния, разбираем и лишен от всякаква мистериозност метод на изследване, който Тирг винаги беше предлагал? Той много съжаляваше, че повече няма да види Тирг — сега виждаше света по толкова по-различен начин, за толкова много неща щяха да си говорят.

Отвън се чу приглушен звук от тежки стъпки. Те спряха току пред вратата на тъмницата. Грурк усети как охладителният му циркулатор се разтупа силно и някакво напрежение изведнъж го скова отвътре. Той се изправи на крака, тежката органична врата се сви настрана и тъмничарят влезе, придружен от един капитан от стражата, двама духовници, Вормозел — управителя на затвора, и Поскатин — съдебния съветник на Френелеч в Свещения дворец. Отвън в коридора стоеше конвой от дворцовата стража.

Поскатин извади един свитък и зачете:

— Грурк от Пергасос, ти беше съден и признат за виновен в престъпленията ерес, богохулство и държавна измяна и си осъден да понесеш смъртта по начина, посочен от църковните закони. Имаш ли да кажеш нещо, преди да бъдеш заведен на мястото за екзекуция?

Грурк успя само вдървено да поклати глава.

— Пригответи ли се, покая ли се пред Създателя, ще може ли да се смили над душата ти?

Грурк не отговори. Поскатин нави отново свитъка, отстъпи назад и погледна Вормозел.

— Действай, управителю!

Вормозел кимна на капитана и Грурк беше изведен в коридора и поставен между двамата духовници, капитанът застана отпред, управителят и съветникът — зад тях, а конвоят се строи в колони от двете страни с двама факлоносци отпред и отзад. Стъпките им отекваха глухо сред мрачните стени, докато процесията бавно се движеше към влажните каменни стъпала в другия край на коридора. През прозорчетата на вратите на някои от другите килии надничаха лица и ги проследяваха с навъсен поглед, но никой не издаде звук.

Възприятията на Грурк бяха объркани и откъслечни — сиви, осветени от факлите стълбища, отварящи се масивни врати, вдигащи се решетки, пеещи монотонно от двете му страни духовници, докато накрая се изкачиха на повърхността и се озоваха в тъмничния двор. Там, пред кордон от стражи, чакаше една крачеща кола с впрегнати в нея два покрити с черни драперии колесни влекача, а няколко карети, пълни със съновници и ескортирани от конници, стояха току пред главната порта. Още зашеметен, Грурк се качи в колата заедно с духовниците, съветника, двама от стражите и капитана, докато останалите от наряда и управителят ги наблюдаваха от страни. Колата потегли, застана до другите коли и конниците, портата се отвори и кавалкадата напусна двора, за да бъде посрещната от рева на тълпата, която чакаше отвън.

Те преминаха край Съда на Върховния съвет, през Площада на покаянието и по Моста на Ескендером-старши към Квартала на крадците, а тълпата се люшкеше плътно след тях. Грурк се вкопчи в дръжката пред себе си и за последен път хвърли поглед към града, в който беше преминала по-голямата част от живота му. Беше сащисан и не можеше да проумее какво толкова е направил, та неговите съграждани и старите му училищни другари изведнъж се бяха превърнали в освирепяла тълпа, чието единствено желание беше да го види как умира. За пръв път той видя същността на дивашкото безумие, което можеше да се прояви в едно простолудие, приучено да

вярва, без да задава въпроси, да се съгласява, без да разбира, и да ненавижда по заповед. Спомни си няколкото пъти, когато беше наблюдавал спокойното, достойно държане на гражданите на Менасим и в този миг разбра, че толерантността и мъдростта в царството на Клейпур са продукт на философията, която Тирг неизменно подкрепяше, така както невежеството и бруталността в Кроаксия са продукт на потисничеството, за което съвсем доскоро той самият беше помагал да бъде увековечено. Промяната у него беше настъпила твърде късно, помисли с тъга той.

Градските постройки останаха назад и сега той можеше да види Канарата на възмездието, извисяваща се пред тях над Хълма на зрителите, челната ѝ част тъмнееше застрашително на фона на назъбените чукари зад нея, навъсените сиви планини по-нататък и носещите се отгоре ѝ буреносни облаци. Мрачната процесия пое по пътя край хълма, от другата страна тълпата беше изпълнила докрай терасите срещу канарата, а на голото пространство нагоре стояха още повече фигури. На скалната площадка в основата на канарата огромният казан с киселина изпускаше тънки бели изпарения и го очакваше с клокочещ кикот. Грурк внезапно установи, че трепери. Той вдигна поглед високо нагоре, към площадката на върха на дългата, изтъняваща накрая стълба, видя алените роби на духовниците от Върховния съвет, скупчени пред застиналата редица на дворцовата стража, а най-отпред, облечен изцяло в черно и с качулка на главата, със скръстени ръце стоеше палачът и наблюдаваше безучастно сцената долу.

Присъстваха и кралят, и върховният духовник, разположили се със свитите си на покритото с балдахин заградено място в центъра на дъното на амфитеатъра. Грурк и придружаващите го слязоха от колата и застанаха пред тях, докато представителите на държавния глава и на духовния глава произнесат обичайните си речи. Грурк се беше вкаменил от гледката и от настроението на чакащата тълпа и не чу нито дума. Наистина ли беше всял такъв смут, че двамата най-могъщи властници на нацията да проявят такъв интерес към процедурата? Очевидно беше така, но Грурк не можеше да разбере защо. Повече не беше в състояние да разбере нищо. Всичко се смесваше в някаква бъркотия от несвързани образи и звуци, цветове и шумове, думи и лица. Какъв смисъл имаше вече да разбере каквото и да е? Какво

значение имаше? Още няколко минути и повече никога нищо нямаше да има значение. Спомни си за брат си, спомни си за родителите си и се опита да съчини молитва към Създателя. И тогава забеляза, че отново се движат и бяха започнали да изкачват широките стъпала, които водеха към площадката високо горе. Чувахе засилващия се шум на тълпата и усещаше надигащото се вълнение.

В заграденото за сановниците място Ескендером наблюдаваше напрегнато от разстояние Френелеч.

— Ако тоя Просветител наистина е рожба на заговора на Върховния духовник с чужденците, имащ за цел да попречи на нашествието на армията, то Френелеч показва забележително самообладание пред предстоящата загуба — прошепна той на Морморел. — Изкушавам се да направя заключение, че тоя, дето върши машинациите, чиито последици имаме нещастията да носим, не е друг, ами Клейпур, както подозирахме.

— И аз — отвърна Морморел. — А сега Клейпур ще разбере каква участ очаква тия; които се осмеляват да заговорничат с чуждите престъпници.

— По тоя начин лумианският крал е решил да покаже безразсъдството на опълчването срещу неговата воля — каза Ескендером. — Добър урок, поуката от който няма да стигне само до Клейпур, надявам се, нито пък ще остане само в границите на Картогия.

— Вестта ще бъде разнесена нашир и надлъж — увери го Морморел. — Всички нации ще узнаят, че могъществото на боговете е на твоя страна.

Вселената за Грурк се смали до сребърните шпори на войниците от стражата, които изкачваха стъпалата пред него, и безспирното песнопение на духовниците от двете му страни. Беше изгубил всякаква представа колко високо са се изкачили и колко още им остава. Не смееше да вдигне поглед. Безкрайни стъпала, безкрайни стъпала, безкрайни стъпала...

— Ако тоя Просветител наистина е бил готвен да те измести, то кралят е странно благоразположен към събитието — промърмори Яскилион в ухото на Френелеч. — Трябва да призная, че очаквах Ескендером да се намеси и да защити протезето си, когато разбрах, че с най-голяма бързина се е върнал от Горно д.

— Протеже, което повече не може да се използва — отвърна Френелеч. — А какъв по-сигурен начин за Ескендером да скрие всички улики за участието си в току-що провалилия се заговор и същевременно да отстрани опасността от неудобни разкрития и разобличение в бъдеще? Чувствам, че самодоволството, така силно изразено на лицето на краля, не е толкова искрено, колкото изглежда, защото лумианците решиха да насочат магията си срещу неговите планове, не срещу нашите. Ако тия чужденци наистина са Всевишният, за когото се говори в Писанието, мисля, че спокойно можем да твърдим; че Той е с нас.

Грурк и придружителите му бяха стигнали до площадката. Редицата тръбачи в задната ѝ част надуха фанфарите, после всички замряха, сякаш за цяла вечност, а далече долу продължаваха да се произнасят недоловими за слуха речи, целящи, Грурк беше сигурен в това, да удължат страданието му. Възцари се тишина, палачът пристъпи към стесняващия се край на площадката и изправи пред себе си кукла на робосъщество в естествени размери. Обичаят беше процедурата да започва с кукла, за да се провери качеството на киселината, освен това така се засилваше ужасът на жертвата и следователно — екзалтираността на тълпата. Морето от вдигнати нагоре лица на хълма отсреща притихна в безмълвно очакване. Много бавно палачът примъкна куклата до ръба на площадката, задържа я няколко секунди, после я пусна да полети надолу в пространството. От публиката се разнесе гръмотевичен рев, който дълго не стихваше. От мястото си Грурк не можеше да види какво става, но не беше и необходимо — беше присъствал на екзекуции по-рано. След куклата биваха извеждани няколко жертвени животни и едно след друго биваха отправяни надолу. С всяко от тях тълпата обезумяваше все повече и повече.

И тогава надолу полетя последното животно. Грурк гледаше с ужас ръба на площадката и чувстваше, че изстива. Непосредствено зад него духовниците образуваха плътна стена, а зад тях редицата на стражите се сгъсти и се придвижи напред. Палачът отстъпи от ръба и взе дългото си копие, оставено до един олтар, в който гореше огън, а зад Грурк редицата от духовници образува полукръг, който го изблъска към стесняващия се край на площадката. Той стоеше на мъничкия леден остров, който сякаш плуваше високо в небето, а пред него и

встрани зееше нищото. Зави му се свят. Инстинктивно се отдръпна от бездната, но нещо остро го бодна в гърба. Той се обърна, обзет от отчаяние. Палачът го беше подпрял с копието си, а зад него духовниците с каменни лица стесняваха кордона до самия ръб на площадката. Път назад нямаше.

Смушкан отново от острието, Грук пристъпи крачка напред и за пръв път видя гледката, разкриваща се от отвесната скала. Далече долу казанът с киселина се пенеше и вреше, последните животни още се виеха и гърчеха в предсмъртна агония. Обезумял, Грук поклати глава в знак на протест. От това нямаше никаква полза. Така не се постигаше нищо. Беше безсмислено, беше нелепо. Ако трябваше да умре, молеше той в себе си, нека да не бъде по този нелеп начин.

— Не! — изкрещя той. — Това не е волята на Създателя! Това е варварство! Това...

— Да знаете всички тук, че такъв ще бъде краят на всички еретици и богохулници! — извика палачът и го ръгна силно с копието.

Всичко наоколо се завъртя и Грук полетя в бездната. Гореве небето лумна ослепителна виолетова светлина, но той не я видя. Отдолу го посрещна ревет на тълпата. Чувстваше, че крещи, но не чуваше гласа си. Земя и небе се сляха в едно.

В същия миг някаква заострена, издължена машина изскочи от облаците над канарата и се стрелна надолу.

— Четири-нула-нула на вертикално форсиране. Дай още ракети!

— Едно до четири — докрай. Сваляй! Сваляй!

— По-плътно с дясната страна! По-бързо с това въже, Джо!

— Вече е на максимално.

— Така. Леко, леко! Добър завой. Не променяй курса, Клариса. Дръж така!

След като флайърът изпикира от мрака и направи вираж сред ослепителния блясък на сигналните ракети, висящата на едно въже от задната странична врата мрежа се разтвори като широка дъга и загреба от въздуха премятащата се фигура на Мойсей. Кълбото от мрежа и робот се спусна надолу, залюля се над основата на канарата, издигна се отново като махало, описа широка крива обратно и заедно с флайъра започна да се издига нагоре. Обратната траектория премина край площадката, където в безпорядък насам-натам тичаха роботи и размахваха във въздуха разни предмети, а няколко от тях — вероятно

радиочувствителния вид, за който Дейв Крукс беше споменавал — бяха паднали и се гърчеха под влияние на непосредственото въздействие на радарите на флайъра. Ниско долу в светлината на сигналните ракети склонът на хълма срещу канарата сякаш беше оживял от обезумели фигури, ръкомахащи, тичащи във всички посоки, падащи в несвяст от ужас.

Тогава люлеещата се мрежа се закачи за някаква стоманена конструкция в края на площадката и въжетата се изпънаха. Джо Фелбърг, който се намираще заедно с Дру Уест в отворения заден отсек на флайъра — и двамата в скафандри, както бяха и всички останали, спря навиващия механизъм и лебедката изстена протестиращо от резкия обратен напън.

— Закачихме се! — извика той. — Отпусни въжето, за бога!

— Назад, Клариса! — извика Уест.

Клариса даде рязко на заден ход, като тласна силно всички към закопчаните колани. Въжето се изпъна, изтръгна лебедката от основата ѝ и се оплете в бъркотията от изкривени подпори, изкорубени парчета подова настилка и омотания барабан.

— Лебедката е разбита! — изкрещя Фелбърг. — Всичко отиде на кино!

На мястото на втория пилот Абакоян увеличи вертикалното форсиране, докато Клариса с рязък вираж се опита да намали опъна на въжето.

— Господи, ами онези ракети! — извика Абакоян. — Не можем да висим тук. Трябва да отрежете въжето.

Замбendorф с усилие прекоси наклонения под и нахлу в задното отделение.

— Не можем сега да се откажем — извика той. — В ръцете ни е. Дру, дай ми края на помощното въже и ме спусни навън. Ще му закача магнитна скоба.

— Не може да слизаш долу. Карл — възпротиви се Фелбърг.

— Няма време за спорове. Дай ми въжето!

Фелбърг закачи помощното въже към снаряжението на Замбendorф, после взе от шкафа до вратата един колан с такелаж-ни инструменти и го прикрепи към собствения си скафандър.

— Луд си, но все пак имаш нужда от някаква помощ — каза той. — И аз идвам.

— Застани точно над мрежата, Клариса, и не мърдай — извика Уест по вътрешната връзка. — Карл и Джо се спускат С магнита.

Долу сред кроаксиканската тълпа цареше хаос. Всички бяха видели чудото на небесния звяр, слязъл да спаси Просветителя, докато Канарата на възмездието изпълняваше присъдата, а вероломните духовници, които го бяха осъдили — поразени от гнева на Създателя. Правото слово им беше проповядвал Просветителят на пазара, а те му се бяха подиграли, но толкова мъдър и търпелив беше той, че вместо гняв и отмъщение беше избрал този начин да им отвори очите за светлината и да им покаже безсилието на духовниците пред него. Този път щяха да слушат и да бъдат благодарни за милосърдието, което беше проявено към тях.

— От Просветителя наистина се лееше правото слово на Създателя! — крещяха те. — Няма да убиваме. Няма да поробваме. Няма да се оставим да ни поробят.

— Долу вероломните духовници, които проповядват омраза!

— Долу краля и неговите министри, които водят войни!

Ревът на тълпата се усили още повече, когато първите части на завръщащата се кроаксианска армия се появиха иззад хълма и се смесиха с нея.

— Върнахме се да свалим тирана! Няма да убиваме!

— Картогианите са наши братя!

— Вижте, Просветителят ни чака, той е покръстил жителите на Пергасос, Просветителя!

Жителите на града зареваха още по-силно и тълпата започна да настъпва към мястото, където бяха сановниците.

— Нашите войници се върнаха от Мераказин. Истината е говорил Просветителят!

— Да изпъдим Ескендером!

— Да изпъдим Френелеч!

— Няма повече да търпим да ни тъпчат тираните!

— Няма повече да треперим от приказките на шарлатаните!

— Да ги изпъдим! Да ги изпъдим!

В покритото с балдахин заградено място настъпи безредие — духовници и придворни, чиновници и сановници, съветници и министри се мятаха насам-натам, въртяха се и викаха на стражите да

сгъстят редиците си и на слугите да доведат конете. В центъра на хаоса Ескендером и Френелеч бяха скочили един срещу друг.

— Предател! — крещеше Ескендером в лицето на Върховния духовник. — Ти, свещен паразит! Канална утайка! Какъв пазарлък направи с тия чужденци, та така ме измамиха?

— Аз? — изпищя Френелеч оскърбен. — Аз?... Ти, короновано средство за повръщане! Ти, изприщен от шарка отделителен отвор! Заради твоя заговор с небесните дяволи те ме изиграха!

— Какви ги дрънкаш? Тоя спектакъл не е ли крайният ти триумф, който ще ме лиши от короната и ще ме прокуди от царството ми?

— Не! Какви безсмислици бръщолевиш? Това не е ли плодоносният завършек на твоя план да издигнеш своето творение, тоя самозванец, и след това да поемеш цялата власт, която досега беше в моите ръце?

Ескендером поклати глава.

— Бих ли провалил чрез избрания от мен агент собствената си армия? Що за духовнически брътвежи са това?

Ескендером се опули срещу Френелеч, Френелеч се опули срещу Ескендером. И двамата едновременно стигнаха до едно и също заключение.

— По дяволите! Ей богу! Наистина! — изкрещя Ескендером. — Сега разбирам — чужденците изиграха и двама ни! Измамени сме!

Той вдигна юмруци високо във въздуха.

— Ааах! Тия резервоари за нечиста пяна! Тия канални утайки! Ще ми паднат те! Ще размажа пихтиестите им тела по цялата долина на Горнод. Морморел, събирай гвардията и да вървим към лагера на тия подли чужденци. Всички, които държат на честта и достойнството — след мен! А ако бъдем унищожени до последния нит и осеем с частите си пустинята, тогава поне ще се знае, че сме покрили демонтирането си със слава. Към Горнод!

— Адютантът да доведе конете — извика Френелеч на Яскилион. — Събери дворцовата стража и им кажи, че отиваме с краля в долината на Горнод, за да отмъстим за предателството на чужденците. Ако кроаксианската нация трябва да бъде разпокъсана, последната ѝ славна страница няма да бъде само за Ескендером. Към Горнод!

Тогава ревът на тълпата се изви до кресчендо.

— Ангели! Гледайте, ангели слизат! Светещи ангели слизат от небесата!

Високо горе две фигури се спускаха към Просветителя, който, след като се беше хвърлил надолу, и беше благоволил да допусне да стане чудо, което да прекъсне падането му, сега се беше върнал на площадката за екзекуции и отправяше благодарности към свещеното дърво срещу върха на стълбата. Небесното създание ги наблюдаваше покровителствено, а на другия край на площадката началникът на стражата изглежда се опитваше да организира пълзящите си войници.

— Как е той? — извика Замбendorф, като се мъчеше да запази равновесие на силно люлеещото се въже.

Талоидите на площадката се бяха разбягали, когато отгоре Дру Уест отрязва въжето на мрежата и то започна да пада към тях, и сега стояха на разстояние.

— Не мога да кажа — отговори Фелбърг. — Май е в несвяст. Мрежата се е омотала цялата в тия боклуци. Трябва да я срежем, за да го измъкнем.

Замбendorф трескаво се опитваше да улови магнитната скоба, висяща на другото въже, докато Фелбърг с един дълъг резач кълцаше мрежата.

— Става ли нещо? — прозвуча гласът на Уест от флайъра.

— Пълна каша, Джо откачва Мойсей — отговори задъхано Замбendorф. — Генераторът вече включен ли е, Дру?

— Чакаме вас.

— Побързайте там долу — обади се гласът на Абакоян.

— Внимавайте зад себе си — предупреди Клариса.

Замбendorф се огледа и установи, че някои от талоидите се бяха съвзели и прекосяваха площадката към тях, като размахваха предмети, които приличаха на оръжия.

— Размърдай се, Джо — извика той и се вкопчи в конструкцията с краката и едната си ръка, а с другата започна да отмахва парчетата мрежа.

— Готово — извика Фелбърг.

— Включвай, Дру! — изкрещя Замбendorф.

Токът потече по кабела и флайърът се издигна, за да прибере провисналото въже. В същото време Уест започна да издърпва

Замбендорф и Фелбърг. Точно когато Мойсей се залюля, освободен от конструкцията, талоидите се втурнаха напред, мигновено бяха сграбчени от магнитното поле и се налепиха като листа на маргаритка по няколко — глава за пета, глава за пета — във върволица, проточваща се до повърхността. Те висяха и се гърчеха безпомощно, полето, което преминаваше през кожата им, разстройваше вътрешните им схеми.

Ох, майната му — изпъшка отчаяно Фелбърг.

— Дръж го, дръж го! — изкрещя Замбендорф в шлема си. — Залепили са се.

— Не мога да спра тока — извика Уест. — Ще изтървем Мойсей. Боже, каква шибана история!

— Спусни ни пак, Дру, около десет фута — нареди Замбендорф. — Джо, ще трябва да го хванем, дано го удържим.

Те се спуснаха обратно и след няколко секунди гласът на Фелбърг каза:

— Държа го за едната ръка. При теб от другата страна как е?

— Добре — извика Замбендорф. — Държа го. Спирай!

Дру Уест дезактивира магнита и веригата талоиди се разпадна на тела, които се изсипаха по цялата площадка върху ужасените си колеги.

— Удържахме го! — извика Фелбърг. — Клариса, по дяволите, да се махаме оттук.

Когато флайърът най-последно се издигна, един гаечен ключ се изхлузи от гнездото си на колана на Фелбърг и полетя надолу в мрака.

Далече долу тълпата видя как дворцовите стражи на Върховния духовник се издигнаха във въздуха и се разпиляха като играчки, а Просветителят беше отнесен триумфално от ангелите. Като се разделяше с тях, за да се върне при Създателя, той им изпрати нещо, което се запремята надолу към множеството, събрало се в основата на канарата. Някои се хвърлиха като обезумели напред, сграбчиха свещения символ и го издигнаха високо, за да го видят всички правоверни.

— Поличба! Поличба! Изпратена ни е поличба! Вижте символа, даден ни да ознаменуваме Деня на чудесата!

— Вижте символа! Вижте символа!

— Спасени сме! Спасени сме!

В единия край на заграденото за сановниците място група ездачи — кралят, Върховният духовник и около двеста техни верни привърженици и стражи — си пробиха в безпорядък път през тълпата и в пълен галоп се отдалечи, изпратена от подигравки, свиркания, дъжд от камъни и други предмети.

През това време високо над скалистия хребет, проточил се от канарата, флайърът излезе от облачната маса и като светкавица се понесе към безопасните планини в далечината.

Атмосферата на свиканото по спешност заседание в директорската зала на сградата на НАСО във Вашингтон беше напрегната. Самюъл Дълани, президентът на НАСО, седеше в средата на дългата полирана махагонова маса, от едната му страна бяха Уолтър Конлън и Уорън Тейлър от Северноамериканския отдел, а от другата — двама европейски представители. Срещу тях седяха Бъртън Рамелсън и Грегъри Бул от ДЖЕСЕК, Робърт Феърли — племенникът на Рамелсън от Нюйоркската търговска банка — филиал на ДЖЕСЕК, и двама консултанти, които бяха участвали в преговорите за финансирането на мисията на „Орион“. Филип Бърнис, държавният секретар на САЩ, и Джулиъс Горш от неговия екип се бяха скупчили в единия край на масата заедно с Кевин Уейли, сътрудника на президента, и един съветник по международните връзки от европейския парламент.

Уолтър Конлън взе листа хартия — едно от най-изобличителните му доказателства, копия, от което вече беше раздал, и заби пръста си в него. Беше копие от документ с невярно съдържание, направен от Каспър Ланг заради Телма. Но Джеролд Маси не знаеше това, когато се обади спешно от „Орион“, не го знаеше и Конлън.

— Тук е написано черно на бяло, точка пета — „противовъздушна ракета с малък обсег, насочено действие, на въоръжение в пехотата. Модел ИЛААМ-27/Ф, образец 4 «Банши». Количество — 24“. А в точки шеста и седма се искат дванадесет халосни глави, използвани обикновено при учения, и дванадесет бойни.

Конлън отпусна листа и изгледа предизвикателно присъстващите.

— Какво по-ясно от това? Тези оръжия са доставени на падуанците по време, когато достатъчно добре се е знаело, че хората разполагат с един отвлечен ландър и вероятно ще се появят в същия този район, в който се намират оръжията. За последиците е излишно да

говорим. Това не е нищо друго освен предумишлен опит за убийство. Бул погледна към Бърнис.

— Такова нещо не може да се направи, без да е съгласувано с Дан Лихърни — подчерта той. — Какво, за бога, го е прихванало? Аз не мога да позволя името на ДЖЕСЕК да бъде свързано с подобно нещо, ако някога то стане публично достояние.

С други думи, формално мисията беше под политическо ръководство и хората от корпорацията вече си подготвиха спасителните лодки.

Бърнис поклати глава.

— Не мога да обясня, Грег. Това надхвърля всякакви указания. Не знам какво, по дяволите, става там.

— Вие, въъ... вие още не сте ни казали как се сдобихте с този документ — каза Робърт Феърли, като се надяваше да намали напрежението с отклоняване от основния въпрос.

— Как съм се сдобил няма никакво значение — отвърна кратко Конлън. — Това е копие от описа на товара на една от совалките, изпратена от „Орион“ в база Падуа. Защо трябва да снабдяваме талоидите с оръжия, за да могат по-успешно да се избиват помежду си, само по себе си е достатъчно сериозен въпрос, но единственото предназначение специално на тези, за които току-що споменах, е да убиват хора — наши хора.

Дълани, шефът на НАСО, опря за секунди кокалчето на показалеца върху устните си, изправи се на стола си, после се отпусна назад, изгледа останалите и поклати критично глава.

— Мислех, че просто оказваме символична подкрепа на ръководителя на една малка страна, която има проблеми с бунтовници.

Той поклати отново глава и посочи листа, който Конлън още държеше в ръка.

— Но това... Това е достатъчно да се почне война! Искам да кажа на какво, по дяволите, си играят нашите хора там? Аз не мога да позволя НАСО да бъде дори и заподозряна, че си затваря очите пред такива неща. Нашето участие се изразява в това да осигурим полета на „Орион“ до Сатурн и обратно и да участваме в научноизследователските програми, с които сме обвързани. Ние не носим отговорност за дипломатическата и икономическата политика

на мисията и аз не мога да обещаая, че като служебно лице или в публично изявление ще застана в тяхна подкрепа.

Искаше да каже, че ако в случая не подкрепи Конлън, то той щеше да изнесе всичко в средствата за информация и щеше да последва истински ад.

Единият от европейските представители на НАСО до Дълани кимна:

— Това ще бъде и нашата позиция.

— Но каква политика се опитват да водят хората на Лихърни? — попита другият европейец. — От това, което Конлън каза, излиза, че те са въоръжили талоидите за мащабна военна агресия. Това не е символична помощ. Това определено е политика на силата — намеса в чужди работи. Кой е позволил подобно нещо?

— Има ли значение? — обади се Джулиъс Горш. — Така или иначе са провалили всичко.

— Има значение дотолкова, доколкото името на нашето правителство ще бъде свързано със следващата дивотия, която биха могли да направят — отговори хладно европейецът.

Бърнис разпери ръце.

— На знам. Може би напрежението да оглавяваш една толкова голяма мисия за толкова дълго време и толкова далече от Земята е много по-голямо, отколкото можем да си представим — каза той. — Но мога да ви уверя, джентълмени, че събитията, за които стана дума, нямат нищо общо с политиката на правителството на Съединените щати. Те или са резултат от някакво своеволие на състава, натоварен да осъществява изпълнителската власт на Титан, или от погрешно тълкуване на нашите инструкции. Не е нужно да обяснявам, че незабавно ще започнем разследване на случая.

Лъжи, помисли си Бъртън Рамелсън, докато слушаше. Много добре знаеше каква е политиката и даде мълчаливото си съгласие, както го дадохме и останалите тук.

Както обикновено в очакване на евентуално кръвопускане всеки тайно точеше секирата и същевременно пробваше гумените си ръкавици, за да покаже по-късно напълно чистички ръцете си. Но Рамелсън още не беше толкова паникьосан, че да забрави за размера на залога. Той се питаше дали все още няма начин да се поправи стореното и нещата да продължат своя ход. Ако имаше начин, за него

най-изгодно щеше да бъде ръководството на „Орион“ да бъде оправдано и реномето му да бъде запазено, защото каквато и грешка да бяха допуснали с този план да наложат земно влияние, като подпомогнат падуанците — а Рамелсън подозираше, че зад това се крие много повече — всички те бяха лоялни и способни и нямаше да е лесно да бъдат заменени. На Рамелсън му трябваше време да събере факти за това, какво наистина се е случило на Титан, и не му се щеше да се обвързва с прибързана оценка. Отговорът му засега щеше да бъде неутрален, но обстоятелствата не биха позволили повече гафове. Още една погрешна стъпка в действията спрямо падуанците би била достатъчна да го доведе до извода, че екипът на Лихърни се е провалил окончателно и да предприеме някакви действия, които най-добре биха защитили собствените му интереси и биха запазили репутацията му незасегната.

Избистрил мислите си по въпроса, той започна:

— Трябва да се съглася, че на пръв поглед това са тревожни изявления. Но те, след всичко казано, си остават изявления и нищо повече. Преди да сме хукнали на лов за вещици, искам да предложа следното...

В този момент от председателския пулт на масата пред Дълани се разнесе сигнал.

— Извинявай, Бъртън — каза Дълани. — Обаждания по принцип не се допускат, освен ако не е нещо спешно. Трябва да се обадя.

Той погледна надолу и натисна един бутон под равнището на масата.

— Да, Боб?

— Съжалявам, че ви прекъсвам, Сам, но току-що получихме от Титан нещо, което мисля, че ще искаш да чуеш, тъй като е свързано със срещата ви. От генерал Ванц е, предаде го преди десетина минути неговият офицер за връзка.

— Какво е то, Боб? — попита Дълани. Той усили звука и останалите се наведоха напред, за да слушат.

— В Падуа е имало някаква страхотна бъркотия, която е завършила с това, че Хенри и около двеста други талоиди така са побеснели, че в галоп са се втурнали с голи ръце да унищожат нашата база. Никой от кораба досега не е виждал такава нещо.

— Господи, това е ужасно! — възкликна Дълани. — Какво е станало с тях?

— О, те са добре — отговори гласът на Боб. — Нашите приятели са ги засекли с разузнавателната апаратура и са се измели. Базата е евакуирана — персоналът, имам предвид, иначе изглежда са оставили след себе си доста техника. Трябва да е било голяма паника.

— Кой беше ръководител там долу? — попита Дълани разтревожен.

— Каспър Ланг и Жиро. Те са се измъкнали с един военен ландър заедно с последните от лагера, но още не бяха се върнали на „Орион“, когато се предаваше съобщението. Явно не им е било до приказки, така че никой не знае какво точно се е случило. Очакваме допълнителна информация.

Дълани се намръщи за секунда.

— Ако са ги изритали от Падуа и там вече нямаме и база, това означава, че цялата падуанска програма просто се е разпукала по шевовете.

— Знам, затова реших, че трябва да ти съобщя това каза Боб.

— Нещо друго?

— Засега не. Да ти се обадя ли пак, като получим следващия бюлетин?

— Да, обади се. Благодарни ти, Боб. Ще се чуем по-късно. Дълани прекъсна връзката и огледа вцепенените лица около масата.

— Е, мисля, че всички чухте. Този път изглежда наистина са оплели конците. Да изчакаме да видим какво ще стане... Погледът му се върна на Рамелсън.

— Както и да е, докъде бяхме стигнали? Мисля, че тъкмо се готвеше да кажеш нещо, Бъртън.

Рамелсън изпусна дълга, изпълнена с разкаяние въздишка.

— Съгласен съм с Фил — каза той. — Най-уместно е да отдадем всичко на психологическо разстройство сред ръководителите на мисията, причинено от комбинираното въздействие на силния стрес, прекалено голямата отговорност и напълно непредвидимото влияние на далечната извънземна среда. Наложително е положението незабавно да бъде променено, преди да сме изпаднали в друга беда. Така че моите предположения са следните...

Капитан Мейсън от специалните части на САЩ прие повикването на мониторния пулт в караулното до главния вход на база Генуа 1.

— Талоидски ездаци и превозни средства приближават входа, сър — докладва гласът на редник Каронети от вишката над караулното помещение. — Някои от пътниците май са наши, земни.

В същия момент на екрана се появи изображението, предавано от камерата на покрива. По широкия път от града, виещ се между стоманени конструкции, метални скелета и омотани с тръби преработвателни резервоари се приближаваше процесия от крачещи коли и ездаци талоиди. Приближаваше се бавно и спокойно, без да дава повод за тревога.

— Чудя се какво, по дяволите, може да е това — измърмори Мейсън през рамо към Петракоф, сержанта от охраната.

— Главата си залагам, че това са Замбендорф и неговите хора, най-после се появиха — каза Петракоф.

Мейсън се загледа няколко секунди в екрана, после кимна.

— Да... май си прав, Джан. Бягай да съобщиш на коменданта на базата. Вземи още три момчета, да си сложат шлемовете и да дойдат за резерв. Аз отивам навън при Пиърс и Макнали да видя какво става.

В първата от откритите карети, зад авангарда от генуезци-кавалеристи, Замбендорф седеше между Абакоян и Артур — лице към Галилео и Мойсей, които бяха опрели гърбове в капрата на двамата кочияши. Останалите от екипа бяха във първата карета заедно с Леонардо, генуезкия картограф, и Ланселот, рицаря на Артур, който беше довел Галилео от Падуа. Отзад в кортежа пътуваха различни сътрудници и служители от двора на Артур, между които и семейството на Леонардо, лорд Нелсън и представителен контингент от друиди.

Авангардът достигна откритото пространство пред главния вход на база Генуа и след секунди наоколо пробягна лъчът на прожектор,

заля процесията с бляскава белота и превърна околните конструкции в призрачни стоманени скелети, ясно открояващи се на фона на мрака.

— Не виждам никъде Танго Бейкър две — каза Абакоян, като се завъртя на мястото си, за да огледа огромните приклекли нискокрили силуети на ландърите, паркирани сред осветения безпорядък от сервизни портали, експлоатационни платформи, товарни лебедки и рампи в единия край на базата. — Анди и момчетата сигурно вече са се върнали на кораба.

— Е, поне ще излязат чисти от цялата работа — отвърна Замбендорф.

— Дано.

След като грабнаха Мойсей от канарата в Падуа, Замбендорф беше решил да отлетят право в Камелот, резиденцията на Артур, да остави Мойсей здрав и читав на грижите на генуезците и да ги събере отново с брат му — Галилео, а после екипът да се предаде на земните власти в база Генуа. Генуезците обаче бяха настояли да ги изпратят с всички полагащи се за едно сбогуване почести, с което изглежда се зае половината от населението на страната, и екипът остана, като цели двадесет и четири часа само ядеше и почиваше във флайъра. За да сведе до минимум опасността от досадните прекъсвания на това занимание, екипът поддържаше стриктно комуникационното затъмнение, като прекрати даже контактите с Маси и Телма, тъй като пълното им неведение по отношение на местонахождението на екипа намаляваше вероятността да се злепоставят в очите на хората на Лихърни, които щяха да ги разпитват... Накрая, за да приключи всичко стилно, Артур предложи едно грандиозно шествие да премине през града и да отведе екипа в базата. Опасявайки се, че неволно може да го оскърби, Замбендорф прие предложението, като оставиха флайъра в задния двор на резиденцията на Артур, за да бъде прибран по-късно от законните му собственици.

Струваше си да се опита — мислеше си Замбендорф — и дори накрая да не бяха успели съвсем да усмирят Падуа, засега поне Генуа оставаше непокътната: Вече можеше да се надява, че постъпката на екипа ще привлече достатъчно вниманието на ръководителите на мисията, за да ги накара да преразгледат изцяло въпроса за земно-талоидските отношения, и ще предизвика просветление в схващанията на земните политикани. А ако се окаже, че до такава степен е огорчил

своите покровители и поддръжници, че е провалил завинаги кариерата си, тогава ще бъде просто неприятно. Винаги беше отстоявал принципите, които имаха значение в неговата собствена ценностна система и беше постигнал нещо, за което вярваше, че има стойност. Повече от това не можеше да се направи и бъдещето можеше да следва своя ход. Той не съжаляваше за нищо.

— Виж как блестят ореолите около лумианските летящи кораби — обади се Клейпур от мястото си до Носещия цвете: — Още ли ги смяташ за магьоснически зверове, изпратени от небесата, Грурк?

Грурк поклати глава.

— Нито пък лумианците за ангели. Каква по-мрачна перспектива от това да си въобразяваме, че цялото вселенско познание може да бъде обхванато от една вехта книга? Нищо ново за откриване? Нищо повече за научаване? Никога да не изпитаме вълнението от изследването на незнанията? Колко покъртително е бъдещето, което някои биха си избрали!

— Твоето бъдеще поне се очертава като изпълнено с доста грижи — каза Тирг. — Боя се, че отговорите на въпросите, които вече те чувам да задаваш, няма така лесно да се изпредат в кълба от думи, както досега.

— Може и така да е, но ще видиш, че моите сили не са угаснали и страстта на мистика не е охладена, а просто е пренасочена — отвърна самоуверено Грурк.

— Ако вложиш това усърдие в изследванията, с които обяви, че смяташ да се захванеш, наистина ще има интересен резултат, ако не ме лъжат предчувствията — отбеляза Клейпур.

— Не се съмнявам — каза с въздишка Тирг.

Той още не беше се съвзел напълно от изумлението, с което посрещна приключенията на Грурк в Мераказин и Пергасос, и от още по-голямото изумление да види брат си превърнат в ревностен защитник на методите на безпристрастното поставяне на въпроси и обективното изследване. Сега, след като беше летял в небето, последната страст на Грурк беше да види със собствените си очи другите светове, за които Тирг му беше разказвал, и той вадеше душата на Носещия цвете да му уреди да пътува с един от лумианските летящи кораби до Големия кораб отвъд небето.

Колкото до Картогия премахването на непосредствената заплаха от страна на Кроаксия съвсем не гарантираше нейното по-нататъшно бъдеще. Снабдяването на Ескендером с оръжия, способни да разколебаят Носещия цвете да изпълни даденото на Грук обещание, явно потвърждаваше, че лумианският крал твърдо е решил да поддържа съперничеството между държавите на Робия, за да отнеме тяхната независимост и в края на краищата да постигне пълното им покоряване. Така че беше малко вероятно Клейпур да види царството си свободно да определя собствената си съдба — условията, които поставяха лумианците за доставянето на оръжията, нужни на Картогия, без съмнение щяха да доведат до жертване на нейната независимост точно толкова сигурно, колкото и по-сетнешното ѝ завладяване от възстановената кроаксианска армия.

От друга страна, въпреки знанията и уменията си лумианците изглежда бяха така разединени помежду си, както кралските дворове и духовенството на Кроаксия и Серетгин. В Лумия имаше други крале, по-могъщи от краля, който господстваше на Големия кораб — беше казал Носещият цвете, а лумианската система на управление ограничаваше действията на своите крале, като ги правеше предмет на обсъждане от техните поданици. Многобройните приятели на Носещия цвете, които имаха високи санове в занаятчийските гилдии на лумианските градски глашатаи и вестители, щяха да разнесат надлъж и нашир вестта за готовността на Носещия цвете да разгневи краля на Големия кораб и да бъде хвърлен в затвора в знак на протест срещу отношението към Робия. Това, че Носещият цвете и неговите последователи бяха решили да въстанат срещу краля на Големия кораб и бяха готови при завръщането си да влязат в затвора, доказваше, че честността и високите морални принципи не са непознати сред лумианците и даваше достатъчно основание за надежда. Затова Клейпур, като стигна по типичния за него начин до заключението, че не всичко непременно е загубено, не позволи способността му за действие да бъде отслабена от разни песимистични настроения и се приготви да посрещне бъдещето с решимостта и непоколебимостта да извлече от обстоятелствата най-доброто за укрепването на положението, както и да се стекат те. А по-добър пример от този за определяне на собственото си отношение нямаше да намери никъде, беше решил Тирг.

Когато шествието спря, от базата излязоха три фигури във военни скафандри.

— Е, това е, Ото — каза Замбendorф. — Благодарни отново на Артур и хората му за гостоприемството и им кажи, че може да мине известно време, но съм сигурен, че някой ден ще се върнем пак да ги видим.

Абакоян предаде думите му по транслатора, а Артур отговори в същия дух. Клариса, Върнън, Уест и Фелбърг приближиха от втората карета и след последни ръкостискания и благопожелания Замбendorф се обърна към тримата военни, които чакаха търпеливо зад него.

— Благодаря ви да любезността, въз... капитане, нали? Е, всички сме налице и сме на ваше разположение.

— Капитан Мейсън от специалните войски — отговори глас.

Фигурата с капитански знаци се взря в табелките с имената върху скафандрите на Замбendorф и двамата най-близкостоящи до него.

— Доколкото разбирам — Замбendorф и хората му?

— Разбира се, че сме ние. Кой друг, скитащ по Титан, очаквате да пристигне?

— Добре, че се върнахте. Доста хора разтревожихте.

Зад Мейсън няколко войници излязоха от караулното да отворят вратата, а друга група приближаваше откъм административната постройка.

— Е, не смятате ли да ни арестувате или нещо такова? — попита Замбendorф.

— Не — отговори Мейсън. — Предполагам, че ще трябва да отговорите на няколко въпроса за отвличането на ландъра, но сигурно сте имали някаква причина... Не знам. Както и да е, нямаме никаква заповед да арестуваме когото и да е. Сега трябва да дойде комендантът на базата, той знае много повече от мен.

Замбendorф примигна, изненадан от мекотата на посрещането.

— Това е удивително — промърмори той по-скоро на хората си, отколкото на Мейсън. — Мислех, че Лихърни ще бъде повече разстроен от това, което се случи на армията на Хенри. Съвсем разочарован съм.

— Може би не сме направили кой знае какво, както си мислехме — каза Абакоян обезпокоен.

— Даже и Каспър Ланг не се е разтревожил? Мислех, че ще получи апоплектичен удар — обади се Клариса.

Лицето на Мейсън зад прозорчето на шлема изглеждаше объркано.

— Какво общо имат те с това? — учуди се той. — Тях вече ги няма — край. Сега генерал Ванц ръководи мисията.

— Няма ли ги? — повтори недоверчиво Замбendorф. — Кои? Кога? Как?

— Лихърни, Жиро, Ланг — отговори Мейсън. — Предполагам, че след няколкото гафа най-после някъде на Земята шайбата се е завъртяла. Преди около дванадесет-тринадесет часа на „Орион“ пристигна заповед за освобождаването им от длъжност, която незабавно влиза в сила и поставя мисията под пълния контрол на НАСО. По някакъв начин са подразнили талоидите в Падуа и са им били дузпата от тамошната база — заради това трябва да е. Както и да е, ето го Маккисън, шефът на базата.

Групата от базата стигна до тях и подкани хората на Замбendorф да влязат.

— Харолд Маккисън от НАСО, комендант на база Генуа — представи се най-едрият от тях с английски акцент. — Радвам се да ви видя всички живи и здрави. Добре дошли. Когато стана ясно, че може да ви се случи нещастие, О'Флин си призна за флайъра. Знаете ли, той през цялото време е подправял дневника и никой не разбра, че липсва — удивително! Викахме ви нонстоп, но нямаше никакъв отговор. Флайърът ви в ред ли е?

— Да, и е недалече оттук — отговори Замбendorф, когато всички се отправиха към административната постройка. — Разбрах, че са станали някакви промени.

— О, нямате представа каква суматоха беше — Жиро и Ланг изгонени от Падуа, базата изоставена, целият екип на Лихърни отстранен... Случиха се повече неща, отколкото през цялото време, откакто „Орион“ е в орбита.

— Какво се е случило в Падуа? — попита Замбendorф.

— Хенри го смъкнаха заедно с главния му свещеник и почти всички, с които Жиро и Ланг контактуваха — отговори Маккисън. — Изглежда падуанските талоиди са направили нещо като революция и са се отървали от цялата шайка. Ванц — сега той е шефът — е

изпратил там работна група, която е успяла да установи контакт с новите водачи, изплували от всичко това.

— Какво е предизвикало тая революция или каквото е там? — попита Абакоян.

— Не знам дали сте чули, но сред друидите изведнъж се появи някаква нова религия на ненасилие, която после увлече армията на Хенри и обърка агресивните му планове... нещо, свързано с някакъв талоидски месия, който се появи бог знае откъде. Явно накрая тоя месия и религията му са проникнали в Падуа. Резултатът — край на Хенри, край на нашите търговци на оръжие. Ако трябва да бъда откровен, приятелю, не мога да кажа, че съжалявам за случилото се.

Замбендорф спря рязко. Маккисън подмина една крачка и се обърна в недоумение.

— Какво казахте? — попита Замбендорф. — Какво е станало с падуанците?

— Някаква нова религия залива цялата страна — отговори Маккисън. — Казват, че всички са равни, че няма да убиват, че няма да водят войни — казаха ни къде да заврем оръжията си.

Замбендорф преглътна с усилие. Тези постулати му си струваха много познати.

— Ако това е вярно, тогава няма вероятност падуанците отново да се опитат да нападнат Генуа — каза той.

Маккисън изсумтя.

— О, от това, което съм чул, напълно можете да избиеите подобни мисли от главата си, приятелю. Генуезците сега са техни братя. Всички са им братя. Няма да нападнат никого.

От компанията на Замбендорф се чуха смаяни ахкания.

— Боже мой! Знаете ли какво означава това?

Замбендорф се обърна назад към вратата, където талоидите стояха и ги наблюдаваха с вдигнати за сбогом ръце. После се обърна отново към Маккисън и разтърси развълнувано ръцете му.

— Онези там са Артур и неговите сътрудници. И месията е там с брат си. Те още не знаят нищо за това. Трябва да им кажем!

— Какво? — слиса се Маккисън. — Това е абсурд. Как може един месия да направи цялата тая бъркотия и да не знае? Бъдете разумен, приятелю, моля ви.

— Ще отнеме много време да обяснявам сега — каза Замбendorф. — Но ние трябва да им кажем. Това е важно. Ела, Ото.

Без да дочака отговор, той се обърна и се отправи към вратата. Абакоян го последва с транслятора.

— Чакайте — извика Маккисън по радиото. Те спряха и се обърнаха.

— Да съобщите всичко това на талоидите с тая кутия ще бъде адски досадна работа — каза Маккисън.

Той махна с ръка към откритата пристройка в единия край на административния блок.

— Тая пристройка е нашата заседателна зала, в която се срещаме с талоидите, вътре е монтирана комуникационна апаратура. Много по-бързо ще свършим, ако доведете Артур и приятелите му тук, вътре можем да им покажем и някои картини.

— Чудесно — съгласи се Замбendorф. Абакоян кимна и двамата се върнаха обратно. Маккисън превключи радиостанцията си на друг канал.

— Маккисън до капитан Мейсън. Пусни талоидите вътре и ги придружи до пристройката на административния блок! Обади се също така на дежурния да запали лампите в пристройката и да изпрати двама комуникационни техници! По всичко личи, че ще направим едно импровизирано заседание.

След петнадесет минути в пристройката Замбendorф стоеше в центъра на смесената група от земни представители и талоиди и с широко отворени очи безмълвно наблюдаваше изображението, предавано от разузнавателната апаратура на НАСО, кръжаща над Падуа. Беше телевизионна картина от доста бурно шествие, проточило се от единия край на града до другия. Шествието се състоеше от хиляди талоиди, облечени празнично, които пееха, танцуваха, размахваха стягове и хоругви и свиреха на разни инструменти. Радостта и възторгът просто преливаха от екрана.

Най-изумителното нещо беше предметът, който явно беше в центъра на цялото празненство — издигнат на огромна, старателно украсена и покрита с драперии подвижна платформа, теглена с въжета от няколко дузини, наредени като разперено ветрило талоиди.

Доколкото Замбendorф можеше да прецени по ръста на талоидите, той беше с височина около десет фута и изглежда беше

направен от някакъв метал, който му придаваше червеникав оттенък. Не можеше да има никаква грешка — това беше гаечен ключ. Огромен, старателно изкопиран стандартен гаечен ключ от обикновено сандъче за инструменти. Непосредствено зад платформата, която носеше Свещения гаечен ключ, се развяваше огромен стяг, на който нескопосано; но четливо бяха изписани мистичните символи U.S. GOVERNMENT

— Божичко! Ние ли направихме това? — ахна невярващо Замбендорф.

— Това ли са същите ония приятели, от които Артур толкова се опасяваше? — обади се Джо Фелбърг с отмалял глас. — Сега вече няма никакви проблеми. Там всичко е приключило.

Абакоян клатеше смаяно глава.

— Това очите ми не го гледат. Не може да бъде истина.

— Е, преди време Каспър Ланг искаше от Карл да направи реклама на Мойсей в Падуа — напомни Дру Уест. Той вдигна рамене и разпери ръце.

— Така че получи каквото искаше — Мойсей наистина пожъна успех. Ние ли сме виновни, че Каспър не е предвидил последиците?

— Е, това вече е нещо, Карл — допълни Върнън. — Знаеш ли, мисля, че това Маси не може да го направи. Клариса погледна отново към екрана и сбърчи нос.

— И преди още някой да е казал на президента, отговорът ми е категорично „не“ — обърна се тя към всички. — По никакъв начин не мога да повтора този номер и над Москва, по никакъв начин!

Тирг, Клейпур и Грук си размениха изпълнени с благоговение погледи.

— Правилно ли съм разбрал новината? — попита Клейпур. — Носещият цвете няма да бъде хвърлен в затвора? Вестта за несправедливостта на краля на Големия кораб вече е стигнала до помогъщите крале на Лумия и те са заповядали той и неговите помощници да бъдат уволнени?

Тирг закима бавно.

— Сега, мисля, виждаме плана на Носещия цвете да се разкрива изцяло — каза той. — Картогия — спасена и избавена от по-нататъшна заплаха от посегателство, Ескендером и Френелеч — свалени, Кроаксия — укротена и умиротворена за едно единствено сияние... а

сега, в самия род на лумианците, подлите създатели на разрушителни планове са изобличени и победени. Това наистина са могъщи покровители, които щастливата съдба определи като наши съюзници.

— Картогия ще бъде свободна да следва своя стремеж към познанието и нейните граници ще бъдат винаги отворени за истинските изследователи от всички нации — заяви Клейпур. — Така усилията на всички ще бъдат обединени, нашите възможности ще бъдат насочени към съзидателни дела и един ден робосъществата, благодарение на собствените си усърдия и изобретателност, ще открият Лумия и другите сияйни светове отвъд небето.

— А нациите като Кроаксия, чиито колективен разум все още е незрял, вече си имат безвредно занимание, което ще ги предразполага към мисли и дела, изпълнени с благоразумие и търпимост — каза Грурк. — Ние трябва да се погрижим овладяването на лумианското познание да бъде съпроводено и от равна мяра лумианска мъдрост.

— Така ще бъда — увери го Клейпур.

Накрая двете групи отново се сбогуваха, този път с много по-добро и ведро настроение отпреди. Представителите на Земята влязоха в задната част на пристройката, на вратата Замбендорф се обърна и махна за последен път на талоидите, преди да премине в самия административен блок, където първото нещо, което всеки направи, беше да свали в преддверието скафандъра си. После, с чувство на родили се отново, те преминаха през вратата в дъното, за да се завърнат в чудесния свят на светли, изпълнени с чист въздух коридори, хора по панталони и риза, аромат на столова храна и тракане на прибори, звуци от обувки по метални стълби и лееща се в стаите за отдих музика.

— Само си помисли! — каза Абакоян на Замбендорф, докато следваха Маккисън и един от офицерите му, за да бъдат приети официално в базата. — Топла баня, чисти чаршафи и необезпокояван сън колкото искаш. Какво повече му трябва на човек? Кой би могъл дори да допусне, че една база на НАСО на Титан ще ни се стори върховен лукс? Знаеш ли, Карл, имам чувството, че вилата ти в Малибу никога вече няма да изглежда същата.

Замбендорф примигна.

— Малибу? О, вече не мога и да си я представя. Всъщност не мога да си представя нищо освен връщането ни на „Орион“. Мен ако

питаш, това е върховният лукс, Ото — „Орион“. Истински, блажен, крещящ лукс.

По същото това време Тирг надничаше от президентската карета в челото на величествената кавалкада, навлизаща в покрайнините на Менасим по живописния колоритен Булевард на независимостта. Тълпите, стекли се край пътя да гледат минаващите карети и войници, бяха весели и жизнерадостни, сякаш бяха почувствали по някакъв начин или бяха прочели по лицата в каретите добрите вести, които засягаха цялата страна. Тирг никога не беше виждал града толкова красив, линеещата светлина на късното сияние смекчаваше отсенките на дърветата край булеварда и багреше с нежна синя омара прострелите се извън града гори и планините, извисяващи се в далечината. Напред се виждаха източените, чисти силуети на новите сгради в централната част на града, издигащи се гордо над околните предградия като предвестници на новата ера, която щеше да настъпи.

От изток полъхваше лек ветрец и донасяше благоуханния мирис на рафинирана смола и отпаден газ за пещи, а едно семейство купологърби бетонолеячки нареждаше резервоарите си за филтриране на отсрещния бряг на завоя, където реката се доближаваше до булеварда, малко по-надолу от шахтите за топене на слитъци. Някъде от далече долитаха глухо усърдните удари на електрически чук, а близо до пътя ято дрезгави навивачки на пружини държеше контрапункт на трелите на изпускателен клапан под високо налягане и от всички страни се носеше щастливото цвърчене на шубраците, изпълнено с пиезоелектрични извивки и подсвирквания. Сега той имаше предан брат, дом и покровител и войниците и духовниците на Кроаксия повече нямаше да го безпокоят. Да, помисли си Тирг, Задаващият въпроси, които повече не бяха забранени, докато поглъщаше със задоволство гледката наоколо — този свят наистина е красив.

ЕПИЛОГ

Джеролд Маси се протегна в креслото в ъгъла на всекидневната на екипа в глобус II, допи уискито си със сода и остави чашата на поличката отстрани на комуникационната конзола, до която седеше Дру Уест, обърнал стола към стаята. Телма, Фелбърг и Клариса седяха на леглото, разгънато от отсрещната стена. Замбендорф се беше изтегнал в другото кресло до Върнън, който се беше разположил на една табуретка и се беше облегнал на лавицата, използвана като бар, а Абакоян се беше подпрял да вратата. Бяха на „Орион“ вече цяла седмица.

— Мисля, че не може да има никакво съмнение относно сигурното бъдеще на талоидите — каза Маси. — Съюзът на падуанците се разпада. Венецианците вчера смъкнаха своя крал, а последното, което разбрахме, е, че кралят на Милано е решил да отстъпи доброволно и е изпратил покана на Мойсей да посети града. Сигурно се надява да спаси каквото може, като предложи някаква система на съвместно управление.

— Така че няма никаква опасност Титан да бъде превърнат в нещо като колония? — обади се Върнън. Маси поклати глава.

— Не виждам никакъв начин. Всяка възможност за това е премахната завинаги. Талоидите никога вече няма да приемат положението на втора категория същества. Сега те са избраните. Техният бог е разговарял с тях и им е казал, че те с нищо не са по-лоши от останалите. Всеки, който се опита да им каже нещо друго, може да отиде да се хвърли в някое метаново езеро. Те ще търгуват с вас, разбира се — техните ноу-хау за вашите ноу-хау, но само като равни партньори. Ако само ви мине през ума да експлоатирате или да преметнете някого в сделката — откажете се.

Замбендорф разклати брeндитo в чашата си и се загледа за секунда в него, после вдигна поглед и кимна.

— А западният свят ще трябва да води играта по този начин, защото в противен случай Азия ще го направи. Още повече че не след

дълго тук ще се появят и Съветите. Тогава всички ще се надпреварват помежду си да предложат на талоидите по-изгодна сделка.

„Орион“ щеше да напусне Титан след десет дни, тъй като мнозинството от персонала на мисията — Маси и Върнън например — имаха неотложни дела на Земята. Всички неизползвани материали и съоръжения щяха да бъдат изпратени на повърхността и да бъдат използвани за разширяване на база Генуа 1, където един основен състав от учени изследователи, талоидолози и други специалисти под ръководството на заместника на Ванц — коменданта Крейг, щяха да изчакат пристигането на японския кораб след пет месеца. Те вероятно щяха да потеглят към Земята по-късно, заедно с японците, през това време „Орион“ щеше да се върне с още хора и съоръжения. С пристигането на съветския кораб и на другите, които щяха да дойдат след него, накрая щеше да се установи редовна двупосочна линия.

Маси взе отново чашата си и я подаде на Върнън да я напълни.

— Не ми се случва често да говоря такива неща, но мисля, че можем всички да се поздравим за добрата работа, която свършихме — каза той, като огледа останалите. — Трябва да ви кажа, че ще ми липсват всички, като се върнем. Странно е как понякога се променят нещата — качих се на борда, решен да ви извадя от играта, а сега аз излизам от нея с цял куп нови приятели.

— Е, ще пия това да продължи дълго, Джери — каза Върнън. — Аз също съм удивен от това, как всичко се преобърна.

Маси пое чашата си и отново изгледа с любопитство останалите, които бяха необичайно тихи.

— Мисля, че това, което се опитвам да ви кажа, е, че отсега нататък няма да ви се явявам в гръб — каза той. — Едва ли някога възгледите ни по някои въпроси ще съвпаднат изцяло, но трябва да призная, че ми се наложи да преоценя много от нещата, които смятах, че са сигурни. Така че живеј и остави другите да живејат, а?

Въпреки дружелюбния израз, който полагаше усилия да запази, в държането му се появи сянка на разочарование, което не можеше да скрие напълно. Той разпери ръце, въздъхна и като се ухили, заключи:

— Просто мислех, че нямате нищо против да го знаете. Никой не отговори веднага. Замбендорф вдигна глава и изгледа един след

друг сътрудниците си.

— Не изглеждате особено ентузиазирани — отбеляза той. — Пред Джери и Върнън вече можем да говорим свободно. Не очаквате ли да се върнем отново у дома? Помислете за телевизионните спектакли, които ще можем да поднесем след всичко това — с много по-голяма доза наука, отколкото когато и да било преди, а това ще се поправи на младите хора... Може би околосветско турне... Бихме могли да създадем Институт по астрална парапсихология с Озмънд като основател, ще ни подкрепят и други освен ДЖЕСЕК. Бихме могли дори да си оправим отношенията с Рамелсън. Кой знае?

Настроението продължи да бъде като на дъждовен уикенд.

— Това са пари, струва ми се — съгласи се вяло Абакоян.

В мислите си той отново пилотираше флайъра и сравняваше това с перспективата да виси по хотелските фойета и в театрите и да събира откъслеци от клюки за наивни, глупави хора, които нямаше какво да му предложат и не го интересуваха. Имаше някои идеи за усъвършенстването на транслатора и искаше да ги обсъди с Дейв Крукс, който беше включен в оставащата група. Но освен всичко това той установи, че не му е безразлично какво ще стане с талоидите на Артур. Те бяха сред малкото хора извън екипа на Замбendorф, които той не беше отминал просто като мухльовци. Те ценяха способностите си и желяеха да се осланят на самите себе си, без да са им нужни магически сили или свръхестествени откровения, които да заместват мисълта. Според Абакоян си струваше човек да им покаже, че чувството е взаимно.

Клариса не беше се забавлявала така от години и сега беше обзета от лека тъга. Щом базата в Генуа се разширише и по повърхността започнеха да се появяват нови земни съоръжения, щяха да са необходими повече пилоти, отколкото имаше тук, разсъждаваше тя със съжаление. Можеше да помисли за по-привлекателна работа от това да се занимава отново с такива мижитурки, като Хърман Торинг, който смяташе, че светът спира за пет минути да се върти всеки път, когато той влезе в банята. Правенето на реклама, беше решила тя, е фабрикуване от невзрачни неща на мними новости, когато няма истински новости. На Титан беше добила прекалено голям апетит за истинското, за да има отново нужда от каквато и да е имитация.

— Чудесно — каза тя с глух глас... — Може, би ще спечелим още повече пари, като правим телевизионни реклами на екстрасензорно устойчиви лъжици.

Дру Уест се връщаше в мислите си към света на билетните гишета и театралните каси, после обратно към света на талоидите, ледените планини, океаните от метан, растителните градове и механичната джунгла. Винаги беше имал склонност към обогатяване на житейския си опит чрез честа смяна на обстановката и атмосферата, като му придаваше пикантност с втурване към необикновеното и вълнуващото винаги когато беше възможно. Това го беше измъкнало от сферата на по-ортодоксалните и еднообразни дела на шоубизнеса и го беше привлякло накрая в екипа на Замбендорф, където беше останал много по-дълго, отколкото в която и да е от предишните си дейности. Известно време преди да напуснат Земята обаче, жаждата за нещо ново пак го беше обзела и той беше намислил да се махне, но внезапно появилата се перспектива за пътуване с „Орион“ до Марс го накара да отложи вземането на решение. Това, което се случи на Титан, правеше предишния му начин на живот да изглежда монотонен. Въпреки че нямаше никакви конкретни планове и намерения, по принцип решението беше взето. Той надигна чашата си, отпи голяма глътка от пирието и не каза нищо.

— Мен ако питате, това е като в доброто старо време — каза Джо Фелбърг. — Ясно ви е какво имам предвид — чувствам се все едно пак съм на служба, само дето може би рано съм се уволнил.

Той се намръщи, сякаш не беше сигурен, че думите му са предали това, което иска да каже, после поклати с въздишка глава и се примири с факта, че в крайна сметка това няма никакво значение.

— Не знам... Както и да е, ще трябва да се примирим накрая.

Беше се радвал, че отново има военни около себе си и че отново участва в нещо, което е сериозно, вместо само да си играе. Отношенията му с екипа бяха това, което го задържаше, не бизнесът, в който работеха. Сега, когато ясно разбра това, той съвсем не беше сигурен, че тези отношения отново ще му повлияят.

Телма зашари колебливо с поглед, после го спря върху Замбендорф, който я наблюдаваше с любопитство. Тя разпери ръце и поклати глава.

— Добре, ще изрека онова, което всички мислят. Вижте, знаете при мен как стоят нещата — имам докторски титли по физика и математика, но винаги съм протестирала срещу такова общество, което плаща повече за шоуто на разни млади неандерталци, отколкото на хората, създали усилвателите, в които те крещат. Но с талонидите наистина чувствам, че направихме нещо важно за хора, които го заслужават и които истински го оцениха. А това беше само начало. Толкова много още трябва да бъде направено, мисля, че ние също бихме могли да допринесем немалко. Мисля обаче, че и никой от нас не е толкова луд, че да приеме идеята...

Телма млъкна и погледна озадачено Замбендорф, като забеляза, че очите му започнаха да святкат дяволито. На лицето ѝ се изписа подозрителност.

— Карл, ти имаш нещо наум. На какво се смееш? Ти знаеш нещо, което не искаш да кажеш, нали? Клариса вдигна поглед към него.

— Какво има, Карл? — попита тя. Замбендорф ѝ се ухили и остана безмълвен.

— Хайде, сега не раздаваш плочи на някой планински връх. Казвай!

— Е, благодарение на моите способности да предсказвам бъдещето с помощта на свръхестествени... — започна Замбендорф, но Абакоян го прекъсна:

— Я остави тия глупости! Какво е това, което знаеш, а не си ни казал?

— Още не съм сигурен, че знам нещо, Ото, затова не искам прибързано да ви изпълвам с надежди — отговори Замбендорф. — Но имам достатъчно добра представа за вашето мнение, аз самият се чувствам така. При това положение си позволих да приема, че...

От конзолата зад Уест се разнесе сигналът за повиквана.

— А, това може и да е известието, което чакам — каза Замбендорф, докато Уест се обръщаше да се обади.

— Карл Замбендорф там ли е? — попита след две-три секунди от екрана един от военновъздушните офицери на НАСО.

— Аз съм капитан Матюс, обаждам се от името на генерал Ванц.

— Тук съм, капитане — обади се Замбendorф, като остави чашата си и застана пред екрана.

— Генерал Ванц се интересува можете ли с вашите хора да бъдете на разположение за една среща с него и коменданта Крейг в глобус I веднага след изтичането на смяната — да кажем, в петнадесет нула-нула. Удобно ли е за всички?

— О, не мисля, че имаме някакви по-важни ангажменти — отговори нехайно Замбendorф. — Да, благодаря ви, капитан Матюс, съвсем удобно ще бъде.

— Ще ви запиша за тогава — потвърди Матюс. — Петнадесет нула-нула в административните помещения в глобус

— Ванц не каза ли още нещо? — любопитства Замбendorф.

— Само това, че не смята, че може да има някакъв проблем — отговори Матюс. — Комендантът Крейг има нужда от всяка помощ, която може да получи. Можете да бъдете сигурни, че ще има място за всеки, който пожелае.

— Благодаря ви, капитане. Това ми казва всичко, което исках да знам. Наистина много ви благодаря.

— Добре — каза Матюс. — Ще се видим по-късно.

Екранът изгасна.

Телма примигна няколко пъти, поклати глава и прошепна невярващо:

— Наистина ли чух добре? Ние оставаме с групата на Крейг в база Генуа и ще чакаме японците? Това ли каза той?

— Е, ако имате желание, все пак — каза Замбendorф. — Имам предвид, че не исках да поемам ангажмент. Само мислех...

— Не искаше да поемаш ангажмент? — възкликна обвинително Клариса. — Хей, какво му става на този приятел? От колко време ни познаваш, Карл? И какво направи — отиде и говори с Вани?

— Вчера — каза Замбendorф. — Той искаше да обсъди въпроса с Крейг, преди да реши. Ето защо...

— Ей, приятели, всичко е прекрасно! — извика Фелбърг, като клатеше глава вляво и вдясно, подбелваше очи и сияеше. — Всичко е прекрасно. Всичко ще бъде прекрасно.

Той избухна в луд смях и тупна въодушевено Клариса по гърба, от което питието ѝ се разплиска.

— Хей, Кинг Конг, престани!

Дру Уест също започна да се смее, след него и Телма. Маси срещна погледа на Върнън и лицето му бавно се разтегна в широка усмивка. Изведнъж цялата стая се изпълни с бурен, развълнуван смях. Замбендорф се изправи сред град от потупвания и вдигна ръка да приеме носещите се от всички страни поздравления.

— Тази нощ трябва да направим едно парти за всички наши приятели, най-вече за тия, които остават — извика той, като извиси глас над суматохата. — Но преди това можем да си направим едно камерно тържество. Време е да пренесем това шоу — в отделението за отдих в глобус IV и в бара! Аз черпя.

Всички се понесоха към вратата и в този момент вътре се втурна Озмънд Периера с Малкълм Уейд след него. Изглеждаха развълнувани.

— Проучихме записите на някои от разговорите с талоидите в Падуа — каза Периера, като размахваше няколко листа. — Знаеш ли, Карл, цялата тая работа с революцията и новата религия не е станала просто така. Имало е някои благоприятни обстоятелства — по същото време в небето са се появили странни тела, всичко е установено със сигурност. Мисля, че не сме единствените същества, които следят развоя на събитията на Титан. Тук има и чужденци — чужди НЛО над Титан!

Замбендорф закри лицето си с ръка и през пръстите си се загледа в пода. Щом се впускаше в ново поле на действие, едва ли имаше по-добър момент за начало, мина му през ума. Той пое дълбоко дъх и вдигна поглед към Периера, като се поколеба за миг в желанието си да намери най-подходящите думи. И тогава видя Маси да се усмихва съжалително зад рамото на Периера и да клати отрицателно глава. Маси беше прав — нямаше никакъв смисъл. Милион години да се опитваше да обясни, нямаше да има никакъв смисъл.

Замбендорф въздъхна, прегърна дружески Периера през рамо и го отведе обратно към вратата.

— Наистина ли, Озмънд, приятелю мой? — произнесе той. — Това е изумително. Тъкмо отиваме в бара. Защо не дойдете и вие с Уейд с нас? Можеш да ни разкажеш за НЛО там. Ще ни бъде много

по-удобно, пък и сигурно ще се съгласиш, че всички ние си дължим малко време за отдих и разтоварване, нали?

Издание:

Джеймс Хоуган. Трите заповеди на Създателя
Роман

Издателска къща „Галактика“ — Варна, 1991

Библиотека „Галактика“, №107

Отговорен редактор: Милан Асадуров

Преведе от английски: Вячеслав Благоев

Редактор: Анелия Бошнакова

Библиотечно оформление: Богдан Мавродинов, Жеко Алексиев

Рисунка на корицата: Текла Алексиева

Художествен редактор: Димитър Трайчев

Технически редактор: Тодорка Трендафилова

Коректор: Константин Божинов

Английска, първо издание

Дадена за набор на 4.II.1991 г. Подписана за печат май 1991 г.

Излязла от печат юли 1991 г. Изд. №2359. Формат 70×100/32

Печ. коли 25 Изд. коли 16,2. Цена 14,80 лева

ISBN — 954-418-013-3

Издателска къща „Галактика“ — Варна

ДФ „Георги Димитров’90“ — София, пор. №2825

Ч 820-31

© Вячеслав Благоев, преводач, 1991

© Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев, библиотечно
оформление, 1979

© Текла Алексиева, рисунка на корицата, 1991

© James Hogan, 1983

Code of the Lifemaker

Penguin Books, 1985.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.